SANTA CLARA UNIVER
3 2400 00559 539

DAS TARGUM ZU JOSUA.

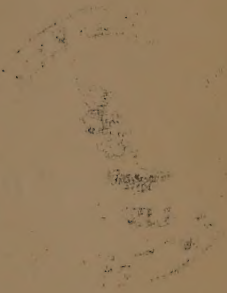

DAS

TARGUM ZU JOSUA

IN

JEMENISCHER ÜBERLIEFERUNG.

VON

FRANZ PRAETORIUS.

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY 1962

CHURCH DIVINITY SCHOOL of the PACIFIC LIBRARY

BERLIN,
VERLAG VON REUTHER & REICHARD

LONDON,
WILLIAMS & NORGATE
14, HENRIETTA STREET.

NEW YORK,
LEMCKE & BUECHNER
812, BROADWAY.

1899.

Alle Rechte vorbehalten.

C B43.5
1899

Dem vorliegenden Drucke — „Ausgabe“ kann ich leider nicht sagen — liegt die der Königl. Bibliothek zu Berlin angehörige Handschrift Ms. Orient. quart. 578 zu Grunde, welche in Steinschneider's Verzeichnis der Hebr. Handschriften der Königl. Bibliothek (von 1878) unter Nr. 115 kurz beschrieben ist.

Die Handschrift ist schön und deutlich geschrieben. Dagesch forte und lene sind sehr oft gesetzt, Mappiq im ה fehlt fast nie wo es zu stehen hat. Diese Punkte sind manchmal allerdings offensichtlich erst von späterer Hand zugefügt, manchmal dagegen scheinen sie von Anfang an dazustehen. Ausser stande, zwischen beiden Fällen genau unterscheiden zu können, behandle ich sie ganz einheitlich. Man ist ohnehin manchmal in Zweifel, ob überhaupt ein Punkt anzunehmen ist oder nicht; denn bisweilen ist der Punkt auf eine der Linien des Buchstabens geraten, statt zwischen dieselben, und erscheint nun als eine mehr oder weniger deutliche Ausbuchtung dieser Linie.

Der Verdoppelungspunkt steht zwar längst nicht mit ausnahmsloser Regelmässigkeit, aber doch sehr gewöhnlich an den ihm zukommenden Stellen. Es ist auch in Betracht zu ziehen, dass manchmal da, wo der Verdoppelungspunkt zu fehlen scheint, wirklich die Verdoppelung geschwunden ist; vgl. הִשְׁמִשְּׁנֵהוּ I, 1, וְיִשְׁרְקוּ VIII, 28 (Dalman, Gramm. S. 319). Meist fehlt der Verdoppelungspunkt im ר, z. B. גְּוִיּרָא VIII, 33 neben גְּוִיּרָא VIII, 35; die Endung des stat. emphat. masc. plur. weit häufiger אֵי als אֵי. Ich denke, hiervon wird der Grund der gewesen sein, dass auch die Schreibungen mit ר kaum anders gesprochen werden konnten als die mit ר. — Endlich fehlt der

35196

Verdoppelungspunkt meist auch im ב. Hier aber wird sich bald zeigen, dass lediglich Gedankenlosigkeit der Schreiber die richtige — handschriftliche oder mündliche — Überlieferung zerstört hat.

Ebenso wie das Dagesch forte, so steht auch das Dagesch lene im Innern und Auslaut des Wortes, wenigstens mit grosser Häufigkeit, da wo es zu erwarten ist. Demgegenüber fällt es auf, dass ein mit Schwa mobile anlautendes Wort dem sich ein proklitisches Wörtchen vorheftet, eventuell nur sehr selten Dagesch lene im zweiten Radikal zeigt, z. B. וְשִׁכְרִבּוּ II, 1, הַסַּדְּרִין II, 6, הַכֹּהֵב VIII, 32, לְסַגִּי XI, 4, gegenüber unendlich häufigerem וְרַבְּתָא II, 4, הִשְׁכְּרוּתָהּ II, 11, וְתַחְרִיתָן IV, 3, וְרַפְּיוֹנִין VII, 5, לְסַגִּי XVII, 14, וְכֹהֵן VII, 20, הַכֹּתֵב VIII, 31, וְתַתְּרִבּוּן I, 15 u. a. m. Es wird also anzunehmen sein, dass die Überlieferung in solchen Fällen in der Regel doch noch wenigstens die Aspirierung erhalten will. Wenn aber bei diesem Vorgange zwei identische Konsonanten zusammentreffen, gleichviel ob aspirierungsfähig oder nicht, so behauptet sich das Schwa selbst wohl noch etwas energischer: Es finden sich dann vereinzelt Schreibungen wie הַבַּיִת XXIV, 26, לְבַּיִת XVII, 16; לְמַּה neben לְמָּה II, 14. Vgl. auch Dalman, Grammat. § 55 1. Abs.

Anders ist es im Wortanlaut. Dort steht sehr oft auch da Dagesch lene, wo das vorhergehende, dem Sinne nach eng zum folgenden gehörige Wort vokalisch endet. Bei der Neigung der Targume, manche kleine sprachliche Eigentümlichkeit des hebräischen Textes im Aramäischen nachzuahmen, vermutete ich zunächst, dass auch hierbei vielleicht die Form des hebräischen Textes von Einfluss gewesen sein könnte, überzeugte mich aber bald, dass davon nicht die Rede ist. Vielmehr hat wahrscheinlich irgend ein Schreiber wortanlautende aspirierbare Konsonanten überhaupt mit Dagesch lene versehen wollen und hat hierdurch eine alte, bessere Überlieferung zerstört.

Fast nie hat aber ב Dagesch lene, weder im Wortanlaut, noch anderswo. Es ist dies offenbar das ergänzende Gegen-

stück zu der von Margoliouth in Proc. Soc. Bibl. Arch. 7. Febr. 1893, S. 170 Anm. bemerkten Erscheinung, dass manche Handschriften welche den Raphestrich anwenden, denselben nie zu ב setzen! Ich denke, die Erklärung liegt nun auf der Hand: Den jemenischen Juden war ב und ב gleichmässig f, gemäss der Aussprache des arab. ف, und deshalb erschien ihnen eine Differenzierung durch Dagesch lene und Raphe sinnlos. Nur geringe Überreste von ב mit Dagesch lene sind durchgeschlüpft und erinnern an die alte Überlieferung.

Nun wird es auch klar werden, warum — wie oben bemerkt — auch der Verdoppelungspunkt gerade im ב so oft fehlt: Die Schreiber waren gewohnt, das in älteren Vorlagen stehende Dagesch lene des ב fortzulassen, und dabei haben sie dann aus Versehen oder mangelnder Einsicht auch manches Dagesch forte im ב bei der Abschrift fortgelassen.

In allbekannten Eigennamen, wie namentlich in יִשְׂרָאֵל, wird שׂ ohne weiteres Abzeichen für שׂ gebraucht. In selteneren Eigennamen empfängt es bisweilen den linksseitigen Punkt oder einen kleinen Halbkreis * als diakritisches Abzeichen. Nur selten (XII, 7, XV, 10, XIX, 12) dafür ס. — In aramäischen Worten wird nur ס geschrieben.

Die Handschrift ist nicht regelrecht accentuiert, aber sie zeigt Spuren von Accenten. Viermal steht ein wirklicher, übergesetzter, Athnach für einen Athnach des hebräischen Textes, nämlich II, 10; XIII, 13. 27; XV, 47. Ausserdem findet man ziemlich häufig, über den Konsonanten stehend, offenbar lediglich als Interpunktion, einen länglichen Punkt, oder kurzen leicht gewundenen Strich. Derselbe steht am häufigsten statt hebräischen Athnachs, etwas seltener statt Saqeph qaṭon, vereinzelt auch

* Dieser kleine Halbkreis ist in manchen Handschriften nach rechts, in manchen nach links geöffnet. Vgl. auch Barnstein, The Targum of Onkelos to Genesis S. 78. Diese beiden, bald so bald so geöffneten Halbkreise ergeben sich als die beiden Hälften des ס, das auch in manchen jemenischen Handschriften als diakritischer Zusatz dem שׂ übergesetzt wird.

statt anderer trennender Accente. II, 4 steht er da wo der hebräische Text Munaḥ hat. —

Durch Dalman's Aramäisch-neuhebräisches Wörterbuch S. VI erhielt ich Kenntnis von der im Besitze A. Socins befindlichen Haphtarenhandschrift für das ganze Prophetentargum. Herr A. Socin hatte die grosse Güte, mir diese Handschrift auf meine Bitte sofort nach Halle zur Benutzung zu senden. Sie ist, ganz im Gegensatz zu der Berliner Handschrift, ziemlich flüchtig geschrieben und für mich wenigstens nicht immer sofort lesbar, ohne Dagesch und Mappiq und ohne Accente, aber oft mit Punkten zwischen zwei Worten. Es konnten aus dieser Handschrift verglichen werden Kap. II (fol. 86 ff.), Kap. V, 2—VI, 1 u. VI, 27 (fol. 150 ff.); ferner enthielt ein lose drinliegendes, als fol. 189 u. 190 bezeichnetes Papierstück Fragmente aus Kap. I, 1—7. (**Soc.**). —

Endlich hatte Herr S. Landauer die Güte, ein der Strassburger Bibliothek gehöriges Blatt einer Haphtarenhandschrift zu vergleichen. Das Blatt enthält das 2. Kapitel, die letzten Verse sind indes nicht mehr erhalten. „Im Targum ist Maqqef viel verwandt, zuweilen Athnachtha. Dagesch fast nie." (**Str.**). —

Die Annahme dürfte von vornherein einige Wahrscheinlichkeit für sich haben, dass das Targum bei den jemenischen Juden Jahrhunderte hindurch in Abgeschlossenheit überliefert worden ist; und daraus scheint sich mir von selbst die Forderung zu ergeben, zunächst diese jemenische Gestalt des Targums festzustellen, unbekümmert um die tiberiensische Überlieferung. Aller Wahrscheinlichkeit nach haben wir wirklich „zwei nebeneinander hergehende Überlieferungsketten" (Merx in Verhandlungen des Berliner Orientalistenkongresses, Semit. Sekt. S. 164). Auf dieser Voraussetzung fussend, gestehe ich, dass ich es geradezu für methodisch falsch halten würde, im jemenischen Onkelostargum sogar eine von der Masora verlangte Form oder Textgestaltung lediglich aus diesem Grunde an Stelle des von den jemenischen Handschriften Überlieferten einzusetzen. Ich denke, durch Vergleichung einer grösseren Anzahl jemenischer Handschriften dürfte sich die ursprüngliche jemenische Text-

gestaltung ungefähr wohl ermitteln lassen, und es dürfte dann weiter zu untersuchen sein, welche Handschriften, oder auch nur welche Lesarten der tiberiensischen Überlieferung mit der jemenischen Überlieferung übereinstimmen. — Es ist ja freilich immerhin möglich, dass jene Voraussetzung unzutreffend ist, dass die Einsicht in zahlreichere Handschriften jemenischer Herkunft vielmehr lehren wird, dass die Berührung mit der tiberiensischen Überlieferung nicht aufgehört hat, und dass die einzige konstante Eigentümlichkeit der Jemener in dem reiner überlieferten Vokalismus und in den babylonischen Vokalzeichen beruht.

Bei dem geringen handschriftlichen Material das mir zur Verfügung stand, wurde mir bald klar, dass meine Aufgabe nicht in viel anderem bestehen könne, als die Berliner Handschrift zugänglich zu machen, sie möglichst treu wiederzugeben und andere Lesarten eventuell nur da einzusetzen, wo sie durch die jemenischen Haphtarenstücke dargeboten waren. — Verglichen habe ich beständig den Druck Lagarde's und einen alten der Strassburger Bibliothek gehörigen Druck (K 2232) den ich auch der Güte Landauer's verdanke. Ohne gedruckten Titel ist er mit Bleistift bezeichnet als „Josua, Textus hebr. punctatus; Targum punctatus .... [? Leiria רנד? 1494] Editio bibliographis ignota.“* Aber auf Grund dieser tiberiensischen Drucke allein habe ich den jemenischen Text nirgends geändert. Es liegt ja freilich an manchen Stellen aufs äusserste nah, lediglich eine innerjemenische Verderbnis anzunehmen, so z. B. VI, 10 תִּשְׁמַעְנָה für תִּשְׁמַעְנָה oder תִּשְׁמַעְנָה; ferner VII, 14 וְתִקְרַבְתֶּם für וְהִתְקָרַבְתֶּם, wie die tiberiensischen Drucke und entsprechend der hebräische Urtext; ibid. הִיתְאַחֵד für "הִתְ; VIII, 1 zweites כָּל zu streichen; X, 8 die Stellung von מִפְּנֵיהֶם אַל umzudrehen; in XIV, 15 den irrtümlichen Ausfall von הוּא anzunehmen u. a. m. Und ich zweifle nicht, dass die Vergleichung

* Dass die letzte Angabe unzutreffend, bemerkt mir Herr Landauer unter Hinweis auf Steinschneider, Catal. libr. hebr. Bibl. Bodlei. Nr. 18, p. 4.

anderer jemenischer Handschriften uns manche innerjemenischen Verderbnisse der Berliner Handschrift sicher erkennen und verbessern lassen wird.

Nicht nur hinsichtlich der Textgestaltung, sondern auch hinsichtlich der von der Handschrift überlieferten Formen bin ich sehr konservativ verfahren und habe manches, was ich zuerst verändert hatte, schliesslich doch wieder in seine ursprüngliche Gestalt wiederhergestellt. Beispielsweise hatte ich das handschriftliche בְּחִיבְּנָא VII, 5 zunächst ohne weiteres in בְּחִיבְּנָא verändert, wurde dann aber doch stutzig durch die in der Anmerkung z. St. angeführten Parallelen. Ich glaube, dass der allgemeine Charakter dieser offenbar sorgfältig und verständnisvoll geschriebenen Handschrift von vornherein zu einem solchen konservativen Verfahren einladet; ich darf aber nicht verhehlen, dass auch noch andere Erwägungen für mich in Betracht kommen: Ich habe das Gefühl, dass wir noch keineswegs durchaus über der handschriftlichen Überlieferung stehen, sondern dass wir zunächst noch die handschriftliche Überlieferung zu studieren und aus ihr ihren Charakter und die Sprache zu erkennen haben. Wenigstens muss ich für meine Person dieses Geständnis rückhaltslos ablegen. Und wenn mir daraus der Vorwurf abgeleitet werden sollte, dass ich zu früh mit dieser Studie an die Öffentlichkeit getreten sei, so müsste ich diesen Vorwurf bis zu einem gewissen Grade als berechtigt anerkennen.

Wenn ich verschiedentlich die häufigere Wiederkehr einer auffallenden Form angemerkt habe, so soll damit nichts zu Gunsten ihrer Richtigkeit ausgesagt sein: Ein zufälliger, einmal gemachter Fehler kann sich einbürgern und neben der richtigen Überlieferung nebenhergehen. Ähnliches glaubt man ja im samar. Targum beobachtet zu haben.

Wie von Merx und Landauer erkannt, richtet sich der Unterschied in der Schreibung כְּל, כֻּל, כֹּל nach der hebräischen Vorlage. Und so geht ähnlich noch manche andere Verschiedenheit auf das Muster des Hebräischen zurück. Man wird beispielsweise erkennen können, dass die Doppelform שְׁרִיבְּנָא und שְׁרִיבְּנָא cap. VI durch die hebräische Doppelform

שׁוֹפְרוֹת und שׁוֹפָרוֹת bedingt ist. Entsprechend cap. VII u. VIII עֵי und עַי. Aber nirgends finden sich die Parallelformen noch genau in völliger Übereinstimmung mit dem Hebräischen verteilt. Ich habe auch hier geglaubt, alles so lassen zu sollen, wie es von der Handschrift geboten wird. Es ist ja früher bereits gelegentlich der Formel הַלַּבְלֻד bemerkt worden, dass diese Gestalt derselben sich überall durchgesetzt zu haben scheint; s. Merx, chrest. 33 adn. 2, Kautzsch, Mitteil. über eine alte Handschrift d. Targ. Onkelos XII Anm. 2. Und ich möchte schliesslich noch auf לַפְּתַח הַחֹרֶב hinweisen, das im Josua immer steht, auch da wo es, wie VIII, 24, XIX, 47, im Hebräischen heisst לְפִי־חָרֶב.

Bekannte Abkürzungen habe ich stets vollständig wiedergegeben. Wo durch Löcher oder Verwischungen einzelne Buchstaben geschwunden waren, habe ich dieselben, wenn jeder Zweifel ausgeschlossen schien, wiederhergestellt, ohne es besonders zu bemerken. Andernfalls sind die ergänzten Buchstaben eingeklammert, oder mit einer Fussnote versehen worden. —

Herrn Dr. E. Littmann bin ich für seine sorgfältige Hülfe bei der Korrektur zu grossem Danke verbunden.

Halle, Mai 1899.

F. PRAETORIUS.

JOSUA.

I. וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְיָ וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל יְהוֹשֻׁעַ
2 בִּן נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר: מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם
עְבָר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲנִי
3 נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל אֲשֶׁר[1] תִּדְרֹךְ כַּף רַגְלְכֶם בּוֹ
לָכֶם נְתַתִּיהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עִם מֹשֶׁה: מִן הַמִּדְבָּר[2] וְהַלְּבָנוֹן
4 הַזֶּה וְעַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים וְעַד הַיָּם
הַגָּדוֹל מְעֲלֵי שְׁמֶשׁ יִהְיֶה תְּחוּמְכֶם: לֹא יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ[3] כֹּל
5 יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ:
6 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת הָעָם הַזֶּה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם: רַק חֲזַק וֶאֱמָץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל
7 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי אַל תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל
אוֹל תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ: לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה
8 מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַכָּתוּב בּוֹ
כִּי אָז תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ וְאָז תַּשְׂכִּיל: הֲלֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ
9 אַל תַּעֲרֹץ וְאַל תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ:
10 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר: עִבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ
11 אֶת הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ לָכֶם צֵדָה כִּי בְעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים

---

[1] So Soc. Hdschr. אֲשֶׁר. [2] Soc. מִמִּדְבָּרָא. [3] Soc. "ק.
[4] Soc. מִיָּמָא דְּיָיָ. [5] Hdschr. הִתְהַלֵּךְ.

אֶתְכֶם עֹבְרִים אֶת יַרְדֵּנָא הֵדֵין לְמֵיעַל לְמֵירַת אֶת אַרְעָא דְּיָיָ
אֱלָהְכוֹן יְהֵיב לְכוֹן לְמֵירְתַהּ׃ וְלִשְׁבָטָא רְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא גָּד 12
וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר׃ הָווּ דָכְרִין יָת
פִּתְגָמָא דְּפַקֵּיד יְתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דְּיָיָ לְמֵימַר יְיָ אֱלָהְכוֹן 13
נַיְחָא לְכוֹן וְיָהֵב לְכוֹן יָת אַרְעָא הָדָא׃ נְשֵׁיכוֹן טַפְלְכוֹן
וּבְעִירְכוֹן יִתְּבוּן בְּאַרְעָא דְּיָהֵב לְכוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא
וְאַתּוּן תְּעִבְרוּן[1] מְזַהְּזִין קֳדָם אֲחֵיכוֹן כָּל גִּבָּרֵי חֵילָא וְתִסְעְדוּנּוֹן[2] 14
יָתְהוֹן׃ עַד דְּיָנַח יְיָ לַאֲחֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן וְיֵרְתוּן אַף אִנּוּן יָת 15
אַרְעָא דְּיָיָ אֱלָהְכוֹן יְהֵיב לְכוֹן וְתִתְּבוּן לַאֲלַף יְרוּתַתְכוֹן
דְּיַרְתוּן יְתַהּ דְּיָהֵב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דְּיָיָ בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא
בְּדִדְנַח שִׁמְשָׁא׃ וְאָתִיבוּ יָת יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר כֹּל דְּפַקֵּידְתָּנָא 16
נַעֲבֵיד וּלְכָל אֲתַר דְּתִשְׁלְחִנָּא נְהָךְ׃ כְּכֹל דְּקַבֵּילְנָא מִן מֹשֶׁה 17
כֵּן נְקַבֵּיל בֵּינָךְ לְחוֹד דְּיֵי מֵימְרָא דְּיָיָ אֱלָהָךְ בְּסַעְדָךְ כְּמָא
דְּהָוָה בְּסַעְדֵּיהּ דְּמֹשֶׁה׃ כָּל גְּבַר דְּיִסְרֵיב עַל מֵימְרָךְ וְלָא 18
יְקַבֵּיל יָת פִּתְגָמָךְ לְכֹל דְּתְפַקְּדִנֵּיהּ יִתְקְטֵיל[3] לְחוֹד תְּקַף
וְעֵיל׃

II. וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בֵּין שִׁטִּין תַּרְעִין גְּבִרִין מַאֲלַלִין
בְּרַז לְמֵימַר אֵיזִילוּ חֲזוֹ יָת אַרְעָא וְיָת יְרִיחוֹ וַאֲזָלוּ וְעָלוֹ 2
לְבֵית אִתְּתָא פְּנְדְקִיתָא[4] וּשְׁמַהּ רָחָב וְשָׁכִיבוּ תַּמָּן׃ וְאִתְאֲמַר
לְמַלְכָּא דִּירִיחוֹ לְמֵימַר הָא גִּבְרַיָּא אִתּוֹ הָכָא גְּבָרַיָּא[5] בְּלֵילְיָא[6] 3
גִּבָּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא׃ וְשַׁלַּח מַלְכָּא דִּירִיחוֹ

---

[1] So. Vgl. III, 1 יִעְבְּרוּן; dag. יִעְבְּרוּן XV, 4; יִעְבְּרוּן VI, 7. Der Infinitiv מְעַבְּרֵי III, 17; IV, 1. 11; dag. מְעַבֵּר III, 14; vgl. IV, 7. 23; XXIII, 16. Vgl. ausserdem יְעַבְּרֵנָּךְ VII, 25. Zur Sache Z. Ass. III, 281 oben; Dalman, Grammat. S. 215, 8a. [2] So Hdschr. Fehler für וְתִסְעְדוּנּוֹן? [3] So. Im hebr. Text hier Athnach. [4] Soc. פְּנִינְדְּקִיתָא. [5] So, auch Soc., gegen Dalman, Grammatik S. 172; s. aber Merx, Chrest. 191. Vgl. cap. III, 9; XVIII, 6. [6] Str. בְּלֵילְיָא.

לוֹת הַהֵם לְמִיכָה אֲפִיקֵי גִבְרֵיָא הַאֲתוֹ לְוָתִיךְ[1] הֲעֲלוֹ לְבִיתִיךְ
אֲרֵי לְאַגָּלְיָא יָת כָּל אַרְעָא אֲתוֹ׃ וּדְבָרִית[2] אִתְּתָא יָת תַּרְעִין 4
גִּבְרֵיָא וְאַטְמַרְתִנּוּן וְאָמְרַת[3] בְּקִשְׁטָא אֲתוֹ לְוָתִי גִּבְרֵיָא וְלָא
יְדַעִית אֵי מִנָּן[4] אִנּוּן׃ וַהֲוָה עִדָּן[5] לְמֵיהַד תַּרְעָא בְּקִבְלָא 5
וְגִבְרֵיָא[6] נְפָקוּ לָא יְדָעִית לְאָן אֲזָלוּ גִּבְרֵיָא רְהוֹפוּ בְּפַרְיָע
בַּתְרֵיהוֹן אֲרֵי תַּדְבְּקוּנְנוּן׃ וְהִיא אַסִּיקַתְנוּן[7] לְאֲגָרָא וְאַטְמַרְתִנּוּן[8] 6
בְּטַשְׁלוֹי פִּתְנָא דְסִדְּירִין לַהּ עַל אֲגָרָא[9]׃ וְגִבְרֵיָא[10] רְהָפוּ בַּתְרֵיהוֹן 7
אוֹרַח יַרְדְּנָא עַל[11] מַגָּזְתָא וְתַרְעָא אֲחָדוּ בָּתַר דִּנְפָקוּ דְּרָפָיָא
בַּתְרֵיהוֹן׃ וְאִנּוּן עַד לָא שְׁכִיבוּ[12] וְהִיא סְלִיקַת לְוָתְהוֹן 8
לְאֲגָרָא[13]׃ וְאָמְרַת לְגִבְרֵיָא יְדָעְנָא[14] אֲרֵי יְהָב יְיָ לְכוֹן יָת 9
אַרְעָא וַאֲרֵי נְפַלַת אֵימַתְכוֹן עֲלַנָא[15] וַאֲרֵי אִתְבְּרִיו[16] כָּל יָתְבֵי
אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן׃ אֲרֵי שְׁמָעְנָא יָת דְּיַבֵּישׁ יְיָ יָת מֵי יַמָּא 10
סוּף מִן קֳדָמֵיכוֹן[17] בְּמִפְּקָכוֹן מִמִּצְרַיִם וְדִי עֲבַדְתּוּן[18] לִתְרֵין
מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּבְעִבְרָא יַרְדְּנָא לְסִיחוֹן וּלְעוֹג דִּגְבַרְתּוּן
יָתְהוֹן׃ וּשְׁמַעְנָא וְאִתְמַסִּיו[19] לִבָּנָא וְלָא אִשְׁתְּאָרַת עוֹד רוּחַ 11
בַּאֲנָשׁ מִן קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהְכוֹן הוּא אֱלָהִין דִּשְׁכִינְתֵּיהּ
בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְשַׁלִּיט עַל אַרְעָא מִלָּרַע׃ וּכְעַן קַיְימוּ כְּעַן 12
לִי[20] בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֲרֵי עֲבַדִית עִמָּכוֹן טִיבוּ וְתַעְבְּדוּן אַף
אַתּוּן עִם בֵּית אֲבָא טִיבוּ וְתִתְּנוּן לִי אָת דְּקוּשׁוֹט׃ וְתַחְיוּן יָת 13

---

[1] Str. לְוָתוּךְ. [2] Str. וּדְבִרַת. [3] Str. "וא. [4] Soc. אִיכְּנָן entschieden als ein Wort; desgl. Str. Handschrift zweifelhaft.
[5] Str. עִירָן. [6] Str. "וגו. [7] Str. אַסִּיקְתְנוּן. [8] Str. וְאַטְמַרְתִּינוּן (aber v. 4 nicht so). [9] Str. "אי. [10] Str. "וגו. [11] So Str.; Soc. עַל aus עַד verändert; Hdschr. עַד. [12] Str. שְׁכִבוּ? [13] Str. "לאי. [14] So Soc. und Hdschr.; aber in letzterer erst verbessert aus יְדִעְנָא. Str. beschnitten. [15] Str. עֲלָנָא. [16] Str. "אתּ. [17] Soc. "ךָ.
[18] Str. "וּדִי. [19] Str. וְאִתְמְסִי. [20] So richtig Soc. und Str. Hdschr. לִי כְּעַן.

אַבָּא וְיֵת אִמָּא[1] וְיֵת אֲחָי[2] וְיֵת אֲחָתָי[3] וְיֵת כָּל דִּילְהוֹן
14 וְתְשֵׁיזְבוּן יָת נַפְשָׁתָנָא מִמּוֹתָא: וַאֲמַרוּ לַהּ גְּבַרַיָּא[4] נַפְשָׁתָנָא
בִּסְיָרָן חַלָּתָן נַפְשָׁתְכוֹן לְמִבְּת[6] אִם לָא תְּחַוּוֹן יָת פִּתְגָמָנָא
הָדֵין וִיהֵי כַּד יִתֵּן יְיָ לָנָא יָת אַרְעָא וְנֶעֱבֵיד[7] עִמָּךְ טִיבוּ
15 וְקוּשׁוֹט: וְשַׁלְשִׁילַתְנוֹן[8] בְּאַטְוֹנָא מִן חַלְּפָא אֲרֵי בֵּיתַהּ בְּכוֹתֶל[9]
16 שׁוּרָא וּבְשׁוּרָא הִיא יְתֵבָא: וַאֲמַרַת לְהוֹן לְטוּרָא אִיזִילוּ
דִלְמָא יְעָלוֹן בְּכוֹן רְדָפַיָּא וְתִשְׁמְטוּן[10] תְּמָּם תְּלָתָה[11] יוֹמִין עַד
17 דִּיתוּבוּן רְדָפַיָּא וּבָתַר כֵּן תְּהָכְוֹן לְאוֹרְחְכוֹן: וַאֲמַרוּ לַהּ
18 גְּבַרַיָּא זְכָאִין אֲנַחְנָא מִמּוֹמָתִיךְ דְּהָדָא[12] דְּקַיְּימַת עָלַנָא[13]: הָא
אֲנַחְנָא עָלִין בְּאַרְעָא יָת תְּוָרָא דְּחוּט זְהוֹרִיתָא הָדֵין תְּקַטְּרִין
בְּחַלְּפָא[14] דְּשַׁלְשִׁילַתְיְנָא בֵּיהּ וְיָת אֲבוּךְ וְיָת אִמָּךְ וְיָת אֲחָךְ
19 וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּךְ תְּכַנְּשִׁין לְוָתָךְ לְבֵיתָא: וִיהֵי כָּל דְּיִפּוֹק
בְּר מִדְּשָׁי[16] בֵּיתָךְ לְבָרָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וַאֲנַחְנָא
זְכָאִין וְכָל[17] דְּיֵהֵי עִמָּךְ בְּבֵיתָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישָׁנָא אִם
20 יַד אֱנָשׁ תְּהֵי בֵּיהּ: וְאִם תְּחַוּוֹן יָת פִּתְגָמָנָא דֵּין וְנֶהֵי זְכָאִין
21 מִמּוֹמָתִיךְ דְּקַיְּימַת[18] עָלַנָא: וַאֲמַרַת כְּפִתְגָמֵיכוֹן כֵּן הוּא
22 וְשַׁלְּחַתְנוֹן וַאֲזָלוּ וְקַטְּרַת יָת תְּוָרָא דְּזְהוֹרִיתָא בְּחַלְּפָא: וַאֲזָלוּ
וְעָלוּ לְטוּרָא וְיִתְבוּ תְּמָּם תְּלָתָה[19] יוֹמִין עַד דְּתָבוּ רְדָפַיָּא
וּבְעוֹ רְדָפַיָּא בְּכָל אוֹרְחָא[20] וְלָא אַשְׁכַּחוּ: וְתָבוּ תְּרֵין גְּבַרַיָּא

---

1 Str. אִמָּא. 2 Str. אֲחַי. 3 Soc. אֲחָתַי. 4 Str. "גַּ. 5 So Soc. Hdschr. u. Str. falsch נְפַשְׁתָּנָא. 6 Str. לְמִבַּת. 7 Str. וְנֶעֱבֵיד. 8 Str. שַׁלְשִׁילַתְנוֹן. 9 Soc. u. Str. בְּכוֹתֶל, vielleicht das Bessere? 10 Str. "וּרִ. 11 Soc. תְּלָתָא. 12 So richtig Soc. Hdschr. מִמּוֹמָתָא דָּא. 13 So Soc. Hdschr. עֲלִינָא. Str. דְּקַיְּימַת עָלָנָא. 14 Str. "בַּ. 15 So auch Str., Soc. אֲחָךְ. 16 Ist דְּשָׁא etwa das im Aram. sonst fehlende דלחא? Über lt=š s. Ausland von 1892 No. 43, S. 687[2] (vgl. ZDMG 40, 723; 41, 607). 17 So Soc. Hdschr. וְכַל. Str. וְכָל-דְּיֵהֵי. 18 Str. דְּקַיְּימַת. 19 Soc. תְּלָתָא. 20 Str. אוֹרְחָא.

וַיַּחֲתֹ֣ מִשּׁוּאִ֑ים[1] וַיַּעַבְר֗וּ וַיָּבֹ֙אוּ֙ כֹּ֣ל הָעָ֔ם פֶּ֖רֶן וְאַשְׁתָּאֹֽלָה׃
24 וַיְהִ֥י אֶת כָּל הָעָלָ֖ה יְהוֹשֻׁ֑עַ אֲרִי מִסַּר יְיָ֙ לִיהּ֙ אֶת כָּל אַרְעָא וְאַף אִתְּבְרוּ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמְנָא[2]׃
III. וְאִקְּדִ֣ים יְהוֹשֻׁ֔עַ בַּצַּפְרָ֑א וְנָטְל֗וּ מִשִּׁטִּ֙ים֙ וְאָת֣וּ עַד
יַרְדְּנָ֔א הוּא וְכָל בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל וּבָתַ֥ר תְּמַ֛ן קְדָ֥ם הֵיעִבְרֽוֹן׃ וְהֹוָה
3 בְּסֽוֹף תְּלָ֣תָה יוֹמִ֔ין וְעִבְר֖וּ סָרְכַיָּ֥א בְּגַ֖ו מַשְׁרִיתָֽא׃ וּפְקִ֙דוּ֙ יָת
עַמָּ֣א לְמֵימַ֔ר כַּמְחֲזֵיכ֥וֹן יָת אֲרוֹן קְיָמָ֖א דַּיְיָ֣ אֱלָהְכ֑וֹן וְכָהֲנַיָּ֣א
לֵיוָאֵ֗י נְטָלִ֙ין יָתְהִ֣ין וְאַתּ֔וּן תְּשָׁלוֹן֙ מֵאֲתְרְכ֔וֹן וְתֵהְל֖וֹן בָּתְרֽוֹהִי׃
4 בְּדֶ֣ם דְּהֵ֣וֹ בֵינֵיכ֔וֹן וּבֵינֽוֹהִי֙ כְּתֵ֣ירִין אַלְפַ֔יִן אַמִּ֖ין בְּמִשְׁחָ֑תָא
לָ֣א תִקְרְבֽוֹן לְוָתֵ֔יהּ בְּדִיל דְּתִדְּעֽוֹן יָת אוֹרְחָ֗א דְּתֵהְל֙וֹן בַּהּ֙
אֲרֵ֣י לָ֔א עִבַּרְתּ֥וּן בְּאוֹרְחָ֖א מֵאִתְמְלִ֑י וּמִדְּקַמּ֥וֹהִי׃ וְאָמַ֥ר יְהוֹשֻׁ֖עַ
5 לְעַמָּ֑א אִתְקַדָּ֣שׁוּ אֲרֵ֣י בַתְרָ֔ן יַעֲבֵ֥יד יְיָ֖ בֵּינֵיכ֑וֹן וְעִבְר֗וּ קֳדָם עַמָּ֙א
יְהוֹשֻׁ֣עַ לְכָהֲנַיָּ֔א לְמֵימַ֖ר טוֹלוּ֙ יָת אֲרוֹן קְיָמָ֣א וְעִבְר֔וּ קֳדָם עַמָּ֖א
וְנָטְל֥וּ יָת אֲרוֹנָ֖א דִּקְיָמָ֑א וַאֲזָל֖וּ קֳדָ֥ם עַמָּֽא׃ וַאֲמַ֥ר יְיָ֛
7 לִיהוֹשֻׁ֖עַ יוֹמָ֣א דֵּ֣ין אֲשָׁרֵ֔י לְרַבּוּתָ֖ךְ בְּעֵינֵ֣י כָל יִשְׂרָאֵ֑ל דִּיְדְּעֽוֹן
אֲרֵ֣י כְּמָ֔א דְּהֹוֵ֥ית מֵימְרִ֖י בְּסַעֲדִ֣יהּ דְּמֹשֶׁ֑ה כֵּ֥ן הֲוֵ֖י מֵימְרִ֥י בְּסַעֲדָֽךְ׃
וְאַ֗תְּ תְּפַקֵּ֙ד֙ יָת כָּהֲנַיָּ֣א נְטָלֵ֣י אֲרוֹנָ֔א דִּקְיָמָ֖א לְמֵימַ֑ר כַּמְמַטְּיֵכ֥וֹן
8 עַד קְצַ֖ת מֵ֣י יַרְדְּנָ֑א תְּקוֹמ֥וֹן׃ וַאֲמַ֥ר יְהוֹשֻׁ֖עַ לִבְנֵ֥י
יִשְׂרָאֵ֑ל אִתְקָרְב֥וּ הָלְכָ֖א וּשְׁמְע֥וּ יָת פִּתְגָמַ֛א דַּיְיָ֥ אֱלָהְכֽוֹן׃
10 וַאֲמַ֥ר יְהוֹשֻׁ֖עַ בְּדָ֣א תְּדְּעֽוֹן אֲרֵ֣י אֱלָ֔הָ֖ קַ֣ם אִתְּרֵ֑י לְאַשְׁרָאָ֣ה
שְׁכִינְתֵּ֔ה בֵּינֵיכ֔וֹן וְתָרֵ֥יךְ מִן קֳדָמֵיכ֖וֹן יָת כְּנַעֲנָאֵ֣י יָת
חִתָּאֵ֣י וְיָת חִוָּאֵ֣י וְיָת פְּרִזָּאֵ֣י וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵ֣י אֱמוֹרָאֵ֣י וְיָבוּסָאֵֽי׃
11 הָ֣א אֲרוֹן קְיָמָ֣א רִבּ֔וֹן כָּל אַרְעָ֖א עֲבַ֣ר קֳדָמֵיכ֑וֹן בְּיַרְדְּנָֽא׃ וּכְעַן
12 סַבּ֣וּ לְכ֔וֹן תְּרֵ֥י עֲסַ֖ר גֻּבְרִ֑ין מִשִּׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל גֻּבְרָ֥א חַד גֻּבְרָ֖א
חַ֥ד לְשִׁבְטָֽא׃ וְהֹוָה֙ כְּמָ֣ה דְּרַגְלֵ֣י כָּהֲנַיָּ֣א נְטָלֵ֣י אֲרוֹנָ֔א
13

---

[1] Soc. מִן שׁוּנָא. [2] Soc. "ק.

הָיָה רֹבֵץ כָּל אֶרֶץ בְּנֵי יְהוּדָה בְּנֵי יְהוּדָה יִפְסְקוּן מִיָּא הַנַּחְתִּין
14 מִצַּיְדְלָא[1] וְקוֹמִין כְּכַבָּא חַד: וַהֲוָה כַּד נְטָלוּ עַמָּא מִקְרְיוֹתְהוֹן
לְמֶעְבַּר יָת יְהוּדָה וְכָהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא קְדָם עַמָּא:
15 וְכֵימְטוּ נָטְלֵי אֲרוֹנָא עַד יְהוּדָה וְרַגְלֵי כָּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא
טְבִילָא בְּקַצְתָּ מִיָּא וְיְהוּדָה מְלֵי עַל כָּל כֵּיפוֹהִי כָּל יוֹמֵי
16 חֲצָדָא: וְקָמוּ מַיָּא הַנַּחְתִּין מִצַּיְדְלָא קָמוּ רְכָבָא חַד וְרַחִיקִין
לְהָרָא מֵאָדָם קַרְתָּא דְּבִסְטַר צָרְתָן וְדַנְחָתִין לְיַמָּא דְּמִישְׁרָא
17 לְיַמָּא דְּמִלְחָא שְׁלִימוּ פְּסָקוּ וְעַמָּא עֲבָרוּ לְקָבֵיל יְרִיחוֹ: וְקָמוּ
כָּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹן קְיָמָא דְיְיָ בְּיַבֶּשְׁתָּא בְּגוֹ יְהוּדָה מִתְקַנְיָא
וְכָל יִשְׂרָאֵל עָבְרִין בְּיַבֶּשְׁתָּא עַד דְּשְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר
יָת יְהוּדָה:

IV. וַהֲוָה כַּד שְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר יָת יְהוּדָה וַאֲמַר
2 יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר: הָבְרוּ לְכוֹן מִן עַמָּא תְּרֵי עַסַר גְּבָרִין
3 גְּבַר חַד גְּבָרָא חַד מִשְׁבְּטָא: וּפְקִידוּ יָתְהוֹן לְמֵימַר סְלוֹ
לְכוֹן מִכָּא גּוֹ יְהוּדָה מֵאֲתַר מְקָם רַגְלֵי כָּהֲנַיָּא מִתְקַנְיָא
תְּרֵתָא עַסְרֵי אַבְנַיָּא וְתַעְבְּרוּן יְתְהוֹן עִמְּכוֹן וְתַנְחוּן יְתְהוֹן
4 בְּבֵית בְּבָתָא דְּתִבְיְתוּן בֵּיהּ בְּלֵילְיָא: וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לִתְרֵי
עַסַר גְּבָרִין דְּאַתְקֵין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר חַד גְּבָרָא חַד מִשְׁבְּטָא:
5 וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ קְדָם אֲרוֹנָא דְיְיָ אֱלָהְכוֹן לְגוֹ
יְהוּדָה וְאַרִימוּ לְכוֹן גְּבַר אַבְנָא חֲדָא עַל פִּתְפֵּיהּ לְמִנְיַן שִׁבְטַיָּא
6 דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּדִיל דִּתְהֵי דָּא[2] אָת בֵּינֵיכוֹן אֲרֵי יִשְׁאֲלוּן
7 בְּנֵיכוֹן מָחָר לְמֵימַר מָא אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְכוֹן: וְתֵימְרוּן לְהוֹן
דְּפְסָקוּ מֵי יְהוּדָה מִן קְדָם אֲרוֹן קְיָמָא דְיְיָ בְּמֶעְבְּרֵיהּ בְּיְהוּדָה
פְּסָקוּ מֵי יְהוּדָה וְדָהֲווֹן אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְדִכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
8 עַד עָלְמָא: וְעַבְדוּ כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ

[1] Hdschr. מִצַּיְדְלָא, und so auch v. 16. Dagegen II, 11 auch in der Handschrift ohne Dagesch im zweiten ל. [2] דָּא nachträglich am Rande.

וּמַצָּבוֹ תָּרִימוּ עִמָּכֶם מִזֶּה יְרֵחֵנוּ כַּמָּה הַמַּיִם יְהִי עִם
יְהוֹשֻׁעַ לְמִנְיַן שִׁבְטֵיהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶעְבְּרוּנִין עִמָּהוֹן לְבֵית
מַבְּתָא וְאַצְנְעוּנִין תַּמָּן׃ וְתַרְתֵּיהֶם עַסְרֵי אַבְנַיָּא אֲקִים יְהוֹשֻׁעַ ס
בְּגוֹ יְרֵחֵנוּ בַּאֲתַר מִקַּם רַגְלֵי כָּהֲנַיָּא נַטְלֵי אֲרוֹנָא קְיָמִין בְּגוֹ
יְהוֹר תַּמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְכָהֲנַיָּא נַטְלֵי אֲרוֹנָא קָיְמִין בְּגוֹ 10
יְרֵחֵנוּ עַד דְּשִׁלִּים כָּל פִּתְגָמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַלָּלָא
עִם עַמָּא כְּכֹל דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָת יְהוֹשֻׁעַ וְאוֹחִיאוּ עַמָּא וְעַבָּרוּ׃
וַהֲוָה כַּד שְׁלִים כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר וְעַבַר אֲרוֹנָא דַּיְיָ וְכָהֲנַיָּא 11
קֳדָם עַמָּא׃ וְעִבְרִי בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דְמְנַשֶּׁה 12
כְּדֶזְיָן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּיל עִמְּהוֹן מֹשֶׁה׃ כְּאַרְבְּעִין 13
אַלְפִין מְזָרְזֵי חֵילָא עַבְרוּ קֳדָם עַמָּא דַיְיָ לְקְרָבָא לְמֵישְׁרֵי
יְרֵחוֹ׃ בְּיוֹמָא הַהוּא רַבִּי יְיָ יָת יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל 14
וּדְחִילוּ מִנֵּיהּ כְּמָא דַהֲווֹ דְחִלִין מִן מֹשֶׁה כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃
וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר׃ פַּקֵּיד יָת כָּהֲנַיָּא נַטְלֵי אֲרוֹנָא 15 16
דְּסָהֲדוּתָא וְיִסְּקוּן מִן יְרֵחֵנוּ׃ וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּהֲנַיָּא לְמֵימַר 17
סְקוּ מִן יְרֵחֵנוּ׃ וַהֲוָה כַּד בָּעוּ לְמִסַּק כָּהֲנַיָּא נַטְלֵי אֲרוֹן 18
קְיָמָא דַיְיָ מִגּוֹ יְרֵחֵנוּ אִתְגְּלִיאַ פַּרְסַת[1] רַגְלֵי כָּהֲנַיָּא וַהֲווֹ
עַל יַבֶּשְׁתָּא וְתָבוּ מֵי יְרֵחֵנוּ לְאַתְרֵיהוֹן וְאַזְלוּ מֵאִתְבַּלֵּי
וּמִדְּקַמְּוֹהִי[2] עַל כָּל כֵּיפּוֹהִי׃ וְעַמָּא סְלִיקוּ מִן יְרֵחֵנוּ בְּעַסְרָא 19
לְיַרְחָא קַדְמָאָה וּשְׁרוֹ בְּגַלְגָּלָא בְּסִטְרֵי מַדְנַח תְּרֵיהוֹן׃ וְיָת 20
תַּרְתֵּיהֶם עַסְרֵי אַבְנַיָּא דְּנְסִבוּ מִן יְרֵחֵנוּ אֲקִים יְהוֹשֻׁעַ
בְּגַלְגָּלָא׃ וַאֲמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הוֹשְׁלוֹן בְּנֵיכוֹן 21
מָחָר יָת אַבְהָתְהוֹן לְמֵימַר מָא אַבְנַיָּא דְּאִלֵּין׃ וְתוֹדְעִנּוּן יָת 22
בְּנֵיכוֹן לְמֵימַר בְּיַבֶּשְׁתָּא עַבַר יִשְׂרָאֵל יָת יְרֵחֵנוּ דְּנָה׃ הֵיבִישׁ 23
יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָת מֵי יְרֵחֵנוּ מִן קֳדָמֵיכוֹן עַד מִעְבַּרְכוֹן כְּמָא

[1] Hdschr. פרסּ. [2] In der Hdschr. das Dagesch irrtümlich ins ק, statt ins zweite מ gesetzt; vgl. III, 4.

הָעֲבַד יְדֵי אֲלֹהִכֶם לְיָמָּא הַסּוּף הַיָּבִישׁ מִן קֳדָמֵנָא עַד
24 דְּעַבַרְנָא׃ בְּדִיל דִּיהַלְעוֹן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא יָת גְּבוּרְתָא דְּיָדֵי
אֲרֵי תַקִּיפָא הִיא בְּדִיל דְּתִדְחֲלוֹן קֳדָם יְדֵי אֲלֹהִכֶם כָּל
יוֹמַיָּא׃

V. 1 וְהָוָה כַּד שְׁמִעוּ כָּל מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּבְעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא
בְּמַעְרְבָא וְכָל מַלְכֵי כְּנַעֲנָאָה דְּעַל יַמָּא יָת דְּיַבִּישׁ יְדֵי יָת מֵי
יַרְדְּנָא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דְּעַבָּרוּ וְאִתְבְּסִי לִבְּהוֹן וְלָא
2 אִשְׁתְּאָרַת בְּהוֹן עוֹד רוּחָה מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּשַׁעְתָּא הַהִוא
אֲמַר יְדֵי לִיהוֹשֻׁעַ עֲבִיד לָךְ אַזְמִילִּין חַרִיפִין וְתוּב גַּזַּר יָת
3 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּנְיָנוּת׃ וְעָבַד לֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ אַזְמִילִּין חַרִיפִין וְגַזַּר
4 יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִבְעַתָּא וּקְלָא לֵיהּ גִּבְעַת עָרְלֵתָא[1]׃ דִּין
פִּתְגָמָא הִגְזַר יְהוֹשֻׁעַ כָּל עַמָּא דְּנִפְקוּ מִצְרַיִם דְּכוּרָיָא כָּל
גֻּבְרֵי[2] מִגִּיחֵי קְרָבָא מִיתוּ בְּמַדְבְּרָא בְּאוֹרְחָא בְּמִפְּקְהוֹן
5 מִמִּצְרַיִם׃ אֲרֵי גְּזִירִין הֲווֹ כָּל עַמָּא דְּנִפְקוּ וְכָל עַמָּא דְּאִתְיְלִידוּ
6 בְּמַדְבְּרָא בְּאוֹרְחָא בְּמִפְּקְהוֹן מִמִּצְרַיִם לָא גְּזָרוּ׃ אֲרֵי אַרְבְּעִין
שְׁנִין הַלִּיכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא עַד דְּסַף כָּל עַמָּא גֻּבְרֵי
מִגִּיחֵי קְרָבָא דְּנִפְקוּ מִמִּצְרַיִם דְּלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרָא דְּיָדֵי
דְּקַיֵּם יְדֵי לְהוֹן בְּדִיל דְּלָא לְאַחֲזָיוּתְהוֹן יָת אַרְעָא דְּקַיֵּם
7 יְדֵי לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לָנָא אַרְעָא דְּעָבְדָא חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְיָת
בְּנֵיהוֹן דְּקָמוּ בְּאַתְרֵיהוֹן[3] יְהוֹן גְּזַר יְהוֹשֻׁעַ אֲרֵי עָרְלִין הֲווֹ
8 דְּלָא גְּזָרוּ יָתְהוֹן בְּאוֹרְחָא׃ וְהָוָה כַּד שְׁלִימוּ כָּל עַמָּא
9 דְּלָא גְּזָרוּ וִיתִבוּ בְּאַתְרֵיהוֹן[3] בְּמַשְׁרִיתָא עַד דְּאִתְסְיָאוּ׃ וַאֲמַר
יְדֵי לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא דֵּין אַעְדֵּיתִי יָת חִסּוֹדִי מִצְרָאֵי מִנָּכוֹן וּקְרָא
10 שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא הַהוּא גִּלְגָּלָא עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּשְׁרוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּלָא וְעַבְדוּ יָת פִּסְחָא בְּאַרְבְּעָת עַסְרָא יוֹמָא
11 לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ׃ וְאָכְלוּ מֵעִבּוּרָא דְּאַרְעָא

[1] So Soc. Hdschr. עָרְלָתָא. [2] Soc. גֻּבְרֵי. [3] So.

12 בִּבְּחֹר פֶּסַח פֹּטִיר וְקַלְיָא בְכַרְן יוֹבָא הָדֵין׃ וּפְסַק מַנָּא
בְּיוֹמָא דְּבָתַר יְהוּדִי[1] בְּמֵיכְלְהוֹן מֵעֲבוּרָא הָאַרְעָא וְלָא הֲוָה עוֹד
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מַנָּא וְאָכְלוּ מֵעֲלַלְתָּ אַרְעָא דִכְנָעַן בְּשַׁתָּא
13 הָהִיא׃ וַהֲוָה כַּד הֲוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וְזָקַף עֵינוֹהִי וְחָזָא וְהָא
גֻּבְרָא קָאֵים לְקִבְלֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ
לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הֲלָנָא אַתְּ אִם לְבַעֲלֵי דְּבָבָנָא׃
14 וַאֲמַר לָא אֲרֵי אֲנָא מַלְאַךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ כְּעַן אֲתֵיתִי
[לְאַתְפָּרְעָא מִנָּךְ בְּדִיל בְּרִמְשָׁא בְּטֵילְתָנוֹן יָת קוּרְבָּנָא דְיָיָ
וּבָא דִּין בְּטֵילְתָנוֹן תַּלְמוּד תּוֹרָה וַאֲמַר עַל אִדָּא מִנְּהוֹן
אֲתֵיתָא וַאֲמַר עַל בִּישׁוֹל תַּלְמוּד תּוֹרָה כְּעַן אֲתֵיתִי][2] וּנְפַל
יְהוֹשֻׁעַ עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד וַאֲמַר לֵיהּ מָא רְבוֹנִי מְמַלֵּיל
עִם עַבְדֵּיהּ׃ וַאֲמַר מַלְאֲכָא דִּשְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
15 שְׁרִי סִינָךְ מֵעַל רַגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דְּאַתְּ קָאֵים עֲלוֹהִי קַדִּישׁ[3]
הוּא וְעָבַד יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

VI. וִירִיחוֹ אַחְדָּא וּמִתְקַפָּא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵית
מְפַתְּחָן נָפִיק וְעָלִיל[4]׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ חֲזִי דְּמַסֲרִית בִּידָךְ ׀

---

[1] So Soc. Hdschr. "בַּה; aber nachträglich oben zwischen א u. ב ein kleines Zeichen gesetzt, das das ausgelassene ד bedeuten soll.

[2] Die eingeklammerten Worte sind in der Hdschr. von anderer Hand am Rande zugeschrieben; אתיתא noch später nachgetragen. In Soc. stehen diese Worte im Text, sind aber daselbst eingeklammert. Soc. hat hier folgende Abweichungen: בְּטֵילְתוֹן, קְרִבְנָיָא, בְּטֵילְתוֹן, und darüber ein Wort das ich nicht sicher lesen kann (תיספתא?); בְּטוּל. [3] Soc. קְרִישָׁא. [4] Bei Soc. zeigt dieser Vers starke targumistische Zusätze, wie in den beiden mir vorliegenden Drucken; bei Lag. vgl. auch noch S. VI, 14 ff. Diese targum. Zusätze sind später in Klammern gesetzt, oder mit einer Oberlinie versehen. Der Vers lautet: וִירִיחוֹ הֲוַת אַחִידָא וּמִתְקַפָּא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל· בַּנְגָרִין דְּנָשׁ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל· (לֵית דְּנָפִיק וְדָחֲלִין דְּבָרְזְלָא) לֵית מְפַתְּחָן נָפִיק וְעָלִיל לְגַוָּהּ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָא) לֵית מְפַתְּחָן נָפִיק וְעָלִיל׃

3 אֶת הָעִיר וְאֶת בָּלְפִּי גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ וְתָסַבְתֶּם אֶת קִרְתָּא כָּל
גִּבּוֹרֵי קְרָבָא אֲקִיף אֶת קִרְתָּא זִמְנָא חָדָא כְּדֵין תַּעְבִּיד
4 שִׁתָּה יוֹמִין׃ וְשִׁבְעָה כָּהֲנַיָּא יִסְבוּן[1] שִׁבְעָה שׁוֹפָרֵיָא דְּקַרְנָן
דִּכְרָא קֳדָם אֲרוֹנָא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּסַחֲרוּן אֶת קִרְתָּא שַׁבְעָ
5 זִמְנִין וְכָהֲנַיָּא יִתְקְעוּן בְּשׁוֹפָרֵיָא׃ וִיהֵי כְּמִגְּד בְּקַרְנָן דִּכְרָא
כְּמִשְׁמַעְכוֹן אֶת קָל שׁוֹפָרֵיָא יִבְבוּן[2] כָּל עַמָּא יִבְבָא רַבָּא וְיִפּוֹל
שׁוּרָא דְּקִרְתָּא וְיִתְבַּלַּע תַּחְוָתֹהִי וְיִסְקוּן עַמָּא גְּבַר לְקֳבָלֵיהּ׃
6 וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן לְכָהֲנַיָּא וְאֲמַר לְהוֹן טַיְלוּ אֶת אֲרוֹן
קְיָמָא[3] וְשִׁבְעָה כָּהֲנַיָּא יִסְבוּן שִׁבְעָה שׁוֹפָרֵיָא דְּקַרְנָן דִּכְרָא קֳדָם
7 אֲרוֹנָא דְיָי׃ וְאֲמַר לְעַמָּא עִבְרוּ וְאַקִּיפוּ אֶת קִרְתָּא וְמַזְדְּרוּ
8 חַיְלָא יְעִבְרוּן קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי׃ וַהֲוָה כַּד אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא
וְשִׁבְעָה כָּהֲנַיָּא נְסִיבוּ שִׁבְעָה שׁוֹפָרֵיָא דְּקַרְנָן דִּכְרָא קֳדָם יְיָ
עִבְרִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרֵיָא וַאֲרוֹן קְיָמָא דְיָי אָזֵל בָּתְרֵיהוֹן׃
9 וְמִזְדְּרֵי חֵילָא אָזְלִין קֳדָם כָּהֲנַיָּא תָּקְעֵי שׁוֹפָרֵיָא וְשָׁבְקָא
דְּבִית דָּן אָזֵל בָּתַר אֲרוֹנָא וְכָהֲנַיָּא אָזְלִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרֵיָא׃
10 וְיָת עַמָּא פְּקִיד יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר לָא תְיַבְּבוּן וְלָא תַשְׁמְעוּן יָת
קָלְכוֹן וְלָא יִפּוֹק מִפּוּמְכוֹן פִּתְגָמָא עַד יוֹמָא דְּאֵימַר לְכוֹן
11 יְבִיבוּ וּתְיַבְּבוּן׃ וְאַסְחַר אֲרוֹנָא דְיָי יָת קִרְתָּא אַקִּיף זִמְנָא
12 חָדָא וְעָלוֹ בְּמַשְׁרְיָתָא וּבָתוּ בְּמַשְׁרְיָתָא׃ וְאַקְדִּים יְהוֹשֻׁעַ
13 בְּצַפְרָא וְנָטְלוּ כָּהֲנַיָּא יָת אֲרוֹנָא דְיָי׃ וְשִׁבְעָה כָּהֲנַיָּא נְסִיבוּ
שִׁבְעָה שׁוֹפָרֵיָא דְּקַרְנָן דִּכְרָא קֳדָם אֲרוֹנָא דְיָי אָזְלִין מֵיזַל
וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרֵיָא וְמִזְדְּרֵי חֵילָא אָזְלִין קֳדָמֵיהוֹן וְשָׁבְקָא דְּבִית
דָּן אָזֵל בָּתַר אֲרוֹנָא דְיָי וְכָהֲנַיָּא אָזְלִין וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרֵיָא׃
14 וְאַסְחַרוּ יָת קִרְתָּא בְּיוֹמָא תִנְיָנָא זִמְנָא חָדָא וְתָבוּ לְמַשְׁרְיָתָא

---

[1] So scheint die hier stark beschädigte Hdschr. zu haben.
[2] Hdschr. יִבְבוּן. [3] In der Hdschr. folgt noch דְיָי, war aber bereits leicht ausgewischt worden.

15 פַּדִּין עַבְדּוֹ שִׁתָּה יוֹמִין: וְהַהוּא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְאַקְדִימוּ כְּמִסַּק צַפְרָא וְאַסְחָרוּ יָת קִרְתָּא הָדָא שְׁבַע זִמְנִין
16 לְחוֹד בְּיוֹמָא הַהוּא אַקִּיפוּ יָת קִרְתָּא שְׁבַע זִמְנִין: וְהָוָה בְּזִמְנָא שְׁבִיעָיְתָא תְּקָעוּ כַּהֲנַיָּא בְּשׁוֹפָרָיָא וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא
17 יְבִיבוּ אֲרֵי יְהָב יְיָ לְכוֹן יָת קִרְתָּא: וְתְהֵי קִרְתָּא חֲרָמָא הִיא וְכָל דְּעִמַּהּ
18 בְּבֵיתָא אֲרֵי אַסְמֵיתָ יָת אָזְגְּדָיָא דְּשַׁלְּחָנָא: לְחוֹד אַתּוּן אִסְתְּמָרוּ מִן חֲרָמָא דִּלְמָא תְּחַרְמוּן וְתִסְבּוּן מִן חֲרָמָא וְתְשַׁוּוּן
19 יָת מַשְׁרִיתָא דְּיִשְׂרָאֵל לְחָרְמָא וְתַעְכְּרוּן[1] יָתַהּ: וְכָל כַּסְפָּא
וְדַהֲבָא וּמָנֵי נְחָשָׁא וּבַרְזְלָא קֻדָּשׁ הוּא לַיְיָ גִּנְזֵי בֵּית יְקָר יְיָ לְאוֹצָר
20 בֵּית מַקְדְּשָׁא הִנּוּן יִתְּנוּן: וְיָבִיב עַמָּא וְתָקְעוּ בְּשׁוֹפָרָיָא וְהָוָה כַּד שְׁמַע עַמָּא יָת קָל שׁוֹפָרָא וְיָבִיבוּ עַמָּא יְבָבָא רַבָּא
וְנָפַל שׁוּרָא דְּקִרְתָּא וְאִתְבְּלַע תְּחוֹתְהִי וְסַלִּיק עַמָּא לְקִרְתָּא
21 גַּבֵּר לְקֳבְלֵיהּ וְכָבְשׁוּ יָת קִרְתָּא: וְגָמְרוּ יָת כָּל דְּבְקִרְתָּא
מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא מֵעוּלֵימָא וְעַד סָבָא וְעַד תּוֹר וְאָמַר וְחַמָּר
22 לְפָתְגָם הַהֲרֵב: וּלְתַרֵין גֻּבְרַיָּא דְּאָלִילוּ יָת אַרְעָא אֲמַר
יְהוֹשֻׁעַ עוֹלוּ לְבֵית אִתְּתָא וְאַפִּיקוּ מִתַּמָּן יָת אִתְּתָא
23 וְיָת כָּל דִּלַּהּ כְּמָא דְקַיֵּימְתּוּן לַהּ: וְעָלוּ עוּלֵימַיָּא מְאָלְלַיָּא
וְאַפִּיקוּ יָת רָחָב וְיָת אֲבוּהָא וְיָת אִמַּהּ וְיָת אַחָהָא וְיָת כָּל
דִּלַּהּ וְיָת כָּל זַרְעִיְתָהָא אַפִּיקוּ וְאַשְׁרִיאוּנוּן מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא
24 דְּיִשְׂרָאֵל: וְקִרְתָּא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא וְכָל דִּבַהּ לְחוֹד כַּסְפָּא
וְדַהֲבָא וּמָנֵי נְחָשָׁא וּבַרְזְלָא יְהָבוּ בַּאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דְּיְיָ:
25 וְיָת רָחָב פְּנְדְּקִיתָא וְיָת בֵּית אֲבוּהָא וְיָת כָּל דִּלַּהּ אַחֵי יְהוֹשֻׁעַ
וְיָתְבַת בְּגַו יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי אַסְמֵיתָ[2] יָת אָזְגְּדָיָא
26 דְּשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ לְאָלָלֵיהּ יָת יְרִיחוֹ: וְאוֹמִי יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא

---

[1] Hdschr. וְתַעְכְּרוּן. Vgl. VII, 25. [2] Hdschr. "אַסְ.

הָהוּא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ גִּבְעָא לִפְנֵי יְהוָה וְיָבוֹא אֶת קַרְתָּא
הַזֹּאת וְיִיסַּד בִּבְכוֹרֵהּ יְשָׂכְלִיהָ וּבְזָעִיר בְּנוֹהִי יְקִים
27 דְּשָׁהָא׃ וַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דִּיהוֹשָׁעַ וַהֲוָה שְׁמֵיעָה סְגִי
בְּכָל אַרְעָא׃

VII. וְשָׁקְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁקַּר בְּחֵרְמָא וְנָסִיב עָכָן בַּר כַּרְמִי[1]
בַּר זַבְדִּי בַּר זֶרַח לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה מִן חֵרְמָא וְתָקֵף רְגָזָא דַיְיָ
2 בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁלַח יְהוֹשָׁעַ גְּבָרִין מִירִיחוֹ לְעַי דְּעִם בֵּית אָוֶן
מִמַּדִּנַּח לְבֵיתְאֵל וְאָמַר לְהוֹן לְמֵימַר סְקוּ וְאֶלִּילוּ יָת אַרְעָא
3 וְסַלִּיקוּ גְּבָרַיָּא וְאֶלִּילוּ יָת עַי׃ וְתָבוּ לְוָת יְהוֹשָׁעַ וְאָמְרוּ
לֵיהּ לָא יִסַּק כָּל עַמָּא כְּחַרִין אַלְפַּיִן אוֹ כְּתַלָּתָא אַלְפִּין גְּבָרַיָּא
יִסְקוּן וְיָמִיחוּן יָת עַי[2] לָא תְּדַגֵּישׁ לְתַמָּן יָת כָּל עַמָּא אֲרֵי
4 זְעִירִין אִנּוּן׃ וְסַלִּיקוּ מִן עַמָּא לְתַמָּן כְּתַלָּתָא אַלְפִּין גְּבָרַיָּא
5 וְאִתְבְּרִילוּ קֳדָם אֲנְשֵׁי עַי׃ וּקְטָלוּ מִנְּהוֹן אֲנְשֵׁי עַי כְּתַלָּתִין וְשִׁתָּה
גְּבָרַיָּא וְרַדְפוּנוּן קֳדָם תְּרַע עַד דְּתִבְרוֹנִין וּמְחוֹנוּן בְּמַהְתָּנָא[3]
6 וְאִתְבַּסִּיסוּ לִבָּא דְעַמָּא וְהֲוָה כְּמַיָּא׃ וּבְטַשׁ יְהוֹשָׁעַ לִבּוּשׁוֹהִי
וְנָפַל עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַיְיָ עַד רְמַשָּׁא הוּא וְסָבֵי
7 יִשְׂרָאֵל וְאַסִּיקוּ עַפְרָא עַל רֵישֵׁיהוֹן׃ וְאָמַר יְהוֹשָׁעַ קְבֵיל בְּעוּתִי
יְיָ לְמָא אַעְבַּרְתָּא אַעְבְּרָא יָת עַמָּא הָדֵין יָת יַרְדְּנָא לְמִמְסַר
יָתָנָא בִּידָא דֶאֱמוֹרָאָה לְאֶבָדוּתָנָא וְאִלּוּ פְּנֵן דְּשַׂרֵינָא
■ וִיתֵיבְנָא בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא׃ בְּבָעוּ יְיָ מָא אֵימַר בָּתַר דַּאֲחָזוּ
■ יִשְׂרָאֵל קְדָלְהוֹן לְמֵיפַּךְ[4] קֳדָם בַּעֲלֵי הִבְרֵיהוֹן׃ וְיִשְׁבְּעוּן

---

[1] In der Hdschr. hier כַּרְמִי. [2] Ursprünglich, wie es scheint, עֵי. [3] So, mit ◌ַ in der Penultima; auch VIII, 28; X, 10. 11; XIII, 5; XV, 3. 7; XVIII, 17; XX, 4. Dagegen mit ◌ָ I, 4; XV, 4. 7. 12; XVI, 3. 8; XVII, 9. 18; XVIII, 12. 14. 19; XIX, 14. 22. 29. 33; XXIII, 4. 13. Man wird hieraus leicht erkennen, dass die nomina loci mit vorgesetztem m und nachgesetztem ān das ā des Nachsatzes bei folgendem ā in ◌ָ (hier = ă?) verwandeln. [4] So; kaum richtig. Vgl. v. 12; X, 11.

כַּעֲנָאי וְכָל יְתְבֵי אַרְעָא וְיִסְתַּחֲרוּן עֲלָנָא וְיִשֵׁיצוּן יָת שְׁמָנָא
10 מִן אַרְעָא וְאַתְּ עֲבִיד בְּרִיל שְׁמָךְ רַבָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
11 קוּם לָךְ לְמָא הָכֵן אַתְּ רָמֵי עַל אַפָּךְ׃ חֲטָא יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ עֲבַרְתּוּ
עַל קְיָמִי דְּפַקֵּידִית יָתְהוֹן וְאַתְּ נְסִיבוּ מִן חֲרָמָא וְאַתְּ גְּנָבוּ וְאַתְּ
12 כְּרִיבוּ וְאַתְּ שְׁוִיאוּ בְּבֵנֵיהוֹן׃ וְלָא יְכִלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִקַם
קֳדָם בַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן קֳדָמֵיהוֹן יְהוֹן לְמִיפַּךְ קֳדָם בַּעֲלֵי
דְּבָבֵיהוֹן אֲרֵי הָווּ לְחָרְמָא וְלָא אוֹסִיפְנָא לְמִהְוֵי מֵימְרִי
13 בֵּסַעֲדְכוֹן אִם לָא תַּשֵׁיצוּן חָרְמָא מִבֵּינֵיכוֹן׃ קוּם זְמִין יָת
עַמָּא וְתֵימַר אִזְדַּמְּנוּ לְמָחָר אֲרֵי כְּדֵין אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
חָרְמָא בְּגָוָךְ יִשְׂרָאֵל לָא תְּצַלּוּן לְמִקַם קֳדָם בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן
עַד דְּתַעְדּוֹן חָרְמָא מִבֵּינֵיכוֹן׃ וְתִקְרְבוּן בְּצַפְרָא לְשִׁבְטֵיכוֹן
14 וִיהֵי שִׁבְטָא דְּיִתְאַחַד מִן קֳדָם יְיָ יִקְרֵב לְזַרְעָן וְזַרְעָא דְּיִתְאַחַד[1]
מִן קֳדָם יְיָ תִּקְרַב לְבָתִּין[2] וּבֵיתָא דְּיִתְאַחַד מִן קֳדָם יְיָ
15 יִתְקְרֵב לְגֻבְרִין׃ וִיהֵי דְּיִתְאַחַד בְּחָרְמָא יִתּוֹקַד בְּנוּרָא הוּא
וְכָל דְּלֵיהּ אֲרֵי עֲבַר עַל קְיָמָא דַּייָ וַאֲרֵי עֲבַד דְּלָא כְּשַׁר
16 בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאַקְדִּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וְקָרֵיב יָת יִשְׂרָאֵל לִשְׁבְטוֹהִי
17 וְאִתְאַחַד שִׁבְטָא דִּיהוּדָה׃ וְקָרֵיב יָת זַרְעִית יְהוּדָה
וְאִתְאַחַד זַרְעִית זַרְחָ וְקָרֵיב יָת זַרְעִית זַרְחָ לִגְבָרַיָּא וְאִתְאַחַד
זַבְדִּי׃ וְקָרֵיב יָת בֵּיתֵיהּ לִגְבָרַיָּא וְאִתְאַחַד עָכָן בַּר כַּרְמִי בַּר
18 זַבְדִּי בַּר זַרְחָ לְשִׁבְטָא יְהוּדָה׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעָכָן בְּרִי שׂוּי
כְעָן יְקָרָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל וְהַב קֳדָמוֹהִי אוֹדָאָה וְחַוִּי
19 כְּעָן לִי מָא עֲבַדְתָּא לָא תְּכַסֵּי מִנִּי׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ יָת עָכָן
וַאֲמַר בְּקוּשְׁטָא אֲנָא חָבִית קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל וּכְדֵין וּכְדֵין
21 עֲבַדִית[3]׃ וְחָזִית בְּבִזְתָּא אַצְטְלָא חָד שְׁפִיר וּמָתֵן

---

[1] So. [2] Der Dageschpunkt irrtümlich im ב statt im ת. [3] So. Vgl. Merx Chrest. 136 Zl. 1 und 105 Zl. 4 des Textes; zu letzterer Stelle Z. Assyr. III, 287 (p. 105 8).

סלעין דכסף וללישונא דדהבא חד חמשין סלעין[1] ביתקליה
ודגזתינון ונסיבתינון והאילן מביריו באורעא בגו משכני וכספא
22 תחותיהון: ושלח יהושע אזגדין ורהטו למשכנא והא
23 טמיריו במשכניה וכספא תחותיהון: ונסיבון בגו משכנא
ואיתיאונין לות יהושע ולות כל בני ישראל ואתילונין
24 קדם יי: ודבר יהושע ית עכן בר זרח ונסיב ית כספא
וית אצטלא וית לישונא דדהבא ודבר ית בנוהי וית בנתיה
וית תוריה וית חמריה וית ענירה וית משכניה וית כל דליה
25 וכל ישראל עמיה ואסיקו יהון למישר עכור: ואמר
יהושע מא עכרתנא יעכרנך יי ביומנא הדין ורגמו יתיה כל
ישראל באבנא ואוקידו יהון בנורא בתר דרגמו יהון
26 באבניא: ואקימו עלוהי דגור אבנין רב עד יומא הדין ותב
יי מתקוף רגזיה על כן קרא שמיה האתא ההוא מישר עכור
עד יומא הדין:

VIII. ואמר יי ליהושע לא תדחל ולא תתבר הבר
עמך ית כל עמא עבדי קרבא וקום סק לעי חזו דמסירית בידך
2 ית מלכא דעי וית כל עמיה וית קרתיה וית ארעיה: ותעביד
לעי ולמלכה כמא דעבדתא לירחו ולמלכה לחוד עדאה
ובעירה תבזון לכון אתקין לך כמנא לקרתא מאחוריה:
3 וקם יהושע וכל עמא עבדי קרבא למיסק לעי ובחר יהושע
4 תלתין אלפין גברא גיבריי חיליא ושלחינון בליליא: ופקיד
יתהון למימר חזו האתון כמנין לקרתא מאחורי קרתא לא
5 תתהקלון בין קרתא לחדא ותהון כלכון מתקנין: ואנא וכל
עמא דעמי נתקרב לקרתא והוי ארי יפקון לקדמותנא כד[2]

---

[1] So. [2] Die tiberiens. Drucke mit i, was ich als richtiger vermute; vgl. v. 6. Die beiden Formen kad und kid sind vielleicht der

6 בַּקַּדְמִיתָא וְנִיפּוֹךְ קֳדָמֵיהוֹן׃ וְיִפְּקוּן בָּתְרַיְתָא[1] יְהוֹשֻׁעַ
מִן קַרְתָּא אֲרֵי יְמַהְרוּן קֳדָמָא כַּד בָּקְדְמִיתָא וְנִיפּוֹךְ
7 קֳדָמֵיהוֹן׃ וְאַתּוּן תְּקוּמוּן מִן כְּמִנָּא וְתִתְּרְכוּן יָת קִרְתָּא
8 וְיַמְסְרִנַּהּ יְיָ אֱלָהְכוֹן בִּידְכוֹן׃ וְיְהֵי כְּמֵיתַּדְכוֹן יָת קִרְתָּא
תְּדְלְקוּן יָת קִרְתָּא בְּנוּרָא כְּפִתְגָמָא דַּייָ תַּעְבְּדוּן חַזוֹ דְּפָקֵידִית
9 יָתְכוֹן וְשַׁלְּחִנּוֹן יְהוֹשֻׁעַ וְאָזְלוּ לְכְמָנָא׃ וְיָתִיבוּ בֵּין בֵּיתְאֵל
וּבֵין עַי מַעְרָב לְעַי וּבַת יְהוֹשֻׁעַ בְּלֵילְיָא הַהוּא בְּגוֹ עַמָּא׃
10 וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וּמְנָא יָת עַמָּא וּסְלִיק הוּא וְסָבֵי
11 יִשְׂרָאֵל קֳדָם עַמָּא לְעַי׃ וְכָל עַבְיָא קְרָבָא דְּעִמֵּיהּ סְלִיקוּ
וְאִתְקָרְבוּ וַאֲתוֹ לְקֳבֵיל קִרְתָּא וְשַׁרוּ מִצְפּוֹנָא לְעַי וְהַלְתָּא
12 בֵּינוֹהִי וּבֵין עַי׃ וּדְבַר כַּחֲמִשָּׁה אַלְפִין גַּבְרָא וְשַׁוִּי יְהוֹשֻׁעַ
כְּמִנָּא[2] בֵּין בֵּיתְאֵל וּבֵין עַי מַעְרָב לְקִרְתָּא׃ וְשַׁוִּיאוּ עַבְיָא יָת
13 כָּל מַשְׁרְיָתָא דִּמְצַפְּרָא לְקִרְתָּא וְיָת כְּמִנֵּיהּ מַעְרָב לְקִרְתָּא
14 וְאָזַל יְהוֹשֻׁעַ בְּלֵילְיָא בְּגוֹ מֵישְׁרָא׃ וַהֲוָה כַּד חֲזָא מַלְכָּא דְּעַי
וְאוֹחֵיאוּ וְאַקְדִּימוּ וּנְפָקוּ אֲנְשֵׁי קִרְתָּא לְקֳבָלוּת יִשְׂרָאֵל לְאַגְחָא
קְרָבָא הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְזִמְנָא דְּמִתְקַן לֵיהּ קֳדָם מֵישְׁרָא וְלָא
15 יְדַע אֲרֵי כְּמִנָּא לְהוֹן מֵאֲחוֹרֵי קִרְתָּא׃ וְאִתְבְּרוּ יְהוֹשֻׁעַ
16 וְכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָמֵיהוֹן וְאִפְּלוּ בְּאוֹרַח מַדְבְּרָא׃ וְאִתְכַּנִּישׁוּ כָּל
עַבְיָא דִּבְעֵי לְמִרְהֲטָא בְּתָרֵיהוֹן וְרַהֲפוּ בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ וְאִתְכַּנִּידוּ מִן
17 קִרְתָּא׃ וְלָא אִשְׁתְּאַר אֲנָשׁ בְּעַי וּבֵיתְאֵל דְּלָא נְפַקוּ בָּתַר

Bedeutung nach ursprünglich verschieden gewesen, und zwar letzteres vergleichend wie. S. auch Merx, Chrest. 215. Doch wäre dieser Unterschied in beiden Überlieferungen nicht streng beobachtet; vgl. Landauer, Masorah S. 66. Auch cap. XIV, 11 כַּד wie gegenüber tiberiens. כְּיוֹם IX, 13 כַּד, auch Lag. כְּיוֹם; das Strassb. Exemplar dagegen כְּ. Vgl. IX, 12. Das formale Verhältnis der beiden Formen zu einander wird schwerlich so sein, wie Dalman, Grammatik S. 185 Anm. 2 meint.

[1] So; kaum richtig, für הִנְגּוֹד. [2] So.

18 יִשְׂרָאֵל וְשִׁבְּלוֹ יֵת קִרְתָּא כַּד פַּתִּיחָא וּרְדַפּוּ בָּתַר יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר
יְיָ לִיהוֹשָׁעַ אֲרֵים בְּרוּמְחָא דְּבִידָךְ עַל יְ אֲרֵי בִידָךְ אֶמְסְרֵנַּהּ
19 וַאֲרֵים יְהוֹשָׁעַ בְּרוּמְחָא דְּבִידֵיהּ עַל קִרְתָּא׃ וְכַמְנָא קָם בְּפֵירֵיץ
מֵאַתְרֵיהּ וּרְהַטוּ כַּד אֲרֵים יְדֵיהּ וְעָלוּ לְקִרְתָּא וְכַבְשׁוּהָא
20 וְאוֹחְיוּ וְאַדְלִיקוּ יֵת קִרְתָּא בְּנוּרָא׃ וְאִתְנְיָאוּ אֲנָשֵׁי יְ
לְאַחוֹרֵיהוֹן וְחָזוֹ וְהָא סְלִיק תְּנָנָא דְּקִרְתָּא לִצְיֵת שְׁמַיָּא
וְלָא הֲוָה בְּהוֹן חֵילָא לְמֵעֱק לְכָא וּלְכָא וְעַמָּא דְּאָפֵךְ
21 לְמַדְבְּרָא אִתְחֲזַר עַל דְּהָפָא׃ וְיְהוֹשָׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל חָזוֹ אֲרֵי פְּצָשׁ
פְּמִנָּא יֵת קִרְתָּא וַאֲרֵי סְלִיק תְּנָנָא דְּקִרְתָּא וְתָבוּ וּמְחוֹ יֵת
22 אֲנָשֵׁי יְ׃ וְאִלֵּין נַפְקוּ מִן קִרְתָּא לְקֳדָמוֹהִי וְהֲוֹ לְיִשְׂרָאֵל
בְּמִצְיְעִין אִלֵּין מִפָּא וְאִלֵּין מִפָּא וּמְחוֹ יְתְהוֹן עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר
23 לְהוֹן שָׂרִיד וּמְשֵׁיזִיב׃ וְיֵת מַלְכָּא דְּיְ אֲחָדוּ כַּד חַי[1] וְקָרִיבוּ
24 יָתֵיהּ לְוָת יְהוֹשָׁעַ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יִשְׂרָאֵל לְקָטְלָא יֵת כָּל
יָתְבֵי יְ בְּחַקְלָא בְּמַדְבְּרָא דְּרַדְפוּנָן בֵּיהּ וְאִתְקְטָלוּ כְּלְהוֹן
לְפִתְגָם חַרְבָּא עַד דְּשֵׁלִימוּ וְתָבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְיְ וּמְחוֹ יְתֵהּ
25 לְפִתְגָם חַרְבָּא׃ וַהֲוֹו כָּל דְּאִתְקְטָלוּ בְּיוֹמָא הַהוּא מִגְּבַר וְעַד
26 אִתְּתָא תְּרֵי עֲסַר אַלְפִּין כָּל אֲנָשֵׁי יְ׃ וְיְהוֹשָׁעַ לָא אַתִּיב יְדֵיהּ
27 דְּאָרֵים בְּרוּמְחָא עַד הַגְמַר יֵת כָּל יָתְבֵי יְ׃ לְהוֹד בְּעִירָא וְעָדֵי
קִרְתָּא הַהִיא בְּזוֹ לְהוֹן יִשְׂרָאֵל כְּפִתְגָמָא דְּיְיָ דְּפַקֵּיד יֵת
28 יְהוֹשָׁעַ׃ וְאוֹקִיד יְהוֹשָׁעַ יֵת עֵי וְשַׁוְּיֵהּ תֵּל חָרוֹב לְעָלַם כְּצָדְיָו
29 עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְיֵת מַלְכָּא דְּעֵי צְלִיב עַל צְלִיבָא עַד עִדָּן
רְמִשָּׁא וּכְמֵיעַל שִׁמְשָׁא פַּקֵּיד יְהוֹשָׁעַ וְאַחִיתוּ יֵת נְבֵילְתֵּיהּ מִן
צְלִיבָא וּרְמוֹ יְתֵהּ בְּמֵעֳלָנָא דְּתָרַע קִרְתָּא וְאָקִימוּ עֲלוֹהִי
30 גַּלְגַּל אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין׃ בֵּכֵין בְּנָא יְהוֹשָׁעַ מַדְבְּחָא
31 קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְּעֵיבָל׃ כְּמָא דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה

[1] Diese beiden Worte ausserdem noch tiberiensisch vokalisiert כַּד חָי.

עֵבֶל הָיָי יִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִכְתִיב בְּסִפַּר אוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה
מַדְבְּחָא אֲבְנִין שְׁלֵמָן דְּלָא אִתְּתָּם עֲלֵיהוֹן בַּרְזְלָא וְאַסִּיקוּ
עֲלוֹהִי עֲלְוָן קֳדָם יְיָ וְנִכְּסַת לְשִׁנִין׃ וּכְתַב תַּמָּן עַל 32
אֲבְנַיָּא יִת פִּרְשַׁגְנָן אוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה דִּכְתַב קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְכָל יִשְׂרָאֵל וְסָבֵהִי וְסַרְכֵהִי וְדַיָּנֵהִי קָיְמִין מִכָּא וּמִכָּא 33
לֵאֲרוֹנָא קֳדָם כָּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי נָשְׂאֵי אֲרוֹן קְיָמָא דְיָי גִּיּוֹרָא
כְּיַצִּיבָא כָּלְכֶּן לְקָבֵיל טוּרָא דְגְרִיזִין וּכְפָלְגוּתָן לְקָבֵיל טוּרָא
דְּעֵיבָל כְּמָא דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דְיָי לְבָרְכָא יִת עַמָּא יִשְׂרָאֵל
בְּקַדְמֵיתָא׃ וּבְתַר כֵּן קְרָא יִת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא בִּרְכָן 34
וְלוּטִין כְּכָל דִּכְתִיב בְּסִפְרָא דְאוֹרַיְתָא׃ לָא הֲוָה פִּתְגָמָא מִכֹּל 35
דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה דְּלָא קְרָא יְהוֹשָׁעַ קֳדָם כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל וְנָשַׁיָּא
וְטַפְלָא וְגִיּוֹרָא דְּאָזְלִין בֵּינֵיהוֹן׃

IX. וְהָוָה כַּד שְׁמָעוּ כָּל מַלְכַיָּא דְּעִבְרָא דִּירְדְּנָא בְּטוּרָא
וּבְשְׁפֵילְתָא וּבְכָל סְפַר יַמָּא רַבָּא דְּלְקָבֵיל לְבָנוֹן חִתָּאֵי
וְאֱמוֹרָאֵי כְּנַעֲנָאֵי פְּרִזָּאֵי חִוָּאֵי וְיבוּסָאֵי׃ וְאִתְכַּנְּשׁוּ כְּחָדָא 2
לְאָגָחָא קְרָבָא עִם יְהוֹשָׁעַ וְעִם יִשְׂרָאֵל כְּחֵדָא׃ וְיָתְבֵי 3
גִּבְעוֹן שְׁמָעוּ יִת דְּעָבַד יְהוֹשָׁעַ לִירִיחוֹ וּלְעַי׃ וְעָבְדוּ אַף אִנּוּן 4
בְּחֶכְמָה וְאָזְלוּ וְאַזְדְּהוּ וְנָסִיבוּ סָקִין בְּלָן לְחֲמֵיהוֹן וְזִיקִין
דְּחֶמֶר בְּלָן וּמְבַזְּעִין וּמְצַדְּיִן׃ וּמִסְנִין[1] בְּלָן וּמְלָקְעִין 5
בְּגְלֵיהוֹן וּכְסוּתָא בְּלָיָא עֲלֵיהוֹן וְכָל לֶחֶם זְהֵדְהוֹן יְבִישׁ[2]
הֲוָה כִּסְנִין׃ וְאָזְלוּ לְוָת יְהוֹשָׁעַ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא וְאָמְרוּ 6
לֵיהּ וְלֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַרַע רְחִיקָא אֲתֵינָא וּכְעַן גְּזַרוּ לַנָא
קְיָם׃ וְאָמַר אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְחִוָּאָה דִּלְמָא בֵּינָנָא אַתּוּן יָתְבִין 7
וְאֵיכְדֵין נְגַזַּר לְכוֹן קְיָם׃ וְאָמְרוּ לִיהוֹשָׁעַ עַבְדָּךְ[3] אֲנַחְנָא 8

[1] Hdschr. וּמְסְנִין. [2] Ich wage trotz v. 12 nicht zu ändern; vgl. Z. Ass. III, 281 (P. 38 7). [3] So; vgl. v. 11 u. 24. Vgl. die Anmerkung zu XVII, 5.

9 וַיֹּאמְרוּ לוֹ מֵאֶרֶץ רָחֹקָה בָּאוּ עֲבָדֶיךָ מִפְּנֵי שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי שָׁמַעְנוּ שִׁמְעוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃
10 וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת׃
11 וַיְדַבְּרוּ אֵלֵינוּ זְקֵנֵינוּ וְכֹל יוֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ וְלֵכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנָחְנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ לָנוּ בְּרִית׃
12 זֶה לַחְמֵנוּ חַם הֻצַּמְנוּ אֹתוֹ בְּבָתֵּינוּ בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדִּים׃
13 וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנוּ חֲדָשִׁים וְהִנֵּה נִבְקָעוּ וְאֵלֶּה שִׂמְלֹתֵינוּ וְנַעֲלֵינוּ בָּלוּ מֵרֹב הַדֶּרֶךְ מְאֹד׃
14 וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּדָּתָם וְאֶת פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃
15 וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃
16 וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי כָּרְתָם לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי קְרֹבִים הֵם אֵלָיו וְכִי בְּקִרְבּוֹ יֵשְׁבוּ׃
17 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים׃
18 וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלֹּנוּ כָּל הָעֵדָה עַל הַנְּשִׂיאִם׃
19 וַיֹּאמְרוּ כָּל הַנְּשִׂיאִם אֶל כָּל הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל לָנוּ׃
20 זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְנַחְיֶה וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם קֶצֶף עַל הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם׃
21 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנָּשִׂיאִם יִחְיוּ וְיִהְיוּ חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְכָל הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ לָהֶם הַנְּשִׂיאִם׃

---

[1] Über dem Schwastrich des ק noch der i-Punkt; vgl. Z. Ass. III, 274 f. [2] Die Vokale über ח und zweitem ד sind nicht mehr sicher erkennbar. Die Spuren deuten auf חַ und דַ, was fehlerhaft sein dürfte. Es wird חַדְתִּין zu lesen sein. [3] So; man erwartet נִכּוֹל. Ebenso XXIV, 19. Vgl. auch VIII, 6.

לַהֶם רְבָבָא יְהוֹן וִיהוֹן לְקָטִין אָעִין[1] וּמַיָּן וּלְכֹל
22 כְּנִשְׁתָּא כְּבָא הַמֵּילוּ לְהֶם רְבָבָא׃ וּקְרָא לְהֶם יְהוֹשֻׁעַ
וּמַמֵּיל עִמְּהֶם לְמֵימַר לְמָא שְׁקַרְתֶּם בְּנָא לְמֵימַר רְחִיקִין
23 אַנְתֶּם מִנָּכוֹן לְחָדָא וְאַתֶּם בֵּינָנָא יְתֶבִין׃ וּכְעַן לְיִשִׁין אַתֶּם
וְלָא יִפְסְקוֹן מִנָּכוֹן עַבְדִין וְלָקְטֵי אָעִין וּמַיָּן[2] מָא לְבֵית
24 מִקְדְּשָׁא דֶּאֱלָהִי׃ וְאַתִיבוּ יָת יְהוֹשֻׁעַ וְאֲמָרוּ אֲרֵי חַוָּאָה
אִתְחַוֵּה לְעַבְדָּךְ יָת דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָךְ יָת מֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ לְמִתַּן
לְכוֹן יָת כָּל אַרְעָא וּלְשֵׁצָאָה יָת כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן
וְדַחֲלִנָא לַחֲדָא לְנַפְשָׁתָנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן וְעַבְדְנָא יָת פִּתְגָמָא
25 הָדֵין׃ וּכְעַן הָא אֲנַחְנָא מְסִירִין בִּידָךְ כְּמָא דְּתַקִּין וְדַכֶּשֶׁר
26 בְּעֵינָךְ לְמֶעְבַּד לָנָא עֲבִיד׃ וְעָבַד לְהוֹן כֵּן וְשֵׁיזִיב יָתְהוֹן
27 מִיַּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא קְטִילוֹנוֹן׃ וּמְסִירִין יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא
הַהוּא לְקָטֵי אָעִין וּמַיָּן לְכְנִשְׁתָּא וּלְמַדְבְּחָא לְמֶיהַב עַד
יוֹמָא הָדֵין לְאַתְרָא דְּיִתְרַעֵי׃

X. וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אֲדֹנִי צֶדֶק מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֵם אֲרֵי כְּבָשׁ
יְהוֹשֻׁעַ יָת עַי וַהֲמָרֵהּ כְּמָא דְּעָבַד לִירֵחוֹ וּלְמַלְכַּהּ כֵּן עָבַד
לְעַי וְלְמַלְכַּהּ וְאֲרֵי אֶשְׁלִימוּ יָתְבֵי גִבְעוֹן עִם יִשְׂרָאֵל וַהֲווֹ
2 בֵּינֵיהוֹן׃ וְדַחֲלוּ לַחֲדָא אֲרֵי קִרְתָּא רַבְּתָא גִּבְעוֹן כְּחַדָּא
מִקְרֵי מַלְכְוָתָא וְאֲרֵי הִיא רַבָּא מִן עַי וְכֹל גִּבְרָהָא גִּבָּרִין׃
3 וְשָׁלַח אֲדֹנִי צֶדֶק מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֵם לְוָת הוֹהָם מַלְכָּא דְּחֶבְרוֹן
וְלְוָת פִּרְאָם מַלְכָּא דִּירְמוּת וְלְוָת יָפִיעַ מַלְכָּא דְּלָכִישׁ וְלְוָת
4 דְּבִיר מַלְכָּא דְּעֶגְלוֹן לְמֵימַר׃ סְקוּ לְוָתִי וְסַעֲדוּנִי[3] וְנִמְחֵי
5 יָת גִּבְעוֹן אֲרֵי אֶשְׁלִימַת עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאִתְכַּנִּישׁוּ
וְסַלִּיקוּ חֲמֵשׁ מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֵם מַלְכָּא
דְּחֶבְרוֹן מַלְכָּא דִּירְמוּת מַלְכָּא דְּלָכִישׁ מַלְכָּא דְּעֶגְלוֹן אִנּוּן

[1] Hdschr. אָעֵין. [2] Hdschr. יַיִן. [3] Vermutlich falsch für וְסַעֲדוּנִי, wie auch die tiberiens. Drucke.

6 וַיִּשְׁלְחוּ֩ אֶל־יְהוֹשֻׁ֨עַ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֜ה הַגִּלְגָּ֗ל לֵאמֹר֙ אַל־תֶּ֣רֶף יָדְךָ֣ מֵֽעֲבָדֶ֔יךָ עֲלֵ֥ה אֵלֵ֖ינוּ מְהֵ֑רָה וְהוֹשִׁ֨יעָה֙ לָ֔נוּ וְעָזְר֖וּנוּ כִּ֣י נִקְבְּצ֣וּ עָלֵ֔ינוּ כָּל־הָאֱמֹרִ֖י יוֹשְׁבֵ֥י הָהָֽר׃
7 וַיַּ֣עַל יְהוֹשֻׁ֔עַ מִן־הַגִּלְגָּ֖ל הוּא֙ וְכָל־עַ֣ם הַמִּלְחָמָ֔ה עִמּ֖וֹ וְכֹ֥ל גִּבּוֹרֵ֖י הֶחָֽיִל׃
8 וַיהוָ֖ה אָמַ֣ר אֶל־יְהוֹשֻׁ֑עַ אַל־תִּירָ֣א מִפְּנֵיהֶ֔ם כִּ֥י בְיָדְךָ֖ נְתַתִּ֣ים בְּיָדֶ֑ךָ לֹֽא־יַעֲמֹ֥ד אִ֖ישׁ מִפְּנֶֽיךָ׃
9 וַיָּבֹ֨א אֲלֵהֶ֜ם יְהוֹשֻׁ֗עַ כָּל־הַלַּ֛יְלָה הִ֥וא מִן־הַגִּלְגָּ֖ל וַיַּעֲלֶ֑ה כָּל־הַלַּ֖יְלָה
10 וַיָּהָם֩ יְהוָ֨ה לִפְנֵ֜י יִשְׂרָאֵ֗ל וַיַּכֵּ֤ם מַכָּה֙ גְּדוֹלָ֣ה בְגִבְע֔וֹן וַיִּרְדְּפֵ֕ם דֶּ֖רֶךְ מַעֲלֵ֣ה בֵֽית־חוֹרֹ֑ן וַיַּכֵּ֣ם עַד־עֲזֵקָ֔ה וְעַד־מַקֵּדָֽה׃
11 וַיְהִ֣י הֵ֔מָּה בָּנ֖וּסָם מִפְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְהֵ֣ם בְּמוֹרַד־בֵּ֔ית חוֹרֹ֖ן וַיהוָ֣ה הִשְׁלִ֤יךְ עֲלֵיהֶם֙ אֲבָנִ֣ים גְּדֹלוֹת֩ מִן־הַשָּׁמַ֨יִם עַד־עֲזֵקָ֜ה וַיָּמֻ֗תוּ רַבִּים֙ אֲשֶׁ֣ר מֵתוּ֔ בְּאַבְנֵ֖י הַבָּרָ֑ד אֲשֶׁ֣ר הֵמִ֔יתוּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בַּחֶֽרֶב׃
12 אָ֣ז יְדַבֵּ֣ר יְהוֹשֻׁ֗עַ לַיהוָה֙ בְּי֣וֹם תֵּת־יְהוָ֣ה אֶת־הָאֱמֹרִ֔י לִפְנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֣אמֶר לְעֵינֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל שֶׁ֚מֶשׁ בְּגִבְעוֹן֙ דּ֔וֹם וְיָרֵ֖חַ בְּעֵ֥מֶק אַיָּלֽוֹן׃
13 וַיִּדֹּ֤ם הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ וְיָרֵ֣חַ עָמָ֔ד עַד־יִקֹּ֖ם גּ֣וֹי אֹיְבָ֑יו הֲלֹא־הִ֨יא כְתוּבָ֔ה עַל־סֵ֖פֶר הַיָּשָׁ֑ר וַיַּ֤עֲמֹד הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ בַּחֲצִ֣י הַשָּׁמַ֔יִם וְלֹא־אָ֥ץ לָבֹ֖א כְּי֥וֹם תָּמִֽים׃
14 וְלֹא־הָיָ֤ה כַיּוֹם־הַהוּא֙ לְפָנָ֣יו וְאַחֲרָ֔יו לִשְׁמֹ֥עַ יְהוָ֖ה בְּק֣וֹל אִ֑ישׁ כִּ֥י יְהוָ֖ה נִלְחָ֥ם לְיִשְׂרָאֵֽל׃
15 וַיָּ֣שָׁב יְהוֹשֻׁ֔עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל עִמּ֑וֹ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֖ה הַגִּלְגָּֽל׃
16 וַיָּנֻ֣סוּ הַחֲמֵ֣שֶׁת הַמְּלָכִ֗ים וַיִּסָּתְר֛וּ בַּמְּעָרָ֖ה בְּמַקֵּדָֽה׃
17 וַיֻּגַּ֥ד לִיהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹ֑ר נִמְצְא֣וּ הַחֲמֵ֣שֶׁת הַמְּלָכִ֗ים נִסְתָּרִ֛ים בַּמְּעָרָ֖ה בְּמַקֵּדָֽה׃
18 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֔עַ גֹּ֚לּוּ גֹּֽלֵי־אֶ֔בֶן עַל־פִּ֥י הַמְּעָרָ֖ה וְהַפְקִ֣ידוּ עֲלֵיהֶ֣ם אֲנָשִׁ֑ים

---

[1] So. [2] Nachträglich am Rande. — Der Schluss des vorigen und der Anfang dieses Verses durchlöchert und überklebt. [3] So. Vgl. Z. Ass. III, 285 unten.

19 לְפוּמָא דְמַעְרְתָא וּמַפֵּי עֲלֹהִי גִּבְיִין לְמִשְׁרְהוֹן׃ וְאַתּוּן לָא
תְקוּמוּן רְדוֹפוּ בָּתַר בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן וְתַרְבְּקוּן יָתְהוֹן וְלָא
תְשַׁבְּקוּנוּן לְבֵיעַל לְקִרְוֵיהוֹן אֲרֵי מְסַרִינוּן יְיָ אֱלָהָכוֹן
בִּידְכוֹן׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִמְחֵיהוֹן מְחָתָא 20
רַבְתָא לַחֲדָא עַד דְּשֵׁלִימוּ וּמְשֵׁיזְבָיָא אֲשְׁתֵּיזְבוּ מִנְּהוֹן וְעָלוּ
לְקִרְוֹן פְּרִיכָן׃ וְתֵיבוּ כָּל עַמָּא לְמַשְׁרִיתָא לְוָת יְהוֹשֻׁעַ 21
לְמַקְדָּה בְּשָׁלָם לָא הֲוָה נָזֵק לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִדְחַק גְּבַר יָת
נִפְשֵׁיהּ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ פְּתַחוּ יָת פּוּמָא דְמַעְרְתָא וְאַפִּיקוּ לְוָתִי 22
יָת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין מִן מַעְרְתָא׃ וְעַבְדוּ כֵּן וְאַפִּיקוּ 23
לְוָתֵיהּ יָת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין מִן מַעְרְתָא יָת מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם
וְיָת מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן יָת מַלְכָּא דִירְמוֹת יָת מַלְכָּא דְלָכִישׁ יָת
מַלְכָּא דְּעֶגְלוֹן׃ וְהֲוָה כַּד אַפִּיקוּ יָת מַלְכַיָּא הָאִלֵּין לְוָת יְהוֹשֻׁעַ 24
וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְשַׁלְטוֹנֵי גִּבָּרֵי עָבְדֵי
קְרָבָא דְאָזְלוּ עִמֵּיהּ קִרְבוּ שׁוּיוּ יָת רַגְלֵיכוֹן עַל צִוְרֵי מַלְכַיָּא
הָאִלֵּין וְקָרִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ יָת רַגְלֵיהוֹן עַל צִוְרֵיהוֹן׃ וַאֲמַר לְהוֹן 25
יְהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתְבְּרוּן תְּקֵפוּ וְעֵילָנוּ אֲרֵי כְּדֵין
יַעֲבֵיד יְיָ לְכָל בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן דְּאַתּוּן מְגִיחִין קְרָבָא[1] בְּהוֹן׃
וּמִבָּתַר יְהוֹשֻׁעַ בְּתַר כֵּן וְקַטְלִינוּן וְצַלְּבִינוּן עַל חַמְשָׁה 26
צְלִיבִין וְהָווּ צְלִיבִין עַל צְלִיבָיָא עַד רְמַשָּׁא׃ וַהֲוָה לְעִדַּן 27
מֵיעַל שִׁמְשָׁא פְּקֵיד יְהוֹשֻׁעַ וְאַחְתוּנוּן[2] מֵעַל צְלִיבָא וּרְמוֹנוּן[3]
לִמְעַרְתָא דְאִסְתְּמָרוּ תַּמָּן וְשַׁוִּיאוּ אֲבָנִין רְבָרְבָן עַל פּוּמָא
דִמְעַרְתָא עַד כַּרְן יוֹמָא הָדֵין׃ וְיָת מַקֵּדָה כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ בְּיוֹמָא 28
הָהוּא[4] וּמְחָהּ לְפִתְגָמָהּ הָחֲרֵב וְיָת מַלְכַּהּ גְּמַר יָתְהּ וְיָת כָּל
נַפְשָׁתָא דְּהָהּ לָא אִשְׁאַר בְּשִׁיזְבָ[5] וְעָבַד לְמַלְכָּא דְמַקֵּדָה כְּמָא

---

[1] Hdschr. קְרֵב. [2] Hdschr. וְאַחְתּוּנוּן. [3] So. [4] Hdschr. הָהוּא. [5] Ursprünglich scheint זֵיב dagestanden zu haben, aber (bei Athnach) scheint der linke Punkt weggekratzt zu sein.

29 לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עַל־לִבְנָה׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִמַּקֵּדָה
30 לִלְבְנָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ׃ וַיִּתְּנֶהָ יְהוָה גַּם־אוֹתָהּ בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־
נַפְשָׁהּ הִכָּה־בָהּ לְפִי־חָרֶב לֹא הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר
31 עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ׃ וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה לְלָכִישׁ
32 וַיַּחַן עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לָכִישׁ בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדֶהָ
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־כָּל־נַפְשָׁהּ הִכָּה־בָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
33 לִבְנָה׃ אָז עָלָה הוֹרָם מֶלֶךְ־גֶּזֶר לְעֶזְרַת לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־עַמּוֹ
עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וּמִלָּכִישׁ עָבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
34 עֶגְלוֹנָה וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ בָהּ׃ וַיִּלְכְּדוּ בַיּוֹם הַהוּא וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי־
35 חָרֶב וְאֶת־כָּל־נַפְשָׁהּ הִכָּה בַיּוֹם הַהוּא כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלָכִישׁ׃ וַיַּעַל
יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעֶגְלוֹן חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדוּ אֹתָהּ
36 וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־בְּנוֹתֶיהָ וְאֵת כָּל־נַפְשָׁהּ הִכָּה לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד
37 כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־נַפְשָׁהּ׃ וַיִּפְנוּ יְהוֹשֻׁעַ
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃ וַיִּלְכְּדָהּ וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־
בְּנוֹתֶיהָ וְאֵת כָּל־נַפְשָׁהּ הִכָּה לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְחֶבְרוֹן
38 כֵּן עָשָׂה לִדְבִרָה וּכְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִלְבְנָה וּכְמַלְכָּהּ׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ
39 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃ וַיִּלְכְּדָהּ וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־בְּנוֹתֶיהָ
וְאֵת כָּל־נַפְשָׁהּ הִכָּה לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן עָשָׂה
40 לִדְבִרָה וּכְמַלְכָּהּ וּכְמַלְכָּהּ׃ וַיַּךְ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־אֶרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה
וְאֶת־הָאַשְׁדּוֹת וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶן לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
41 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד עַזָּה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ

---

[1] Ebenso wie in der vorigen Anmerkung. [2] So auch XIII, 20. Dagegen XII, 3, 8 מִי הַפְּגָה, was jedenfalls verständlicher ist. [3] So; bei Athnach.

42 גִּבְעוֹן׃ וַיִּתְּ כָּל מַלְכֵיהֶם הָאֵלֶּה וְאֵת אַרְעָתָן כָּבָשׁ
יְהוֹשֻׁעַ וְנִגַּא אֲדֹנִי יְהוָה יִשְׂרָאֵל כְּמִיהֵמָּה אֲנִיחַ
43 קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל׃ וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא
לְגִלְגָּלָא׃

XI. וְהָוָה כַּד שְׁמַע יָבִין מַלְכָּא דְּחָצוֹר וְשַׁלַּח לְוָת יוֹבָב
מַלְכָּא דְּמָדוֹן וְלוָת מַלְכָּא דִּשְׁמְרוֹן וְלוָת מַלְכָּא דְּאַכְשָׁף׃
2 וְלִמַלְכַיָּא דְּמִצְפּוֹנָא בְּטוּרָא וּבְמֵישְׁרָא דְּרוֹם גְּנֵיסַר וּבְשַׁפְלְתָּא
3 וּבְפַלְגֵי תּוֹר מַעְרְבָא׃ כְּנַעֲנָאָה מִמַּדְנְחָא וּמִמַּעְרְבָא[1] וְאֱמוֹרָאָה
וְחִתָּאָה וּפְרִזָּאָה וְיְבוּסָאָה בְּטוּרָא וְחִוָּאָה שְׁפוֹלֵי חֶרְמוֹן
4 בְּאַרְעָא דְּמִצְפָּיָא׃ וּנְפַקוּ אִנּוּן וְכָל מַשְׁרִיתְהוֹן עִמְּהוֹן עַם סַגִּי
כַּחֲלָא דְּעַל כֵּיף יַמָּא לְסַגֵּי וְסוּסָוָן וּרְתִכִּין סַגֵּי לַחֲדָא׃
5 וְאִזְדַּמְּנוּ כָּל מַלְכַיָּא הָאֵלֵּין וְאָתוֹ וְשָׁרוּ כַּחֲדָא עַל מֵי מֵרוֹם
6 לְאָגָחָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תְדַחַל
מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי מְחַר כְּעִדָּנָא הָדֵין אֲנָא מְסַר יָת כְּלְהוֹן
קְטִילִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל יָת סוּסָוָתְהוֹן תְּעַקַּר וְיָת רְתִכֵּיהוֹן
7 תּוּקֵד בְּנוּרָא׃ וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עִבְדֵי קְרָבָא עִמֵּיהּ
8 עֲלֵיהוֹן אַנְפִּין שַׂרְיָן עַל מֵי מֵרוֹם בְּחַפְיָת וּנְפַלוּ בְּהוֹן׃ וּמְסַרִינוּן
יְיָ בִּידָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן וּרְדָפוּנוּן עַד צִידוֹן רַבְּתָא וְעַד
חַרְצֵי מַיָּא וְעַד בִּקְעַת מִצְפֵּיָא מִדְנְחָאָה וּמְחוֹנוּן עַד דְּלָא
9 אִשְׁתְּאַר לְהוֹן בְּשֵׁיזִיב׃ וְעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דְּאָמַר לֵיהּ
יְיָ יָת סוּסָוָתְהוֹן עָקַר וְיָת רְתִכֵּיהוֹן אוֹקִיד בְּנוּרָא׃ וְתָב
10 יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא הַהִוא וּכְבַשׁ יָת חָצוֹר וְיָת מַלְכַּהּ קְטַל בְּחַרְבָּא
11 אֲרֵי חָצוֹר מִלְקַדְמִין הִיא רֵישׁ לְכָל מַלְכְוָתָא הָאֵלֵּין׃ וּמְחָה יָת
כָּל נַפְשָׁתָא דִּבַּהּ לְפִתְגָם דְּחַרְבָּ לָא אִשְׁאַר כָּל נְשִׁמָא וְיָת
12 חָצוֹר אוֹקִיד בְּנוּרָא׃ וְיָת כָּל קִרְוֵי מַלְכַיָּא הָאֵלֵּין וְיָת כָּל

---

[1] So; vgl. XV, 12; XIX, 34.

מַלְכֵיהֶן כָּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ וַיַּהֲרֹג לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם כַּאֲשֶׁר צִוָּה
13 מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְכָל־הֶעָרִים הָעֹמְדוֹת עַל־תִּלָּם לֹא שָׂרַף
14 יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ: וְכָל־שְׁלַל
הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק אֶת־כָּל־
15 הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־חָרֶב עַד הַשְׁמִידָם לֹא הוֹתִירוּ כָל־נְשָׁמָה:
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
וְכֵן עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־
16 מֹשֶׁה: וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְאֶת־כָּל־הַנֶּגֶב וְאֵת
כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה וְאֶת־הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל
17 וְשְׁפֵלָתָהּ: מִן־הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וְעַד בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת
לְבָנוֹן תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד וַיַּכֵּם וַיְמִתֵם:
18 יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִלְחָמָה:
19 לֹא הָיְתָה עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־הַחִוִּי
יוֹשֵׁב גִּבְעוֹן אֶת־הַכֹּל לָקְחוּ בַּמִּלְחָמָה: כִּי מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה
20 לְהַקְשִׁיחַ אֶת־לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן
הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי הֱיוֹת לָהֶם תְּחִנָּה כִּי אִם־לְמַעַן הַשְׁמִידָם
21 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִוא וַיַּכְרֵת
אֶת־הָעֲנָקִים מִן־הָהָר מִן־חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־עֲנָב וּמִכֹּל הַר
יְהוּדָה וּמִכֹּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־עָרֵיהֶם הֶחֱרִים אֹתָם יְהוֹשֻׁעַ:
22 לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד
23 נִשְׁאָרוּ: וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְיִשְׂרָאֵל כְּחֶלְקָתָם לְשִׁבְטֵיהֶם
וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה:

XII. וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם

---

[1] Vgl. XII, 7; XVIII, 10.

בְּעִבְרָא הַיַּרְדֵּנָא מִדְּנַח שִׁמְשָׁא גִּנַּחֲלָא הָאַרְנוֹן וְעַד טוּרָא
דְּחֶרְמוֹן וְכָל מֵישְׁרָא מִדְּנָחָא׃ סִיחוֹן מַלְכָּא הָאֱמוֹרָאָה הַיָּתִיב 2
בְּחֶשְׁבּוֹן שַׁלִּיט מֵעֲרֹעֵר הַעַל כֵּיף נַחֲלָא הָאַרְנוֹן וְגוֹ נַחֲלָא
וּפַלְגוּת גִּלְעָד וְעַד יָבֹקָא נַחֲלָא תְּחוּמָא דִּבְנֵי עַמּוֹן׃ וּמֵישְׁרָא 3
עַד יַם גִּנֵּיסַר מִדְּנָחָא וְעַד יַמָּא דְּמֵישְׁרָא יַמָּא דְּמֶלְחָא מִדְּנָחָא
אוֹרַח בֵּית יְשִׁימוֹת וּמִדָּרוֹמָא תְּחוֹת מִשְׁפַּךְ מֵי רְמַתָּא׃ וְתְחוֹם 4
עוֹג מַלְכָּא הַבָּתָן מִשְּׁאָר גִּבָּרַיָּא הַיָּתִיב בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי׃
וְשַׁלִּיט בְּטוּרָא הַחֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה וּבְכָל בָּתָן עַד תְּחוֹם גְּשׁוּרָאָה 5
וְאַפֵּקְרוֹס וּפַלְגוּת אַרְעָא גִּלְעָד תְּחוֹם סִיחוֹן מַלְכָּא הֶחְשְׁבּוֹן׃
מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מְחָנוֹן וְיָהֲבָהּ מֹשֶׁה עַבְדָּא 6
דַיְיָ לְחוּתָא לְשִׁבְטָא רְאוּבֵן וְלִשְׁבְטָא גָּד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה׃
וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא דִּמְחָא יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִבְרָא הַיַּרְדְּנָא 7
מַעְרְבָא מִמִּישַׁר גַּד בִּבְקְעַת לְבָנוֹן[1] וְעַד טוּרָא פַּלִּיגָא הַסָּלִיק
לְסָעִיר וְיָהֲבָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לְחוּתָא כְּפַלְגוּתְהוֹן׃
בְּטוּרַיָּא וּבְשַׁפְלָתָא וּבְמִישְׁרָא וּבְמִשְׁפַּךְ מֵי רְמַתָּא וּבְמַדְבְּרָא 8
וּבְדָרוֹמָא חִתָּאֵי וְאֱמוֹרָאֵי וְכְנַעֲנָאֵי פְּרִזָּאֵי חִוָּאֵי וְיְבוּסָאֵי׃ מַלְכָּא 9
דְּיֵרִיחוֹ חַד מַלְכָּא דְּעֵי דְּבֵסְטַר בֵּיתְאֵל חַד׃ מַלְכָּא דְּקֶדֶשׁ חַד 22
מַלְכָּא דְּיָקְנְעָם לְכַרְמֶלָא חַד׃ מַלְכָּא דְּדוֹר לְפֶלְכֵי דּוֹר חַד 23
מַלְכָּא דְּגוֹיִם לְגִלְגָּלָא חַד׃ מַלְכָּא דְּתִרְצָה חַד כָּל מַלְכַיָּא 24
תְּלָתִין וְחַד׃

XIII. וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עַל בְּיוֹמִין וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ אַתְּ סָבְתָּא
עַלְתָּא בְּיוֹמַיָּא וְאַרְעָא אִשְׁתְּאַרַת סַגִּיאָה לְמֵירְתָּא׃
דָּא אַרְעָא דְּאִשְׁתְּאַרַת כָּל תְּחוּמֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וְכָל גְּשׁוּרָאֵי׃ מִן 2
שִׁיחוֹר דְּעַל אַפֵּי מִצְרַיִם וְעַד תְּחוּם עֶקְרוֹן צָפוֹנָא עַל אַרְעָא 3
כְּנַעֲנָאָה מִתְחַשְׁבָא חֲמִשָּׁה טַרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי עַזָּתָאֵי וְאַשְׁדּוֹדָאֵי

---

[1] Hdschr. לְבָנֹן.

4 אֶשְׁקְלוֹנִי גִּתִּי וְעֶקְרוֹנִי וְעַוִּי׃ מִתֵּימָנָא עַל אַרְעָא כְּנַעֲנָאי
5 וּמְעָרְתָא לְצִידוֹנָאי עַד אֲפֵק עַד תְּחוּם אֱמוֹרָאָה׃ וְאַרְעָא גְּבָלִי
6 וְכָל לְבָנוֹן מְדִנַח שִׁמְשָׁא מִמֵּישַׁר גַּד שְׁפוֹלֵי טוּרָא דְּהַרְמוֹן עַד
לְעַלְנָא דְּחֲמָת׃ כָּל יָתְבֵי טוּרָא מִן לְבָנוֹן עַד חַרְצֵי מַיָּא כָּל
7 צִידוֹנָאי כְּבִימֵרֵי אַתְרִיכִינוּן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד פַּלְגִיגְהָא
8 לְיִשְׂרָאֵל לַאֲחַסָּנָא כְּמָא דְּפַקֵּידְתָּךְ׃ וּכְעַן פַּלֵּיג יָת אַרְעָא
9 הָדָא בַּאֲחַסָּנָא לְתִשְׁעָה שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה׃ עִמֵּיהּ
שִׁבְטָא רְאוּבֵן וְשִׁבְטָא גָּד קַבִּילוּ אֲחַסָּנְתְּהוֹן דְּיַהֲב לְהוֹן מֹשֶׁה
בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא בְּדַנְחָא כְּמָא דְּיַהֲב לְהוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דְּיָיָ׃
9 מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְּאַרְנוֹן וְקִרְתָּא דִּבְנֹו נַחֲלָא וְכָל
10 מֵישְׁרָא מֵידְבָּא עַד דִּיבוֹן׃ וְכָל קִרְוֵי סִיחוֹן מַלְכָּא[1] אֱמוֹרָאָה
11 דְּמָלֵךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד תְּחוּם בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאַרְעָא גִּלְעָד וְתְחוּם
גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקְרוֹס וְכָל טוּרָא דְּהַרְמוֹן וְכָל בִּיתְנָן עַד סַלְכָה׃
12 כָּל מַלְכוּתָה דְּעוֹג בְּבִתְנָן דְּמָלֵךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאַדְרֶעִי הוּא
13 אִשְׁתְּאַר מִשְׁאַר גִּבָּרַיָּא וּמֹשֶׁה וְתַרְיְלוֹ[2]׃ וְלָא תַרְיְלוֹ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקְרוֹס[3] וְיָתִיב גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקְרוֹס
14 בְּגַו יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ לְחוֹד לְשִׁבְטָא דְּלֵוִי לָא יְהַב
אֲחַסָּנָא קָרְבְּנַיָּא דַּייָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲמוֹן אֲחַסָּנְתֵּיהּ כְּמָא
15 דְּמַלֵּיל לֵיהּ׃ וְיָהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא דִבְנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעִיתְהוֹן׃
16 וְהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְּאַרְנוֹן וְקִרְתָּא
17 דִּבְנֹו נַחֲלָא וְכָל מֵישְׁרָא עַל מֵידְבָּא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל קִרְוֹהָא
19 דְּבְמֵישְׁרָא דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃ וְקִרְיָתַיִם

---

[1] Offensichtlicher Fehler. Die tiberiensischen Drucke מלכא דא׳.
[2] Nach diesen Resten ein Loch. Das Erhaltene deutet auf die Form וְתַרְיכִינוּן, die kaum korrekt sein dürfte: Entweder וְתַרְיכִינוּן oder וְתַרְיכִיזִין. Letzteres dürfte das Richtige sein.
[3] Der Accent ist in der Hdschr. zwar ziemlich klein, scheint indess sicher zu sein.

וְשַׁבְמָה וְצֶרֶת שָׁחַר בַּטּוּר מִישֹׁרָא׃ וּבֵית פְּעוֹר וּמִשְׁפֵּךְ מַרְבִּתָא 20
וּבֵית הַיְשִׁימוֹת׃ וְכָל עָרֵי מִישֹׁרָא וְכָל מַלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ 21
[הָאֱמֹ]רִאָה דִמְלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן דְּמְחָא מֹשֶׁה יְתֵהּ וְיָת רַבְרְבֵי
מִדְיָן יָת אֱוִי וְיָת רֶקֶם וְיָת צוּר וְיָת חוּר וְיָת רֶבַע רַבְרְבֵי
סִיחוֹן יָתְבֵי אַרְעָא׃ וְיָת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר קָסְמָא קַטְלוּ בְּנֵי 22
יִשְׂרָאֵל בְּחַרְבָּא עַל קְטִילֵיהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי רְאוּבֵן 23
יַרְדְּנָא וְתוּמְיֵהּ דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעֵיהוֹן קִרְיָא
וּפְצָחֵיהוֹן׃ וַיְהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא דְּגָד לִבְנֵי גָד לְזַרְעֵיהוֹן׃ 24
וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמְהוֹן יַעְזֵר וְכָל קִרְוֵי גִלְעָד וּפַלְגוּת אַרְעָא בְּנֵי 25
עַמּוֹן עַד עֲרוֹעֵר דְּעַל אַפֵּי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד רָמַת מִצְפֵּא 26
וּבְטֹנִים וּמַהֲנַיִם עַד תְּחוּם לִדְבִיר׃ וּבְמִישְׁרָא בֵּית הָרָם וּבֵית 27
נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹנָא שְׁאָר מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא דְּחֶשְׁבּוֹן יַרְדְּנָא
וּתְחוּמֵיהּ עַד סְיָפֵי יַם גִּנֵּיסַר עִבְרָא יַרְדְּנָא בְּדַנְחָא׃ דָּא 28
אַחְסָנַת בְּנֵי גָד לְזַרְעֵיהוֹן לְקִרְוֵיהוֹן וּפְצָחֵיהוֹן׃ וַיְהַב מֹשֶׁה 29
לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה וַהֲוָה לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּבְנֵי מְנַשֶּׁה
לְזַרְעֵיהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּמְהוֹן מַהֲנַיִם כָּל מַתְנָן כָּל מַלְכוּתָא 30
דְּעוֹג מַלְכָּא דְּמַתְנָן וְכָל כְּפָרֵי יָאִיר דִּבְמַתְנָן שִׁתִּין קִרְוִין׃
וּפַלְגוּת אַרְעָא גִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאַדְרֶעִי קִרְוֵי מַלְכוּתֵהּ דְּעוֹג 31
בְּמַתְנָן לִבְנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְפַלְגוּת בְּנֵי מָכִיר לְזַרְעֵיהוֹן׃
אִלֵּין דְּאַחְסֵן מֹשֶׁה בְּמִישְׁרָא דִּבְאֵבַר מִבַּרָא לְיַרְדְּנָא יְרִיחוֹ 32
מִדְּנַחָא׃ וּלְשִׁבְטָא דְּלֵוִי לָא יְהַב מֹשֶׁה אַחְסָנְתְּהוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל
לְהוֹן׃

XIV. וְאִלֵּין דְּאַחְסִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן דְּאַחְסִינוּ
לְהוֹן אֶלְעָזָר כָּהֲנָא וִיהוֹשָׁעַ בַּר נוּן וְרֵישֵׁי אֲבָהָת שִׁבְטַיָּא 1
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בַּעֲרָבָא אִתְפַּלְגַת לְהוֹן אַחְסָנַתְהוֹן כְּמָא דְּפַקִּיד 2
יְיָ בִּידָא דְּמֹשֶׁה לְתִשְׁעָה שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא׃ אֲרֵי יְהַב 3

נַּשֶּׁה אַחֲסֵנַת תְּרֵין שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא מַעְבְּרָא לְיַרְדְּנָא
4 וּלְלֵיוָאֵי לָא יְהַב אַחֲסָנָא בֵּינֵיהוֹן: אֲרֵי הָווֹ בְנֵי יוֹסֵף תְּרֵין
שִׁבְטִין מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם וְלָא יְהָבוּ חוּלָק לְלֵיוָאֵי בְּאַרְעָא
5 אֱלָהֵין קִרְוִין לְמִתַּב וְרוּחֵיהוֹן לְבָעִירֵיהוֹן וּלְקִנְיָנֵיהוֹן: כְּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבָדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַלִּיגוּ יָת אַרְעָא:
6 וּקְרִיבוּ בְנֵי יְהוּדָה לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּלָא וְאָמַר לֵיהּ כָּלֵב
בַּר יְפֻנֶּה קְנִזָּאָה אַתְּ יְדַעְתְּ יָת פִּתְגָמָא דְּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
7 גַּבְרָא דֵּיְיָ עַל עִיסָק דִּילִי וְעַל עִיסָק דִּילָךְ בְּרֻקַּם גִּיאָה: בַּר
אַרְבְּעִין שְׁנִין אֲנָא כַּד שְׁלַח מֹשֶׁה עַבְדָּא דֵּיְיָ יָתִי מִרֻּקַּם
גִּיאָה לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא וְאָתֵיבִית יָתֵיהּ פִּתְגָמָא כְּמָא דְּהָוָה
8 עִם לִבִּי: וְאָחֵי דִּסְלִיקוּ עִמִּי תַּבָּלוּ יָת לִבָּא דְּעַמָּא וַאֲנָא
9 אַשְׁלֵימִית בָּתַר דְּחַלְתָּא דַּיְיָ אֱלָהִי: וְקָיֵים מֹשֶׁה בְּיוֹמָא
הַהוּא לְמֵימַר אִם לָא אַרְעָא דְּדָיְכַת פַּרְסַת רַגְלָךְ בַּהּ דִּילָךְ
תְּהֵי לְאַחֲסָנָא וְדִבְנָךְ עַד עָלְמָא אֲרֵי אַשְׁלֵימְתָּא בָּתַר
10 דְּחַלְתָּא דַּיְיָ אֱלָהִי: וּכְעַן הָא קַיֵּים יְיָ יָתִי כְּמָא דְּמַלֵּיל דֵּנָ
אַרְבְּעִין וְחַמְשׁ שְׁנִין מֵעֲדַן דְּמַלֵּיל יְיָ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין עִם
מֹשֶׁה דַּאֲזַל יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא וּכְעַן הָא אֲנָא יוֹמָא דֵין בַּר
11 חַמְשִׁין וְחַמְשׁ שְׁנִין: עַד כְּעַן אֲנָא יוֹמָא דֵין תַּקִּיף כַּד בְּיוֹמָא
דִּשְׁלַח יָתִי מֹשֶׁה כְּחֵילִי הִבְכִּין וּכְחֵ[לִי דִכְעַן][1] לַאֲגָחָא
12 קְרָבָא וּלְמִפַּק וּלְמֵיעַל: וּכְעַן הַב לִי יָת טוּרָא הָדֵין דְּמַלֵּיל
יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי אַתְּ שְׁמַעְתָּא בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי גִּבְּרִין
תַּמָּן וְקִרְוִין רַבְרְבָן וְכֵירִין בְּיָא אִם יְהֵי מֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעֲדִי
13 וְאֵירְתִּינִנּוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ: וּבָרְכֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ וְיָהַב יָת חֶבְרוֹן
14 לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה לְאַחֲסָנָא: עַל כֵּן הָוָת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר
יְפֻנֶּה קְנִזָּאָה לַאֲחֲסָנָא עַד יוֹמָא הָדֵין חֲלָף דְּאַשְׁלִים בָּתַר

---

[1] Darauf scheinen die vorhandenen Spuren hinzudeuten.

15 חֶחְלַתָּא דְיָתֵי אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְשׁוּם חֶבְרוֹן מִן־קַדְמִין קִרְיַת
אַרְבַּע אֱנָשׁ רַב בְּגִבָּרַיָּא וְאַרְעָא שְׁדוֹכַת מִן־מְבָּבְד קְרָבָא׃
XV. וְהָוָה עַדְבָּא לִשְׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעִיתְהוֹן
1 לִתְחוּם אֲדוֹם מְדַבְּרָא דְצִין דָּרוֹמָא מְסֵיפֵי דָּרוֹמָא׃ וְהָוָה
לְהוֹן תְּחוּם דָּרוֹמָא מִסֵּיפֵי יַמָּא דְמִלְחָא מִן כֵּיפָא דְמִתְפַּנֵי
3 לְדָרוֹמָא׃ וְנָפֵיק לְמִדְרוֹמָא לְמִסְקָנָא דְעַקְרַבִּין וְעָבַר לְצִין
וְסָלֵיק מִדָּרוֹמָא לְרֻקֶם גֵּיאָה וְעָבַר לְחַצְרוֹן וְסָלֵיק לְאַדָּר
4 וְנִסְתַּחַר לְקַרְקָעָה׃ וְיָעבַר לְעַצְמוֹן וְנָפֵיק לְנַחְלָא דְמִצְרַיִם
וְהָוֹן מִפְקָנוֹהִי דִתְחוּמָא לְיַמָּא דִין יְהֵי לְכוֹן תְּחוּם דָּרוֹמָא׃
5 וְתְחוּם קְדוּמָא יַמָּא דְמִלְחָא עַד סֵיפֵי יַרְדְּנָא וְתְחוּמָא לְרוּחַ[1]
צְפוֹנָא מִכֵּיפָ יַמָּא מִסֵּיפֵי יַרְדְּנָא׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְבֵית
חָגְלָה וְעָבַר מִצְפּוֹנָא לְבֵית בִּישְׁרָא וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְאַבֶן
7 בֹּהֶן בַּר רְאוּבֵן׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לִדְבִיר מִמִּישַׁר עָכוֹר וְצָפוֹנָא
מִתְפַּנֵי לְגִלְגָּלָא דְלָקֳבֵיל מַסְקָנָא דְאַדּוּמִים דְּמִדָּרוֹמָא
לְנַחְלָא וְעָבַר תְּחוּמָא לְמֵי עֵין שֶׁמֶשׁ וְהָוֹן מַפְקָנוֹהִי לְעֵין
קְצִרָא׃ וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְחַלַּת בַּר הִנֹּם לְעֵיבַר יְבוּס מִדָּרוֹמָא
הִיא יְרוּשְׁלֵם וְסָלֵיק תְּחוּמָא לְרֵישׁ טוּרָא דְעַל אַפֵּי חַלַּת
הִנֹּם מַעְרְבָא דְבִסֵּיפֵי בִּישַׁר גֵּיבְּיָא צְפוֹנָא׃ וְתְאַר תְּחוּמָא
מֵרֵישׁ טוּרָא לְמַבּוּעַ מֵי נֶפְתּוֹחַ וְנָפֵיק לְקִרְוֵי טוּרָא דְעַפְרוֹן
10 וְתְאַר תְּחוּמָא לְבַעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃ וְנִסְתַּחַר תְּחוּמָא
מִבַּעֲלָה לְיַמָּא לְטוּרָא דְסֵעִיר וְעָבַר לְעֶבֶר טוּר יְעָרִים
מִצְפּוֹנָא הִיא כְּסָלוֹן וְנָחִית לְבֵית שֶׁמֶשׁ וְעָבַר לְתִמְנָת[2]׃
11 וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְעֶבֶר עֶקְרוֹן לְצִפוֹנָא וְתְאַר תְּחוּמָא לְשִׁכְּרוֹן
וְעָבַר לְטוּר בַּעֲלָה וְנָפֵיק לְיַבְנְאֵל וְהָוֹן מַפְקָנוֹהִי דִתְחוּמָא

[1] So, mit Dag. f., auch XVIII, 12. Aber das Dag. f. wird nur gesetzt sein, um das Wort von רוּחַ Geist, Wind zu unterscheiden. Richtiger sind jedenfalls die Schreibungen רֹחַ, רֹחַ XVIII, 14 f. [2] So.

12 לִיפְתָּא׃ וְתָחוֹם מַעֲרָבָא יַמָּא רַבָּא וְתָחוֹמֵיהּ דֵּין תְּחוֹם בְּנֵי
13 יְהוּדָה סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעֵיתְהוֹן׃ וּלְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה יְהַב חוּלָק
בְּגוֹ בְּנֵי יְהוּדָה עַל מֵימְרָא דַּיְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יָת קִרְיַת אַרְבַּע
14 אֲבוּהוֹן דַּעֲנָקָיֵא הִיא חֶבְרוֹן׃ וְתָרִיךְ מִתְּמָן כָּלֵב יָת תְּלָתָה
בְּנֵי עֲנָקָיֵא יָת שֵׁשַׁי וְיָת אֲחִימַן וְיָת תַּלְמַי בְּנֵי עֲנָקָיֵא׃
15 וְסַלִּיק מִתַּמָּן לְוָת יָתְבֵי דְּבִיר וְשׁוּם דְּבִיר דְּמִקַּדְמִין קִרְיַת
16 אַרְבַּע׃ וְאָמַר כָּלֵב דְּיִמְחֵי יָת קִרְיַת אַרְבַּע וְיִכְבְּשִׁנַּהּ וְאֶתֵּן
17 לֵיהּ יָת עָכְסָה בְּרָתִי לְאִיתּוֹ׃ וּכְבְשַׁהּ עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי
18 דְּכָלֵב וְיָהֵב לֵיהּ יָת עָכְסָה בְּרָתֵיהּ לְאִיתּוֹ׃ וַהֲוָה בְּמֵיעֲלֵהּ
וְמַלְכְּתֵיהּ[1] לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחְסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל
19 חֲמָרָא וַאֲמַר לֵהּ כָּלֵב מָא לִיךְ׃ וַאֲמָרַת לֵהּ הַב לִי אַחְסַנְתָּא אֲרֵי
לְאַרְעָא דַּרְומָא יְהַבְתָּנִי וְתִתֵּן לִי אַתַר בֵּית שְׁקָיָא דְּמַיָּא
20 וְיָהֵב לֵהּ יָת בֵּית שְׁקָיָא עִלָּאָה וְיָת בֵּית שְׁקָיָא תַּחְתָּאָה׃ דָּא
21 אַחְסַנְתָּ שִׁבְטָא דִּבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעֵיתְהוֹן׃ וַהֲווֹ קִרְיָא מִסְּפֵי
לִשְׁבְטָא דִּבְנֵי יְהוּדָה לִתְחוֹם אֲדוֹמָאָה בַּדְרוֹמָא קַבְצְאֵל וְעֵדֶר
32 וְיָגוּר׃ כָּל קִרְוִין תְּשַׁע וְעַסְרִין[2] וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין אַרְבַּע עַסְרֵי
41 וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין שֵׁית עַסַר[3] וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין תִּשַׁע[4]
44 וְפַצְחֵיהוֹן׃ עֶקְרוֹן פַּרְזֹהָא וְפַצְחֵהָא׃ מֵעֶקְרוֹן וּמַעְרְבָא כָּל
45 46 וְפַצְחֵיהוֹן׃ עֶקְרוֹן כְּפַרְזֹהָא וְפַצְחֵהָא׃ אַשְׁדּוֹד כְּפַרְזֹהָא
47 קְרוֹיָא דְּעַל תְּחוֹם אַשְׁדּוֹד וְפַצְחֵיהוֹן׃ אַשְׁדּוֹד כְּפַרְזֹהָא
וְפַצְחֵהָא עַזָּה כְּפַרְזֹהָא וְפַצְחֵהָא עַד נַחְלָא דְּמִצְרַיִם וְיַמָּא
48 51 רַבָּא וְתָחוֹמֵיהּ׃ וּלְטוּרָא׃ קִרְוִין חֲדָא עַסְרֵי וְפַצְחֵיהוֹן׃
54 57 59 קִרְיַן תְּשַׁע וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין עַסַר וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין שֵׁית
60 61 וְפַצְחֵיהוֹן׃ קִרְוִין תְּרֵתִין וְפַצְחֵיהוֹן׃ בְּמַדְבְּרָא בֵּית מִישְׁרָא
62 מְדִין וְסַכְּכָה׃ וְנִבְשָׁן וְקִרְיַת מְלַח וְעֵין גֶּדִי קִרְוִין שֵׁית

---

[1] So, mit ת! Vgl. dag. Dalman, Grammatik S. 303, Anm. 3.

[2] Stellung so. [3] So; schwerlich richtig. [4] So auch XXI, 16; vgl. Landauer, Masorah 148.

63 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֹא יָכְלוּ בְּנֵי
יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי עִם בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

XVI. וַיִּפֹּל הַגּוֹרָל לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ
מִזְרָחָה הַמִּדְבָּרָה הָעֹלֶה מִיְּרִיחוֹ[1] בְּהַר בֵּיתֵאל׃ 2 וְיָצָא[2]
מִבֵּיתאֵל לוּזָה וְעָבַר לִגְבוּל הָאַרְכִּי לְעָטָרוֹת׃ 3 וְיָרַד יָמָּה
אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד גְּבוּל בֵּית חוֹרוֹן הַתַּחְתּוֹן וְעַד גָּזֶר וְהָיוּ
תֹּצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃ 4 וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ 5 וְהָיָה
גְּבוּל בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזִרְעֹתָם וְהָיָה גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרַח
עַטְרוֹת אַדָּר עַד בֵּית חוֹרוֹן הָעֶלְיוֹן׃ 6 וְיָצָא הַגְּבוּל יָמָּה
לְמִכְמְתַת מִצָּפוֹנָה וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה תַּעְנַת שִׁלֹה
וְעָבַר אֹתוֹ מִזְרָחָה לְיָנוֹחַ׃ 7 וְיָרַד מִיָּנוֹחַ לְעָטָרוֹת וְלִנְעָרָת
וּמַגַּע בִּירִיחוֹ וְיָצָא לַיַּרְדֵּן׃ 8 מִתַּפּוּחַ אָזְלָה הַגְּבוּלָה יָמָּה
לְנַחַל הַקָּנָה וְהָיוּ מֹצָאֶיהָ יָמָּה הָאָרֶץ אֶחֻזַּת שִׁבְטֵי
בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזִרְעֹתָם׃ 9 וְהַנְּבָדָלוֹת לִבְנֵי אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ נַחֲלַת
בְּנֵי מְנַשֶּׁה כָּל הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ 10 וְלֹא הוֹרִישׁוּ
אֶת הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בַּגָּזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וַיְהִי לְמַס עֹבֵד׃

XVII. וַיְהִי לְגוֹרַל לְשִׁבְטֵי מְנַשֶּׁה כִּי הוּא בְכוֹר
יוֹסֵף לְמָכִיר בְּכוֹר מְנַשֶּׁה אֲבִי הַגִּלְעָד כִּי הָיוּ הוּא
גִּבֹּר עָבִיד קְרָבִין וְהָיָה לֵיהּ אַרְעָא גִּלְעָד וּמַתְנָן׃ 2 וְהָיָה לִבְנֵי
מְנַשֶּׁה הָאֲשְׁתָּאֲרוּ לְזִרְעֹתָם לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי חֵלֶק
וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל וְלִבְנֵי שֶׁכֶם וְלִבְנֵי חֵפֶר וְלִבְנֵי שְׁמִידָע אֵלֶּה
בְּנֵי מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף הַזְּכָרִים לְזִרְעֹתָם׃ 3 וּלְצְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר
בֶּן גִּלְעָד בֶּן מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה לֹא הָיוּ בָנִים אֶלָּא

---

[1] Verbessert aus "ה. [2] Verbessert aus "ו.

בֵּן וְאֵלֶּיהָ שֹׁמְרֹת בַּנֹּתֶיהָ מְחֹלָה וְנֹעָה חֶגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃
4 וְקָרְבוּ לִפְנֵי אֶלְעָזָר כֹּהֲנָא וְלִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְלִפְנֵי
רַבְרְבַיָּא לְמֵימַר יְיָ פְּקִיד יָת מֹשֶׁה לְמִתַּן לָנָא אַחְסָנָא בְּגוֹ
אֲחָנָא וִיהַב לְהוֹן עַל מֵימְרָא דַּייָ אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי אֲבוּהֵין׃
5 וּנְפַלוּ[1] עֲדְבֵי מְנַשֶּׁה עַסְרָא בַּר מְאָרַע גִּלְעָד וּמַתָּן דְּמֵיעְבְרָא
6 לְיַרְדְּנָא׃ אֲרֵי בְּנָת מְנַשֶּׁה אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנוֹהִי וְאַרְעָא
7 גִּלְעָד הֲוָת לִבְנֵי מְנַשֶּׁה דְּאִשְׁתְּאַרוּ׃ וַהֲוָה תְּחוּם מְנַשֶּׁה מֵאֲשֵׁר
לְמִכְמְתַת דְּעַל אַפֵּי שְׁכֶם-וְאָזִיל תְּחוּמָא לְמֵימִינָא לְוָת יָתְבֵי
8 עֵין תַּפּוּחַ׃ לְמְנַשֶּׁה הֲוָת אַרְעָא תַּפּוּחַ וְתַפּוּחַ עַל תְּחוּם מְנַשֶּׁה
9 לִבְנֵי אֶפְרַיִם׃ וּנְחַת תְּחוּמָא לְנַחֲלָא דְּקָנָה לְדָרוֹמָא לְנַחֲלָא
קְרִיָּיא דְּאִלֵּין לְאֶפְרַיִם בְּגוֹ קִרְוֵי מְנַשֶּׁה וְתְחוּם מְנַשֶּׁה מִצְּפּוֹנָא
10 לְנַחֲלָא וְהַוֹן מִפְּקָנוּתֵי לְיַמָּא׃ דְּרוֹמָא לְאֶפְרַיִם וְצִפּוֹנָא
לְמְנַשֶּׁה וְהַוֵי יַמָּא תְּחוּמֵיהּ וּבְאָשֵׁר מִצְּפּוֹנָא וּבְיִשָּׂשכָר
11 מִמַּרְנַחֲא׃ וַהֲוָה לְמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן וְכַפְרַנָהָא
וּבְלֵעָם וְכַפְרַנָהָא וְיָת יָתְבֵי דּוֹר וְכַפְרַנָהָא וְיָתְבֵי עֵין דּוֹר
וְכַפְרַנָהָא וְיָתְבֵי תַּעְנָךְ וְכַפְרַנָהָא וְיָתְבֵי מְגִדּוֹ וְכַפְרַנָהָא תְּלָתָה
12 פְּלָכִין׃ וְלָא יְכִילוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְתַרָכָא יָת קְרִיָּיא הָאִלֵּין
13 וְשָׁרֵי כְּנַעֲנָאָה לְמִתַּב בְּאַרְעָה הָהִיא׃ וַהֲוָה כַּד תְּקִיפוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמְנִיאוּ יָת כְּנַעֲנָאֵי לְמַסְקֵי מִסִּין וְתָרָכָא לָא תְּרִילוּנוּן׃
14 וּמַלִּילוּ בְּנֵי יוֹסֵף עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר בְּדִין יְהַבְתְּ לִי אַחְסָנָא
15 חוּלָק חַד וְעָבְדָא חַד וְאָנָא עַם סַגִּי עַד לְסַגֵּי בְּרִכַנִי יְיָ׃ וַאֲמַר
לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ אִם עַם סַגִּי אַתּוּן סַלְקוּ לְיַעְרָא וְתִתְקְנוּן
לָךְ תַּמָּן אַתַר בְּאַרְעָא וּגְיַבְרַיָּא אֲרֵי עָק לְהוֹן טוּרָא
16 דְּבֵית אֶפְרַיִם׃ וַאֲמָרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לָא יִסְפֵּיק לָנָא טוּרָא
וְרַתִּיכִין דְּבַרְזְלָא בְּכֹל כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתְבִין בְּאַרְעָא מִשְׁיָא לְוָתְבֵית

---

[1] So, mit ב; auch XVIII, 6. 8.

17 סַאַן וְכִפְרְנָהָא וּלְדַבְּמִישָׁר יִזְרְעֶאל׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְבֵית
יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לְמֵימַר עַם סַגִּי אַתּוּן וְחֵיל סַגִּי לְכוֹן
18 לָא יְהֵי לְכוֹן עֲדַבָּא חַד׃ אֲרֵי טוּרָא יְהֵי לָךְ אֲרֵי חֻרְשָׁא הוּא
וְתַחְקְנִיהִי[1] וְיִהְוֹן לָךְ מַפְּקָנוֹהִי אֲרֵי תְּתַרְכוּן יָת כְּנַעֲנָאֵי אֲרֵי
רְתִּכִּין דְּבַרְזְלָא לְהוֹן אֲרֵי תְּקִיפִין אִנּוּן׃

XVIII. וְאִתְכַּנִּישׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילֹה
וְאַשְׁרִיאוּ תַּמָּן יָת מִשְׁכַּן[2] זִמְנָא וְאִתְּגְלִיאַ אִתְכְּבִישָׁת קֳדָמֵיהוֹן׃
2 וְאִשְׁתְּאַרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּלָא פְּלִיגוּ יָת אַחְסָנַתְהוֹן שִׁבְטָה
3 שִׁבְטִין׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲמָתַי אַתּוּן מִתְרַשְּׁלִין
לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דְּיְהָב לְכוֹן יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְכוֹן׃
4 הַבוּ לְכוֹן תְּלָתָה גְּבָרִין לְשִׁבְטָא וְאֶשְׁלְחִינּוּן וְיִקוּמוּן וְיִתְלְנוּן
בְּאַרְעָא וְיִכְתְּבוּן יָתָהּ לְפוּם אַחְסָנַתְהוֹן וְיֵיתוּן לְוָתִי׃ וְיַפְלְגוּן
5 יָתָהּ לְשִׁבְעָה חֻלְקִין דְּבֵית יְהוּדָה יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן
מִדְּרוֹמָא וּדְבֵית יוֹסֵף יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן מִצְּפוֹנָא׃ וְאַתּוּן
תִּכְתְּבוּן יָת אַרְעָא לְשִׁבְעָה חֻלְקִין וְתֵיתוּן לְוָתִי תְּלָתָא
6 וְאַרְמֵי לְכוֹן עֲדָבִין הָכָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃ אֲרֵי לֵית חוּלָק
לְלֵיוָאֵי בֵּינֵיכוֹן אֲלָהֵין מַתְּנַן דְּיְהָב לְהוֹן יְיָ אִנּוּן
אַחְסָנַתְהוֹן וְשִׁבְטָ גָּד וְשִׁבְטָ רְאוּבֵן וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דְּמְנַשֶּׁה
קַבִּילוּ אַחְסָנַתְהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא מִדְּנָחָא דְּיְהָב לְהוֹן מֹשֶׁה
7 עַבְדָּא דְּיְיָ׃ וּקְבִיעוּ גְּבְרַיָּא וְאָזְלוּ וּפְקֵיד יְהוֹשֻׁעַ יָת דְּאָזְלוּ
לְמִכְתַּב יָת אַרְעָא לְמֵימַר אִיזְלוּ וְהַלִּיכוּ בְּאַרְעָא וְכִתְבוּ
יָתָהּ וְתוּבוּ לְוָתִי וְהָכָא אַרְמֵי לְכוֹן עֲדָבִין קֳדָם יְיָ בְּשִׁילֹה׃
8 וְאָזְלוּ גְּבְרַיָּא וְעִבְרוּ בְּאַרְעָא וְכִתְבוּהָא[3] לְקִרְוַיָּא שִׁבְעָה
9

---

[1] Auch Lag. ותתקניה, während das gedruckte Strassburger Exemplar וְתַחְקְנִיהִי. [2] So. [3] Auch in dem gedruckten Strassburger Exemplar וּכְתָבוּהָא; gleichwohl bedenklich.

חֵלְקִין עַל סְפִינָא וְאַחוֹ לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ לְמִשְׁרְיָתָא לְשִׁילֹה׃
וּרְמָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עַרְבָא בְּשִׁילֹה קֳדָם יְיָ וּפְלִיג תַּמָּן יְהוֹשֻׁעַ
יָת אַרְעָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפִלְגוּתְהוֹן׃ וְסַלִּיק גּוֹרָלָא דְּבֵי
בְנֵימִן לְזַרְעִיתְהוֹן וְנָפַק תְּחוּם גּוֹרָלְהוֹן בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין
בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא לְסִטְרָא צְפוּנָא מִן יַרְדְּנָא
וְסַלִּיק תְּחוּמָא לְעֵבֶר טוּרָא מִצְפוּנָא וְסַלִּיק בְּמַעְרְבָא לְטוּרָא
וַהֲוָן מַפְקָנוֹהִי לְמַדְבַּר בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִתַּמָּן תְּחוּמָא לְלוּז
לְעֵבֶר לוּז דְּרוֹמָא הִיא בֵּיתְאֵל וְנָחֵית תְּחוּמָא לְעַטְרוֹת אַדָּר
עַל טוּרָא דְּמַדְּרוֹמָא לְבֵית חוֹרוֹן אַרְעָאָה׃ וְתָאַר תְּחוּמָא
וְנִסְתַּחַר לְדָרוֹמָא מִן טוּרָא דְּעַל אַפֵּי בֵּית
חוֹרוֹן דְּרוֹמָא וְהַוָן מַפְקָנוֹהִי עַל קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים
קִרְתָּא דִּבְנֵי יְהוּדָה דָּא הִיא מַעְרְבָא׃ וְנָחֵת דְּרוֹמָא מִסְּפֵי
קִרְיַת יְעָרִים וְנָפִיק תְּחוּמָא לְמַעְרְבָא וְנָפִיק[1] לְמַבּוּעַ מֵי נֶפְתּוֹחַ׃
וְנָחֵית תְּחוּמָא לְסִטְרָא טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חִנֹּם בַּר הִנֹּם דִּבְמֵישַׁר
גֵּיבְרֵיָא צְפוּנָא וְנָחֵית לְחַלְתָּא הִנֹּם דְּלֶעֵבֶר יְבוּס דְּרוֹמָא וְנָחֵית
לְעֵין קְצֵרָא׃ וְתָאַר מִצְפוּנָא וְנָפִיק לְעֵין שֶׁמֶשׁ וְנָפִיק
לְגְלִילָא דְּלָקֳבֵיל מַסְקָנָא דְּאַדֻּמִּים וְנָחֵית לְאֶבֶן בֹּהֶן בַּר
רְאוּבֵן׃ וְעָבַר לְעִבְרָא דְּלָקֳבֵיל מֵישְׁרָא צְפוּנָא הֲנָחֵית[2]
לְעַרְבָתָא׃ וְעָבַר תְּחוּמָא לְעֵבֶר בֵּית חָגְלָה וְהַוָן
מַפְקָנוֹהִי תְּחוּמָא לְכִיוָן יַמָּא דְּמַלְחָא לְצִפּוֹנָא לְסִפֵּי יַרְדְּנָא
דְּרוֹמָא דֵּין תְּחוּם דְּרוֹמָא׃ וְיַרְדְּנָא תְּחוּמָא לֵיהּ לְרוּחַ קְדוֹמָא הָא
אַחְסַנְתָּא בְּנֵי בִנְיָמִן לְתְחוּמָתָא סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעִיתְהוֹן׃ וַהֲווֹ
קִרְוָיָא לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי בִנְיָמִן לְזַרְעִיתְהוֹן יְרִיחוֹ וּבֵית חָגְלָה
וּמֵישַׁר קְצִיץ׃ וּבֵית מִישְׁרָא וְצֶמָּרַיִם וּבֵיתְאֵל׃ קְרִין תְּרֵיתָא

---

[1] Versehentlich mit ם in der Handschrift. [2] So in der Handschrift.

28 עסרי ופצחיחון׃ רצלע ואלף ויבוס היא ירושלם גבעת
קרית קרין ארבע עסרי ופצחיחון הא אחסנת בני בנימן
לזרעיהחון׃

XIX. ונפק עדבא תנינא לשמעון לשבטא דבני שמעון
2 לזרעיהחון והות אחסנתחון בגו אחסנת בני יהודה׃ והה
6 להון באחסנתחון באר שבע ושבע ומולדה׃ קרין תלת
7 עסרי ופצחיחון׃ קרין ארבע ופצחיחון׃ וכל פצחיא
8 דבסחנות קריא האלין עד בעלת באר רמת דרומא הא
9 אחסנת שבטא דבני שמעון לזרעיהחון׃ מפלג בני יהודה
אחסנת בני שמעון ארי חולק בני יהודה סגי מנהון ואחסינו
10 בני שמעון בגו אחסנתחון׃ ולית עדבא תליתאה לבני
11 זבולן לזרעיהחון והות תחום אחסנתחון עד שריד׃ וסליק
תחומהון למא ומרעלה ומעיץ בדבשת ומעיץ בנחלא
12 דעל אפי יקנעם׃ ותאיב ממדיד לקדמא במדנח שמשא על
13 תחום כסלות תבור ונפיק לדברת וסליק ליפיע׃ ומתמן
עבר לקדמא מדנחא לגתה חפר לעתה קצין ונפיק לרמון
14 מיתאר ומתמן מסתחר לנעה׃ ומסתחר ליה תדומא
15 מצפונא לחנתון והון מפקנוהי לחלת יפתחאל׃ קרין
16 תרתא עסרי ופצחיחון׃ הא אחסנת בני זבולן לזרעיהחון
17 קריא האלין ופצחיחון׃ ליששכר נפק עדבא רביעאה לבני
18 ישששכר לזרעיהחון׃ והה תחומהון יזרעאל וכסלות ושונם׃
22 ומעיץ תדומא בתבור ושחציהא ובית שמש והון מפקנוהי
23 דתחומהון לירדנא קרין שית עסרי ופצחיחון׃ הא אחסנת
24 שבטא דבני יששכר לזרעיהחון קריא ופצחיחון׃ ונפק
25 עדבא חמיסאה לשבטא דבני אשר לזרעיהחון׃ והה
26 תחומהון׃ ואלמלך ועמעד ומשאל ומעיץ בכרמלא וליטא
27 ולבשיחור לבנת׃ ותאיב ממדנח שמשא לבית הגון ומעיץ

בְּזַבּוּלֹן וּבְחֵלֶת יִפְתַּחְאֵל לִצְפּוֹנָה וּבֵית הַיִּשֹּׁא וְנִעִיאֵל וְנִפֵּיק
28 לִכָבוּל מִשְּׁמָלִיא׃ עַד צִידוֹן רַבְּתָא׃ וְתָאֵיב תַּחְמֹנָא לִרְמַתָּא
29 וְעַד קִרְיָן כְּרִיכָן קִרְוֵי תְּקִפָּא וְתָאֵיב תַּחְמֹנָא לִחוֹסָה וְהֲוָן
30 מִפְקְנוֹהִי לִימָא מֵעֲלַב אַכְזִיב׃ קִרְיָן עַסְיָן וְתַחְתָּיִן וּפְצֵחֵיהוֹן׃
31 דָּא אַחְסַנְתָּא שִׁבְטָא דִּבְנֵי אֲשֵׁר לִזַרְעֵיתְהוֹן קִרְוֵיהָא הָאִלֵּין
32 וּפְצֵחֵיהוֹן׃ לִבְנֵי נַפְתָּלִי נָפַק עַדְבָּא שִׁתִּיתְאָה לִבְנֵי נַפְתָּלִי
33 לִזַרְעֵיתְהוֹן׃ וַהֲוָה תְּחוּמְהוֹן[1] מֵהֵלֶף תָּאלוֹן[2] בְּצַעֲנַנִּים
וַאֲדַמִּי נֶקֶב וְיַבְנְאֵל עַד לַקּוּם[3] וַהֲוָן מִפְקְנוֹהִי לִירְדְּנָא׃
34 וְתָאֵיב תַּחְמֹנָא לִימָא לְאָזְנוֹת תָּבוֹר וְנָפֵיק מִתַּמָּן לְחוּקֹק
וּמַעֲרַע בִּזְבוּלֹן מִדְּרוֹמָא וּבְאָשֵׁר מַעֲרַע מִמַּעֲרְבָא וְלִיהוּדָה
38 לִירְדְּנָא מִדְּנַח שִׁמְשָׁא׃ קִרְיָן תַּשַׁע עַסְיָן וּפְצֵחֵיהוֹן׃ דָּא אַחְסַנְתָּ
39 40 שִׁבְטָא דִּבְנֵי נַפְתָּלִי לִזַרְעֵיתְהוֹן קִרְוֵיהָא וּפְצֵחֵיהוֹן׃ לִשְׁבְטָא
41 דִּבְנֵי דָן לִזַרְעֵיתְהוֹן נָפַק עַדְבָּא שְׁבִיעָאָה׃ וַהֲוָה תְּחוּם
46 אַחְסַנְתְּהוֹן וְגוֹ׳׃ וּמֵי יַרְקוֹן וְרַקּוֹן עִם תְּחוּמָא דִּלְקָבֵיל יָפוֹ׃
47 וְנָפַק תְּחוּם בְּנֵי דָן מִפְּדָהוֹן וְסַלִּיקוּ בְּנֵי דָן וְאָגִיחוּ קְרָבָא עִם
לֶשֶׁם וּכְבָשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹ יָתַהּ לְפִתְגָּם דְּהַרְבָ וְאַחְסִינוּ יָתַהּ
48 וְיַתִּיבוּ בַּהּ וְקָרוֹ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשׁוּם דָּן אֲבוּהוֹן׃ דָּא אַחְסַנְתָּ
49 שִׁבְטָא דִּבְנֵי דָן לִזַרְעֵיתְהוֹן קִרְוֵיהָא הָאִלֵּין וּפְצֵחֵיהוֹן׃ וְשֵׁיצִיאוּ
לִאַחְסָנָא יָת אַרְעָא לְתְחוּמָהָא וְיַתִּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַחְסָנָא
50 לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בֵּינֵיהוֹן׃ עַל מֵימְרָא דַּיְיָ יְהָבוּ לֵיהּ יָת
קִרְתָּא דִּשְׁאֵיל יָת תִּמְנַת סֶרַח בְּטוּרָא דְּאֶפְרַיִם וּבְנָא יָת
51 קִרְתָּא וְיַתִּיב בַּהּ׃ אִלֵּין אַחְסָנָתָא דְּאַחְסִינוּ אֶלְעָזָר כָּהֲנָא

---

[1] Dieses Wort ist in der Handschrift ausgelassen. [2] Das Vokalzeichen über א verbessert und verwischt. [3] Das Vokalzeichen über ל verbessert und undeutlich. — Mit ⁝. Soll der anscheinende Accent vielleicht eine Verbesserung in ⁚ bedeuten?

וַיְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וַיִּשְׁי אַבְהִתָּא לִשְׁבְטַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַדְבָּא
בְּשִׁילֹו בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן כְּמָא וְשִׁיצִיאוּ מִקַּפְלָנָא יָת
אַרְעָא׃

XX. וּמַלֵּיל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 2
לְמֵימַר חֲבוּ לְכוֹן יָת קִרְוֵי שֵׁיזְבוּתָא דְּמַלֵּילִית עִמְכוֹן בִּידָא
דְּמֹשֶׁה׃ לְמֵיעַל לְתַמָּן קְטוֹלָא דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ בְּלָא 3
מְדַּעְתָּא וְיֶהֱוֹן לְכוֹן לְשֵׁיזְבָא מִגַּאֲלָא דְּמָא׃ וְיֵיעוֹק לְחַדָּא 4
מִקִּרְוָיָא הָאִלֵּין וְיִקוּם בְּמַעְלָנָא דְּתָרְעָא קִרְתָּא וְיִמַּלֵּיל בְּאֻדְנֵי
קַשִּׁישֵׁי קִרְתָּא יָת פִּתְגָמוֹהִי דְּיִכְּשׁוּן יְתִיהּ לְקִרְתָּא לְוָתְהוֹן
וְיִתֶּן לֵיהּ אַתְרָ וְיֵיתֵב עִמְּהוֹן׃ וְאִי יִרְדּוֹף גַּאֲלָא דְּמָא 5
בָּתְרוֹהִי וְלָא יְמַסְרוּן יָת קְטוֹלָא בִּידֵיהּ אֲרֵי בְּלָא מַדָּעְתָּא
קְטַל יָת חֲבְרֵיהּ וְלָא סָנֵי הֲוָא לֵיהּ מֵאֶתְמָלִי וּמִדְּקַדְמוֹהִי׃
וְיֵיתֵב בְּקִרְתָּא הַהִיא עַד דְּיִקוּם קָדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא עַד דִּימוּת 6
כָּהֲנָא רַבָּא דִּיהֵי בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן בְּכֵין יֵיתוּב קְטוֹלָא וְיֵיעוֹל
לְקִרְתֵּיהּ וְלְבֵיתֵיהּ לְקִרְתָּא דְּעָלָךְ מִתַּמָּן׃ וְזַמִּינוּ יָת קָדֵשׁ 7
בַּגְלִילָא בְּטוּרָא דְּבֵית נַפְתָּלִי וְיָת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם
וְיָת קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּטוּרָא דְּבֵית יְהוּדָה׃ וּמֵעִבְרָא 8
לְיַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ מִדִּנְחָא יְהַבוּ יָת בְּצֶר בְּמֵידְבְּרָא בְּמֵישְׁרָא
מִשְׁבְטָא דִּרְאוּבֵן וְיָת רָמוֹת בְּגִלְעָד[1] מִשְׁבְטָא דְּגָד וְיָת גּוֹלָן
בְּמַתְנָן מִשְׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה׃ אִלֵּין חֲנֻכַּת קִרְוָיָא דִּמְזַמְּנִין לְכָל 9
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְיוֹרָיָא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן לְמֵיעַל לְתַמָּן כָּל
דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ וְלָא יְמוּת בְּיַד גַּאֲלָא דְּמָא עַד דְּיִקוּם
קָדָם כְּנִשְׁתָּא׃

XXI. וּקְרִיבוּ רֵישֵׁי אַבְהָת לֵיוָאֵי לְוָת אֶלְעָזָר כָּהֲנָא וְלְוָת
יְהוֹשֻׁעַ בִּר נוּן וְלְוָת רֵישֵׁי אַבְהָת שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

---

[1] So, versehentlich nach dem hebr. Text. Vgl. dagegen XXI, 36.

2 וַיְדַבְּרוּ אֶת־אֲלֵהֶם בְּשִׁלֹה בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֵאמֹר יְיָ פָּקִיד
בְּיַד מֹשֶׁה לְתִתָּן לָנוּ קִרְוִין לְמִתַּב וּרְוֹהְהוֹן לִבְעִירָנָא׃
3 וִיהַבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵוָאֵי מֵאַחְסַנְתְּהוֹן עַל מֵימְרָא דַּיְיָ יָת
4 קִרְוֵיָא הָאִלֵּין וְיָת רְוֹהְהוֹן׃ וּנְפַק עַדְבָּא לְזַרְעָת קְהָת וַהֲוָה
לִבְנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנָא מִן לֵוָאֵי מִשְׁבְּטָא דִּיהוּדָה וּמִשְׁבְּטָא
5 דְּשִׁמְעוֹן וּמִשְׁבְּטָא דִּבְנְיָמִן בְּעַדְבָּא קִרְוִין תְּלָת עָסְרֵי׃ וּלְבְנֵי
קְהָת דְּאִשְׁתָּאֲרוּ מִזַּרְעָת שִׁבְטָא דְּאֶפְרַיִם וּמִשְׁבְּטָא דְּדָן
6 וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה בְּעַדְבָּא קִרְוִין עָסַר׃ וְלִבְנֵי גֵּרְשׁוֹן
מִזַּרְעָת שִׁבְטָא דְּיִשָּׂשכָר וּמִשְׁבְּטָא דְּנַפְתָּלִי
וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה בְּמָתָן בְּעַדְבָּא קִרְוִין תְּלָת עָסְרֵי׃
7 לִבְנֵי בְּרֵי לְזַרְעָתְהוֹן מִשִּׁבְטָא דְּרָאוּבֵן[1] וּמִשְׁבְּטָא דְּזְבוּלֻן
קִרְוִין תְּרֵתָא עָסְרֵי׃ וִיהַבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵוָאֵי יָת קִרְוֵיָא
8 הָאִלֵּין וְיָת רְוֹהְהוֹן כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ בִּיַד מֹשֶׁה בְּעַדְבָּא׃
9 וִיהַבוּ מִשִּׁבְטָא דִּבְנֵי יְהוּדָה וּמִשְׁבְּטָא דִּבְנֵי שִׁמְעוֹן יָת קִרְוֵיָא
10 הָאִלֵּין דְּאִתְקְרֵיאוּ יָתְהוֹן[2] בְּשְׁמָהָן׃ לִבְנֵי אַהֲרֹן מִזַּרְעָת
11 קְהָת מִבְּנֵי לֵוִי אֲרֵי לְהוֹן הֲוָה עַדְבָּא קַדְמָאָה׃ וִיהַבוּ לְהוֹן
יָת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבָהָתָן הִגּוֹבְרַיָּא הִיא חֶבְרוֹן בְּטוּרָא דִּבְיִת
12 יְהוּדָה וְיָת רוּחֲהָא סְחָרְנָהָא׃ וְיָת חַקַל קִרְתָּא וְיָת פְּצָחֲהָא
13 וִיהַבוּ לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה בַּאֲחְסַנְתֵּיהּ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנָא
יְהַבוּ יָת קִרְיַת שִׁיזְבוּת קְטוֹלָא יָת חֶבְרוֹן וְיָת רוּחֲהָא וְיָת
14 לִבְנָה וְיָת רוּחֲהָא׃ וְיָת יַתִּיר וְיָת רוּחֲהָא וְיָת אֶשְׁתְּמֹעַ וְיָת
15 רוּחֲהָא׃ וְיָת חוֹלֹן וְיָת רוּחֲהָא וְיָת דְּבִיר וְיָת רוּחֲהָא׃ וְיָת
16 עַיִן וְיָת רוּחֲהָא וְיָת יוּטָה וְיָת רוּחֲהָא וְיָת בֵּית שֶׁמֶשׁ וְיָת
17 רוּחֲהָא קִרְוִין תֵּשַׁע מִן תַּרְתֵּין שִׁבְטַיָּא הָאִלֵּין׃ וּמִשִּׁבְטָא

---

[1] Hier sind in der Handschrift die beiden Worte וּמִשִּׁבְטָא דְּגָד ausgelassen. [2] יתהון, in den tiberiens. Drucken fehlend, offenbar nachträgliche Verschlechterung nach dem hebr. Text.

18 הַבְּנֹתֶיהָ אֶת גִּבְעוֹן וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת גֶּבַע וְאֶת רוּחָהּ׃ אֶת
19 עֲנָתוֹת וְאֶת רוּחָהּ אֶת עַלְמוֹן וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹן אַרְבַּע׃ כָּל
20 קְרוֹי בְּנֵי אַהֲרֹן כֹּהֲנֵיא תְּלָת עֶסְרֵי קְרוֹן וְלִוּחִיהוֹן׃ וְלִזְרַעְיָת
בְּנֵי קְהָת לֵיוָאֵי הֲאִשְׁתְּאָרוּ מִבְּנֵי קְהָת וְהָווֹ קְרֵי עָדְבְּהוֹן
21 מִשְׁבְּטָא דִּבְנֵי אֶפְרַיִם׃ וְיָהֲבוּ לְהוֹן אֶת קִרְיַת שִׁזְבוּת קְטוֹלְיָא
אֶת שְׁכֶם וְאֶת רוּחָהּ בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְאֶת גֶּזֶר וְאֶת
22 רוּחָהּ׃ וְאֶת קִבְצַיִם[1] וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת בֵּית חוֹרוֹן וְאֶת
23 רוּחָהּ קְרוֹין[2] אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דְּדָן אֶת אֶלְתְּקֵא וְאֶת רוּחָהּ
24 אֶת גִּבְּתוֹן וְאֶת רוּחָהּ׃ אֶת אַיָּלוֹן וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת גַּת
25 רִמּוֹן וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין אַרְבַּע׃ וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דְּמַנַּשֶּׁה אֶת
תַּעְנָךְ וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת גַּת רִמּוֹן וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין תְּרֵתֵין[3]׃
26 כָּל קְרַיָּא עֶסֶר וְרוּחֵיהוֹן לִזְרַעְיַת בְּנֵי קְהָת הֲאִשְׁתְּאָרוּ׃
27 וְלִבְנֵי גֵּרְשׁוֹן מִזַּרְעַיָּת לֵיוָאֵי מִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דְּמַנַּשֶּׁה אֶת
קִרְיַת שִׁזְבוּת קְטוֹלְיָא אֶת גּוֹלָן בְּבַתְנֵן וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת
28 בְּעֶשְׁתְּרָה וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין תְּרֵתֵין׃ וּמִשִּׁבְטָא דְּיִשָּׂשכָר אֶת
קִשְׁיוֹן וְאֶת רוּחָהּ אֶת דָּבְרַת[4] וְאֶת רוּחָהּ׃ אֶת יַרְמוּת וְאֶת
29 רוּחָהּ וְאֶת עֵין גַּנִּים וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא
30 דְּאָשֵׁר אֶת מִשְׁאָל וְאֶת רוּחָהּ אֶת עַבְדּוֹן וְאֶת רוּחָהּ׃ אֶת
חֻקֹּק וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת רְחֹב וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין אַרְבַּע׃
31 וּמִשִּׁבְטָא דְּנַפְתָּלִי אֶת קִרְיַת שִׁזְבוּת קְטוֹלְיָא אֶת קֶדֶשׁ
32 בְּגַלִּילְיָא וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת חַמּוֹת דֹּאר וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת קַרְתָּן
33 וְאֶת רוּחָהּ קְרוֹין תְּלָת׃ כָּל קְרֵי בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לִזַרְעַיְתְהוֹן
34 תְּלָת עֶסְרֵי קְרוֹין וְלִוּחִיהוֹן׃ וְלִזַרְעַיָּת בְּנֵי מְרָרִי לֵיוָאֵי
הֲאִשְׁתְּאָרוּ מִן שִׁבְטָא דִּזְבוּלֻן אֶת יָקְנְעָם וְאֶת רוּחָהּ וְאֶת
35 קַרְתָּה וְאֶת רוּחָהּ׃ אֶת דִּמְנָה וְאֶת רוּחָהּ אֶת נַהֲלָל וְאֶת

---

[1] So. [2] In der Handschrift mit ך. [3] Die beiden letzten Worte in flüchtiger Schrift am Rande. [4] So.

BB רוּחֹהָא קְרִוִין אַרְבַּע׃ וּמִשִּׁבְטָא דְּגַד יָת קִרְיַת שֵׁילְבוּת קְטוֹלָא 37 יָת גַּבְוָת בְּגוֹלָד וְיָת רוּחֹהָא וְיָת מַחֲנַיִם[1] וְיָת רוּחֹהָא׃ יָת חֶשְׁבּוֹן וְיָת רוּחֹהָא יָת יַעְזֵר וְיָת רוּחֹהָא· כֹּל קְרִוִין אַרְבַּע׃ 38 כֹּל קְרִוִיָּא לִבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעִיתְהוֹן דְּאִשְׁתְּאַרוּ מִזַּרְעִיַּת לֵיוָאֵי 39 הֲוָה עַדְבְּהוֹן קְרִוִין תְּחֵתָא עֲסַר׃ כֹּל קְרֵוִי לֵיוָאֵי בְּגוֹ 40 אַחְסַנַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְרִוִין אַרְבְּעִין וְתַמְנֵי וְרוּחֹהוֹן׃ יְהוֹן קְרִוִיָּא דְּאִלֵּין קִרְיֵי קְרִי וְרוּחֹהָא סְחַרְנָהָא כֵּין לְכֹל קְרִוִיָּא 41 דְּאִלֵּין׃ וְיָהֵב יְיָ לְיִשְׂרָאֵל יָת כֹּל אַרְעָא דְּקָיֵם לְמִתַּן 42 לַאֲבָהָתְהוֹן וַאֲחַסְנוּהָא וִיתִיבוּ בָּהּ׃ וַאֲנַיַּח יְיָ לְהוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר כְּכֹל דְּקָיֵם לַאֲבָהָתְהוֹן וְלָא קָם אֲנָשׁ קֳדָמֵיהוֹן מִכֹּל בַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן יָת כֹּל בַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן מְסַר יְיָ בִּידְהוֹן׃ 43 לָא בְּטֵיל פִּתְגָמָא מִכֹּל פִּתְגָמַיָּא תַּקִּנָיָא דְּמַלֵּיל יְיָ עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלְּהוֹן אִתְקַיָּמוּ׃

XXII. בֵּיכֵן קָרָא יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטָא דְּאוּבֵן וְלִשְׁבְטָא דְּגָד 2 וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דְּמַנַּשֶּׁה׃ וַאֲמַר לְהוֹן אַתּוּן נְטַרְתּוּן יָת כֹּל הַפְּקִיד יְקָרוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דְּיְיָ וְקַבִּילְתּוּן לְמֵימְרִי כְּכֹל 3 דְּפַקֵּידִית יָתְכוֹן׃ לָא שְׁבַקְתּוּן יָת אֲחֵיכוֹן הָכָן יוֹמִין סַגִּיאִין עַד יוֹמָא הָדֵין וְנַטְרְתּוּן יָת מַטְּרַת תְּפִקְּידַת[2] מֵימְרָא דַּייָ 4 אֱלָהְכוֹן׃ וּכְעַן אֲנִיחַ יְיָ אֱלָהְכוֹן לַאֲחֵיכוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל לְהוֹן וּכְעַן אִתְפְּנוֹ אֲזִילוּ לְכוֹן לְקֵרְוֵיכוֹן לְאַרַע אֲחֻסְנַתְכוֹן 5 דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא׃ לְחוֹד אִסְתְּמָרוּ לְמֶעְבַּד יָת תְּפִקְּידְתָּא וְיָת אוֹרַיְתָא דְּפַקֵּיד יָתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהְכוֹן וּלְמֵהַךְ בְּכָל אוֹרְחָן דְּתִתְקְנוֹן קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי וּלְאִתְקַרְבָּא

---

[1] In der Handschrift מַחֲנִים. [2] Dieser status constr. spricht doch für die Länge des e. Der Emphaticus תְּפִקְּידְתָּא v. 5, wie bei Dalman § 33, 3.

לְמִשְׁפָּחֹת וְלִמְפַלַּח קָדְמוֹהִי בְּכָל לְבָבוֹן וּבְכָל נַפְשְׁתְּהוֹן׃
6 7 וְיִתְּבוּן יְהוֹשָׁעַ וְשַׁלְחוֹהִי וְאָזְלוּ לְקִרְוֵיהוֹן׃ וּלְפַלְגוּת
שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה יְהַב מֹשֶׁה בְּמַתְנָן וּלְפַלְגְּהוֹן יְהַב יְהוֹשָׁעַ עִם
אֲחֵיהוֹן בְּעִבְרָא דִּירְדְּנָא לְמַעְבְּדָא וְאַף אֲרֵי שַׁלְחִינוּן יְהוֹשָׁעַ
לְקִרְוֵיהוֹן וִיבָרִיכִינוּן׃ 8 וְאָמַר לְהוֹן לְמֵימַר בְּנִכְסִין סַגִּיאִין
תְּובוּ לְקִרְוֵיכוֹן בְּבְעִירָא סַגִּי לְחַדָּא בְּכַסְפָּא וּבְדַהֲבָא
וּבְנְחָשָׁא וּבְבַרְזְלָא וּלְבִלְבּוּשִׁין סַגִּי לְחַדָּא פְּלִיגוּ בִּזַּת בַּעֲלֵי
דְּבָבֵיכוֹן עִם אֲחֵיכוֹן׃ 9 וְתָבוּ וְאָזְלוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד
וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה מִלְּוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁילוֹ דִּבְאַרְעָא
דִּכְנָעַן לְמֵיזַל לְאַרְעָא גִּלְעָד לְאַרְעָא אֲחֻסְנַתְהוֹן דְּאַחְסִינוּ בָּהּ
עַל מֵימְרָא דְּיְיָ בִּידָא דְּמֹשֶׁה׃ 10 וַאֲתוֹ לְגְלִילוֹתָא דִּירְדְּנָא
דִּבְאַרְעָא דִּכְנָעַן וּבְנוֹ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה
תַּמָּן מַדְבְּחָא עַל יַרְדְּנָא מַדְבַּח רַב לְמַחֲזֵי׃ 11 וְשָׁמְעוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הָא בְּנוֹ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה יָת מַדְבְּחָא לְקָבֵיל אַרְעָא דִּכְנָעַן בִּגְלִילוֹתָא דִּירְדְּנָא
דִּלְעִיבְרָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 12 וְשָׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְכַּנִּישׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֵׁילוֹ לְמִסַּק עֲלֵיהוֹן לְחֵילָא׃ 13 וְשַׁלְּחוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוָת בְּנֵי גָד וּלְוָת פַּלְגוּת שִׁבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה לְאַרְעָא גִּלְעָד יָת פִּנְחָס[2] בַּר אֶלְעָזָר כָּהֲנָא׃ 14 וְעַסְרָה
רַבְרְבִין עִמֵּיהּ רַבָּא חַד רַבָּא חַד לְבֵית אֲבָא לְכָל שִׁבְטֵי
דְיִשְׂרָאֵל וּגְבַר רֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן אִנּוּן לְאַלְפֵּי דְיִשְׂרָאֵל׃
15 וְאָתוֹ לְוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוָת בְּנֵי גָד וּלְוָת פַּלְגוּת שִׁבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה לְאַרְעָא גִּלְעָד וּמַלִּילוּ עִמְּהוֹן לְמֵימַר׃ 16 כְּדֵין אֲמַרוּ כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְיְיָ מָא שְׁקָרְתּוּן בְּמֵימְרָא אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל

---

[1] למחוי, vokallos, am Rande. Im Texte, der hier gerade zerrissen und etwas verlöscht ist, scheint לְמַחֲזֵי zu stehen. [2] So hier und v. 30, auch XXIV, 33, während anderswo פִּינְחָס.

לְמִכְתָּב יוֹמָא דִּין מִבָּתַר פְּלְחָנָא דִּיְיָ בְּמִבְנִישְׁתוֹן לְכוֹן מְדַבְּרָא
17 לְבִנְמְדְכוֹן יוֹמָא דִּין בְּמִימְרָא דִּיְיָ: הְזָעִיר לָנָא חוּבָא
דִּפְעוֹר דְּלָא אִדְּכִינָא מִנֵּיהּ עַד יוֹמָא הָדִין דַּהֲוָת מַחְתָּא
18 בְּכְנִשְׁתָּא דִּיְיָ: וְאַתּוּן תְּתוּבוּן יוֹמָא דִּין מִבָּתַר פְּלְחָנָא דִּיְיָ
וְיְהֵי אַתּוּן תְּמָרְדוּן יוֹמָא דִּין בְּמִימְרָא דִּיְיָ וּמָחָר עַל כָּל
19 כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יְהֵי רָגְזָא: וּבְרַם אִם מַסְאֲבָא אַרְעָא אֲחֻסְנַתְכוֹן
עִבְרוּ לְכוֹן לְאַרְעָא אֲחֻסְנַת עִמָּא דְיְיָ דְּשָׁרְיָא תַּמָּן מַשְׁכְּנָא דְּיְיָ
וְאֶתְאֲסִינוּ בֵּינָנָא וּבְמִימְרָא דְּיְיָ לָא תִּמְרְדוּן וּבָנָא לָא
תִּמְרְדוּן בְּמִבְנִישְׁתוֹן לְכוֹן מְדַבְּרָא דְּיְיָ אֱלָהֲנָא:
20 הֲלָא עָכָן בַּר זֶרַח שְׁקַר בְּחֵרְמָא וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל
21 הֲוָה רָגְזָא וְהוּא גְּבַרָא חַד לָא מִית בְּחוֹבֵיהּ: וְאָתִיבוּ בְּנֵי
רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה וּמַלִּילוּ עִם רֵישֵׁי
22 אַלְפָיָא דְיִשְׂרָאֵל: אֵל אֱלָהִים יְיָ אֵל אֱלָהִים יְיָ הוּא יְדַע
וְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹפָא יְדַע אִם בִּמְמַרְד וְאִם[2] בְּשִׁקְרָא שְׁקַר
23 בְּמִימְרָא דְיְיָ לָא תְּפַרְקִנָּא יוֹמָא הָדֵין: לְמִבְנֵי לָנָא
מִדְבְּחָא לְמִתַּב מִבָּתַר פְּלְחָנָא דִּיְיָ וְאִם לְאַסָּקָא עֲלָוָתִי
עֲלֵיהּ וּמִנְחָתָא וְאִם לְמֶעְבַּד עֲלֵיהּ נִכְסַת קוּדְשִׁין יְיָ הוּא
24 יִתְבַּע: וְאִם לָא מִיצַּפְּיָא מִפִּתְגָמָא עֲבַדְנָא יָת דָּא לְמֵימַר
מָחָר יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן לְבָנָנָא לְמֵימַר לֵית לְכוֹן חוּלָק
25 בְּמִימְרָא דְּיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל: וְתַחְמָא יְהֵב יְיָ בֵּינָנָא
וּבֵינֵיכוֹן בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יָת יַרְדְּנָא לֵית לְכוֹן חוּלָק
בְּמִימְרָא דְּיְיָ וְיַבְטְלוּן בְּנֵיכוֹן יָת בְּנָנָא בְּדִיל דְּלָא לְמִדְחַל
26 מִן קֳדָם יְיָ: וְאָמַרְנָא נְעֲבִיד כְּעַן לְמִבְנֵי יָת מַדְבְּחָא
27 לָא לַעֲלָתָא וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשָׁא: אֶלָּא סָהִיד הוּא בֵּינָנָא
וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין דָּרָנָא בָּתְרָנָא לְמִפְלַח יָת פְּלְחָנָא דְּיְיָ קֳדָמוֹהִי

---

[1] Wie es scheint, aus ב verändert. [2] ו erst später zugefügt.

בְּעֲלוֹתֵנוּ וּבְזִבְחֵנוּ וּבִשְׁלָמֵים וְלֹא יֹאמְרוּ בָנֶיךָ מָחָר לְבָנֵינוּ לְיְיָ׃
28 לָכֵן אָמַרְנוּ נָא יִהְיֶה כִּי יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ וְאֶל דּוֹרֹתֵינוּ מִמָּחֳרָת וְאָמַרְנוּ
רְאוּ אֶת תַּבְנִית מִזְבַּח יְיָ אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזָבַח כִּי
אִם לִהְיוֹת עֵד בֵּינוֹתֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃ חָס לָנוּ מִמְּרוֹד בַּייָ וְלָשׁוּב הַיּוֹם
29 מֵאַחֲרֵי יְיָ לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לְעוֹלָה לְמִנְחָה וְלִזְבֹחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְיָ
אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ׃ וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס כֹּהֵן הַפִּנְחָה וְנְשִׂיאֵי
30 הָעֵדָה רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי
רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר פִּינְחָס בֶּן
31 אֶלְעָזָר כֹּהֵן לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם הַזֶּה יָדַעְנוּ
כִּי בְתוֹכֵנוּ יְיָ עַל כֵּן לֹא מְעַלְתֶּם בַּייָ הַזֹּאת אָז הִצַּלְתֶּם אֶת בְּנֵי
32 יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְיָ׃ וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר כֹּהֵן וְהַנְּשִׂיאִים מֵעִם בְּנֵי
רְאוּבֵן וּמֵעִם בְּנֵי גָד מֵאֶרֶץ גִּלְעָד אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
33 וַיָּשִׁיבוּ אוֹתָם דָּבָר׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱלֹהִים וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא לְשַׁחֵת אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד׃ וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד
34 לַמִּזְבֵּחַ עֵד כִּי עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים׃

XXIII. וַיְהִי יָמִים רַבִּים אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֵנִיחַ יְיָ לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל אֹיְבֵיהֶם
מִסָּבִיב וְיְהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
2 לִזְקֵנֵיהֶם וּלְרָאשֵׁיהֶם וּלְשֹׁפְטֵיהֶם וְלִשְׁטְרֵיהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲנִי זָקַנְתִּי
3 בָּאתִי בַּיָּמִים׃ וְאַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ לְכָל הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
מִפְּנֵיכֶם כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃ רְאֵה הִפַּלְתִּי לָכֶם אֶת
4 הַגּוֹיִם הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה לְנַחֲלָה לִשְׁבָטֵיכֶם מִן הַיַּרְדֵּן וְכָל הַגּוֹיִם

לְשִׁבְטֵיכֶם מִן הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם וְנָחַלְתֶּם
אֶת אַרְצָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָכֶם׃ וְחִזַּקְתֶּם מְאֹד
לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֵת כָּל הַכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה לְבִלְתִּי סוּר
מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ לְבִלְתִּי בֹּא בַּגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים
הָאֵלֶּה אִתְּכֶם וּבְשֵׁם אֱלֹהֵיהֶם לֹא תַזְכִּירוּ וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בָּהֶם וְלֹא
תָעָבְדוּם וְלֹא תִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם׃ כִּי אִם בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּדְבָּקוּן כַּאֲשֶׁר
עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיּוֹרֶשׁ יְהוָה מִלִּפְנֵיכֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים
וַעֲצוּמִים וְאַתֶּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה לֹא עָמַד אִישׁ מִפְּנֵיכֶם׃ אִישׁ
אֶחָד מִכֶּם יִרְדֹּף אֶלֶף כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלָּחֵם לָכֶם כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר לָכֶם׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
כִּי אִם מוֹ תָּשׁוּבוּן וְדָבַקְתֶּם בִּשְׁאָר הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים
הָאֵלֶּה אִתְּכֶם וְהִתְחַתַּנְתֶּם[1] וְהָיָה אֲשֶׁר תֵּדְעוּ בְּדַעַת
וְאַתֶּם יוֹדְעִים בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי לֹא נָפַל דָּבָר אֶחָד
מִכֹּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל בָּאוּ
לָכֶם לֹא נָפַל מִמֶּנּוּ דָּבָר אֶחָד וְכָל הַדָּבָר׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר בָּא עֲלֵיכֶם
כָּל הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה
עֲלֵיכֶם אֵת כָּל הַדָּבָר הָרָע עַד הַשְׁמִידוֹ אֶתְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּבָה
הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ בְּעָבְרְכֶם אֶת בְּרִית יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם וְחָרָה אַף יְהוָה בָּכֶם וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם׃

[1] Nach בָּהֶם sind die nächsten Zeichen fast verlöscht. Erst עִמָּנוּ ist wieder deutlich. Der Zwischenraum ist aber viel grösser als für die ergänzten drei Zeichen וְתִ.

וַיְהִי יָגֵי עֲלֵיכֶם אֶת כָּל פִּתְגָמָיא בִישָׁיָא עַד דְיַשֵׁיצֵי יָתְכוֹן
מֵעַל אַרְעָא טָבְתָא הָדָא דְיָהַב לְכוֹן יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ בְּמֵעְבַרְכוֹן 16
עַל קְיָמָא דְיְיָ אֱלָהְכוֹן דְפָקֵיד יָתְכוֹן וְתֵהְלְכוֹן וְתִפְלְחוֹן
לְטָעוֹת עַמְמַיָא וְתִסְגְדוּן לְהוֹן וְיִתְקַף רוּגְזָא דְיְיָ בְּכוֹן
וְתֵיבְדוּן בִפְרָיָע מֵעַל אַרְעָא טָבְתָא דְיָהַב לְכוֹן׃

XXIV. וְכַנֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּל שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכֶם וּקְרָא
לְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרֵישׁוֹהִי וּלְדַיָנוֹהִי וּלְסָרְכוֹהִי וְאִתְעַתָדוּ קֳדָם
יְיָ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָא כְדֵין אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל 2
בְּעִבֶר פְּרָת יַתִיבוּ אֲבָהָתְכוֹן מֵעֹלָם תֶּרַח אֲבוּהִי דְאַבְרָהָם
וַאֲבוּהִי דְנָחוֹר וּפָלְחוּ לְטָעוֹת עַמְמַיָא׃ וּדְבָרִית יָת אֲבוּכוֹן 3
יָת אַבְרָהָם מֵעִבֶר פְּרָת וְהַדְרִית יְתֵיהּ בְּכָל אַרְעָא דִכְנָעַן
וְאַסְגֵיתִי יָת בְּנוֹהִי וְיָהֲבִית לֵיהּ יָת יִצְחָק׃ וְיָהֲבִית לְיִצְחָק 4
יָת יַעֲקֹב וְיָת עֵשָׁו וְיָהֲבִית לְעֵשָׁו יָת טוּרָא דְשֵׂעִיר לְמֵירַת
יְתֵיהּ וְיַעֲקֹב וּבְנוֹהִי נְחָתוּ לְמִצְרַיִם׃ וְשַׁלְחִית יָת מֹשֶׁה 5
וְיָת אַהֲרֹן וּמְחֵית יָת מִצְרָאֵי כְּמָא דְעֲבָדִית בֵּינֵיהוֹן וּלְבָתַר
כֵּן אַפֵּיקִית יָתְכוֹן׃ וְאַפֵּיקִית יָת אֲבָהָתְכוֹן מִמִצְרַיִם וַאֲתֵיתוֹן 6
לְיַמָא וּרְהַפוּ מִצְרָאֵי בָּתַר אֲבָהָתְכוֹן בִּרְתִכִין וּבְפָרָשִׁין יַמָא
הַסוּף׃ וְצַעֲקוּ קֳדָם יְיָ וְשַׁוִי קְבַל בֵּינֵיכוֹן וּבֵין מִצְרָאֵי 7
וְאַיְתִי עֲלֵיהוֹן יָת יַמָא וְחַפְנוֹן וְחַזְאָה עֵינֵיכוֹן יָת דְעֲבָדִית
בְּמִצְרַיִם וִיתֵיבְתוּן בְּמַדְבְּרָא יוֹמִין סַגִיאִין׃ וְאַעֲלִית יָתְכוֹן 8
לְאַרְעָא דְאֱמוֹרָאָה דְיָתִיב בְּעִבְרָא דְיַרְדְנָא וְאָגִיחוּ קְרָבָא עִמָכוֹן
וּמְסֵירִית יָתְהוֹן בִּידְכוֹן וִירִיתְתוּן יָת אַרְעֵיהוֹן וְשֵׁיצֵיתִינוּן[1] מִן
קֳדָמֵיכוֹן׃ וְקָם בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְמוֹאָב וְאָגִיחַ קְרָבָא 9
בְּיִשְׂרָאֵל וְשַׁלַח וּקְרָא לְבִלְעָם בַּר בְּעוֹר לְמִלַט יָתְכוֹן׃
וְלָא אֲבֵיתִי לְקָבְלָא מִן בִּלְעָם וּבָרֵךְ בָּרֵכָא יָתְכוֹן וְשֵׁיזֵבִית 10

[1] Über dem ת ein grösserer Klex, der wie es scheint, das ausgelassene folgende ו samt dem i-Punkt bedeuten soll.

11 יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן: וַיַּעֲבִרוּן אֶת יַרְדֵּן וַיָּבֹאוּ יְרִיחֹה וַיִּלָּחֲמוּ
בַּעֲלֵי יְרִיחֹה הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
12 וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וָאֶמְסֹר אֹתָם בְּיֶדְכֶם: וָאֲשַׁלַּח
לִפְנֵיכֶם אֶת הַצִּרְעָה וַתְּגָרֶשׁ אֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי
13 הָאֱמֹרִי לֹא בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ: וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ
לֹא עֲמַלְתֶּם בָּהּ וְקִרְיוֹת לֹא בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָהֶן כְּרָמִים
14 וְזֵיתִים לֹא נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים: וְעַתָּה יְרָאוּ[1] אֶת יְהוָה
וְפֻלְחוּ אֹתוֹ בְּשָׁלֵמוּת וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת אֱלֹהִים
אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְפֻלְחוּ אֶת יְהוָה:
15 וְאִם בְּעֵינֵיכֶם רַע לַעֲבֹד אֶת יְהוָה בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם אֶת
מִי תַעֲבֹדוּן אִם אֶת אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאִם אֶת אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם וְאָנֹכִי
16 וְבֵיתִי נַעֲבֹד אֶת יְהוָה: וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמֶר חָס לָנוּ
17 מֵעֲזֹב אֶת יְהוָה לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא
הָעֹלֶה אֹתָנוּ וְאֶת אֲבוֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים
וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת הָאֹתוֹת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ
בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְנוּ בָהּ וּבְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבָרְנוּ
18 בְּקִרְבָּם: וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת כָּל הָעַמִּים וְאֶת הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
גַּם אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת יְהוָה כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ:
19 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם לֹא תוּכְלוּן לַעֲבֹד אֶת יְהוָה כִּי
אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים הוּא אֵל קַנּוֹא הוּא לֹא יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם וְלַחַטֹּאתֵיכֶם:
20 כִּי תַעַזְבוּ אֶת יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב וְהֵרַע לָכֶם
וְכִלָּה אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֵיטִיב עִמָּכֶם:
21 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל יְהוֹשֻׁעַ כִּי אֶת יְהוָה נַעֲבֹד: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
22 אֶל הָעָם עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם כִּי אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת יְהוָה

---

[1] So.

אֲרֵי אִתּוּן בֵּיחַתּוּן לְכוֹן יָת פָּלְהֵנָא דְּיָיָ לְמִפְלַח קֳדָמוֹהִי
וְאָמְרוּ סָהֲדִין׃ וּכְעַן אַעְדּוּ יָת טָעֲוַת עַמְמַיָּא דִּבְינֵיכוֹן וְאַפְנוּ 23
יָת לִבְכוֹן לְפָלְהֵנָא דְּיָיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ עַמָּא 24
לִיהוֹשָׁעַ יָת יְיָ אֱלָהָנָא נִפְלַח וּלְמֵימְרֵיהּ נְקַבֵּיל׃ וְגָזַר 25
יְהוֹשָׁעַ קְיָם לְעַמָּא בְּיוֹמָא הָהוּא וְשַׁוִּי לְהוֹן קְיָם וְדִין בְּשִׁכֶם׃
וּכְתַב יְהוֹשָׁעַ יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בְּסִפְרָא וְאַצִּיעַ בְּסַפַּר 26
אוֹרָיְתָא דְּיָיָ וּנְסִיב אַבְנָא רַבְּתָא וְאָקִימֵיהּ תַּמָּן תְּחוֹת אֵלֹנְתָא
דְּבֵית מַקְדְּשָׁא דְּיָיָ׃ וַאֲמַר יְהוֹשָׁעַ לְכָל עַמָּא הָא אַבְנָא 27
הָדָא לָנָא תְּהֵוֵי לְוִתֵּי אֲבַן קְיָמָא אֲרֵי יָתְהּ עַבְדְּנָא לְסָהֲדוּ
אֲרֵי תְּתַגְמַיָּא דִּכְתִיבִין עֲלָהּ מִלְּעֵין בָּל פִּתְגָמַיָּא דְּמַלֵּיל עִמָּנָא
וְתְהֵי בְּכוֹן לְדִכְרָן[1] לְסָהֲדוּ דִּלְמָא תְּכַפְּרוּן קֳדָם אֱלָהְכוֹן׃
וְשַׁלַּח יְהוֹשָׁעַ יָת עַמָּא גְּבַר לַאֲחֹסָנְתֵּיהּ׃ וַהֲוָה בָּתַר 28
29 פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּמִית יְהוֹשָׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דְּיָיָ בַּר מְאָה
וְעַסַר שְׁנִין׃ וּקְבָרוּ יָתֵיהּ בְּתְחוּם אַחֲסָנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת סֶרַח 30
בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם מִצְּפוֹנָא לְהַר גַּעַשׁ׃ וּפָלַח יִשְׂרָאֵל 31
קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשָׁעַ וְכָל יוֹמֵי סָבַיָּא דְּאוֹרִיכוּ יוֹמִין בָּתַר
יְהוֹשָׁעַ דִּידְעוּ יָת כָּל עוֹבָדָא דְּיָיָ דְּעָבַד לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיָת 32
גַּרְמֵי יוֹסֵף דַּאֲסִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְצְרַיִם קְבָרוּ בִשְׁכֶם בַּאֲחֹסַנְתָּ
חַקְלָא דְּזַבֵּן יַעֲקֹב מִן בְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִּשְׁכֶם בְּמְאָה חֻרְפָּן
וַהֲווֹ לִבְנֵי יוֹסֵף לַאֲחֹסָנָא׃ וְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן מִית וּקְבָרוּ 33
יָתֵיהּ בְּגִבְעָתָא דְּפִינְחָס בְּרֵיהּ דְּאִתְיְהִיבַת לֵיהּ בְּטוּרָא דְּבֵית
אֶפְרַיִם׃

---

[1] So.

Druck von W. Drugulin in Leipzig.

DRUCKFEHLER.

Leider ist die vorliegende Arbeit dadurch schlimm entstellt worden, dass gewisse Vokalzeichen (vielleicht nicht in allen Exemplaren gleichmässig) beim Reindruck in übergrosser Häufigkeit versagt haben. Bei einer einmaligen, flüchtigen Durchsicht habe ich folgendes bemerkt.

Der Schwastrich hat versagt: II 10 לסיחון, III 5 פרישן, IV 7 במעבריה, VI 22 אתחא, VII 14 וזרעי, 19 עבדתא, IX 9 שמענא, X 15 לגלגלא, 18 למטרחון, XVIII 18 טישרא, XIX 12 לקדומא, 17 ליששכר. XX 8 הגר, XXI 10 מבני, XXII 11 למיבר ירהינא. — Aus **e** ist durch Versagen des einen Punktes oft i geworden: I 2 הדין, 6 תחסין, III 7 מיברי, V 12 ישראל, VI 7 חילא, VII 7 הדין, VIII 17 ישראל, IX 9 שימע, XIV 14 הדין, XV 9 בריש, XVIII 16 ונחית, 20 בני, 24 ופצחיהון, XX 2 למימר, XXI 27 ולבני, 36 שיזבות, 43 בטיל, XXII 2 דפקידיה, 8 אחיכון, 13 בני, 14 ביה, 15 למיבר, 19 ובמימרא, 27 ובין, 28 ייתרון, XXIII 3 חזיתון, 13 זין, 15 ייתי, XXIV 27 אריי. — Seltener hat **i** versagt: V 8 דאהסיאו, 11 מבהר, VIII 22 ואלין, X 16 u. 25 האלין, XIX 16 האלין, XX 8 משבטא, XXI 40 האלין. — **u** hat versagt את קרבו XXIII 14.

Der Correctur fallen folgende Versehen zur Last: V 15 l. לישׁוּשׁע, XIV 4 קרוין.

F. Praetorius.

DAS

TARGUM ZUM BUCH DER RICHTER

IN

JEMENISCHER ÜBERLIEFERUNG

VON

FRANZ PRAETORIUS.

BERLIN,
VERLAG VON REUTHER & REICHARD

LONDON,
WILLIAMS & NORGATE
14, HENRIETTA STREET.

NEW YORK,
LEMCKE & BUECHNER
812, BROADWAY.

1900.

Alle Rechte vorbehalten.

Ich gebe hiermit auch den anderen Teil der Berliner Handschrift, aus der ich das Targum zu Josua habe abdrucken lassen: Jeremia und Ezechiel, jetzt mit Josua und Judicum vereinigt, gehörten ursprünglich einer anderen Handschrift an.

Aus der Haphtarenhandschrift meines verstorbenen Freundes Socin, die jetzt in den Besitz der deutschen morgenl. Gesellschaft übergegangen, konnten verglichen werden: IV, 23—V, 31 (fol. 35 ff.); XI (fol. 92 ff.); XIII, 2—25 (fol. 81 ff.). — Zu Kap. V war auch Merx, chrest. 113 ff. zu berücksichtigen.

Dass die Handschrift Socins mindestens nach ihrer Vollendung mit tiberiensischen Handschriften, vielleicht Drucken, zu verschiedenen Zeiten in Berührung gekommen ist, geht deutlich aus Kap. V hervor. Man sieht das sowohl an einzelnen Korrekturen, wie aus der Fülle der Randzusätze. Diese vermutlich aus dem jerusalemischen Targum stammenden Zusätze (ZDMG XXVIII, 48) hat die jemenische Überlieferung schwerlich selbst, für sich durch Jahrhunderte hindurch mitgeschleppt.

Zum Josuatargum möchte ich noch bemerken, dass die Anmerkung zu XIII, 12 vielleicht nicht ganz richtig ist. Denn da VII, 23 וּמַסְרִבוּנִין steht, könnte möglicherweise auch וְהַמְרִבוּנִין wenigstens grammatisch hier zulässig sein.

Halle, Dezember 1899.

F. PRAETORIUS.

BUCH DER RICHTER.

I. וַיְהִי אַחַר מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ אֶל הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם בּוֹ׃
2 וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ
בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה אִתִּי בְגוֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה
3 בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי גַם אֲנִי אִתְּךָ בְּגוֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ
4 שִׁמְעוֹן׃ וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי
בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיִּמְצְאוּ אֶת
5 אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת
הַפְּרִזִּי׃ וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיַּחֲזִיקוּ וַיְקַצְּצוּ
6 אֶת קְרֻסֻּלָּיו יָדָיו וְרַגְלָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי בֶזֶק שִׁבְעִים מְלָכִים
7 קְרֻסֻּלֵּי יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִין[1] הָיוּ מְלַקְּטִים לֶחְמָם
תַּחַת פָּתָּרַי כַּמָּה דַּעֲבַדִית כֵּן שִׁלַּם לִי יְיָ וַיָּבִיאוּהוּ[2]
8 לִירוּשָׁלַם וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּלָּחֲמוּ בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם
וַיִּלְכְּדוּ אֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי חָרֶב וְאֶת הָעִיר הִצִּיתוּ
9 בָאֵשׁ׃ וְאַחַר כֵּן יָרְדוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם בַּכְּנַעֲנִי

---

[1] Das ˇ über ק scheint nicht ganz sicher.

[2] Formen mit ē im Anlaut des Afels von אתא sind schwerlich inkorrekt, wie Barnstein, the Targum of Onkelos to Genesis S. 33 β) meint; vgl. Klostermann in Studien und Kritiken 1873 S. 746 f. und namentlich das palmyr. אֵתִי (ZDMG XXIV, 90). Weitere Formen mit ē Jud. V, 28; VII, 25; XVIII, 3; XX, 10; XXI, 12; Jos. VII, 23; XXIII, 15. S. auch Merx, chrest. S. 173 unter אתא und Dalman, gramm. S. 298.

10 יתיב טוּרָא דחברוֹנָא ושפילתָא׃ ואזלו דבית יהודה לות
כנענאה דיתיב בחברון שום חברון מקדמין קריַת ארבע
11 ומחו ית ששי ית אחימן וית תלמי׃ ואזל מתמן לות יתבי
12 דביר שום דביר מלקדמין קריַת ארפי׃ ואמר כלב דימחי
ית קריַת ארפי ויכבשנה ואתין ליה ית עכסה ברתי לאתו׃
13 וכבשה עתניאל בר קנז אחוהי דכלב דזעיר מיניה ויהב ליה
14 ית עכסה ברתיה לאתו׃ והוה במיעלהּ ומלכתיה[1]
למשאל מן אבוהא אחסנתא ואתרכינת מעל חמרא ואמר
15 ליה כלב מא ליך׃ ואמרת חב לי אחסנתא ארי לארעא
דרומא יהבתני ותתין לי אתר בית שקיא דמיא ויהב ליה
16 כלב ית בית שקיא עלאה וית בית שקיא תחתאה׃ ובני
שלמיה חבוהי דמשה סליקו מקרתא דיריחו עם בני יהודה
17 למדבר יהודה דבדרום עיד ואזלו ויתיבו עם עמא׃ ואזל
יהודה עם שמעון אחוהי ומחו ית כנענאה יתיב צפת
18 ומחרמו יתהּ ופקיא ית שמהּ דקרתא חרמה׃ ולכבש יהודה ית
עזה וית תחומהּ וית אשקלון וית תחומהּ וית עקרון וית
19 תחומהּ׃ והוה מיפקיא דיוי בסעדיהּ דבית יהודה ותחילו ית
יתבי טורא בתר דין[2] דהכנו לא יכילו לתנקא ית יתבי
20 גיסרא ארי רתכין דברזלא להון׃ ויהבו לכלב ית חברון
21 כפא דמליל משה ותריך מתמן ית תלתה בני גיבריא׃ וית
יבוסאי יתבי ירושלם לא תחילו בני בנימן ויתיב יבוס עם
22 בני בנימן בירושלם עד יומא הדין׃ ולסליקו דבית יוסף אף
23 אנון לביתאל ומיפקא דיוי בסעדהון׃ ושלחו מאפלין דבית
24 יוסף לביתאל ושמהּ דקרתא מקדמין לוז׃ וחזו נסריא

---

[1] So; vgl. IX, 54; XIV, 17; XVI, 8, 12, 16, 19; XVII, 4; XIX, 3; Jos. XV, 18. [2] כין wird zu streichen sein; fehlt auch bei Lag.

גֶּבֶר נַפִּיק מִן קִרְתָּא וְאַמְּרוּ לֵיהּ אַחֲזַנָּא בַּעֲוֹ יָת מַעֲלַנָּא[1]
וְקִרְתָּא נְעַבֵּיד עִמָּךְ טִיבוּ: וְאַחֲזִנּוּן יָת מַעֲלַנָּא[1] דְּקִרְתָּא 25
וּמְחוֹ יָת קִרְתָּא לְפִתְגָם דְּחָרֵב וְיָת גֻּבְרָא וְיָת כָּל זַרְעִיתֵהּ
שִׁיזִבוּ: וְאָזַל גֻּבְרָא לְאַתְרָא חִתָּאֵי וּבְנָא קִרְתָּא וּקְרָא שְׁמַהּ 26
לוּז הוּא שְׁמַהּ עַד יוֹמָא הָדֵין: וְלָא תָרִיכוּ דְּבִית מְנַשֶּׁה יָת 27
בֵּית שְׁאָן וְיָת כְּפַרְנַהָא וְיָת יְתֵבֵי תַעְנָךְ וְיָת כְּפַרְנַהָא וְיָת
יְתֵבֵי דּוֹר וְיָת כְּפַרְנַהָא וְיָת יְתֵבֵי יִבְלְעָם וְיָת כְּפַרְנַהָא וְיָת
יְתֵבֵי מְגִדּוֹ וְיָת כְּפַרְנַהָא וְשָׁרֵי כְּנַעֲנָאָה לְמִתַּב בְּאַרְעָא הָדָא:
וַהֲוָה כַּד תְּקֵיף יִשְׂרָאֵל וְשַׁוִּי יָת כְּנַעֲנָאָה לְמַסְקֵי מַסְּיָן 28
וְתָרֵכָא לָא תָרִילוּן: וְדִבְיַת אֶפְרַיִם לָא תָרִילוּ יָת כְּנַעֲנָאֵי 29
דְּיָתְבִין[2] בְּגָזֶר וִיתִיבוּ כְּנַעֲנָאֵי בֵּינֵיתוֹן בְּגָזֶר: דִּבְיַת זְבוּלֻן 30
לָא תָרִילוּ יָת יְתֵבֵי קְטָרוֹן וְיָת יְתֵבֵי נַהֲלֹל וְיִתִיבוּ כְּנַעֲנָאֵי
בֵּינֵיתוֹן וְהָווּ לְמַסְקֵי מַסְּיָן[3]: דִּבְיַת אָשֵׁר לָא תָרִילוּ יָת 31
יְתֵבֵי עַכּוֹ וְיָת יְתֵבֵי צִידוֹן וְיָת אַחְלָב וְיָת אַכְזִיב וְיָת חֶלְבָּה
וְיָת אֲפִיק וְיָת רְחוֹב: וְיִתִיבוּ דְּבִיַת אָשֵׁר בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי יְתֵבֵי 32
אַרְעָא אֲרֵי לָא תָרִילוּן: דִּבְיַת נַפְתָּלִי לָא תָרִילוּ יָת יְתֵבֵי 33
בֵּית שֶׁמֶשׁ וְיָת יְתֵבֵי בֵּית עֲנָת וִיתִיבוּ בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי יְתֵבֵי אַרְעָא
וְיְתֵבֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הָווּ לֵיהוֹן לְמַסְקֵי מַסְּיָן: וְדָחֲקוּ 34
אֱמוֹרָאֵי יָת בְּנֵי דָן לְטוּרָא אֲרֵי לָא שַׁבְקוּנוּן לְמֵיחַת
לְמֵישְׁרָא: וְשָׁרֵי אֱמוֹרָאָה לְמִתַּב בְּהַר חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִּים 35
וְתַקֵּיפַת יַד בֵּית יוֹסֵף וַהֲווּ לְמַסְקֵי מַסְּיָן: וּתְחוּם אֱמוֹרָאָה 36
מִמַּסְקָנָא דְּעָקְרַבִּים מֵפִּיצָא וּלְעֵילָא:

II. וְסַלֵּיק מַלְאֲכָא דְּיָיָ מִן גִּלְגָּלָא לִבּוֹכִים וַאֲמַר אַסְקִית
יָתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וְאַעֵילִית יָתְכוֹן לְאַרְעָא דְּקַיֵּימִית לַאֲבָהָתְכוֹן

---

[1] Vgl. Jos. VII, 5. Vgl. noch Jud. I, 36; III, 3; VI, 4; IX, 35. 40. 44; XI, 33; XVI, 2; XVIII, 16. 17. [2] So; natürlich falsch.
[3] So; anders als v. 28, 33, 35; Jos. XVI, 10 u. a. m.

וְאַתֶּם לֹא אֲשַׁמְתֶּם קְלֵי הָעַמִּכּוֹן לְעֻלָּם: וַאֲתוֹן לֹא תִנְזֹיוּן 2
קָם לֵיהַבִּי אַרְעָא הָדָא אֲגוֹרֵיהוֹן תְּתַרְעוֹן וְלָא קַבִּילְתּוֹן
לְמֵימְרִי מָא דָא עֲבַדְתּוֹן: וְאַף אֲמָרִית לָא אֲתֵיךְ יְתְהוֹן מִן 3
קֳדָמֵיכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לְמַעִיקִין וְטַעֲוָתְהוֹן יְהוֹן לְכוֹן לְתַקְלָא:
וַהֲוָה כַּד מַלֵּיל נְבִיָּא דְיְיָ יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין עַם כָּל בְּנֵי 4
יִשְׂרָאֵל וְאָרִימוּ עַמָּא יָת קָלְהוֹן וּבְכוֹ: וּקְרוֹ שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא 5
הָהוּא בְּכִים וּנְפִישׁוּ תַּמָּן נִכְסַת קֻדָּם יְיָ: וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ 6
יָת עַמָּא וְאָזְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר לַאֲחֻסְנָתֵיהּ לְמֵירַת יָת אַרְעָא:
וּפְלַחוּ עַמָּא קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יוֹמֵי סָבַיָּא דְּאוֹרִיכוּ 7
יוֹמִין בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ דְּחָזוֹ יָת עוֹבָדָא דְיְיָ רַבָּא דְּעָבַד לְיִשְׂרָאֵל:
וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דְיְיָ בַּר מְאָה וְעֶסֶר שְׁנִין: וּקְבָרוּ 8 9
יָתֵיהּ בְּתְחוּם אַחֲסָנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת חֶרֶס בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם
מִצְּפוֹנָא לְטוּר גַּעַשׁ: וְאַף כָּל דָּרָא הָהוּא אִתְכַּנָּשׁוּ[1] לְוָת 10
אֲבָהָתְהִי וְקָם דָּרָא אָחֳרָנָא בָּתְרֵיהוֹן דְּלָא יְדַע לְמֵימְחַל מִן
קֳדָם יְיָ וְאַף יָת עוֹבָדָא דְּעָבַד לְיִשְׂרָאֵל: וְעַבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 11
יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּפְלַחוּ יָת בַּעֲלַיָּא: [וְשַׁבְקוּ] יָת פֻּלְחָנָא 12
דְיְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן דְּאַפֵּיק יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם
וְאָזְלוּ בָּתַר טָעוֹת עַמְמַיָּא מְשַׁעְוָת עַמְמַיָּא דִּבְסַחֲרֵיהוֹן

---

[1] Lag. und Buxt. נישי". Ich hatte schon bei der Bearbeitung des Josua den Verdacht, dass in solchen Itpeelformen mit ă der letzten Wurzelsilbe eine Trübung der richtigen Überlieferung vorliegt. Da mir Herr S. Landauer dieselbe Vermutung äussert, so gebe ich sie nunmehr mit um so grösserer Zuversicht: Derartige Formen sind hervorgerufen durch eine zufällige Defektivschreibung in der Vorlage. Vgl. weiter אִתְקְטָלוּ IV, 16; אִתְקְטָלוּ VIII, 10; IX, 49; XII, 6; XX, 46; אִתְגְּלוּ IX, 44; אִתְכְּפָלוּ XV, 14; נִתְגְּלֵי XX, 9; אִתְקְטָלוּ Jos. VIII, 24. 25; אִתְכַּנָּשׁוּ Jos. IX, 2; vgl. Dalman, gramm. S. 204. Und ich denke, auch in manchen andern Fällen noch wird Wechsel von ă und i lediglich durch die getrübte Überlieferung hervorgerufen sein.

13 וַיַּעַזְבוּ לַיהוָה וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
14 וַיִּתְּנֵם בְּיַד־שֹׁסִים וַיָּשֹׁסּוּם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וְלֹא־יָכְלוּ עוֹד
15 לָעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם׃ בְּכֹל אֲשֶׁר־יָצְאוּ יַד־יְהוָה הָיְתָה־בָּם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר
16 דִּבֶּר יְהוָה וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיֵּצֶר לָהֶם מְאֹד׃ וַיָּקֶם יְהוָה שֹׁפְטִים
17 וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם׃ וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם לֹא שָׁמָעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוַת
18 יְהוָה לֹא עָשׂוּ כֵּן׃ וְכִי־הֵקִים יְהוָה לָהֶם שֹׁפְטִים וְהָיָה יְהוָה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם
מִיַּד אֹיְבֵיהֶם כֹּל יְמֵי הַשֹּׁפֵט כִּי־נִחָם יְהוָה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם׃
19 וְהָיָה בְּמוֹת הַשֹּׁפֵט יָשֻׁבוּ וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם הַקָּשָׁה׃
20 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעַן אֲשֶׁר עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר
21 צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃ גַּם אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ אִישׁ מִפְּנֵיהֶם
22 מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־עָזַב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃ לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים
23 הֵם אֶת־דֶּרֶךְ יְהוָה לָלֶכֶת בָּהּ כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־לֹא׃ וַיַּנַּח יְהוָה אֶת־
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה בְּלִי הוֹרִישָׁם מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ׃

III. וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ יְהוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת יִשְׂרָאֵל אֶת

---

[1] Über die Bildung dieses häufigen Wortes vgl. Landauer in Z. Ass. III, 281 f. — Aber Herr S. Fränkel teilt mir als Vermutung mit, dass das hebr. מַטָּה zum Vorbild genommen sein könnte. Das scheint immerhin der Erwägung sehr wert zu sein.

2 כָּל הַלֹּא הָיוּ יְדֹעִין אֶת כָּל קְרָבֵי כְּנָעַן׃ לְלַמֵּד בְּנֵיהֶם יְהוֹנָתָן
רַק הַלֹּא דְּבֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלְפוֹתְהוֹן קָרֵב לְלַמֵּד הַמְלַקְדְּמִין לָא
3 הָווּ יְדִעִין׃ חֲמִשָּׁה שַׁרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וְכָל כְּנַעֲנָאֵי וְצִידוֹנָאֵי וְחִוָּאֵי
יָתְבֵי טוּרָא דְּלְבָנוֹן מִשְּׁוּר חֲרְמוֹן עַד מְעָבְרָא דְּחֲמָת׃
4 וַהֲווֹ לְנַסָּאָה בְּהוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל לְמִדַּע הֲקִבְּלוֹן אֶת פְּקוּדַיָּא
5 דְּיְיָ דְּפַקֵּיד אֶת אֲבָהָתְהוֹן בִּידָא דְּמֹשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָתִיבוּ
6 בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָּאֵי וְהִוָּאֵי וְיְבוּסָאֵי׃ וּנְסִיבוּ
אֶת בְּנָתֵיהוֹן לְהוֹן לְנָשִׁין וְיָת בְּנָתֵיהוֹן יְהָבוּ לִבְנֵיהוֹן וּפָלְחוּ
7 אֶת טַעֲוָתְהוֹן׃ וְעַבְדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאַתְּשִׁיאוּ
אֶת אֱלָהָא דְּיְיָ אֱלָהֲהוֹן וּפָלְחוּ לְבַעְלַיָּא וְלַאֲשֵׁירָתָא׃
8 וְתַקֵּף רֻגְזָא דְּיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַרִינוּן בְּיַד כּוּשַׁן חַרְבָא מַלְכָּא
דַּאֲרָם הָעֲל פַּלְחוּ וּפָלְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כּוּשַׁן חַרְבָא תְּמָנֵי
9 שְׁנִין׃ וְזָעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וְאָקִים יְיָ פָּרִיק לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וּפְרָקִינוּן יָת עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְּכָלֵב זְעֵיר מִנֵּיהּ׃
10 וְשָׁרְיַת עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל וְנָפֵק
לְאַגָּחָא קְרָבָא וּמְסַר יְיָ בִּידֵיהּ יָת כּוּשַׁן חַרְבָא מַלְכָּא דַּאֲרָם
11 וְתַקִּיפַת יְדֵיהּ עַל כּוּשַׁן חַרְבָא׃ וְשַׁתְקַת אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין
12 שְׁנִין וּמִית עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז׃ וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד
דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְתַקֵּף יְיָ יָת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְּמוֹאָב עַל יִשְׂרָאֵל
13 עַל דְּעַבְדוּ יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וְכָנֵשׁ לְוָתֵיהּ יָת בְּנֵי עַמּוֹן
וַעֲמָלֵק וְאָזַל וּמְחָא יָת יִשְׂרָאֵל וְיָרִיתוּ יָת קִרְתָּא דִּתְמָרֵי׃
14 וּפָלְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְּמוֹאָב תְּמָנֵי עַסְרֵי[1] שְׁנִין׃
15 וְזָעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וְאָקִים יְיָ לְהוֹן פָּרִיק יָת אֵהוּד
בַּר גֵּרָא בַּר שִׁבְטַת בִּנְיָמִין גִּבָּרָא גְּמִיד בִּידֵיהּ דֵּימִינָא וְשַׁדַּרוּ
16 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּידֵיהּ תְּקוֹבְתָא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְּמוֹאָב׃ וְעֲבַד
לֵיהּ אֵהוּד חַרְבָא וְלֵיהּ תְּרֵין פּוּמִין גַּרְמִידָא אַרְכֵּהּ וְזַדְיוֹ יְתֵהּ

[1] Anders X, 8.

17 מִנְחָה לְגִלְעָדִי עַל יִרְפֵּיהָ דִּמְיֹנָא׃ וְקָרֵיב יָת תְּקָלְבְּתָא
18 לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָבְ וְעֶגְלוֹן גַּבַּר פַּטִּים לַחְדָּא׃ וַהֲוָה כַּד
שֵׁיצִי לְקָרָבָא יָת תְּקָלְבְּתָא וְשַׁלַּח יָת עַמָּא נַסְלֵי תְּקָלְבְּתָא׃
19 וְהוּא תָּב מִן מַחֲצַבְיָא דְּעִם גִּלְגָּלָא וַאֲמַר פִּתְגָמָא דִּסְתָרָא אִית
לִי לְמַלְכָּא עָמָךְ מַלְכָּא וַאֲמַר סְלִיק וְנִפְקוּ מִעֲלְוָתֵי כָּל
20 דְּקָמִין עֲלְוָתֵי׃ וְאֶעֱדִי עַל לְוָתֵיהּ וְהוּא יָתִיב בְּעֵלִּית בֵּית
קַיְטָא דִּילֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי וַאֲמַר אֶעֱדִי פִּתְגָמָא דְּיָדַי אִית לִי
21 לְמַלְכָּא עָמָךְ וְקָם מִעַל כָּרְסְיָא׃ וְאוֹשִׁיט אֶעֱדִי יָת יַד סְמָלֵיהּ
22 וְנָסִיב יָת חַרְבָּא מִעַל יִרְפֵּיהּ דִּמְיֹנָא וְקַבְעֵהּ בִּמְעוֹהִי׃ וְעַל אַף
דִּסְתַּקָא בְּתַר שִׁנָּא[1] וְטַמְשִׁים שְׁמִנָּא בְּאַפֵּי שִׁנָּא[1] אֲרֵי לָא
שְׁלִיף[2] חַרְבָּא מִמְּעוֹהִי וְנִפַּק אֲכָלֵיהּ שְׁפֵיךְ׃ וְנִפַּק אֶעֱדִי
23 לְאַכְסַדְרָא וְאַחַר דְּשַׁוִּי[3] עֲלִיתָא בְּאַפֵּיהּ[4] וְאָגֵף[5]׃ וְהוּא נִפַּק

---

[1] שִׁנָּא = שִׁנָּא. Ebenso תִּנָּא = תִּנָּא (Merx, chrest. 297; Jos. VIII, 20. 21; Jud. V, 5; XX, 40); dem gegenüber der absol. תִּנָּן Jud. XX, 38. 40 sehr bedenklich erscheint. Desgleichen תְּמֵנֵי = תְּמָנֵי (Dalman, gramm. S. 94; Jos. XXI, 39; Jud. III, 8, vgl. III, 15). Das sind alles Störungen der ursprünglichen Lautverhältnisse (oder der richtigen Überlieferung?) bei ān! Vgl. noch Anmerk. zu Jos. VII, 5 und Jud. I, 24. Dazu kommt weiter das bereits von Merx (chrest. 227) und Landauer (Z. Ass. III S. 280) bemerkte מִדְרִיתָא, מִדְרָנֵי gegenüber מִדְרָךְ; vgl. Jud. VI, 1. 2. 3 ff. Als blosser Fehler recht verdächtig ist mir כַּמְנָא Jos. VIII pass., für das v. 12 erhaltene richtige כַּמְנָא auch Jud. IX, 35; XVI, 9. 12 u. a. m. Ich weiss nicht, ob bei alle dem auch an Nöldeke, syr. Grammat.[2] § 135, S. 80 Mitte zu denken ist? [2] So auch VIII, 20; aber doch wohl nur fehlerhaft für שְׁלָף. Ich vermute, es werden sich noch mehr unberechtigte intransitive Qal eingeschlichen haben; vgl. Jos. X, 13 דְּחִיק (gegenüber Jud. I, 34; IV, 3; X, 8. 12; XIV, 17; XVI, 16); פְּרִיקַת Jud. VII, 2, wo auch Lag. פְּרִיקַת. [3] Eine Vermutung über die Etymologie dieses Wortes: Josua II, 19. Herr S. Fränkel erinnert mich daran, dass das Wort auch im Samaritanischen vorkommt, ⱱⱥⱳⱥⱬⱬ und ⱱⱥⱳⱬ. [4] So. Schwerlich zulässig. [5] So. Auch

וְעַבְדֵיהֶם עָלוּ וַיִּחְזוּ וְהִנֵּה דְּלָתֹת עֲלִיָּתָא אֲרִיכָן וַאֲמָרוּ בְּלֵם עָבִיד
25 הוּא יָת צְרִכֵיהּ בַּאֲרַחוֹן בֵּית קֵיטָא: וַאֲרִיכוּ עַד סָגֵי וְהָא
לֵית הוּתֵי פָּתַח דְּשַׁי עֲלִיָּתָא וְנָסִבוּ יָת מַפְתְּחָא וּפְתָחוּ וְהָא
26 רַבּוֹנְהוֹן טָרִיף רְמֵי עַל אַרְעָא מֵית: וְאִתְהַד אִשְׁתֵּיזַב עַד
אִתְעַפְּרִיהוֹן וְהוּא עָבַר יָת מַחְצְבָיָא וְאִשְׁתֵּיזַב לְסָעִירָת:
27 וְהָדָה בְּמֵימוֹהִי וְתָקַע בְּשׁוֹפָרָא בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְנָחֲתוּ
28 עִמֵּיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן טוּרָא וְהוּא קֳדָמֵיהוֹן: וַאֲמַר לְהוֹן רְהוֹפוּ
בָּתְרַי אֲרֵי מְסַר יְיָ יָת בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן יָת מוֹאָבָאֵי בִּידְכוֹן
וְנָחֲתוּ בָּתְרֵיהוֹן וְאַחִדוּ יָת מַגְזַת יַרְדְּנָא עַל מוֹאָב וְלָא שַׁבְקוּ
29 אֱנָשׁ לְמֶעְבַּר: וּקְטָלוּ יָת מוֹאָבָאֵי בְּעִדָּנָא הַהִוא כְּעַסְרָא
אֲלְפִין גִּבְרָא כָּל אֵיתַיְהוֹן וְכָל גֶּבֶר גִּיבָּר וְלָא אִשְׁתֵּיזַב אֱנָשׁ:
30 וְאִתְכְּבִישׁ מוֹאָבָאֵי בְּיוֹמָא הַהוּא תְּחוֹת יַד אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל
31 וְשׁוּתְכַת אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל תְּמָנֵן שְׁנִין: וּבְתְרוֹהִי הֲוָה שַׁמְגַּר בַּר
עֲנָת וּמְחָא יָת פְּלִשְׁתָּאֵי שִׁית מְאָה גֻּבְרָא בְּפַרְשׁ תּוֹרָא וּפְרַק
אַף הוּא יָת יִשְׂרָאֵל:

IV. וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאַלְהוּד
מִית: וּמְסַרִינוּן יְיָ בִּידְ יָבִין מַלְכָּא דְּכְנַעַן דְּמַלִּיךְ בְּחָצוֹר
וְרַבְחֵילֵיהּ סִיסְרָא הוּא יָתִיב בְּתַקּוֹף פָּרְכֵי עַמְמַיָּא: וְצַלִּיקוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ אֲרֵי תְּשַׁע מְאָה רְתִכִין דִּבְרְזֶלָא לֵיהּ
4 וְהוּא דְּהַק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתַקְפָּא עָסִין שְׁנִין: וּדְבוֹרָה אִתְּתָא
נְבִיאְתָא אִתַּת לַפִּידוֹת הִיא דַּיְנָא יָת יִשְׂרָאֵל בְּעִדָּנָא הַהִוא:
5 וְהִיא יָתְבָא בְּקָרְתָּא בְּעִטְרוֹת דְּבוֹרָה מִתַּרְגְּמָא מִן דִּילֵיהּ לְהוֹ

---

wohl falsche, aus defektiver Schreibung entstandene Form; vgl. zu II, 10. Defektive Schreibung hier auch bei Lag. und Buxt., die Fehlerquelle also alt. Ebenso IX, 51, wo Buxt. noch plene.

[1] Ebenso XI, 20, aber var. מעבר. Weiter יעבר IX, 25; aber יעבר XIII, 5, נעבד XI, 19. S. zu Josua I, 14.

דקלון בירחו פרזיסין בדמתא זיתין עבדין משח בפקעתא
בית שקיא בביתאל עפר חיור בטור מלגא וסלקין לותח
בני ישראל לרומנא: ושלחת ולקח לברק בר אבינעם מקדש 6
הבית נפתלי ואמרת ליה הלא פקיד יקי אלהא ישראל
איזיל ותתנגיד בטורא דתבור ותדבר עמך עסרה אלפין גברא
מבני נפתלי ומבני זבולון: ואתביב על ידך לנחלא הקישון 7
ית סיסרא רב חילא דיבין וית רתגוהי וית משריתיה
ואמסרניה בידך: ואמר ליה ברק אם תיזלין עמי ואיזיל 8
ואם לא תיזלין עמי לא איזיל: ואמרת מיזל איזיל עבך
לחוד ארי לא תהי תשבחתך על אורחא דאת אזיל ארי בידא
אתתא יזמר יקי ית סיסרא וקמת דבורה ואזלת עם ברק
לקדש: ולכנש ברק ית שבט זבולון וית שבט נפתלי לקדש 10
וסליקו עמיה עסרה אלפין גברא וסליקת עמיה דבורה:
וחבר שלמאה אתפליש משלמאי מבני חובב חמותי דמשה 11
ופרסיה למשכניה עד מישר אגניא דעם קדש: וחוויאו 12
לסיסרא ארי סליק ברק בר אבינעם לטורא דתבור: ולכנש
סיסרא ית כל רתגיה תשע מאה רתכין דברזלא וית כל עמא
דעמיה מיתקוף פרקי עממיא לנחלא הקישון: ואמרית דבורה 14
לברק קום ארי דין יומא דמסר יקי ית סיסרא בידך הלא
מלאכא דיקי נפק לאצלחא קדמך ונחת ברק משורא דתבור
ועסרא אלפין גברא בתריהי: ותבר יקי ית סיסרא ית כל 15
רתגיא וית כל משריתא לפתגם דחרב קדם ברק ונחת סיסרא
מעל רתגא ואפך ברגלוהי: וברק רדף בתר רתגא ובתר 16
משריתא עד תקוף פרקי עממיא ואתקטלת[2] כל משריתא
סיסרא לפתגם דחרב לא אשתאר עד חד: וסיסרא אפך 17

---

[1] So. [2] Fehlerhafte Inkongruenz.

בַּהֲגִישׁוֹ לַמִּשְׁפָּנָא דְּיָעֵל אִתְּתָא חֲבֶר שַׁלְמָאָה אֲרֵי שְׁלָמָא בֵּין
18 יָבִין מַלְכָּא דְּחָצוֹר וּבֵין בֵּית חֲבֶר שַׁלְמָאָה: וּנְפַקַת יָעֵל
לְקֳדָמוֹת סִיסְרָא וְאָמְרַת לֵיהּ זוּר רְבוֹנִי זוּר לְוָתִי לָא תְדַחַל
19 וְזָר לְוָתַהּ לְמִשְׁפָּנָא וְכַסְיָתֵיהּ בְּמָנְפָּנָא: וְאָמַר לַהּ אַשְׁקִינִי
כְּעַן זְעִיר מַיָּא אֲרֵי צְחֵי אֲנָא לְמִשְׁתֵּי וּפְתָחַת יָת[1] נוּדָא
20 דְּחַלְבָּא וְאַשְׁקְיָתֵיהּ וְכַסְיָתֵיהּ: וְאָמַר לַהּ קוּמִי בְּתַרְעָא מִשְׁפָּנָא
וִיהֵי אֶם אֱנָשׁ אָתֵי וְיִשְׁאֲלִנַּיִךְ וְיֵימַר הַאִית כָּא גַּבְרָא וְתֵימְרִין
21 לָא: וְנָסְבַת יָעֵל אִתְּתָא חֲבֶר יָת סְנָת מִשְׁפָּנָא וְשַׁוְיָאַת יָת
אַרְזַפְּתָא בִּידָהּ וְעָלַת לְוָתֵיהּ בְּרַז וְנַקְשַׁת יָת סְנָתָא בְּצִדְעֵיהּ
22 וְנָעֲצַת בְּאַרְעָא וְהוּא דְּמָךְ וְאִשְׁתְּלַהִי וּמֵית: וְהָא בְּרַק דְּדָיֵק
יָת סִיסְרָא וְנָפְקַת יָעֵל לְקֳדָמוֹתֵיהּ וְאָמְרַת לֵיהּ אֵיתָא וְאַחְזִינָךְ
23 יָת גַּבְרָא דְּאַתְּ בָּעֵי וְעָל לְוָתַהּ וְהָא סִיסְרָא טָרִיק רְגֵי מֵית
24 וְסְנָתָא נָעֲצָא בְּצִדְעֵיהּ: וְתַבַּר יָגֵי בְּיוֹמָא הַהוּא יָת יָבִין
מַלְכָּא דְּכְנַעַן קֳדָם[2] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאַזְלַת יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַזְלָא
וְתַקְפָא עַל יָבִין מַלְכָּא דְּכְנַעַן עַד דְּשֵׁיצִיאוּ יָת יָבִין מַלְכָּא
דְּכְנַעַן:

V. וְשַׁבַּחַת[3] דְּבוֹרָה וּבָרָק בַּר אֲבִינֹעַם[4] בְּיוֹמָא הַהוּא
2 לְמֵימַר: בְּפָרְעָ[5] פַּרְעָה בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַיְתָא אִתְּיָהִיבַת עַל יְהוּדָן
עַבְמָיָא וּשְׁלוֹנוּן מִקְרַוְיָהוּן וְכַד תְּבוֹ לְמַעְבַּד אוֹרַיְתָא אִתְגַּלְיָא
אוּדָן עַל בַּעֲלֵי דְּבָבְיָהוּן תֵּילוֹנוּן מֵעַל תְּחוֹם אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל
בְּכֵן עַל פּוּרְעָנוּת חֲבֶר סִיסְרָא וּמַשְׁרְיָתֵיהּ דְּעַל נְפָא וּפַרְקָנָא
דְּאִתְגְּבִיד[6] לְיִשְׂרָאֵל דְּתַבּוּ חַפִּימָיָא לְמִכְתַּב בְּבָתֵּי כְּנִשְׁתָּא

---

[1] Handschr. verschrieben יתֿ. [2] Soc. hier קֳדָם. Später abgekürzt קֳ. [3] So Soc. Handschr. und M. וַתָּשַׁר. Vgl. zu v. 12.
[4] Soc. אֲבִינוֹעַם. So auch v. 12. [5] Steht in Soc. am Rande. Darunter undeutlich mit verblasster Dinte לְיִשְׂרָאֵל דְּאִתְגְּבִיד לְאוּדָן וּפַרְקָנָא נֹסֵ֫ף עָ֫.
[6] Soc. fügt hier am Rande hinzu לְאוּדָן.

בְּרִישׁ גַּלֵּי וְלַגַּפָּא[1] אֶת עַכְנָא פְּתַגְמֵי אוֹרַיְתָא בְּגֵין בְּרִילוֹ
3 וְאוּדַר[2] קְדָם יְיָ׃ שִׁמְעוּ[3] שִׁמְעוּ מַלְכַיָּא אַצִּיתוּ שַׁלִּשׁוֹנַיָּא אֲמָרָא
הַבּוּהּ בְּנִבּוּאָה קְדָם יְיָ אֲנָא בְּשַׁבְּחָא מוּדְיָא[4] וּמְבָרְכָא קְדָם
יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוָה[5] אוֹרַיְתָךְ דְּיַהֲבַת לְחוֹן לְיִשְׂרָאֵל
4 פַּד עָבְרִין עַל חַד שַׁלְטִין בְּחוֹן עַמְמַיָּא וְכַד תְּרִבִין לַהּ מִתְגַּבְּרִין
אִנּוּן עַל בְּעָלֵי דְּבָבֵיהוֹן יְיָ בְּיוֹם אִתְגַּלְיוּתָךְ לְמִתְגַּהּ[6]
מְסָעִיר בְּהִתְפַּעוּת זְקָקָךְ עַל תְּלוּמֵי אֲדוֹם אַרְעָא זְעָת אַף שְׁמַיָּא
5 נִיכּוּ אַף[7] עֲנָנַיָּא נַגְּדוּ נִשְׁרָא׃ הָרִים[8] טָרַיָּא זְעוּ מִן קֳדָם יְיָ
דֵּין סִינַי אִתְגְּלִיף[9] סַלְיוֹק תַּנְיֵהּ פַּתְנָא דְּאִתּוֹנָא מִן קֳדָם
6 דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי פַּר חֲבֵר בְּיוֹמֵי
שַׁמְגַּר בַּר עֲנָת בְּיוֹמֵי יָעֵל פְּסָקוּ עִדֵּי אוֹרְחָן וְדַהֲווֹ מְהַלְּכִין
7 בְּשְׁבִילַיָּא[11] תְּבוּ לְמִהְוֵי אֲזָלִין בַּאוֹרְחָן מְגַנְּבָן[12]׃ חַדְלוּ

---

[1] So Soc. und M. Handschrift וְלַגְּפָא. [2] So Handschr. und Soc. M. וְאוּדִי. [3] Fehlt bei Soc. und M. Am Rande bei Soc., schwer leserlich: שִׁמְעוּ מַלְכַיָּא דְּאִתַּי עִם סִיסְרָא לְקִרְבָא אַצִּיתוּ שַׁלִּשׁוֹנַיָּא דְּאִתַּי עִם הֵבֶר מִלְבָּא דְּכֹנֶן לָא בְּחֵילְתְּכוֹן לָא בְּגִבּוּרְתְּכוֹן אִתְגַּרְתּוֹן וְסִיסְרָתוֹן עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל אִמְרָא. [4] So Soc. und M. Hdschr. מוֹ. [5] Fehlt Soc. u. M. [6] Soc. hier drübergeschrieben לְחוֹן; und am Rande לְהוֹן אִתְגַּלְיֵהּ (über dem zweiten ל scheint ˙ zu stehen). [7] Hdschr. אַהּ. [8] Fehlt Soc. und M. Ebenso die Stichworte aller folgenden Verse. [9] Wie es scheint hierher gehörig, steht in Soc. am Rande וְאִתְרְגִישׁ. Darauf folgt am Rande von älterer Hand ein längerer, fast ganz verwischter und verblasster Passus, der eben seiner Unleserlichkeit halber von junger Hand auf dem unteren Rande der nächsten Seite in grossen unvokalisirten Buchstaben wiederholt worden ist: טורא דתבור וטורא דתרמון וטורא דכרמלא מתרגשן דין עם דין יאמרין דין לדין דין אמר עלי תשרי שכינתה ולי חזיא ודין אמר עלי תשרי שכינתה ולי חזיא אשרי שכינתח על טורא דסיני דהוא חלש וזעיר מכל טוריא דין סיני מתרגיש ומתרגיש סליק. Vgl. Lagarde's Druck S. 39, 22 ff. und Anmerkung dazu. Desgl. Buxtorf's Bibel. [10] Soc. und M. קֳדָם. [11] Soc. ˙בְּשׁ; und am Rande דְּהַהְנֵן. [12] M ˙מְגַ.

חדשׁא[1] קרוי פצחיא ההוא יתבן באורעא דישראל צהריאו[2]
ואשתלשלו[3] דהיחון עד דאשתלחית אנא דבורה אשתלחית
8 לאתנבאה בנו בית ישראל: יבחר לד אתריעאו בית ישראל
לנפלח שעוהא הדתן[4] דמקריב אתעבידא דלא אתעסקו
בהון אבהתהון אתו עלוהון עממיא ושלטונון מקרוהון וכלו
דתבו[5] לאוריתא לא ילילו להון דכד אתא עלוהון סנאה
ועמיה אחדי תריסין ורמחין באربעין[6] אלפין רישי בשרין
9 לא ילילו לאגחא קרבא בישראל: לבי אמרא דבורה
בנביאה אנא שליחא לשבחא לסגדי ישראל דכד הות עקתא
הדיא לא פסקו מלמדרש באוריתא וכדו יאי להון דיתבין
בבתי פנישתא בריש גלי ומלפין ית עמא פתגמי אוריתא
10 ומברכין ומודן קדם יקי: רכבי דהוו במשלין עסקיהון דיבין
על אתנן דהשיקן[8] בניני צוורין ומהלכין בכל תהום אורעא

---

[1] M. בא", falsch. [2] In Handschr. die letzten beiden Buchstaben zwar zerrissen, doch scheinen die Spuren auf obige Lesart zu deuten. Dieselbe dürfte als Korrektur des sinnlosen צהריאה M. Soc. aufzufassen sein. Richtig צהריאה. [3] M. שלו", falsch? [4] So auch Soc. M. Vgl. XV, 13; XVI, 12, gegenüber XVI, 11; auch Merx chrest. S. 196 unter חדת. Die Anmerkung zu Josua IX, 13 wird also dahin abzuändern sein, dass bei dem Plural. masc. u. fem. von חדת in der That zwei Überlieferungen nebeneinander hergehen, von denen die häufigere (הַדַּתֵּן, הַדַּתִּין) kaum richtig sein dürfte. [5] Soc. am Rande לְמִסְגַּד. Das ל des im Texte stehenden לאוריתא ausgewischt. [6] So M. — Hdschr. und Soc. בְּ bez. כ. [7] In Soc. die drei letzten Worte des Verses ausgestrichen. Am unteren Rande der Seite stehen stark verblasst und undeutlich die Worte (ich lasse die meisten Vokalzeichen fort): עד דאתגברו וסליק עליהון סיסרא סנאה ומשיקא בארבעין אלפין רישי משירין בחמשין אלפין אחידי סיפין בשתין אלפין אחידי רמחין בשבעין אלפין אחידי תריסין בתמנן אלפין מתצעי גרין בר מהשיב מאה רתכין דפרזלא דחוו עמיה ורתכוהי כל אלין אלפיא וכל אלין משיריתא לא יכילו למקם קדם ברק וקדם עסרא אלפין גברא דעמית. [8] So auch XIX, 10.

דישראל ומתבחרין[1] למתב על דינא יהון אזלין באורחתהון
11 ומשתעין[2] על גברין דאתעבידא להון[3]: מקול מאחר דהוו
אמסין להון ונסבין מא דבדההון בית מתובת מוכסין ומלוגת
לסטין על גוברין בית שקיא דמיא[4] תמן יודן על זכותא[5] דיבי
על זכותיה[5] דיתיב בקרוי[6] פצחיא באראע דישראל בגין נחתו
12 מפרכי תקפא למתב בקרוי פצחיא עמיה דיבי: עורי[7] שבחי
שבחי הבורה שבחי ואולא מלילי תשבחא קום ברק ושבי[8]
13 שביך[9] בר אבינעם: אז[7] בגין נחת[10] חד מכשרותא דישראל
ותבר תקוף גיבורי עממיא תא לי מגבורא הות דא אלהין
14 ידי תברי[11] קדם[12] עמיה תקוף גיבורי סנאיהון: מני[7] מהבית
אפרים קם דהושע בר נון קדמוהא אגיח קלבא בדבית עמלק
בתרוהי קם מלגא שאול מהבית בנימין קשיל ית הבית עמלק
15 ואגיח קלבא בשאר עממיא מהבית מגיר נחתו מרשמיון[13]
בקלבא ומשבט[14] זבולון פתבין בקלמס ספרי: ושרי[7]
ורברבי יששכר משתמעין למלי הבורה ושאר שבטא
דישכר משמשין[15] קדם[16] ברק משתלחין בקרוי[17] מישרא

---

[1] Soc. ומתחברין. [2] Soc. ומשתקן. [3] Soc. hier am Rande von jüngerer Hand בארץ דישראל. [4] Soc. hier am Rande, stark verblasst (ich lasse wiederum die Mehrzahl der Vokalzeichen fort): דכד הדאה נפקן בנתא דישראל למחלי מיא לא חואה דכלן לאשמעא קל טרפת פרסת הגלוחין מן קדם כ(?) . . ת סנאה ומעיקא תמן. [5] Soc. "לוי". [6] Hdschr. blos קרוי. [7] Hdschr. Soc. M. übereinstimmend alle drei mal שבחי, für das schwerlich שבחי zu verändern ist, wie Z. Ass. III, 287 verlangt wird. Mindestens die ersten beiden mal soll das מלרע des hebr. עוּרִי עוּרִי nachgeahmt werden. Das dritte שבחי mag freilich irrtümlich durch die beiden ersten veranlasst worden sein. Ich glaube, hier fliesst auch die Quelle des von zwei Handschriften gebotenen ושבחת v. 1. [8] Soc. ושבה. [9] M. "ש. [10] Soc. נחית. [11] Soc. תבר. [12] Soc. קדם. [13] M. "מ. [14] M. "ש. [15] M. "מ. [16] Soc. קדם. [17] So Soc. und M. Hdschr. "לק.

כִּלְכַּל אַתִּי הִצְנִיחַ לְחֶמֶן בְּתִשְׁלַחְתִּיהּ[1] בְּזִרְעֵית[2] רְאוּבֵן סְגִיאִין
16 נְכִסֵּי לְבָא: לְמָה[3] לְךָ אִבְתָּא תְּבִתּוֹן מִמַּשְׁרִיַּת קְרָבָא לְמִתַּב בֵּין
תַּרְמֵלַיָּא לְמִשְׁמַע בְּסוֹרָא[3] לְמִדַּע אִדָּא מַשְׁרֵי נְצָחָא[4] לְנִיחוֹי
עַמָּהּ חַפְדִּין[5] כְּשַׁר לְכוֹן לְמִעְבַּד דְּבִית רְאוּבֵן הַלָּא יְהַעִיתוֹן[6]
17 הִקְבָּוּתִי גַּלְיָן מְחַשְּׁבַת לְבָא: גִּלְעָד[3] דְּבִית גְּלַעְדָּ בְּעִבְרָא
דְּיַרְדְּנָא שַׁרִי וּדְבִית דָּן גָּזוּ עִבְרִין יָת[7] יַרְדְּנָא שִׁוְיָאוּ נִכְסֵיהוֹן
בִּסְפִינָיָא דְּבִית אֲשֵׁר עַל סְפַר יַמְּיָא שָׁרוּ קְרוֹי עַמְמַיָּא דְּגָלְלוּ
18 תַּבוּ בְּנוֹנִין[8] וְיִתְיְבוּ בְּחוֹן: זְבוּלֻן[3] דְּבִית זְבוּלוֹן[9] לְקָבֵל[10]
עַמְמַיָּא דְּגַדִּיפוּ מְסָרוּ נַפְשְׁהוֹן לְקִטְלָא אַף וְדְבִית נַפְתָּלִי
19 עַל תְּלֵי חַקְלָא: בְּאוּ אַתּוּ מַלְכַיָּא אִתְגַּיְּחוּ קְרָבָא
בֵּכֵין אִתְגַּיְּחוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעְנָךְ חִוֵּי שְׁכֶם וּמְטַן עַל בֵּי בְנֵהּ
20 מְנוֹן דְּכַסְפָּ לָא קַבִּילוּ: מִן שְׁמַיָּא אִתְגַּח[11] עִמְהוֹן קְרָבָא
מֵאֲתַר דְּנָפְקִין כּוֹכְבַיָּא מִפְּבֵשׁי דְּבִרְיְהוֹן[12] תְּמַן אִתְגַּח[11] קְרָבָא
21 עִם סִיסְרָא: נְחַל[3] נַחֲלָא דְּקִישׁוֹן תְּבִרִינוּן[13] נַחֲלָא דְּאִתְעֲבִידוּ
בֵּיהּ[14] נִסָּיוֹן וּגְבוּרָן לְיִשְׂרָאֵל מִלְּקַדְמִין הוּא נַחֲלָא קִישׁוֹן תְּמַן
22 דְּוִשְׁשׁ נַפְשִׁי קַטִּילֵי גִּבָּרֵיהוֹן[15] בְּתַקְוָם: אֲז[3] בְּכֵן אִשְׁתַּלְּפָא

---

[1] Soc. fügt am Rande hier zu אַזְלִין. [2] M. זְרֹעַ. [3] Soc. hat über den beiden letzten Worten stehend: בפרשוה אורחא. Dann am Rande, fast verblasst und teilweis mit frischer Dinte nachgezogen: דא מן דא · לברק איזין אמרין דילך אנחנא · לסיסרא איתון אמרין דילך אנחנא לבדיך. Das letzte Wort לבדיך scheint zweimal geschrieben zu sein. Ausserdem fehlt es im Text und ist an besonderer Stelle des Randes nochmals nachgetragen. [4] Bei Soc. hier בקרבא drübergeschrieben.

[5] In Hdschr. mit Dag. f. im כ! Auch VIII, 6. 15. Vgl. Dalman, gramm. S. 176 Anm. 3. [6] Soc. יְהַעִיתוֹן. [7] In Hdschr. nachträglich am Rande. [8] Soc. בְּנוֹן. [9] Soc. לן״. [10] Hdschr. ״לְקֵ, Soc. ״לְקַ. [11] So auch M.; dag. Soc. אִתְגַּח (wie Masorah S. 26). Beide Formen sind doch aber wohl berechtigt? Vgl. Landauer in Z. Ass. III 287 (117 3). [12] So auch M. Soc. דְּבִרְיְהוֹן. [13] Soc. M. ״רִ״. [14] Soc. בֵּהּ. [15] Soc. M. גִּבֹּ״.

טִפְרֵי[1] סִיסְרָא בְּתוֹךְ פְּנוּאֵל[2] יְהוָה מִפְּנֵיךְ קֶדֶם[3] רִתְּכִי[4] גִּיבְּרוּתִי[5]׃
23 אוֹרְרוּ לְוֹטוֹ מֵרוֹז אָמַר נִבִּיא[6] יָרֵיקוּ לְוֹטוֹ וְהִתְבְּרוּ[7] יֹת יִתְבְּרוּא
אֲרֵי לָא אֲתוֹ לְסַעְדָּן עַמֵּיהּ יָרֵיקוּ לְסַעְדוֹן עַמֵּיהּ[8] יָרֵיקוּ פַּד
24 אֲנִיחַ קְרָבָא בְּגִיבְּרֵיא[9]׃ תִּבְרַךְ תִּתְבָּרֵךְ מִבְּרִכַת נְשֵׁיא טַבְתָּא[10]
יָעֵל אִתַּת חֶבֶר שְׁלֵבְאָה פְּחָדָא[11] מְעַשְּׂיָא דְמַשְׁמַשָּׁן[12] בְּבַתֵּי
25 מְהַלְּשִׁין[13] תִּתְבָּרֵךְ׃ מַיִם[14] מַיָּא שְׁאֵיל[15] יְהַב חֲלָבָא[16] אַשְׁקִיאַת
יְתַהּ לְמִיהַּ אֵם אִית[17] רְעִיוֹנוֹהִי[18] עֲלוֹהִי בַּפַּיְילִי גִּיבְּרֵיא[19]
26 לָדֵיבַת לְקַדְּמוֹהִי שַׁבֵּן הַגְּבִינִין׃ יְדָהּ[20] לִסְפָּתָא אוֹשִׁיטַת
וִימִינָהּ[21] לְאַרְזְפְּתָא לְמַחְבַּר רִשְׁיעִין וְאָנוֹסִין מַחְתִּיהּ[22] לְסִיסְרָא
27 תַּבְרַת רֵישֵׁיהּ פַּעַת[23] מְוַחֲהּ אַעְבַּרַת[24] בְּצַדְעֵיהּ׃ בֵּין רַגְלֹהָא
פָּרַע נָפַל שָׁכִיב[25] בֵּין רַגְלֹהָא פָּרַע נָפַל בַּאֲתַר דְּכָרַע תַּמָּן נָפַל
28 בְּזִזְלָא סִיסְרָא׃ בְּעַד[26] מִן חַרְכָּא[27] אִסְתְּכִיאַת וּמְדִיקָא אִמֵּיהּ

---

1 Soc. לבר. 2 Soc. später מ vorgesetzt, und ו in י verändert. 3 Soc. קֶ. 4 Soc. von alter Hand am Rande nachgetragen. 5 Soc. und M. גִּבְ. 6 Am Rande von Soc. בְּרֹק. 7 M. וְתִבְּרוּ. 8 M. עַמָּא. 9 Soc. M. גִּבְ. 10 Soc. am Rande: טבתא יעל אתת חבר שלמאה דקיינת בא דכתיב בספר אוריתא. Von hier an noch ungefähr 15 ganz und halb erloschene Worte. 11 M. פְּחָדָא. 12 Soc. M. שִׁין. 13 M. דִּ. 14 Soc. am Rande etwas höher סִיסְרָא שְׁאֵיל. 15 Soc. אַלְבָּא. 16 M. אֶת. 17 Soc. רְעִיוֹנוֹהִי. 18 Soc. M. גִּבְ. 19 So auch M., Soc. dag. הַגְּבִינִין. Vgl. Landauer in Z. Ass. III 287 zur Stelle. S. noch Jud. VII, 20; XVI, 29; auch XX, 16; ferner Jos. IX, 5. Es wird kaum daran zu zweifeln sein, dass לְמִין wie לְבִישׁ Störungen der richtigen Überlieferung sind. 20 So M. und Soc., in letzterem aber erst, wie es scheint, aus דִּ verbessert. Hdschr. דָּ. 21 Soc. am Rande יַמִּינָהּ. 22 Soc. M. אַ. Am Rande Soc. מַכַּתָּא. 23 So Hdschr. Möglicherweise ist ein Punkt durch den Accent verdeckt worden, möglicherweise ist indess hier bei Athnach ī beabsichtigt worden. Aber Soc. und M. שָׁכִיב. 24 Soc. חַרְכָּא.

הַסִּיסְרָא מְבִינִי אֲעַיְתָא אֲבָרָא בְּדִין אוּחֳרָא[1] רְתַפּוּתִי דְּבִיי[2]
כַּמְיָתִי מְדִין אִתְעַבְּדוּ דְּחַטָּיָא דְּהָווּ מִיתָן לִי אַפַּיְתָ נְצַחְנִין׃
29 חַכְמוֹת׳ דְּפִיתָ פַּסְתּוּיְתָהָא עָנַן[3] לַהּ אַף הִיא פַּתְכְּבָתָהּ[4]
30 מְתִיבָא לְמֵימַר לַהּ׃ הֲלָא׳ חָלָא מְהַמְשַׁפְחָן מְפַלְּגִין בְּהָתָא
דְּהָבֵן גַּבַּר וּבֵיתֵהּ לְכָל חַד וְחַד בְּהָא סְנֵי קָרֵם[5] סִיסְרָא בְּהָא
צוּרֵי צִבְעָנִין עַל צִוָּרֵיהּ[6] נִכְסֵי עֲתִירֵיָא וּמְנֵי חַמּוּהָא קָרֵם[5]
31 גְּבַרְוָתֵי[7] הָבֵוּ׃ כַּסִיסְרָא[8] פֵּין[9] יְבַדּוּן כָּל סָנָאֵי עַמָּךְ יְיָ׃
וְדַחֲמוֹתֵי[10] יְתוּן עֲתִידִין לְאַחֲרָא בְּזִיחוּר[11] יְקָרֵיהּ עַל חַד
תְּלַת מְאָה אַרְבְּעִין וְתַלְתָּה[12] פְּגִימָן שְׁמֶשָׁא בְּגְבוּרְתֵהּ
וְשׁוּלְטָנֵהּ[13] אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל[14] אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

VI. וְעַבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבִישׁ קָרֵם יְיָ וּמְסַרִינוּן יְיָ בְּיַד
2 מִדְיָן שְׁבַע שְׁנִין׃ וְתַקִּיפַת יַד מִדְיָנָאֵי עַל יִשְׂרָאֵל מִן קָרֵם
מִדְיָנָאֵי עַבְדוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מַשְׁמוֹרֵיָתָא דְּבְטוּרַיָּא יָת
3 מְעָרָתָא וְיָת מְצָדְתָא׃ וַהֲוֹי כַּד זָרַע יִשְׂרָאֵל וְסַלְּקִין מִדְיָנָאֵי
4 וְעַמְלֵקָאֵי וּבְנֵי מַדְנְחָא וְסַלְּקִין עֲלֵיהוֹן׃ וְשָׁרַן עֲלֵיהוֹן׃
וּמְחַבְּלִין יָת עֲלֵלְתָא דְּאַרְעָא עַד מֵעַלְנָא דְּעַזָּה וְלָא מְשַׁאֲרִין
5 מְזוֹן לְקִבְנָא נַפְשׁ בִּישְׂרָאֵל וְאִמַּר וְתוֹר וְחֵמַר׃ אֲרֵי אִנּוּן וְגִיתְיהוֹן
וְסַלְּקִין וּמִשְׁכְּנֵיהוֹן וְאָתִין כְּמִסַּת גוּבָא לְסָגֵי[15] וְלוֹהוֹן וְלִגְמַלֵּיהוֹן

---

[1] So Hdschr. Soc. M. Ich habe trotz des von Landauer, Z. Ass. III 287 a. E., geäusserten Bedenkens doch nicht zu ändern gewagt. Vielleicht soll die Betonung des hebr. אֶחָד nachgeahmt werden.
[2] M. falsch דִּיי׳. In Soc. ist dies und das folgende Wort ausgestrichen. Dafür am Rande לְסִיסְרָא בְּרִיר מִלְּמֵימַר. [3] Soc. עָנַן, bei M. noch weiter in עִנַּן verschlechtert. S. Landauer a. a. O. S. 287 f.
[4] Soc. "תְּכַ. [5] Soc. "ק. [6] Soc. M. "דִּי׳. In Soc. Interpunktion nach עִתִּידִיא. [7] Soc. M. "גְּבַ. [8] Soc. am Rande רְשִׁיעָא.
[9] M. כֵּן. [10] Soc. am Rande צַדִּיקָא. [11] Soc. scheint "זִ zu haben.
[12] Soc. וְתַלְאָתָא. [13] M. וְשׁוּלְטַ. [14] Soc. im Text sowohl wie nochmals am Rande fügt hinzu מִלְּמֵעְבַּד קָרֵבָא. [15] Zweifelhaft.

לֵית בְּנֵיהֶן וְעֶזֶר בַּאֲרַעָא לְאִתְבַּלוּתְהוֹן׃ וּמְאָךְ יִשְׂרָאֵל לֵיהּ מִן 6
קֳדָם מִדְיָנָאֵי וְזָעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ׃ וַהֲוָה כַּד זָעִיקוּ 7
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ עַל עִיסַק מִדְיָנָאֵי׃ וְשַׁלַּח יְיָ גְּבַרָא נְבִיָא 8
לְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
אֲנָא אַסֵּיקִית יְתְכוֹן מִמְצְרַיִם וְאַפֵּיקִית יְתְכוֹן מִבֵּית עַבְדוּתָא׃
וְשֵׁיזֵבִית יְתְכוֹן מִידָא[1] דְמִצְרָאֵי וּמִיַּד כָּל דְּהָקִימִין יְתְכוֹן וְתָרֵיכִית 9
יְתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן וְיָהֲבִית לְכוֹן יָת אַרְעְהוֹן׃ וַאֲמָרִית לְכוֹן 10
אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תְּדַחֲלוּן יָת טָעוֹת אֱמוֹרָאֵי דְּאַתּוּן יָתְבִין
בְּאַרְעְהוֹן וְלָא קַבִּילְתּוּן לְמֵימְרִי׃ וַאֲתָא מַלְאָכָא דְיְיָ וְיָתִיב 11
תְּחוֹת בְּטְמָא דִבְעָפְרָה דְיוֹאָשׁ אֲבוּהִי דְּעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בְּרֵיהּ
חָבִיט חִטִּין בְּמַעְצַרְתָּא לְעַרְקָא מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי׃ וְאִתְחֲזִי לֵיהּ 12
מַלְאָכָא דְיְיָ וַאֲמַר לֵיהּ מֵימְרָא דְיְיָ בְּסַעְדָךְ גִּבָּר חַיְלָא׃
וַאֲמַר לֵיהּ גִּדְעוֹן בְּבָעוֹ רְבוֹנִי וְאִית שְׁכִינְתָא דְיְיָ בְּסַעְדָנָא 13
וְלְמָא עָרְעָנָא כָּל אִלֵּין וְאַן כָּל פְּרִישָׁתֵיהּ דְּאִשְׁתְּעִיאוּ לָנָא
אֲבָהָתָנָא לְמֵימַר הֲלָא מִמְצְרַיִם אַסְקָנָא יְיָ וּכְעַן רְשָׁנָא
יְיָ וּמְסָרְנָא[2] בִּיד מִדְיָנָאֵי׃ וְאִתְפְּנִי לֵיהּ יְיָ וַאֲמַר אִיזֵל 14
בְּחֵילָךְ דֵּין וְתִפְרוֹק יָת יִשְׂרָאֵל מִידָא[3] דְמִדְיָנָאֵי הֲלָא
שְׁלַחְתָּךְ׃ וַאֲמַר[4] לֵיהּ בְּבָעוֹ יְיָ בְּמָא אֶפְרוֹק יָת יִשְׂרָאֵל הָא 15
זַרְעִיתִי זְעִירָא בְּשִׁבְטָא מְנַשֶּׁה וַאֲנָא חֲלָשׁ בְּבֵית אֲבָא׃ וַאֲמַר 16
לֵיהּ יְיָ אֲרֵי דְחִי מֵימְרִי בְּסַעְדָךְ וְתִקְטֵיל יָת מִדְיָנָאֵי כְּגַבְרָא
חַד׃ וַאֲמַר לֵיהּ אִם כְּעַן אַשְׁכַּחְתִּי רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְתַעֲבִיד לִי 17
אָת דְּאַתְּ מְמַלֵּיל עִמִּי׃ לָא כְּעַן תְּעִדֵּי מִכָּא עַד מֵיתֵא לְוָתָךְ 18
וְאַפֵּיק יָת תְּקוּרְבְּתִי וְאַנִּיחַ קֳדָמָךְ וַאֲמַר אֲנָא אֶתֵּיךְ עַד תְּתוּב׃
וְגִדְעוֹן אֲתָא וְעָבַד גְּדִיָא פַּר שְׁ.[5] וּמִכְלְתָא דְקֻמְחָא אֲפָא 19

---

[1] Der Dageschpunkt irrtümlich im מ statt im י. [2] Hdschr. וּמְסִרְנָא. [3] So. [4] Hdschr. וְאֲמַר. [5] So. Der Punkt mitten über dem ש, vielleicht auch der Punkt links vom ש, soll wohl der

פְּשִׁיר בְּסִלְעָא שׁוּי בְּסִלְּעָא וְתַבְשִׁילָא שׁוּי בְּקִדְרָא וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן
E0 לְתַחְוָת בְּטַמָּא וְקָרֵיב: וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דֵּיְיָ סַב יָת בְּסִלְעָא
וְיָת פְּשִׁירָא וְאָחֵית לְכֵיפָא דֵּיכִי וְיָת תַּבְשִׁילָא שַׁפֵּיךְ וְעָבַד
21 כֵּן: וְאוֹשִׁישׁ מַלְאֲכָא דֵּיְיָ יָת רֵישׁ שׁוּשִׁיתָא דִּבְיָדֵיהּ וּקְרֵיב
בְּסִלְעָא וּבְפָשִׁירָא וּסְלִיקַת אִישָׁתָא מִן טִנְרָא וְאַכְלַת יָת
בְּסִלְעָא וְיָת פְּשִׁירָא וּמַלְאֲכָא דֵּיְיָ אִסְתַּלַּק מִלְּקָבֵיל עֵינוֹהִי:
22 וַחֲזָא גִּדְעוֹן אֲרֵי מַלְאֲכָא דֵּיְיָ הוּא וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּבָעוּ יְקָי
23 אֱלֹהִים אֲרֵי עַל כֵּן חֲזִיתִי מַלְאֲכָא דֵּיְיָ אַפִּין בְּאַפִּין: וַאֲמַר
24 לֵיהּ יְקָי שְׁלָם לָךְ לָא תִדְחַל וְלָא תְמוּת: וּבְנָא תַמָּן גִּדְעוֹן
מַדְבְּחָא קֳדָם יְקָי וּפְלַח עֲלוֹהִי קֳדָם יְקָי דְּעַבְדָּ לֵיהּ שְׁלֵמָא עַד
25 יוֹמָא הָדֵין עַד כְּעַן אִיתוֹהִי בְּעָפְרַת[1] אֲבוּהִי דְּאֶזְרִי: וַהֲוָה
בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ יְקָי סַב יָת תּוֹר בַּר תּוֹרֵי לְאַבוּךְ
וְתוֹרָא תִּנְיָנָא דְּאִתְפַּטַּם[2] שְׁבַע שְׁנִין וְתַפֵּץ יָת אֲגוּרָא דְּבַעְלָא
26 דִּלְאַבוּךְ וְיָת אֲשֵׁירְתָא דְּעֲלוֹהִי תִּקּוֹץ: וְתִבְנֵי מַדְבְּחָא קֳדָם
יְקָי אֱלָהָךְ עַל רֵישׁ תִּקְפָּא הָדֵין בְּסִדְרָא וְתִסַּב יָת תּוֹרָא תִּנְיָנָא
27 וְתַסֵּיק עֲלָתָא בַּאֲעֵי אֲשֵׁירְתָא דְּתִקּוֹץ: וּדְבַר גִּדְעוֹן עַסְרָא
גֻּבְרִין מֵעַבְדֵּהִי וְעָבַד כְּמָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְקָי וַהֲוָה מִדְּדָחֵיל
מִבֵּית אֲבוּהִי וּמִן אַנְשֵׁי קִרְתָּא מִלְּמֶעְבַד בִּימְמָא[3] וְעָבַד
28 בְּלֵילְיָא[4]: וְאַקְדִּימוּ אַנְשֵׁי קִרְתָּא בְּצַפְרָא וְהָא מְתְתַּץ אֲגוּרָא
דִּבְעָלָא וְאֲשֵׁירְתָא דְּעֲלוֹהִי קְצִיצָא וְיָת תּוֹרָא תִּנְיָנָא מְסַק עַל
29 מַדְבְּחָא דְּבְנָו: וַאֲמַרוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מַן עֲבַד פִּתְגָמָא הָדֵין
30 וְתָבְעוּ וּבְעוּ וַאֲמַרוּ גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ עֲבַד פִּתְגָמָא הָדֵין: וַאֲמַרוּ

---

diakritische Punkt für Sin sein. Der Punkt links vom ש auch in ישׁשכר Jud. V, 15; Jos. XIX, 23, XXI, 6. — Hier also jedenfalls ש, nicht Samech, obwohl kein Eigennamen vorliegt (Josua S. VII); s. auch Dalman S. 161.

[1] So. [2] So. [3] Hdschr. בִּימְמָא. [4] So. Vgl. VII, 9; IX, 32. 34; XVI, 2. 3; XIX, 25; XX, 5; auch Jos. II, 2 var.

אֲנָשֵׁי קָרְתָא לְיוֹאָשׁ אַפֵּיק יָת בְּרָךְ וְיִתְקְטֵיל אֲרֵי תְּרַע יָת
31 אֲגוּרָא דְּבַעְלָא דַּאֲרֵי קָץ אֲשֵׁירְתָא דְּעָלּוֹהִי: וַאֲמַר יוֹאָשׁ לְכָל
דְּקָמוֹ עֲלּוֹהִי הַאִתְּכוֹן[1] תִּתְפָּרְעוּן לְבַעְלָא אִם אַתּוּן תְּפַלְּקוּן
יָתֵיהּ דְּאִתְבְּרִיעַ לְבַעְלָא יִתְקְטֵיל בְּרַם אַרְמָא יְהֵיב לֵיהּ עַד
צַפְרָא אִם צַדִּיק אִיהִ בֵּיהּ יִתְבְּרִיעַ לֵיהּ בְּעַלְמָא אֲרֵי תְּרַע יָת
32 אֲגוּרֵיהּ: וּקְרָא לֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא יְרֻבְעַל לְמֵימַר יִתְבְּרִיעַ
33 לֵיהּ בַּעְלָא אֲרֵי תְּרַע יָת אֲגוּרֵיהּ: וְכָל מִדְיָנָאֵי וְעַמְלֵקָאֵי
וּבְנֵי מַדְנָתָא אִתְכַּנִּישׁוּ כַּחֲדָא וְעָבְרוּ וּשְׁרוֹ בְּמֵישַׁר יִזְרְעֶאל[2]:
וְרוּחַ גְּבוּרָא בַּן קָדֵם יְיָ לְבִישַׁת יָת גִּדְעוֹן וְתָקַע בְּשׁוֹפָרָא
34 וְאִתְכַּנִּישׁ אֲבִיעֶזֶר בָּתְרוֹהִי: וְאִזְדָּרִין שְׁלַח בְּכָל שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה
וְאִתְכַּנִּישׁוּ אַף אִנּוּן בָּתְרוֹהִי וְאִזְדָּרִין שְׁלַח בְּשִׁבְטָא אָשֵׁר וּבְשִׁבְטָא
35 זְבוּלוֹן וּבְשִׁבְטָא נַפְתָּלִי וְסַלִּיקוּ לְקַדָּמוּתְהוֹן: וַאֲמַר גִּדְעוֹן
קָדֵם יְיָ אִם אֵימָךְ פָּרִיק יָת יִשְׂרָאֵל בִּידִי כְּמָא דְּמַלֵּלְתָּא:
36 הָאֲנָא מְחֵית יָת גִּזָּתָא דְּעַמְרָא בְּבֵית אִדְּרָי אִם טַלָּא יְהֵי עַל
גִּזָּתָא בִּלְחוֹדָהּ וְכָל אַרְעָא יְבֵשָׁא וְאֵדַע אֲרֵי תְּפָרוֹק בִּידִי
38 יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּמַלֵּלְתָּא: וְהֲוָה כֵּן וְאַקְדִּים בְּיוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי
39 וְעָצַר יָת גִּזָּתָא וְנָפַק טַלָּא מִן גִּזָּתָא מְלֵי לְקָנָא מַיָּא: וַאֲמַר
גִּדְעוֹן קָדֵם יְיָ לָא יִתְקַף רְגָזָךְ בִּי וַאֲמַלֵּיל בְּרַם זִמְנָא הָדָא
אֲנָסֵי כַּעַן לֵיחוֹד זִמְנָא בְּגִזָּתָא יְהֵי כַּעַן לְבֵשָׁא עַל גִּזָּתָא
בִּלְחוֹדָהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יְהֵי טַלָּא: וְעָבַד יְיָ כֵּן בְּלֵילְיָא הַהוּא
40 וַהֲוָה לְבֵשָׁא עַל גִּזָּתָא בִּלְחוֹדָהּ וְעַל כָּל אַרְעָא הֲוָה טַלָּא:

VII. וְאַקְדִּים יְרֻבְעַל הוּא גִּדְעוֹן וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ וּשְׁרוֹ עַל
עֵין חֲרוֹד וּמַשְׁרִיתָ[3] מִדְיָנָאֵי שַׁרְיָא לְקִבְלֵיהוֹן מִצְּפוֹנָא בִּגְבָעַתָא

---

[1] So. Vgl. XIII, 11; XX, 23. 28. [2] Meine Abschrift hat freilich „עַל". [3] Da das folgende שַׁרְיָא durch Lag. und Buxt. gesichert ist, und auch der hebr. Text den Singular hat, so scheint „וַיְהִי" gelesen werden zu müssen. Ebenso Vers 8.

2 הִבִּיסְתֵּכִיא לְמִישְׁיָא׃ וְאָמַר יְיָ לְגִדְעוֹן סַגִּי עִבְיָא דְּעִמָּךְ
מִלְּמִסַּר יָת מִדְיָנָאֵי בִּידֵּהוֹן דִּלְמָא יִתְרַבְרְבוּן קֳדָמַי יִשְׂרָאֵל
3 לְמֵימַר דִּדְנָא פְּרִיקַת לָנָא׃ וּכְעַן אֲכַלִּי כְּעַן קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר
מַן דְּדָחִיל וְזָע יְתוּב וְיִתְחַזַּר מִשּׁוּרָא דְּגִלְעָד וְתָב מִן עַמָּא
4 עֶסְרִין וְתֵרִין אַלְפִין וְעִסְרָא אַלְפִין דְּאִשְׁתְּאִירוּ׃ וְאָמַר יְיָ
לְגִדְעוֹן עַד כְּעַן עַמָּא סַגִּי אַחֵית יְהַדּוֹן לְמִיָּא וְאֶבְחֵינוֹן לָךְ
תַּמָּן וְיְהֵי דְּאֵימַר לָךְ דֵּין יֵיזֵיל עִמָּךְ הוּא יֵיזֵיל עִמָּךְ וְכֹל
5 דְּאֵימַר לָךְ דֵּין לָא יֵיזֵיל עִמָּךְ הוּא לָא יֵיזֵיל׃ וְאַחֵית יָת
עַמָּא לְמַיָּא וְאָמַר יְיָ לְגִדְעוֹן כֹּל דְּיָלֵיחֵךְ בִּלְשׁוֹנֵיהּ מִן מַיָּא
כְּמָא דְּמָלֵיחַ כַּלְבָּא תְּקִים יָתֵיהּ בְּלַהּוֹדֵהִי וְכֹל דְּיִכְרַע עַל
6 בִּרְכּוֹהִי[1] לְמִשְׁתֵּי׃ וַהֲוָה מִנְיַן דְּשַׁדַּן בִּידֵּיהוֹן לְפוּמְהוֹן תְּלַת
מְאָה גַּבְרָא וְכֹל שְׁאָר עַמָּא כְּרָעוּ עַל בִּרְכּוֹהִי לְמִשְׁתֵּי מַיָּא׃
7 וְאָמַר יְיָ לְגִדְעוֹן בִּתְלַת מְאָה גַּבְרָא דְּשַׁדַּן אַפְרוֹק יְתִכוֹן
וְאַמְסַר יָת מִדְיָנָאֵי בִּידָךְ וְכֹל עַמָּא יֵיזְלוּן גַּבְרָ[2] לְאַתְרֵיהּ׃
8 וּנְסִיבוּ יָת זְוָדֵי עַמָּא בִּידֵּהוֹן וְיָת שׁוֹפָרֵיהוֹן וְיָת כָּל אֲנַשׁ יִשְׂרָאֵל
שַׁלַּח גַּבַר לְקוּרְוֹהִי וּבְתְלַת מְאָה גַּבְרָא אֲחֵקִים וּמִשְׁרְיָת
9 מִדְיָנָאֵי שְׁרָיָא[3] לְקִבְלֵיהּ מִשְׁפּוֹלֵי מִישְׁרָא׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא
הַהוּא וְאָמַר יְיָ לֵיהּ קוּם חוֹת בְּמִשְׁרְיְתָא אֲרֵי מְסַרְתִּינוֹן
10 בִּידָךְ׃ וְאִם דָּחֵיל אַתְּ לְמֵיחַת חוֹת אַתְּ וּפוּרָה עוּלֵימָךְ
11 לְמִשְׁרְיְתָא׃ וְתִשְׁמַע מָא דְּיִמַּלְלוּן וּבָתַר כֵּן יִתְקַפְּנוּן יְדָךְ
יְתֵיחוֹת בְּמִשְׁרְיְתָא וְנָחַת הוּא וּפוּרָה עוּלֵימֵיהּ לְסִטַר בִּזְהֵזָיָא
12 דִּבְמִשְׁרְיְתָא׃ וּמִדְיָנָאֵי וַעֲמָלֵקָאֵי וְכֹל בְּנֵי מַדְנְחָא רַבְּצָן
בְּמִשְׁרְיְתָא[4] פְּגוּרָא לְסַגִּי וְלִגְמַלֵּיהוֹן לֵית מְנַן כְּחַלָּא דְּעַל

---

[1] So. [2] Der Dageschpunkt irrtümlich im ב statt im ג.
[3] So; vgl. אִתְיָא IX, 37, לְבָבָא XIII, 5. Man findet auch sonst zuweilen einen erwarteten Schwastrich vor y fehlend; so מְטַמּוּרְיָתָא VI, 2. Vgl. auch die Anmerkung zu VI, 27. [4] So.

13 כֵּית יֹמָא לִסְנֵי׃ וַאֲתָא גִדְעוֹן וְהָא גַּבְרָא מְשַׁעֵי לְחַבְרֵיהּ
חֶלְמָא וַאֲמַר הָא חֶלְמָא חֶלְמִית וְהָא חַרְבָּ[1] דִּלְחֵים סְעֹרִין
מִתְחַפֵּיךְ בְּמִשְׁרִית מִדְיָנָאֵי וַאֲתָא עַד מְשַׁפְנָא וְחַפְחֵי וְנָפֵל
14 וְהַפְכֵיהּ לְעֵילָּא[2] וְנָפַל[3] מְשַׁפְנָא׃ וַאֲתֵיב חַבְרֵיהּ וַאֲמַר לֵית
דָּא אֶלָּהֵין חַרְבָּא דְּגִדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ אֲנַשׁ יִשְׂרָאֵל מְסַר יְיָ בִּידֵיהּ
15 יָת מִדְיָנָאֵי וְיָת כָּל מְשִׁרְיָתָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע גִּדְעוֹן יָת שְׁעִית
חֶלְמָא וְיָת פְּשָׁרֵיהּ וּאְדִי וּסְגִיד לְמִשְׁרְיָתָא דְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר קוּמוּ
16 אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּידְכוֹן יָת מִשְׁרִית מִדְיָנָאֵי׃ וּפַלֵּיג יָת תְּלָת
בֵּיאָת גַּבְרָא תְּלָת מְשָׁרְיָן וְיָהֵב שׁוֹפָרָיָא[4] בִּיד כָּל חַד וְכַנְּיָן
17 דְּיִקָּנִין וּבָעוֹרָיָא בְּגוֹ כַּדָּיָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן מִנִּי תְּחַזּוֹן וְכֵן
תַּעְבְּדוּן וְהָאֲנָא אֲתֵי בְּסִיפֵּי מְשִׁרְיָתָא וְיְהֵי כְּמָא דְּאַעְבֵּיד כֵּין
18 תַּעְבְּדוּן׃ וְאֶתְקַע בְּשׁוֹפָרָא אֲנָא וְכָל דְּעִמִּי וְתִתְקְעוּן בְּשׁוֹפָרָיָא
אַף אַתּוּן סְחוֹרוֹת כָּל מְשִׁרְיָתָא וְתֵימְרוּן חַרְבָּא כֵּן לְקֳדָם יְיָ
19 וְגִדְעוֹנָא עַל יְדֵי גִּדְעוֹן׃ וְאֶתָא גִּדְעוֹן וּמְאָה גַּבְרָא דְּעִמֵּיהּ
בְּסִיפֵּי מְשִׁרְיָתָא בְּרֵישׁ מַטְרָתָא בֵּיצִיעֵיתָא בְּרַם אֶקְמָא אַקִּימוּ
20 יָת נְטָרַיָּא וְתָקְעוּ בְּשׁוֹפָרַיָּא וְנָפְצוּ כַּדַּיָּא דִּבִידֵיהוֹן׃ וְתָקְעָא
תְּלָת מְשָׁרְיָן בְּשׁוֹפָרַיָּא וְתָבְרוּ כַּדַּיָּא וְאָחְזוּ בְּיַד סְמָאלֵיהוֹן
בְּשׁוֹרַיָּא וּבְיַד יְמִינֵיהוֹן שׁוֹפָרַיָּא לְמִתְקַע וְאָמְרוּ חַרְבָּא כֵּן
21 לְקֳדָם יְיָ וְגִדְעוֹנָא עַל יְדֵי גִּדְעוֹן׃ וְקָמוּ גְּבַר בַּאֲתָרֵיהּ סְחוֹר
22 סְחוֹר לְמִשְׁרְיָתָא וּרְהַטָא כָּל מִשְׁרְיָתָא וְיָבִיבוּ וְאַפְלוּ׃ וְתָקְעוּ
בְּתְלָת מְאָה שׁוֹפָרַיָּא וְשַׁוִּי יְיָ יָת חַרְבָּ[5] גְּבַר בְּחַבְרֵיהּ וּבְכָל
מְשִׁרְיָתָא וְאַפֵּךְ מְשִׁרְיָתָא עַד בֵּית שִׁטָּה לְצֶרֶרָת עַד כֵּיף מְחוֹלָה
23 מַחוֹלַת לַטְבַּת׃ וְאִתְכַּנִּישׁ אֲנַשׁ יִשְׂרָאֵל מִשִּׁבְטָא נַפְתָּלִי וּמִשִּׁבְטָא

---

[1] Hdschr. „ה". [2] So, mit ל! Vgl. zu Josua III, 13. [3] So; irrtümlich nach dem Hebräischen. Es wird וְנִפֵּל zu lesen sein, wie auch bei Buxt. [4] Hdschr. verschrieben „ליא". [5] Sieht in Hdschr. wie חַרְב aus.

24 אֲשֶׁר וּמִן כָּל שִׁבְטֵא דִמְנַשֶּׁה וּרְדַפוּ בָּתַר מִדְיָנָאֵי׃ וְאִזְדַּהִין
שְׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל טוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם לְמֵימַר חוּתוּ לְקֳדָמוּת
מִדְיָנָאֵי וְאַחוּדוּ עֲלֵיהוֹן יָת מַגָּזְתָּא עַד בֵּית בָּרָה וְעַד יַרְדְּנָא
וְאִתְזְעִיק כָּל אֱנָשׁ אֶפְרַיִם וְאַחֲדוּ יָת מַגָּזְתָּא עַד בֵּית בָּרָה וְיָת
25 יַרְדְּנָא׃ וְאַחֲדוּ יָת תְּרֵין רַבְרְבֵי מִדְיָן יָת עוֹרֵב וְיָת זְאֵב
וְקַטָּלוּ יָת עוֹרֵב בְּשִׁקְמָת עוֹרֵב וְיָת זְאֵב קַטָּלוּ בְּמֵישַׁר זְאֵב
וּרְדַפוּ בָּתַר מִדְיָנָאֵי וְרֵישׁ עוֹרֵב וְזְאֵב אַיְתִיאוּ לְוָת גִּדְעוֹן
מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא׃

VIII. וְאֲמַרוּ לֵיהּ אֱנָשׁ אֶפְרַיִם מָא פְּתְגָמָא הָדֵין עֲבַדְתָּא
לָנָא בְּדִיל מָא לָא קָרֵיתָא לָנָא כַּד אָזַלְתָּא לְאָגָחָא קְרָבָא
2 בְּמִדְיָנָאֵי וּדְנִין עִמֵּיהּ בְּתוֹקֶף׃ וַאֲמַר לְהוֹן מָא עֲבַדִית כְּעַן
כְּיִתְכוֹן חָלָא טָבִין חֻשְׁלָא דְּבֵית אֶפְרַיִם מִתְקְרִיפָא דְּבֵית
3 אֲבִיעֶזֶר׃ בִּידְכוֹן מְסַר יְיָ יָת רַבְרְבֵי מִדְיָן יָת עוֹרֵב וְיָת זְאֵב
וּמָא יְכֵילִית לְמֶעְבַּד כְּוָתְכוֹן בְּכֵין נָחַת רוּחֲהוֹן מִנֵּיהּ
4 בְּמַלָּלוּתֵיהּ פְּתְגָמָא הָדֵין׃ וַאֲתָא גִּדְעוֹן לְיַרְדְּנָא עֲבַר הוּא
5 וּתְלָת מְאָה גַּבְרָא דְּעִמֵּיהּ כַּד מְשַׁלְהָן וְרַדְפִין׃ וַאֲמַר[1] לַאֱנָשֵׁי
סֻכּוֹת חַבּוּ כְּעַן פִּתָּא דְּלַחְמָא לְעַמָּא דְּעִמִּי אֲרֵי מְשַׁלְהָן אִנּוּן
6 וַאֲנָא רָדֵיף בָּתַר זַבַּח וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן׃ וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי
סֻכּוֹת הֲכָאן יָדָא זַבַּח וְצַלְמֻנָּע כְּעַן מְסִירִין בִּידָךְ אֲרֵי נְתִין
7 לְחֵילָךְ לַחְמָא׃ וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּכֵין כַּד יְמַסַּר יְיָ יָת זַבַּח
וְיָת צַלְמֻנָּע בִּידִי וְאָדוּשׁ יָת בִּסְרְכוֹן[3] עַל פּוּרְבֵי מִדְבְּרָא וְעַל
8 בְּרְקְנַיָּא׃ וּסְלִיק מִתַּמָּן לִפְנוּאֵל וּמְלִיל עִמְּהוֹן כְּהָדָא וַאֲתֵיבוּ
9 יְתֵיהּ אֱנָשֵׁי פְּנוּאֵל כְּמָא דַּאֲתֵיבוּ אֱנָשֵׁי סֻכּוֹת׃ וַאֲמַר אַף
לֶאֱנָשֵׁי פְּנוּאֵל לְמֵימַר כַּד אָתוּב בְּשָׁלָם אֶתְדֵּעַ יָת מִגְדְּלָא

---

[1] Hdschr. ויאמר. [2] So, nach dem Hebräischen. Vgl. v. 8, 9.
[3] So; anders IX, 2. Vgl. אַחֲרוֹן Jos. V, 7. 8; Jud. XX, 33 mit אַחֲרוֹן Jos. IV, 18.

10 הַדִּין׃ וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בְּקַרְקֹר וּמַחֲנֵיהֶם עִמָּהֶן כְּחַמֵּשֶׁת
עֲסַר אֶלֶפִים כָּל דְּאִשְׁתְּאֵיר מִכָּל מַשְׁרִיַּת בְּנֵי מַדְנְחָא וּדְאִתְקְטֵיל׃
11 מְאָה וְעַסְרִין אֶלְפִין גְּבָרָא שְׁלֹפֵי סֵיפָא׃ וְסָלִיק גִּדְעוֹן בְּאוֹרַח
מַשְׁרִיַּת עַרְבָאֵי דְּשָׁכְנִין בְּשֻׁכּוֹתָן בְּמַדְבְּרָא מִמַּדְנְחָא לְנֻבַח
12 וְרָמְתָא וּמְחָא יָת מַשְׁרִיתָא וּמַשְׁרִיתָא שְׁרְיָא לְרָחְצָן׃ וְאַפֵּיקוּ
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וְרָדַף בָּתְרֵיהוֹן וְאַחַד יָת תְּרֵין מַלְכֵי מִדְיָן יָת
13 זֶבַח וְיָת צַלְמֻנָּע וְכָל מַשְׁרִיתָא אַזְעִיו׃ וְתָב גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ
מִן קְרָבָא עַד לָא מֵיעֲל שִׁמְשָׁא׃ וְאַחַד עוֹלֵימָא מֵאַנְשֵׁי סֻכּוֹת
14 וְשַׁאֲלֵיהּ וּכְתַב לֵיהּ יָת רַבְרְבֵי סֻכּוֹת וְיָת סָבָהָא שִׁבְעִין
וּשְׁבְעָה גְּבָרִא׃ וְאָתָא לְוָת אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וְאָמַר הָא זֶבַח
15 וְצַלְמֻנָּע דְּחַסַּדְתּוּן יָתִי לְמֵימַר הֲמַאלוֹ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע בְּעֵן
בִּסְתִין בִּידָךְ אֲרֵי נִתֵּין לְגֻבְרָךְ דְּמִשְׁלְהָן לְחַמָּא׃ וְדַבַּר יָת
16 סָבֵי קִרְתָּא וּנְסֵיב יָת עוּבֵי מַדְבְּרָא וְיָת בַּרְקָנְיָא וְגַזַּר עֲלֵיהוֹן
יָת גַּבְרֵי סֻכּוֹת׃ וְיָת מִגְדַּל פְּנוּאֵל תְּבַר וְקַטֵּיל יָת אַנְשֵׁי קִרְתָּא׃
17 וְאָמַר לְזֶבַח וְלְצַלְמֻנָּע אֵיכָא גַּבְרָיָא דְּקַטֵּילְתּוּן בְּתָבוֹר וַאֲמָרוּ
18 כְּוָתָךְ כֵּן אִנּוּן חַד מִדְּהָווֹ כִּרְוֵי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר אֲחֵי בְּנֵי
אִמָּא אִנּוּן קַיָּם הָוֵא יְיָ אִלּוּ קַיֵּימְתּוּן יָתְהוֹן לָא קַטֵּילִית
19 יָתְכוֹן׃ וַאֲמַר לְיֶתֶר בְּכוֹרֵיהּ קוּם קַטֵּיל יָתְהוֹן וְלָא שְׁלַח
20 עוֹלֵימָא חַרְבֵּיהּ אֲרֵי דָּחֵיל אֲרֵי עַד כַּעַן נַיְיךְ׃ וַאֲמַר זֶבַח
21 וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתְּ וּשְׁלוֹט בָּנָא אֲרֵי כְּגִבְרָא כֵּן גֵּיבְוּתֵיהּ וְקָם
גִּדְעוֹן וְקַטַל יָת זֶבַח וְיָת צַלְמֻנָּע וּנְסֵיב יָת עַנָקַיָּא דִּבְצִוְרֵי
גְּמַלַּיהוֹן[2]׃ וַאֲמָרוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְגִדְעוֹן כְּלוֹךְ עָלָנָא אַתְּ אַף
22 בְּרָךְ אַף בַּר בְּרָךְ אֲרֵי פְּרַקְתָּנָא מִיַּד מִדְיָנָאי׃ וַאֲמַר לְהוֹן
23 גִּדְעוֹן לָא אֶמְלוֹךְ אֲנָא עֲלֵיכוֹן וְלָא יִמְלוֹךְ בְּרִי עֲלֵיכוֹן יְיָ
24 מַלְכָּא עֲלֵיכוֹן׃ וַאֲמַר לְהוֹן גִּדְעוֹן שְׁאֵיל אֲנָא מִנְּכוֹן שְׁאֵלָא

[1] Hdschr. "חצן", wie XVIII, 10. Richtig XVIII, 7 bis, 27.

[2] So, wohl nach dem Hebräischen; auch v. 26.

הַחֲבֹר לִי גֶּבֶר קְדֹשֵׁיהּ אִנּוּן מִן בְּזָתָא אֲרֵי קְדֹשִׁי דְּהַחֲבָא לְהוֹן
25 אֲרֵי עִרְבָאֵי קְטִילוּ׃ וְאָמְרוּ מִתַּן נִתֵּן וּפְרֹסוֹ יָת פְּסוּתָא
26 וּרְמוֹ לְתַמָּן גֶּבֶר קְדֹשֵׁיהּ מִן בְּזָתָא׃ וַהֲוָה מִתְקַל[1] קְדֹשֵׁי
דְּהַחֲבָא דִּשְׁאַל[2] אֶלְפִּין וּשְׁבַע מְאָה דְּהַבָּא בַּר מִן סַהֲדוֹנַיָּא
וְכִלְיָיָא וְלִבּוּשֵׁי אַרְגְּוָנָא דְּעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּבַר מִן עָנְקָיָא
27 דִּבְצִוְרֵי[3] גַּמְלֵיהוֹן׃ וְעָבַד יָתֵיהּ גִּדְעוֹן לְאֵיפּוֹדָא וְאַקִּים יָתֵיהּ
בְּקִרְתֵּיהּ בְּעָפְרָה וּטְעוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל בָּתְרוֹהִי תַּמָּן וַהֲוָה לְגִדְעוֹן
28 וּלְבֵיתֵיהּ לְתַקָּלָא׃ וְאִתְבְּרוּ מִדְיָנָאֵי קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא
אוֹסִיפוּ לְאַרָמָא רֵישׁוֹהוֹן וּשְׁתוֹכַת אַרְעָא[4] דִּישְׂרָאֵל[4] אַרְבְּעִין
29 שְׁנִין בְּיוֹמֵי גִּדְעוֹן׃ וַאֲזַל יְרֻבַּעַל בַּר יוֹאָשׁ וִיתִיב בְּבֵיתֵיהּ׃
30 וּלְגִדְעוֹן הֲוָו שִׁבְעִין בְּנִין נַפְקֵי יַרְכֵּיהּ אֲרֵי נְשִׁין סַגִּיאָן הֲוָר[5]
31 לֵיהּ׃ וּלְחֵינְתֵּיהּ דִּבְשְׁכֶם יָלְדָת לֵיהּ אַף הִיא בַּר וּשְׁמֵי יָת
32 שְׁמֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ׃ וּמִית גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ בְּסֵיבוּ טָבָא וְאִתְקְבַר
33 בְּקִבְרָא דְּיוֹאָשׁ אֲבוּהִי בְּעָפְרָה דְּאֲבוּזְרִי׃ וַהֲוָה כַּד מִית
גִּדְעוֹן וְתָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְטָעוֹ בָּתַר בַּעְלַיָּא וְשַׁוִּיאוּ לְהוֹן
34 בַּעְיָל קְיָם לְטָעוּתָא׃ וְלָא אְדְכָרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת פֻּרְקָנָא דְּיָקִי
אֲלָהֲהוֹן דְּשֵׁיזִיב יָתְהוֹן מִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן מִסְּחוֹר׃
35 סְחוֹר׃ וְלָא עֲבָדוּ טִיבוּ עִם בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל טָבְתָא
דְּעָבַד עִם יִשְׂרָאֵל[6]׃

IX. וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרֻבַּעַל לִשְׁכֶם לְוָת אֲחֵי אִמֵּיהּ
וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וְעִם כָּל זַרְעִית בֵּית אֲבוּהָא דְּאִמֵּיהּ לְמֵימַר׃

---

[1] So; vgl. Merx, chrest. S. 71 Zl. 1 und Landauer in ZA. III 285 zur Stelle. [2] So, auch XIV, 7 für das wohl allein richtige דִּשְׁאַל (XI, 39; XIII, 6; XVIII, 15; XX, 18. 23. 27; Jos. XIX, 50). Der Grund des Fehlers wird in defektiver Schreibung der Vorlage zu suchen sein; vgl. zu II, 10; III, 23. [3] So. [4] Diese beiden Worte, am Ende der Zeile, wegen Raummangel stark abgekürzt. [5] So. [6] Am Rande. Im Texte steht, ausgestrichen, אבימלך.

2 מֹעֲלָיו פַּעַל קָדֹם כָּל יִתְבֵי שְׁכֶם מָא טַב לְכוֹן דִּימְלְכוֹן עֲלֵיכוֹן
שִׁבְעִין גִּבְרִין כָּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל אוֹ דִימְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן גְּבַרָא חַד
3 וְתִדְכְּרוֹן אֲרֵי קְרִיבְנָן וְבִסְרָנָן אֲנָא: וּמַלִּילוּ אֲחֵי אִמֵּיהּ
עֲלוֹהִי קָדֹם כָּל יִתְבֵי שְׁכֶם יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאַטְּפַנִי
4 לְבַתְרוֹן בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אֲמַרוּ אֲחוּנָא הוּא: וְיָהֲבוּ לֵיהּ
שִׁבְעִין כְּסַף מִבֵּית בַּעַל קָדֹם וְאַגַּר בְּהוֹן אֲבִימֶלֶךְ גְּבִרִין
5 סָרִיקִין וּבְקִרִין וְאָזְלוּ בְּתָרְהִי: וְעַל לְבֵית אֲבוּהִי לְעָפְרָה
וְקַטֵּיל יָת אֲחוֹהִי בְּנֵי יְרֻבַּעַל שִׁבְעִין גְּבַרָא עַל אַבְנָא חֲדָא
אֲשְׁתְּאַר יוֹתָם בַּר יְרֻבַּעַל זְעִירָא אֲרֵי אִסְתַּמַּר: וְאִתְכַּנִּישׁוּ כָּל
6 יִתְבֵי שְׁכֶם וְכָל בֵּית נִלּוֹ וְאָזְלוּ וְאַמְלִיכוּ יָת אֲבִימֶלֶךְ לְמַהְוֵי
מַלְכָּא עִם בֵּישַׁר קְבַשְׁכֶם: וְחַוִּיאוּ לְיוֹתָם וְאָזַל וְקָם
7 בְּרֵישׁ טוּרָא דְגַרִיזִים קָלֵיהּ וְקָרָא וְאָמַר לְהוֹן קְבֵילוּנִי
מִנֵּי יִתְבֵי שְׁכֶם וְיִקְבֵּיל צְלוֹתְכוֹן יְיָ: מֵיזַל אַזְלוּ אִילָנַיָּא
8 לְמִפַּח עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא וְאָמְרוּ לְזֵיתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא: וְאָמַר
9 לְהוֹן זֵיתָא הַאֲשְׁבּוֹק יָת מִשְׁחִי דְּמִנֵּיהּ מְקָרְיִן קָדָמַי יְיָ וּבְיהּ
מִתְפָּאַרְן לְבַרְיָא וְאָזַךְ לְמִכְּבַד מַלְיוֹ עַל אִילָנַיָּא: וְאָמְרוּ
10 אִילָנַיָּא לְתִינְתָא אֵיתָא אַתְּ מְלוֹכִי עֲלָנָא: וְאָמְרַת לְהוֹן
תִּינְתָא הַאֲשְׁבּוֹק יָת חִלְיִי וְיָת דְּבִילְתִי שְׁפִירְתָא וְאָזַךְ
11 לְמִכְּבַד מַלְיוֹ עַל אִילָנַיָּא: וְאָמְרוּ אִילָנַיָּא[1] לְגֻפְנָא אֵיתָא
12 אַתְּ מְלוֹכִי עֲלָנָא: וְאָמְרַת לְהוֹן גֻּפְנָא הַאֲשְׁבּוֹק יָת חֲמְרִי
13 דְּבֵיהּ מְנַסְּכִין קָדָמַי יְיָ וּבְיהּ חָדֵי לְבַרְיָא וְאָזַךְ לְמִכְּבַד
מַלְיוֹ עַל אִילָנַיָּא: וְאָמְרוּ כָּל אִילָנַיָּא לְאָסְדָּא אֵיתָא אַתְּ
14 מְלוֹכִי עֲלָנָא: וְאָמְרַת לְהוֹן אָסְדָּא לְאִילָנַיָּא אִם בְּקוּשְׁטָא
15 מְלִיכְתּוּנִי[2] עֲלֵיכוֹן אֵיתוּ וְהִתְרַחֲצוּ בְּטוּלְיִי וְאִם לָא
תִּפּוֹק אִישְׁתָּא מִן אָסְדָּא וְתֵיכוֹל יָת אַרְזֵי לְבָנוֹן: וּכְעַן אִם
16

---

[1] In Hdschr. verschrieben "אי. [2] So.

בקשטא ובשלמותא עבדתון ואמליכתון ית אבימלך ואם
טבתא עבדתון עם ירבעל ועם ביתיה ואם כגמלא דירותי
17 עבדתון ליה: דאגיח אבא עליכון ומסר ית נפשיה כעל גב
18 לאתקטלא ושיזיב יתכון מיד מדיינאי: ואתון קמתון על בית
אבהה יומא דין וקטילתון ית בנוהי שבעין גברא על אבנא
חדא ואמליכתון ית אבימלך בר אמתיה על יתבי שכם ארי
19 אחוכון הוא: ואם בקשטא ובשלמותא עבדתון עם ירבעל
ועם ביתיה יומא הדין חדו באבימלך ויחדי אף הוא בכון:
20 ואם לא תפוק אישתא מאבימלך ותיכול ית בית שכם וית
בית מלוא ותפוק אישתא מבית שכם ומבית מלוא ותיכול ית
21 אבימלך: ואפך יותם ועריק ואזל לבאר ויתיב תמן מן קדם
22 אבימלך אחוהי: ומלך אבימלך על ישראל תלת שנין:
23 ושלח ייי רוח בישא בין אבימלך ובין יתבי שכם ושקרו
24 יתבי שכם באבימלך: למיתי חשות שבעין בני ירבעל
ותמהון לשוואה על אבימלך אחוהון דקטל יתהון ועל יתבי
25 שכם דתקיפו ית ידוהי למקטל ית אחוהי: ושויאו ליה
יתבי שכם כמנין על רישי טוריא ואנסין ית כל דיעבר
26 עליהון באורחא[1] ואתחוה לאבימלך: ואתא געל בר עבד
27 ואחוהי ועברו בשכם ואתחציצו עלוהי יתבי שכם: ונפקו
לחקלא וקטפו ית כרמיהון ועצרו ועבדו חפגין[2] ועלו לבית
28 טעוותהון ואכלו ושתיאו ולוטו ית אבימלך: ואמר געל בר
עבד מן אבימלך ומן שכם ארי נפלחניה הלא בר ירבעל
הוא וזבול שלטוניה פלחו ית אנשי חמור אבוהי דשכם ומדין
29 נפלחניה אנחנא: ומן ימסר ית עמא הדין בידי ואעדי ית

---

[1] So; auch Jos. II, 22 var.; vgl. Kautzsch, Mitteilung u. s. w. S. XIV zu Genes. XXIV, 42. [2] Auch XXI, 21 mit Schwa; anders XI, 34; XXI, 23.

30 אֲבִימֶלֶךְ וַאֲמַר לַאֲבִימֶלֶךְ טַפְּסִ֫ית מִשְׁיֵתָךְ וּפוּק׃ וּשְׁמַע
31 זְבוּל רַב קַרְתָּא יָת פִּתְגָמֵי גַּעַל בַּר עַבֶד וְתַקִּיף רְגָזֵיהּ׃ וְשָׁלַח
אֲזָדִין לוּת אֲבִימֶלֶךְ בְּרַז לְמֵימַר הָא גַּעַל בַּר עַבֶד וַאֲחוֹהִי
32 אֲתַן לְשִׁכְמָם וְהָא אִנּוּן צָיְרִין יָת קַרְתָּא עֲלָךְ׃ וּכְעַן קוּם
33 בְּלֵילְיָא אַתְּ וְעַמָּא דְּעִמָּךְ וְכְמִין בְּחַקְלָא׃ וִיהֵי בְּצַפְרָא
כְּמִדְנַח שִׁמְשָׁא תְּקַדֵּים וְתִתְנַגֵּד עַל קַרְתָּא וְהָא הוּא וְעַמָּא
34 דְּעִמֵּיהּ נָפְקִין לְוָתָךְ וְתַעֲבֵיד לֵיהּ כְּמָא דְּתִשְׁפַּח יָדָךְ׃ וְקָם
אֲבִימֶלֶךְ וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ בְּלֵילְיָא וְכְמִנוּ עַל שְׁכֶם אַרְבַּע
35 כִּשְׁרִין׃ וּנְפַק גַּעַל בַּר עַבֶד וְקָם בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע קַרְתָּא וְקָם
36 אֲבִימֶלֶךְ וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ מִן כְּמִנָא׃ וְחָזָא גַּעַל יָת עַמָּא
וַאֲמַר לְזְבוּל הָא עַמָּא נָחִית מֵרֵישֵׁי טוּרַיָּא וְאַמַּר לֵיהּ זְבוּל
37 יָת טוּלָיָא דְּטוּרַיָּא אַתְּ חָזֵי כְּגַבְרַיָּא׃ וַאֲוֹסִיף עוֹד גַּעַל לְמַעֲנֵי
וַאֲמַר הָא עַמָּא נָחִתִין מִן תְּקַפָּא דְּאַרְעָא וּמִשְׁרִיתָא חָדָא אָתְיָא[1]
38 מֵאֲרַח מֵישַׁר מְעוֹנְנָיָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ זְבוּל אַן אִנּוּן פִּתְגָמָךְ דַּאֲמַרְתְּ
אֲמַר מַן אֲבִימֶלֶךְ אֲדֵי נִפְלְחִנֵיהּ הֲלָא דֵּין עַמָּא דְּקֵצֵיתָא בֵּיהּ
39 פּוֹק כְּבַעְיָן כְּעַן וְאָגֵיחַ קְרָבָא בֵּיהּ׃ וּנְפַק גַּעַל קֳדָם יְתִבֵי שְׁכֶם
40 וְאָגֵיחַ קְרָבָא בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ וְרַדְפֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ וְאַפֵּךְ מִן קֳדָמוֹהִי
41 וְנָפְלוּ קְטִילִין סַגִּיאִין עַד מְעָלָנָא דִּתְרַע׃ וְיָתִיב אֲבִימֶלֶךְ
בַּאֲרוּמָה וְתָרֵיךְ זְבוּל יָת גַּעַל וְיָת אֲחוֹהִי מִלְּמִתַּב בִּשְׁכֶם׃
42 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי וּנְפַק עַמָּא לְחַקְלָא וְחַוִּיאוּ
43 לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וּדְבַר יָת עַמָּא וּפְלִיגִינוּן לְתַלָּת מִשְׁרִין וְכְמִן
בְּחַקְלָא וְחָזָא וְהָא עַמָּא נָפֵיק מִן קַרְתָּא וְקָם עֲלֵיהוֹן
44 וּקְטָלִינוּן׃ וַאֲבִימֶלֶךְ וּמִשְׁרִיתָא דְּעִמֵּיהּ אִתְנַגְּדוּ וְקָמוּ בְּמַעֲלָנָא
דִּתְרַע קַרְתָּא וּתְרֵין מִשְׁרִין אִתְנַגְּדוּ עַל כָּל דִּבְחַקְלָא
45 וּקְטָלוּנוּן׃ וַאֲבִימֶלֶךְ אָגֵיחַ בְּקַרְתָּא כָּל יוֹמָא הָהוּא וְכְבַשׁ יָת

---

[1] So; vgl. zu VII, 8.

קָרְתָּא וְיָת עַמָּא דִּבַּהּ קְטַל וְתָרַע יָת קִרְתָּא וּזְרָעַהּ בִּיגְתָא׃
46 וּשְׁמָעוּ כָּל יְתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וְאָתוֹ לְצְרִיחַ בֵּית אֵל לְבִגְזַר
47 קָיֵם׃ וְאִתְחְוֵיָת לַאֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אִתְכַּנִּישׁוּ כָּל יְתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם׃
48 וּסְלִיק אֲבִימֶלֶךְ לְטוּרָא דְּצַלְמוֹן הוּא וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּהּ וְנָסִיב
אֲבִימֶלֶךְ יָת כַּלְבַּיָּא[1] בִּידֵיהּ וְקָץ סוּכַת אִילָן וְנָטְלֵיהּ וְשַׁוִּי
עַל פִּתְפֵּיהּ וְאָמַר לְעַמָּא דְּעִמֵּהּ מָא חֲזֵיתוֹן עֲבַדִית אִסְרְחוּ
49 עֲבִידוּ כְּוָתִי׃ וְקָצוּ אַף כָּל עַמָּא גַּבְרָא סוּכֵיהּ וְאָזְלוּ בָּתַר
אֲבִימֶלֶךְ וְשַׁוִּיאוּ עַל צְרִיחָא וְאַדְלִיקוּ עֲלֵיהוֹן יָת צְרִיחָא בְּנוּרָא
50 וְאִתְקְטָלוּ אַף כָּל אֱנָשֵׁי מִגְדַּל שְׁכֶם כְּאַלֶּיךְ גַּבְרִי וְאִתְּתָא׃ וְאָזַל
51 אֲבִימֶלֶךְ לְתֻבֶּץ וְשָׁרֵא בְּתֻבֶּץ וְכָבְשַׁהּ׃ וּמִגְדַּל תַּקִּיף הֲוָה
בְּגַו קִרְתָּא וְאָפְכוּ לְתַמָּן כָּל גְּבַרַיָּא וְנָשַׁיָּא וְכָל יְתְבֵי קִרְתָּא
52 וְאָגְפוּ בָּאַפֵּיהוֹן וְסַלִּיקוּ[2] עַל אִיגַּר מִגְדְּלָא׃ וְאֲתָא אֲבִימֶלֶךְ
עַד מִגְדְּלָא וְאָגַח קְרָבָא בֵּיהּ וְקָרֵיב עַד תְּרַע מִגְדְּלָא
53 לְאוֹקָדוּתֵיהּ בְּנוּרָא׃ וּרְמַת אִתְּתָא חָדָא פַּלְגוּת רִכֶּב רְחִי עַל
54 רֵישָׁא דַּאֲבִימֶלֶךְ וּדְעָת יָת גֻּלְגַּלְתֵּיהּ׃ וְקָרָא בִּפְרָיָיא לְעוּלֵימָא
נָשִׂיל זֵינֵיהּ וְאֵמַר לֵיהּ שְׁלוֹף חַרְבָּךְ וְקַטְלִנִי דִּלְמָא יֵימְרוּן
55 עֲלַי אִתְּתָא קְטָלְתֵיהּ וְקַטְלֵיהּ עוּלֵימָא וּמִית׃ וְחָזוֹ אֱנָשׁ
56 יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִית אֲבִימֶלֶךְ וַאֲזָלוּ גַּבְרֵי לַאֲתְרֵיהּ׃ וַאֲתֵיב יְיָ
יָת בִּישַׁת אֲבִימֶלֶךְ דְּעֲבַד לְאֲבוּהִי לְמִקְטַל יָת שִׁבְעִין אֲחוֹהִי׃
57 וְיָת כָּל בִּישַׁת אֱנָשֵׁי שְׁכֶם אֲתֵיב יְיָ בְּרֵישְׁהוֹן וְאָתָא לְוָתְהוֹן
לְוָשְׁתָּם יוֹתָם בַּר יְרֻבַּעַל׃

X. וְקָם בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ לְמִפְרַק יָת יִשְׂרָאֵל תּוֹלַע בַּר
פּוּאָה בַּר דּוֹדוֹ גַּבְרָא מִשְׁכְּבָא דְּבֵית יִשָּׂשכָר הוּא יָתִיב
2 בְּשָׁמִיר בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרָיִם׃ וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל עַסְרִין וְתַלָּת
3 שְׁנִין וּמִית וְאִתְקְבַר בְּשָׁמִיר׃ וְקָם בְּתְרוֹהִי יָאִיר גִּלְעָדָאָה וְדָן

---

[1] So. [2] Sieht in Hdschr. fast wie "ל" aus.

4 אֶת יִשְׂרָאֵל עֶסְרִים וְתֹתִים שָׁנִים׃ וְהָהּ לוֹ תְּלֹתִים בָּנִים רֹכְבִים
עַל תְּלֹתִים עֲיָרִים וְתֹלְתִים קְרוּיִם לְהֹנָּם קָרוּ פַּפְּרֵי יָאִיר
5 עַד יוֹמָא הָדֵין דִּבְאַרְעָא[1] גִּלְעָד׃ וּמִית יָאִיר וְאִתְקְבַר בְּקָמוֹן׃
6 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד הֲבִישׁ קֳדָם יְיָ וּפְלָחוּ יָת
בַּעֲלַיָּא וְיָת עַשְׁתָּרְתָּא וְיָת טַעֲוַת אֲרָם וְיָת טַעֲוַת צִידוֹן וְיָת
טַעֲוַת מוֹאָב וְיָת טַעֲוַת בְּנֵי עַמּוֹן וְיָת טַעֲוַת פְּלִשְׁתָּאֵי וְשִׁבְקוּ
7 יָת פֻּלְחָנָא דְיְיָ וְלָא פַּלְחוּ קֳדָמוֹהִי׃ וּתְקֵף רְגָזָא דְיְיָ
8 בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַרִינּוּן בְּיַד פְּלִשְׁתָּאֵי וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְדָחֲקוּ
וְשָׁבְרִידוּ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשַׁתָּא הַהִיא תְּמָנְיָא עַסְרֵי שְׁנִין יָת
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא בַּאֲרַע אֱמוֹרָאָה דִּבְגִלְעָד׃
9 וְעִבְרוּ בְּנֵי עַמּוֹן יָת יַרְדְּנָא לְאַגָּחָא קְרָבָא אַף בְּבֵית יְהוּדָה
וּבְבֵית בִּנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרַיִם[2] וְעִקַּת לְיִשְׂרָאֵל לַחֲדָא׃
10 וְזָעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ לְמֵימַר חַבְנָא קֳדָמָךְ וְאֲרֵי שְׁבַקְנָא
11 יָת פֻּלְחָנָא דְאֱלָהָנָא וּפַלְחְנָא יָת בַּעֲלַיָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל הֲלָא מִמִּצְרַיִם וּמִן אֱמוֹרָאָה וּמִן בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן
12 פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וְצִידוֹנָאֵי וְעַמְלָקָאֵי וְאָנְשׁ מְעוֹן דְּחַקוּ יְתְכוֹן וּבְעִיתוּן
13 מִן קֳדָמַי וּפְרַקִית יְתְכוֹן מִידְהוֹן׃ וְאַתּוּן שְׁבַקְתּוּן יָת פֻּלְחָנִי
וּפַלְחְתּוּן לְשַׁעוֹת עַמְמַיָּא בְּכֵן לָא אוֹסִיף לְמִפְרַק יְתְכוֹן׃
14 אִיזִילוּ וּבְעוֹ מִן טַעֲוָתָא דְּאִתְרְעִיתוּן[3] בְּהוֹן הָאַם יְפַלְּחוּן
15 לְמִפְרְקְכוֹן בְּעִדָּן עָקְתְכוֹן׃ וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ חַבְנָא
עֲבֵיד אַתְּ לָנָא כְּכֹל דְּתִקֵּין קֳדָמָךְ בְּרַם שֵׁיזִבְנָא[4] כְּעַן יוֹמָא
16 הָדֵין׃ וְאַעְדִּיוּ[5] יָת טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִבֵּינֵיהוֹן וּפַלְחוּ קֳדָם יְיָ
וְאִתְקְצַר נַפְשׁוֹ בְּעָמְלָא יִשְׂרָאֵל[6]׃ וְאִתְכַּנִּישׁוּ בְּנֵי עַמּוֹן וְשָׁרוּ בְּגִלְעָד

[1] So; zulässig? [2] ה scheint aus ח verbessert. [3] So, mit ū. [4] So; ebenso אֲשִׁישֵׁנִי XVI, 26, תַּקִּיפֵנִי XVI, 28; aber פְּצִירְנָא Jos. XIII, 6. Mit Schwa auch סַעֲדוּנָא Jos. X, 6 gegenüber קְשׁוּלֵנִי Jud. IX, 54. [5] So; gedrängt am Ende der Zeile. [6] Schluss des Verses versehentlich hebräisch.

18 וַאֲמְרוּ עַמָּא לְגַבְרֵי גִלְעָד מַן גְּבַר דִּישְׁרֵי לְאָגָחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן
הֵוֵי לְרֵישׁ לְכֹל יָתְבֵי גִלְעָד׃

XI. וְיִפְתָּח גִּלְעָדָאָה הֲוָה גִּבָּר[2] חַיְלָא הוּא בַּר אִתְּתָא
2 פְּנַקְיְתָא וְאוֹלִיד גִּלְעָד יָת יִפְתָּח׃ וִילִידַת אִתַּת גִּלְעָד לֵיהּ
בְּנִין וּרְבִיאוּ בְנֵי אִתְּתָא וְתָרִיכוּ יָת יִפְתָּח וַאֲמָרוּ לֵיהּ לָא
3 תֵּחְסֵן בְּבֵית אֲבוּנָא אֲרֵי בַּר אִתְּתָא[3] אַחֲרִי[4] אַת׃ וְעָרַק יִפְתָּח
מִן קֳדָם[5] אַחְוָהִי וִיתֵיב בְּאַרְעָא טָב[6] וְאִתְכַּנְּשׁוּ לְוָת יִפְתָּח
4 גְּבָרִין סְרִיקִין וְנַפְּקוּ עִמֵּיהּ׃ וַהֲוָה לְזִמַן יוֹמִין וְאָגִיחוּ קְרָבָא
5 בְּנֵי עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה כַּד אָגִיחוּ קְרָבָא בְּנֵי עַמּוֹן עִם
יִשְׂרָאֵל וְאָזְלוּ סָבֵי גִלְעָד לְמִדְבַּר יָת יִפְתָּח מֵאַרְעָא טָב[7]׃
6 וַאֲמָרוּ לְיִפְתָּח אֵיתָא וִתְהֵי לַנָא לְרַבָּא וְנִגַּח קְרָבָא בִּבְנֵי
7 עַמּוֹן׃ וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד הֲלָא אַתּוּן סְנֵיתוּן יָתִי
וְתָרֵיכְתּוּנִי מִבֵּית אֲבָא וּמִדִּין[8] אֲתֵיתוּן לְוָתִי כְּעַן כַּד עָקַת
8 לְכוֹן׃ וַאֲמָרוּ סָבֵי גִלְעָד לְיִפְתָּח בֵּכֵן כְּעַן תָּבְנָא לְוָתָךְ וְתֵהָךְ
עִמָּנָא וְתִגַּח קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וְתְהֵי לַנָא לְרֵישׁ לְכֹל יָתְבֵי
9 גִלְעָד׃ וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד אִם מְהֵיבִין אַתּוּן יָתִי לְאַגָּחָא
קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וְיִמְסַר יְיָ יָתְהוֹן קֳדָמָי[9] אֲנָא אֶהְוֵי[10]
10 לְכוֹן׃ וַאֲמָרוּ סָבֵי גִלְעָד לְיִפְתָּח מֵימְרָא דַּייָ יְהֵי סָהִיד בֵּינָנָא
11 אִם לָא כְּפִתְגָמָךְ כֵּן נַעְבִּיד׃ וַאֲזַל יִפְתָּח עִם סָבֵי גִלְעָד וּמַנִּיאוּ
עַמָּא יָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן לְרֵישׁ וּלְרַבָּא וְסַדַּר יִפְתָּח יָת כָּל פִּתְגָמוֹהִי
12 קֳדָם[11] יְיָ בְּמִצְפָּיָא׃ וְשַׁלַּח[12] יִפְתָּח אִזְגָּדִין לְוָת מַלְכָּא דִבְנֵי
עַמּוֹן לְמֵימַר מָא לִי וְלָךְ[13] אֲרֵי אֲתֵיתָא לְוָתִי לְאַגָּחָא קְרָבָא

---

1 Hdschr. מִן. 2 Soc. גִּבָּר. 3 So auch Soc. 4 Soc. אָחוֹרִי. 5 Soc. קָ. 6 Soc. בְּטוּב. 7 So hier auch Soc. 8 Soc. "מִדִּ. 9 Soc. "ק; und am Schlusse, wie es scheint, ă aus ā verbessert. 10 Soc. אֶהֱוֵי. 11 Soc. קֳדָמַיִּ; das folgende יְיָ fehlt. 12 Soc. "שַׁ. 13 So auch Soc.

13 בְּאַרְעִי׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְּבְנֵי עַמּוֹן לְאִזְדַּוְּגוּתֵי יִפְתָּח אֲרֵי נְסִיב יִשְׂרָאֵל
יָת אַרְעִי בְּמִסְקֵהּ מִמִּצְרַיִם מִן אַרְנוֹנָא וְעַד יַבֹּקָא וְעַד יַרְדְּנָא וּכְעַן
אֲתֵיב יָתְהוֹן בִּשְׁלָם׃ 14 וְאוֹסֵיף עוֹד יִפְתָּח וְשַׁלַּח אִזְדַּוְּגִין לְוָת
15 מַלְכָּא דְּבְנֵי עַמּוֹן׃ וַאֲמַר לֵהּ כִּדְנָן אֲמַר יִפְתָּח לָא נְסִיב
יִשְׂרָאֵל יָת אַרְעָא מוֹאָב[1] וְיָת אַרְעָא בְּנֵי עַמּוֹן׃ אֲרֵי בְּמִסְקְהוֹן 16
מִמִּצְרַיִם וְאָזַל יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא עַד יַמָּא דְסוּף וַאֲתָא לְרֻקֵּם׃
17 וְשַׁלַּח יִשְׂרָאֵל אִזְדַּוְּגִין לְוָת מַלְכָּא דֶּאֱדוֹם לְמֵימַר אֶעְבְּרָר[2] כְּעַן
בְּאַרְעָךְ וְלָא קַבֵּיל מַלְכָּא דֶּאֱדוֹם וְאַף לְוָת מַלְכָּא דְּמוֹאָב
18 שַׁלַּח וְלָא אֲבָא וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּרֻקֵּם׃ וְאָזַל בְּמַדְבְּרָא וְאַקִּיף
יָת אַרְעָא דֶּאֱדוֹם[3] וְיָת אַרְעָא מוֹאָב[4] וַאֲתָא[5] מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא לְאַרְעָא
דְּמוֹאָב וְשָׁרוֹ בְּעִבְרָא דְּאַרְנוֹן וְלָא עָלוֹ בִּתְחוּם מוֹאָב אֲרֵי
אַרְנוֹן תְּחוּם מוֹאָב׃ 19 וְשַׁלַּח יִשְׂרָאֵל אִזְדַּוְּגִין לְוָת[6] סִיחוֹן מַלְכָּא
אֱמוֹרָאָה מַלְכָּא דְּחֶשְׁבּוֹן וַאֲמַר לֵהּ יִשְׂרָאֵל נְעִבְרָר כְּעַן בְּאַרְעָךְ
עַד אֲתַרִי׃ 20 וְלָא הֵימִין סִיחוֹן יָת יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר[7] בִּתְחוּמֵיהּ
וּכְנֵשׁ סִיחוֹן יָת כָּל עַמֵּיהּ וְשָׁרוֹ בְּיָהְצָץ וְאִגַּח קְרָבָא עִם
21 יִשְׂרָאֵל׃ וּמְסַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל יָת סִיחוֹן וְיָת כָּל עַמֵּיהּ
בִּידָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמְחָנוֹן[8] וּוְרִיתִ יִשְׂרָאֵל יָת כָּל אַרְעָא אֱמוֹרָאָה
22 יָתִיב אַרְעָא הָהִיא׃ וּוְרִיתוּ יָת כָּל תְּחוּם אֱמוֹרָאָה מֵאַרְנוֹנָא
23 וְעַד יַבֹּקָא וּמִן מַדְבְּרָא וְעַד יַרְדְּנָא׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
תְּרִיךְ יָת אֱמוֹרָאָה מִן קֳדָם[9] עַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ מְדַמֵּי לְמֵירְתָהּ׃
24 הֲלָא יָת דְּיַחְסְנִיךְ[10] כְּמוֹשׁ מָיְתָךְ יְרֵיתִ תֵּירֵת וְיָת כָּל
25 דְּיִתְרִיךְ יְיָ אֱלָהָנָא מִן קֳדָמָנָא יְרֵיתִ נֵירֵת׃ וּכְעַן הַטָּב טָב

---

[1] Soc. „אַרְעָא דְּ". [2] Soc. אֶעְבְּרָה. [3] Soc. „אַרְעָא דְּ". [4] Soc. „אַרְעָא דְּ".
[5] So Soc. Hdschr. „וְתוּ". [6] Hier sind in der Handschrift irrtümlich zwölf Worte aus v. 17 hineingeraten, die aber bereits durch zwei dicke Punkte am Anfang und Ende gekennzeichnet sind. [7] Soc. לְמֶעְבַּר. [8] Soc. „וְתוּ". [9] Soc. „קֳ. [10] Soc. „יְנָךְ".

אֶת מִבְּלִי בַּר צִפּוֹר מֶלֶךְ דִּבוֹאַבְ חֲמָדָן[1] דֵּן עִם יִשְׂרָאֵל אִם
קָבְּאָ אֲגִיחַ[2] בְּחֶשְׁבּוֹן: כַּד יְתִיב[3] יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְפַלְכַתָּהָא 26
וּבְעֲרֹעֵר[4] וּבְכָל קִרְוָיָא דְּעַל תְּחוֹמֵי אַרְנוֹן תְּלַת
מְאָה שְׁנִין וּמְדַן[5] לָא שֵׁזִיבְתּוּן בְּעִדָּנָא הַהוּא: וְאַנָא לָא 27
חַשִׁית לָךְ וְאַתְּ עָבֵיד עִמִּי בִּישָׁא לְאָגָחָא קְרָבָא בִּי דַּיָּן יְיָ
דְּעָבֵיד דִּינָא יוֹמָא דֵּין בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן: וְלָא 28
קַבֵּיל מַלְכָּא דִּבְנֵי עַמּוֹן לְפִתְגָמֵי יִפְתָּח דִּשְׁלַח לְוָתֵיהּ:
וּשְׁרָת עַל יִפְתָּח רוּחָא[6] גְּבוּרְיָא מִן קֳדָם[7] יְיָ וְעָבַר יָת גִּלְעָד וְיָת 29
מַנַּשֶּׁה וְעָבַר יָת[8] מִצְפֵּיָא דְּגִלְעָד וּמִמִּצְפֵּיָא דְּגִלְעָד עָבַר לְוָת[9]
בְּנֵי עַמּוֹן: וְקָיֵים יִפְתָּח קְדָם[7] יְיָ וְאָמַר אִם מְמַסַּר 30
תִּמְסַר יָת בְּנֵי עַמּוֹן בִּידִי: וִיהֵי דְּיִפּוֹק מִפֻּקָּא בַּר מִהַשַּׁי בֵּיתִי[11] 31
לְקַדָּמוּתִי כַּד אֲתוּב בְּשָׁלָם מִבְּנֵי עַמּוֹן וִיהֵי קֳדָם[7] יְיָ וְאַסְקִנֵּיהּ
עֲלָתָא: וְעָבַר יִפְתָּח לְוָת בְּנֵי עַמּוֹן לְאָגָחָא קְרָבָא בְּהוֹן 32
וּמְסַרִינוּן[12] יְיָ בִּידֵיהּ: וּמְהַנוּן מֵעֲרוֹעֵר[13] וְעַד מְעִלְיָא דְּמִנִּית
עֶסְרִין קִרְוִין וְעַד מֵישַׁר כַּרְמֵיָא מַחְתָּא רַבְּתָא לְהַנָּא
וְאִתְבְּרוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִן קֳדָם[14] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאָתָא יִפְתָּח 34
לְמִצְפֵּיָא לְבֵיתֵיהּ וְהָא בְּרְתֵּיהּ נָפְקָא[15] לְקַדָּמוּתֵיהּ בְּתוּפִין
וּבְחֵנְגִין וּלְחוֹד הִיא יְחִידָאָה[16] לֵית לֵיהּ מִנֵּיהּ בַּר אוֹ בְרָת: וְהֲוָה 35
כַּד חֲזָא יָתַהּ וּבַזַּע יָת לְבוּשׁוֹהִי וְאָמַר וֵי בְּרָתִי אַכְלָא
אַכְרַעְתִּינִי וְאַתְּ הֲוֵית בְּעַכְּרַי וְאָנָא פְּתַחִית פּוּמִי לְמֵימַר קֳדָם[17]

---

[1] Soc. חֲמָדָן. [2] Soc. אֲגִיחַ קְרָבָא. [3] Soc. יַתִּיב.
[4] Soc. "עוֹר". [5] Soc. "מִ". [6] So! Die Anmerkung zu Josua XV, 5 wird hierdurch in Frage gestellt. [7] Soc. abgekürzt קֳ.
[8] Die letzten fünf Worte in der Handschrift irrtümlich wiederholt.
[9] Fehlt bei Soc. [10] Soc. קָיֵים. [11] Hdschr. "הִי".
[12] Soc. "נִי". [13] Soc. ohne ו. [14] Soc. "קֳ". [15] So Soc., freilich beinah wie נְפַקָּא aussehend; Hdschr. נְפַקְּא. Hdschr. ebenso v. 39 הֲדַקְּא. Vgl. Josua S. 3 Anm. 14. [16] Soc. "לָא". [17] Soc. abgekürzt קֳ.

36 יַעַי וַלֹּא אָשׁוּל לִמְתֹּב׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אַבָּא פַּתַחְתָּא[1] יָת פּוּמָךְ
בְּנַדַּר קֳדָם[2] יְיָ עֲבִיד לִי כְּמָא דִנְפַק מִפּוּמָךְ בְּתַר דְּעַבַד לָךְ
37 יְיָ פּוּרְעָנוּתָא מִבַּעֲלֵי דְּבָבָךְ מִבְּנֵי עַמּוֹן׃ וַאֲמַרַת לַאֲבוּהָא
יִתְעֲבֵיד לִי פִּתְגָמָא הָדֵין שְׁבוֹק מִנִּי תְּרֵין[3] יַרְחִין וְאֵהָךְ וְאֵתְגְּיַד[4]
38 עַל טוּרַיָּא וְאֶבְכִּי עַל בְּתוּלַיַּי אֲנָא וְחַבְרָתַי׃ וַאֲמַר אֵיזִיל
וְשַׁלַּח יָתַהּ תְּרֵין יַרְחִין וַאֲזָלַת הִיא וְחַבְרָתַהָא וּבְכַת עַל
39 בְּתוּלַהָא עַל טוּרַיָּא׃ וַהֲוָה מִסּוֹף תְּרֵין יַרְחִין וְתָבַת לְוָת
אֲבוּהָא וְעָבַד לַהּ יָת נִדְרַהּ דִּנְדַר וְהִיא לָא יְדַעַת[5] גֶּבֶר וַהֲוָת
לְגֵזֵרָא בְּיִשְׂרָאֵל בְּדִיל דְּלָא לְאַסְקָא גֶּבֶר יָת בְּרַתַּהּ וְיָת
בְּרַתְהָהּ לְעַלְמָא כְּמָא דְּעָבַד יִפְתָּח גִּלְעָדָאָה דְּלָא[6] שָׁאִיל
לְפִנְחָס[8] כָּהֲנָא וְאִלּוֹ שָׁאִיל[7] לְפִנְחָס[8] כָּהֲנָא וַהֲוָה פָּרֵיק יָתַהּ
בְּרַמְיָן׃ מִכַּמָּן לְזַמָּן אָזְלִין בְּנַת יִשְׂרָאֵל לְאַגָּאָה לִבַּת יִפְתָּח
40 גִּלְעָדָאָה אַרְבְּעָה[9] יוֹמִין בְּשַׁתָּא׃

XII. וְאִתְכַּנִּישׁ אֱנַשׁ אֶפְרַיִם וְעָבַר לְצַפּוֹנָא וַאֲמַרוּ לְיִפְתָּח
לְמָא עֲבַרְתָּא לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וְלָנָא לָא קְרֵיתָא
2 לְמֵיזַל עִמָּךְ בֵּיתָךְ נוּקֵד עֲלָךְ בְּנוּרָא׃ וַאֲמַר יִפְתָּח לְהוֹן
גַּבַר אֱנַשׁ דִּין הֲוֵיתִי אֲנָא וְעַמִּי וּבְנֵי עַמּוֹן לְחָדָא וּבְעֵית מִנָּכוֹן
3 וְלָא פַּרְקְתּוּן יָתִי מִידְּהוֹן׃ וַחֲזֵיתִ אֲרֵי לֵיתָךְ פָּרֵיק וּמְסֵירִית
יָת נַפְשִׁי כַּפְלַי גַּב לְאַחְקְטָלָא וְעָבְרִית לְוָת בְּנֵי עַמּוֹן וּמְסַרִינוֹן
יְיָ בִּידִי וּלְמָא סְלֵיקְתּוּן לְוָתִי יוֹמָא דִין לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּי׃
4 וְכַנֵּשׁ יִפְתָּח יָת כָּל אֱנָשֵׁי גִּלְעָד וְאָגַח קְרָבָא עִם דְּבֵית אֶפְרַיִם
וּמְחַו אֱנָשֵׁי גִּלְעָד יָת דְּבֵית אֶפְרַיִם אֲרֵי אֲמַרוּ מְשֵׁיזְבַיָּא דְּבֵית

---

[1] Das Dagesch irrtümlich im ersten ת. [2] Soc. abgekürzt קֳ. [3] Hdschr. תְּרֵתִין. [4] So, mit e, Soc. In Hdschr. jetzt "ג", doch früher vielleicht auch "ג". [5] So Soc., freilich beinah wie דְּלָעַת aussehend. Hdschr. דְּלָא. [6] Soc. דְּלָא. [7] So Soc. Hdschr. שָׁאַל. [8] So Soc. Hdschr. ohne Schwa; auch XX, 28. Vgl. Josua XXII, 13; Dalman Grammat. S. 56. [9] Soc. "ע".

אֶפְרַיִם כִּי אָתֶּן הַשִּׁבְטִין הַבַּיִת גִּלְעָד בְּגוֹ בַּיִת אֶפְרַיִם בְּגוֹ
בַּיִת מְנַשֶּׁה׃ וְאַחֲדוֹ דַּבַּיִת גִּלְעָד יָת מַעֲבָרָת יַרְדְּנָא עַל דַּבַּיִת 5
אֶפְרָיִם[1] וַהֲוֵי כַּד אֲמַר חַד מִמְּשֵׁיזְבֵי דַּבַּיִת אֶפְרַיִם אֶעְבַּר
וְאֲמַרִין לֵיהּ אֲנִשֵׁי גִּלְעָד אֶפְרָתָאי אַתְּ וְאָמַר לָא׃ וְאָמְרִין 6
לֵיהּ אֵימַר כְּעַן שִׁבְלְתָּא וְאָמַר סִבּוֹלֶתָא וְלָא מְתַקֵּן לְמִמְלַל
כֵּן וְאַחֲדִין לֵיהּ וְנָכְסִין לֵיהּ עַל מַעֲבָרָת יַרְדְּנָא וְאִתְקְטָלוּ
בְּעִדָּנָא הַהוּא מִדַּבַּיִת אֶפְרַיִם אַרְבְּעִין וְתְרֵין אַלְפִין׃ וְדָן יְפַתַּח 7
יָת יִשְׂרָאֵל שִׁית שְׁנִין וּמִית יִפְתָּח גִּלְעָדָאָה וְאִתְקְבַר בְּקִרְוֵי
גִּלְעָד׃ וְדָן בְּתְרוֹהִי יָת יִשְׂרָאֵל אִבְצָן דְּבֵית לָחֶם׃ וְהֲוָה לֵיהּ 8 9
תְּלָתִין בְּנִין וּתְלָתִין בְּנָן שַׁלַּח לְבָרָא וּתְלָתִין כְּלָּן אַיְתִיל
לְבְנוֹהִי גֵּין בָּרָא וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל שְׁבַע שְׁנִין׃ וּמִית אִבְצָן 10
וְאִתְקְבַר בְּבֵית לָחֶם׃ וְדָן בְּתְרוֹהִי יָת יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן דְּמִשְׁבָּט 11
זְבוּלוֹן וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל עַסַר שְׁנִין׃ וּמִית אֵילוֹן דְּמִשְׁבָּט 12
זְבוּלוֹן וְאִתְקְבַר בְּאַיָּלוֹן בְּאַרְעָא שִׁבְטָא זְבוּלוֹן׃ וְדָן בְּתְרוֹהִי 13
יָת יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן בַּר הִלֵּל דְּפִרְעַתּוֹן׃ וְהֲוָה לֵיהּ אַרְבְּעִין 14
בְּנִין וּתְלָתִין בְּנֵי בְּנִין רְכִבִין עַל שִׁבְעִין עַיְרִין וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל
תְּמָנֵי שְׁנִין׃ וּמִית עַבְדּוֹן בַּר הִלֵּל דְּפִרְעַתּוֹן וְאִתְקְבַר בְּפִרְעַתּוֹן 15
בְּאַרְעָא שִׁבְטָא אֶפְרַיִם בְּטוּרָא דְּבֵית עֲמָלֵק׃

XIII. וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּמְסַלְּקוֹן
יְיָ בִּידָא דְּפִלִשְׁתָּאֵי אַרְבְּעִין שְׁנִין׃ וַהֲוָה גְּבַרָא חַד מִצָּרְעָה 2
מִזַּרְעִית דָּן וּשְׁמֵיהּ מָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ עָקְרָא וְלֵית לַהּ וְלָד׃
וְאִתְחֲזִי מַלְאֲכָא דַּיְיָ לְאִתְּתָא וְאָמַר לַהּ הָא כְּעַן אַתְּ עָקְרָא 3
וְלֵית לִיךְ וְלָד וְתֶעֱבֵּי וְתֵלְדִין בַּר׃ וּכְעַן אִסְתְּמְרִי כְּעַן וְלָא[2]
תִּשְׁתֵּי חֲמַר חֲדָא וְעִתִּיק וְלָא תֵּיכְלִין כָּל מְסָאבָא׃ אֲרֵי הָא אַתְּ 4 5
מְעַבְּרָא וְתֵלְדִין בַּר וּמִסְפַּר[3] לָא יִעְבַּר עַל רֵישֵׁיהּ אֲרֵי נְזִירָא

[1] Das ֶ über ר scheint aus ַ verbessert zu sein. [2] So Soc., Hdschr. ohne ו. [3] Soc. "וּמ.

וַיָּבֹ֣אוּ הָרֵבִ֣יא[1] מִן בֶּטנָא[2] וְהוּא יַשְׁרִי֮ לִמְפֶּ֣לֶק יִת יִשְׂרָאֵל
מִדָּא דְּפִלִשְׁתָּאֵ֒: וְאִתַּ֣ת אִתְּתָא וְאֲמַרַ֣ת לְבַעְלַ֣הּ לְמֵימַ֔ר 6
גַּבְרָ֣א דֵּיוָ֣ן אַתָּ֣א לְוָתִ֔י וְחִזְיָתֵ֖הּ כְּחִזְיוֹ֣ מַלְאֲכָ֣א דֵּיוָ֑ן חְסִ֣ין
לַחֲדָ֔א וְלָ֣א שְׁאַלְתֵּ֔ית אֵ֖י מִדִּ֥ין הֽוּא וְיָת֙ שְׁמֵ֣יהּ לָ֔א חַוִ֖י לִֽי׃
וַאֲמַ֣ר לִ֔י הָ֚א אַ֣ת מְעַדֵּ֔א וְתֵלִ֖ידִין בַּ֣ר וּכְעַ֑ן לָ֣א תִשְׁתֵּ֔ן חַמְ֖ר 7
חַדְּ֥ת וְעַתִּ֛יק וְלָ֥א תֵיכְלִ֖ין כָּל מַסָּאבָ֣ אֲרֵ֑י נְזִירָ֥א דֵּיוָ֛ן הֲוֵ֥י לְגַבְרָ֖א[3]
מִן בֶּטנָ֣א[2] עַ֣ד יוֹמָ֔א מוֹתֵ֖הּ׃ וְצַלִּ֥י מָנ֖וֹחַ קֳדָ֑ם יְיָ֙ וַאֲמַ֣ר בְּבָעוּ֔ 8
יְיָ֙ גַּבְרָ֣א דֵּיוָ֔ן דְּשַׁלַּ֖חְתָּא ייתי[4] כְּעַ֣ן עִדָּ֑ן וְיוֹרֵ֥ינָ֛א וְיַלְפִּינָ֖א מָ֥א
נַעְבִּ֖יד לְגֻבְרָ֥א[3] דְּיִתְיַלַּֽד׃ וְקַבֵּ֥יל יְיָ֙ צְלוֹתֵ֣הּ דְּמָנ֔וֹחַ וְאִתָּ֥א 9
מַלְאֲכָ֖א[5] דֵּיוָ֣ן עוֹד לְוָ֑ת אִתְּתָ֣א וְהִ֔יא יָתְבָ֖א בְּחַקְלָ֑א וּמָנ֖וֹחַ
בַּעְלַ֥הּ לֵית עִמַּ֖הּ׃ וְאוֹחִ֣ירַת אִתְּתָ֔א וְרָהֲטַ֖ת וְחַוְיָ֣את לְבַעְלַ֑הּ 10
וַאֲמַ֣רַת לֵ֔הּ הָ֚א אִתְחַזִּ֣י לִ֔י גַּבְרָ֖א דַּאֲתָ֣א בְּיוֹמָ֑א דְּיָכִ֖י לְוָתִֽי׃
וְקָ֥ם וְאָזַ֖ל מָנ֑וֹחַ בָּתַ֣ר אִתְּתֵ֔הּ וַאֲתָ֕א לְוָ֖ת גַּבְרָ֑א וַאֲמַ֥ר לֵ֖יהּ 11
הֲאַ֥ת[6] גַּבְרָ֖א דְּמַלֵּ֣לְתָּא עִם אִתְּתָ֑א וַאֲמַ֖ר אֲנָֽא׃ וַאֲמַ֥ר מָנ֛וֹחַ 12
כְּעַ֥ן יִתְקַרְמ֖וּן פִּתְגָמָ֑ךְ מָ֚א דִּֽהֲוֵ֣י לְרֵבְיָ֔א[7] וְנַ֥עְבִּיד לֵֽיהּ׃
וַאֲמַ֥ר מַלְאֲכָ֖א דֵּיוָ֣ן לְמָנ֑וֹחַ מִכֹּ֗ל דַּאֲמַ֙רִית֙ לְאִתְּתָ֔א תִּסְתַּמַּ֖ר׃ 13
מִכֹּ֗ל דְּיִפּ֙וֹק֙ מִגַּפְנָ֣א דַּחֲמַרָ֔א לָ֥א תֵיכֹ֖ל וְחַמַּ֣ר חַדַּ֑ת וְעַתִּ֖יק לָ֥א 14
תִשְׁתֵּ֛י וְכֹ֥ל מַסָּאבָ֖ לָ֣א תֵיכֹ֑ול וְכֹ֛ל דְּפַקֵּ֥דְתֵּ֖הּ תִּטַּֽר׃ וַאֲמַ֥ר 15
מָנ֖וֹחַ[9] לְמַלְאֲכָ֣א דֵּיוָ֑ן נֵיחוֹד֙ כְּעַ֣ן וְנַעְבֵּ֔יד קֳדָמָ֖ךְ[10] גַּדְיָ֥א
בַּר עִזֵּֽי׃ וַאֲמַ֥ר מַלְאֲכָ֖א דֵּיוָ֣ן לְמָנ֑וֹחַ אִם תֵּיחַדִּינַ֔נִי[11] לָ֥א אֵיכ֖וֹל 16
בְּלַחְמָ֑ךְ וְאִם תַּעְבֵּ֣יד עֲלָ֔ה קֳדָ֖ם[12] יְיָ֙ תַּסְקִנֵּ֔הּ אֲרֵ֥י לָ֖א יְדַ֥ע

---

[1] So auch v. 12 u. 24 und Dalman, gramm. S. 120; s. aber v. 7. 8. Vgl. zu VII, 8. — Auch Soc. hier ohne Schwa. [2] Soc. "ב.
[3] Soc. ohne Schwa. [4] Soc. fehlt עוד ursprünglich; erst am Rande nachgetragen. [5] Irrtümlich mit בּ. [6] So auch Soc. [7] Auch Soc. ohne Schwa. [8] So, bei Athnach. Soc. "ל". [9] Pat. furt. hier in der Hdschr. ausgelassen. [10] Soc. "ק. [11] Soc. " "נִי". [12] Soc. abgek. ק.

17 מָנוֹחַ אֲדֹנִי מַלְאַךְ יְיָ הוּא׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ לְמַלְאַךְ[1] יְיָ מִי
18 שְׁמֶךָ אֲדֹנִי יִתְקָרְמוּן[2] אֹתָנֶךָ וְנִכַּבְּדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ
19 יְיָ לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא מַפְלִא׃ וַיִּסַּב מָנוֹחַ
אֶת גְּדִיָּא בַּר עִזֵּי וְיָת תִּקְלְבְתָּא וְאַסֵּיק עַל טַנָּא[4] יְיָ
20 וּמַפְלִשׁ[5] לְמַעְבַּד וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵהּ חָזִן׃ וַהֲוָה בְּמִסַּק שְׁלְהוֹבִיתָא[6]
מֵעִלַּוֵי מַדְבְּחָא לְצִית שְׁמַיָּא וּסְלִיק מַלְאַךְ יְיָ בְּשַׁלְהוֹבִית
מַדְבְּחָא וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵהּ חָזִן וְנָפְלוּ עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא׃
21 וְלָא אוֹסִיף עוֹד מַלְאַךְ יְיָ לְאִתְחֲזָאָה לְמָנוֹחַ וּלְאִתְּתֵהּ
22 בְּכֵין יְדַע מָנוֹחַ אֲדֹנִי מַלְאַךְ יְיָ הוּא׃ וַאֲמַר מָנוֹחַ לְאִתְּתֵהּ
23 מְמָת נְמוּת אֲרֵי מַלְאַךְ יְיָ חֲזֵינָא׃ וַאֲמָרַת לֵהּ אִתְּתֵהּ
אִלּוּ רְעָא קֳדָם[7] יְיָ דְּנְמוּת לָא קַבֵּיל מִנָּנָא עֲלָתָא וּמִנְחָתָא
וְלָא אַחֲזִינָא יָת כָּל אִלֵּין וּכְעִדָּן כְּדֵין לָא אַשְׁמַעְנָא כְּהָדָא׃
24 וְיָלִידַת אִתְּתָא בַּר וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ שִׁמְשׁוֹן וּרְבָא רְבִיא[8]
25 וּבָרְכֵיהּ יְיָ׃ וְשָׁרִיאַת רוּחָא גְּבוּרְתָא מִן קֳדָם[9] יְיָ לְתַקְפוּתֵיהּ
בְּמַשְׁרִיתָא דְּן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל[10]׃

XIV. וְנָחַת שִׁמְשׁוֹן לְתִמְנַת וְחָזָא אִתְּתָא בְּתִמְנַת מִבְּנָת
2 פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וְסְלִיק וְחַוִּי לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ וְאָמַר אִתְּתָא חֲזֵיתִי
3 בְּתִמְנַת מִבְּנָת פְּלִשְׁתָּאֵי וּכְעַן סַבּוּ יָתַהּ לִי לְאִתּוּ׃ וַאֲמַר לֵהּ
אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ הֲלֵית בִּבְנָת אִתְּתָא[11] וּבְכָל עַמִּי אִתְּתָא דְּאַתְּ
אָזֵיל לְמִסַּב אִתְּתָא מִפְּלִשְׁתָּאֵי עָרֵלָיָא וַאֲמַר לְאֲבוּהִי יָתַהּ
4 סַב לִי אֲרֵי הִיא פַּשְׁרַת בְּעֵינָי׃ וַאֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לָא יְדָעִין אֲרֵי
מִן קֳדָם יְיָ הֵיא אֲרֵי תְּסַקְּפָא הִוא בְּעֵי לְאִתְגְּרָאָה בִּפְלִשְׁתָּאֵי

---

[1] Soc. das mittl. א ohne Schwa. [2] So Soc. Hdschr. יִיתְקָרְמוּן.
[3] Soc. mit יִ. [4] Soc. abgek. ק. [5] Soc. שרש", [6] Soc. ohne ו.
Beim zweiten "שׁ ist in Soc. das ו nachträglich eingefügt.
[7] Soc. ק, wie es scheint, mit ֒. [8] Auch Soc. ohne Schwa.
[9] Soc. abgek. ק. [10] Soc. אול". [11] So.

וּבְעַדְנָא הַהוּא פְּלִשְׁתָּאֵי שַׁלִּטִין בְּיִשְׂרָאֵל׃ וּנְחַת שִׁמְשׁוֹן וְאַבּוֹהִי 5
וְאִמֵּיהּ לְתִמְנַת וְאָתוֹ עַד פַּרְמֵי תִּמְנַת וְהָא אַרְיֵי בַּר אַרְיֵי נָהֲמִים
לְקַדְמוֹתֵיהּ׃ וְשַׁרְיַת עֲלוֹהִי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ וְהַהֲמֵיהּ 6
כְּמָא דְמַהֲמִין גְּדֵיָא וּמִדְּעָם לֵית בִּידֵיהּ וְלָא חַוִּי לְאַבּוֹהִי
וּלְאִמֵּיהּ יָת דְּעָבַד׃ וּנְחַת וּשְׁאַל בְּאִתְּתָא וּכְשָׁרַת בְּעֵינֵי 7
שִׁמְשׁוֹן׃ וְתָב מִדְּבַן לְדַבָּן לְמִסְבֵּהּ וְזָר לְמִחְזֵי יָת פִּגְרָא דְּאַרְיָא 8
וְהָא קִנָּא דְּדַבְרִיתָא בְּפִגְרָא[1] דְּאַרְיָא וּבִיתְּהּ דִּבְשָׁא׃ וְנַסְחֵיהּ 9
בִּידּוֹהִי וְאָזַל מֵיזַל וְאָכִיל וְאָזַל לְוָת אַבּוֹהִי וְלְוָת אִמֵּיהּ וְיָהַב
לְוָן וְאָכְלוּ וְלָא חַוִּי לְוָן אֲרֵי מִפִּגְרָא דְּאַרְיָא נְסַח דִּבְשָׁא׃
וּנְחַת אַבּוֹהִי עַל עִיסְקָא דְּעָבַד תַּמָּן שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתְּיָא אֲרֵי 10
כֵּן עָבְדִין עוּלֵימַיָּא׃ וַהֲוָה כַּד חָזוֹ יָתֵיהּ וְדַבְּרוּ תְּלָתִין 11
חַבְרִין וַהֲווֹ עִמֵּיהּ׃ וְאָמַר לְהוֹן שִׁמְשׁוֹן אֵיחוֹד לְכוֹן חִדּוּתָא 12
אִם חָוָאָה תְּחַוּוֹן לִי שִׁבְעָה יוֹמֵי מִשְׁתְּיָא וְתִשְׁפַּחוּן
וְאָתִין לְכוֹן תְּלָתִין פְּלִדִּיסִין וְתְלָתִין אַסְטְלוֹן דִּלְבוּשָׁא׃ וְאִם 13
לָא תֵּיכְלוֹן[2] לְחַוָּאָה לִי וְתִתְּנוֹן אַתּוּן לִי תְּלָתִין פְּלִדִּיסִין
וּתְלָתִין אַצְטְלוֹן דִּלְבוּשָׁא וְאָמַרוּ לֵיהּ חוֹד חִדּוּתָךְ וְנִשְׁמַע֫נַּהּ׃
וְאָמַר לְהוֹן מָאכְלָא נָפַק מֵיכְלָא וּמִתַּקִּיפָא נָפַק חִלְיָא וְלָא 14
יְכִילוּ לְחַוָּאָה חִדּוּתָא תְּלָתָה יוֹמִין׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה 15
וְאָמַרוּ לְאִתְּתָא שִׁמְשׁוֹן שַׁדְּלִי יָת בְּעָלִיךְ וְיִחַוִּי לָנָא יָת חִדּוּתָא
דִּלְמָא נוֹקִיד יָתִךְ וְיָת בֵּית אֲבוּךְ בְּנוּרָא הַלְמִסְבְּנוּתָנָא
קְרֵיתוּן לָנָא הָכְדֵּין[3]׃ וּבְכָת אִתְּתָא שִׁמְשׁוֹן עֲלוֹהִי וְאָמְרַת לְחוֹד 16
סְנֵיתָנִי וְלָא רְחֵימְתָנִי חִדּוּתָא חְחֵתָא לִבְנֵי עַמִּי וְלִי לָא
חַוִּיתָא וְאָמַר לַהּ הָא לְאַבָּא וּלְאִמָּא לָא חַוִּיתִי וְלָךְ[4] אֵיכְדֵין
אֲחַוֵּי׃ וּבְכָת עֲלוֹהִי שִׁבְעָה יוֹמַיָּא דְּחָוָאָה לְוָן מִשְׁתְּיָא וַהֲוָה 17
בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְחַוִּי לַהּ אֲרֵי דְּחָקַתְּיהּ וְחַוִּיאַת חִדּוּתָא

---

[1] So, mit i hier. [2] Vgl. Jos. IX, 19. [3] Vgl. Josua S. 2, Anm. 5. Ferner Jud. XVI, 2; XVIII, 3; XX, 7. [4] So.

18 לבני עמה: ואמרו ליה אנשי קרתא ביומא שביעאה עד לא
מיעל שמשא מא חלי מדבשא ומא תקיף מאריא ואמר להון
19 אלו לא פון בקיקתון באתתי לא אשפחתון חודיתי: ושרת
עלוהי רוח גבורא ונחת לאשקלון וקטל מנהון
תלתין גברא ונסיב ית זדזיהון ויהב ית אצטלייא לדחויאו
20 חודיתא ותקיף רגזיה וסליק לבית אבוהי: והות אתת
שמשון לחבריה דהוה שושביניה:

XV. והוה לזמן יומין חצד חשין ואזל שמשון
ית אתתיה בגדיא בר עזי ואמר איעול לות אתתי לאפרון
2 בית נשפכא ולא שבקיה אבוהא למיעל: ואמר אבוהא
מיבר אמרית אדי מסנא סניתה ויהבתיה לחברך חלא אחתה
3 זעירתא שפירא מנה תהי כען לך תנופקא: ואמר להון
שמשון זכאי[1] אנא זמנא הדא מפלשתאי אדי עביד אנא
4 עמהון בישא: ואזל שמשון ואחד תלת מאה תעלין ונסיב
בעוריא וקטר דנבא בריש דנבא ושוי בעוריא חד בין תרי
5 דנבא במציען: ואדליק אישתא בבעוריא ושלח בקמת[2]
פלשתאי ואדליק מגדישיא ועד קמיא ועד כרמיא ועד זיתיא:
6 ואמרו פלשתאי מן עבד דא ואמרו שמשון חתניה דתמני אדי
נסיב ית אתתיה ויהבה לחבריה וסליקו פלשתאי ואוקידו
7 יתה וית אבוהא בנורא: ואמר להון שמשון אם תעבדון
8 כהדא אלהין פר אחפיס מנכון ובתר כין אתמנע: ומהא
יתהון פרשין עם רגלאין מחא סגיאה ונחת ויתיב בשקיק
9 כיף עיטם: וסליקו פלשתאי ושרו בארעא דבית יהודה ושרו
10 על לחי: ואמרו אנש יהודה למא סליקתון עלנא ואמרו
למיסר ית שמשון סליקנא[3] למעבד ליה כמא דעבד לנא:

---

[1] So. [2] So, mit ă. [3] Hdschr. "ק".

11 וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים גְּבָא מְעָרַת הַסֶּלַע לְשַׁסְּעָם[1] כִּי שָׂטַם
וַאֲמָרוּ לְשִׁמְשׁוֹן הֲלֹא יָדַעְתָּ[2] אֲשֶׁר שַׁלִּטִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּאֵי וּמָה
זֹּאת עָבַדְתָּ לָנוּ וַאֹמֶר לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵּן עָבַדְתִּי לָהֶם׃
12 וַאֲמָרוּ לוֹ לְאָסְרְךָ נֵרַדְתָּנָא לְמִסְּרְךָ בְּיַד פְּלִשְׁתִּאֵי וַאֹמֶר
לָהֶם שָׁמְשׁוֹן קְרִיבוּ לִי הֵלֹא תִשְׁלְטוּן בִּי אַתּוּן׃ וַאֲמָרוּ לוֹ לֵא
13 לְמֵימַר לָא אֲרֵי מְסָר נְיַסְּרִינָךְ וְנִמְסְרִינָךְ בִּידְהֶן וּמִקְטָל לָא
נְקַטְּלִנָּךְ וַאַסְקוּהִי[3] בְּתַרְתֵּין גְּדִילִין חַדְתִּין וְאַסְּקוּהִי מִן כֵּיפָא׃
14 הוּא אֲתָא עַד לְחִי וּפְלִשְׁתָּאֵי יְבִיבוּ לְקֳבְלוֹתֵיהּ וְשָׁרַת עֲלוֹהִי
רוּחָ גְבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ וְהֲווֹ גְדִילַיָּא דְּעַל דְּרָעוֹהִי כְּפִתְגָּמָא
דְּאִתַּיְקַד בְּיַד נוּרָא וְאִתְפַּסְקוּ אֲסוּרוֹהִי מֵעַל יְדוֹהִי׃ וְאַשְׁכַּח לוּעֲיָא
15 דְּחֲמָרָא בְּטִינְיָא וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ וְנָסְבֵהּ וּקְטַל בֵּהּ אַלְפָא גַּבְרָא׃
16 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן בְּלוּעֲיָא דְּחֲמָרָא חֲמִיתִינוֹן[4] הַגּוֹרִין בְּלוּעֲיָא דְּחֲמָרָא
17 קְטַלִית אַלְפָא גַּבְרָא׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁצִי לְמִפְלָא וּרְמָא לוּעֲיָא
18 מִן יְדֵיהּ וּקְרָא לְאַתְרָא הַהוּא רָמַת לְחִי׃ וְצָהֵי לְחַדָּא וְצָלֵי
קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אַתְּ עֲבַדְתָּא עַל יְדָא דְּעַבְדָּךְ יָת פֻּרְקָנָא רַבָּא
19 הָדֵין וּכְעַן אֲמוּת בְּצַהֲוָתָא וְאֶתְמְסַר בִּידָא דְּעַרְלָאֵי׃ וּבְזַע יְיָ
יָת כַּלְכָּא דִּבְלוּעֲיָא וּנְפָקוּ מַיָּא וְשָׁתֵי וְתָבַת רוּחֵיהּ וְחַיָּא
עַל כֵּן קְרָא שְׁמֵהּ עֵינָא דְּאַתְרֵהּ־בַּת בְּצַלּוּתָא דְּשִׁמְשׁוֹן הִיא דְּיָא
20 קָיְמָא בְּלֶחִי עַד־יוֹמָא הָדֵין׃ וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמֵי פְּלִשְׁתָּאֵי
עֶסְרִין שְׁנִין׃

XVI. וַאֲזַל שִׁמְשׁוֹן לְעַזָּה וַחֲזָא תַּמָּן אִתְּתָא פְּנְהַקְיְתָא
וְעַל לְוָתָהּ׃ לְעַזָּתָאֵי אִתְחַוָּה לְמֵימַר אֲתָא שִׁמְשׁוֹן הָכָא 2
וְאַסְחַרוּ וְכַמְנוּ לֵיהּ כָּל לֵילְיָא בְּמַעֲלְנָא דְּתַרְעָא קִרְתָּא וְשָׁתִיקוּ
כָּל לֵילְיָא לְמֵימַר עַד [מֵי]חָר[5] צַפְרָא וְנִקְטְלִנֵּיהּ׃ וּשְׁכִיב 3

---

[1] Hdschr. "סִיף", irrtümlich nach dem Folgenden. [2] Wohl nur Fehler nach dem Hebräischen. [3] Vgl. Josua XVIII, 9.
[4] Hdschr. "ה". [5] Von den beiden ersten Buchstaben des

שִׁמְשׁוֹן עַד פְּלֶגוּת לֵילְיָא וְקָם בְּפַלְגוּת לֵילְיָא וְאָחַד בְּדַשֵּׁי
תַּרְעָא דְקַרְתָּא וּבְתַרִין סַפָּיָא וְנָטְלִינּוּן עִם עֲבָרָא וְשָׁוִי עַל כְּתֵפּוֹהִי
וַאֲסִיקִינּוּן לְרֵישׁ טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חֶבְרוֹן׃ וְהָוָה בָּתַר כֵּין וְרָחֵים
אִתְּתָא בְּנַחֲלָא דְסוֹרֵק וּשְׁמַהּ דְּלִילָה׃ וְסַלִּיקוּ לַוָתַהּ טַרְנֵי
פְּלִשְׁתָּאֵי וְאָמְרוּ לַהּ שַׁדְּלִי יְתֵהּ וְחֲזִי[1] בְּמָא חֵילֵהּ סַגִּי
וּבְמָא נְכִיל לֵיהּ וְנֵיסְרִינֵיהּ לְעַנּוֹיֵיהּ וְאַנַחְנָא נִתֵּין לִיךְ לְגַבְּרָ[2]
אֶלֶף וּמְאָה סְלָעִין[3] כִּכְסָף׃ וְאָמְרַת דְּלִילָה לִשְׁמְשׁוֹן חַוִּי כְּעַן
לִי בְּמָא חֵילָךְ סַגִּי וּבְמָא תִּתְאְסַר לְעַנּוֹתָךְ׃ וְאָמַר לַהּ
שִׁמְשׁוֹן אִם יְסָרוּנַנִי בְּשִׁבְעָה יְתִרִין דְּטִבִין דְּלָא יְבִישׁוּ
וְאֶחְלוֹשׁ וְאֶהְוֵי כַּחֲד מִבְּנֵי אֲנָשָׁא׃ וְאַסִּיקוּ לַהּ טַרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי
שִׁבְעָה יְתִרִין דְּטִבִין דְּלָא יְבִישׁוּ וְאָסְרַתְּיהּ בְּהוֹן׃ וְכַמָּנָא יְתִיב[4]
לֵיהּ בְּאֶדָּרוֹן בֵּית מְשִׁכְבָּא וְאָמְרַת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אַתּוֹ עֲלָךְ
שִׁמְשׁוֹן וּפְסִיק יָת יְתִרַיָּא כְּמָא דְּמִתְפְּסִיק[5] חוּטָא דְּכִתָּנָא דְּאָתַּךְ
בְּיַד נוּרָא וְלָא אִתְּדַע חֵילֵיהּ׃ וְאָמְרַת דְּלִילָה לִשְׁמְשׁוֹן הָא
שַׁקַּרְתְּ בִּי וּמַלֵּילְתְּ עִמִּי כִּדְבִין חַוִּי כְּעַן לִי בְּמָא תִּתְאְסַר׃
וְאָמַר לַהּ אִם מְיַסְּרוּנַנִי בְּגַדִּילִין חַדְתִּין דְּלָא אִתְעֲבִידַת
בְּהוֹן עֲבִידְתָּא וְאֶחְלוֹשׁ וְאֶהְוֵי כַּחֲד מִבְּנֵי אֲנָשָׁא׃ וְנָסִיבַת
דְּלִילָה גַּדִּילִין חַדְתִּין וְאָסְרַתְּיהּ בְּהוֹן וְאָמְרַת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי
אַתּוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְכַמָּנָא יְתִיב בְּאֶדָּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא
וְנָתַקִינּוּן מֵעַל דְּרַעְתֵּהּ כְּחוּטָא׃ וְאָמְרַת דְּלִילָה לִשְׁמְשׁוֹן עַד
הַכְדָא שַׁקַּרְתְּ בִּי וּמַלֵּילְתְּ עִמִּי כִּדְבִין חַוִּי לִי בְּמָא תִּתְאְסַר וְאָמַר
לַהּ אִם תִּשְׁתֵּן יָת שְׁבַע גַּדִּילַת רֵישִׁי עִם אִכְסָנָא כְּמִשְׁתִּיתָא[6]׃

Wortes nur noch geringe Reste vorhanden, die ich glaube, so ergänzen zu sollen.

[1] So, schwerlich richtig. [2] So, das ל wohl nach dem vorhergehenden Worte. [3] Der Vokal des ס scheint aus ă verändert zu sein. [4] So; richtiger wohl "ה, wie v. 12. [5] Vielleicht "ס"; zweifelhaft. [6] So, mit k und i.

14 וַיִּקַּשׁ בַּסַּפַּחַת וַאֲמָרַת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אַתּוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְעֵר
15 מִשְׁנָתֵיהּ[1] וְנָטַל יָת אֲכְסַן דְּרָהֲיָאן וְיָת מַשְׁתִּיָתָא: וַאֲמָרַת
לֵיהּ אֵיכְדֵין תֵּימַר דְּרַחֲמְתָךְ וְלִבָּךְ לֵית עִמִּי דֵּנָן תְּלָת זִמְנִין
שְׁקַרְתְּ בִּי וְלָא חַוִּית לִי בְּמָא חֵילָךְ סַגִּי: וַהֲוָה כַּד אָעִיקַת
16 לֵיהּ בְּפִתְגָמַהָא כָּל יוֹמָיָא וְדָחֲקָתֵיהּ וְעָקַת נַפְשֵׁיהּ לְמָמָת:
17 וְחַוִּי לֵיהּ יָת כָּל לִבֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ מִסַּפַּר לָא עָדָא עַל רֵישִׁי
אֲרֵי נְזִירָא דֵּיָי אֲנָא מִבִּטְנָא דְּאִמִּי אִם אֶגַּלַּח וְיֵעְדֵּי מִנִּי חֵילִי
18 וְאֶחְלוֹשׁ וְאֶהְוֵה[2] כְּכָל אֱנָשָׁא: וַחֲזָת הֲלִילָה אֲרֵי חַוִּי לֵיהּ[3] יָת
כָּל לִבֵּיהּ וּשְׁלַחַת וּקְרַת לְסַרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי לְמֵימַר סְקוּ זִמְנָא
הָדָא אֲרֵי חַוִּי לִי יָת כָּל לִבֵּיהּ וְסַלִּיקוּ לְוָתַהּ סַרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי
19 וְאַסִּיקוּ כַּסְפָּא בִּידָהֵון: וְאַשְׁכִּיבַתֵּיהּ עַל בִּרְכָּהָא וּקְרַת לְגֻבְרָא
וְגַלַּחַת[4] יָת שְׁבַע גְּדִילַת רֵישֵׁיהּ וְשָׁרִיאַת לְעַנּוּתֵיהּ וְעָדָא
20 חֵילֵיהּ מִנֵּיהּ: וַאֲמָרַת פְּלִשְׁתָּאֵי אַתּוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְעֵר
מִשְׁנָתֵיהּ וַאֲמַר אֶפּוֹק כְּזִמְנָן בְּזִמְנָן וְאֶתְנַפַּר הֲוָא לָא יְדַע אֲרֵי
21 גְּבוּרְתָא דֵּיָי עְדַת מִנֵּיהּ: וְאַחֲדוּהִי פְּלִשְׁתָּאֵי וְנַקְרוּ יָת עֵינוֹהִי
וְאַחִיתוּ יָתֵיהּ לְעַזָּה וְאַסִּירוּהִי בְּשִׁישְׁלַן דְּנְחֹשׁ וַהֲוָה טָחֵן
22 רְחָיָא בְּבֵית אֲסִירֵי: וְשָׁרִי סַעַר רֵישֵׁיהּ לְצַמָּחָא בָּתַר דְּאִתְגַּלַּח:
23 וְשַׁרְיָן פַּלְשְׁתָּאֵי אִתְכַּנִּישׁוּ לְדִבְחָא דִּיבַח רַב[5] לְדָגוֹן שַׁעְוְתָהוֹן
וּלְחַדְוָא וַאֲמָרוּ מַסַּר יָתָהּ אֱלָהַנָא בִּידָנָא יָת שִׁמְשׁוֹן בְּעִיל
24 דְּבָבָנָא: וַחֲזוֹ יָתֵיהּ עַמָּא וְשַׁבְּחוּ יָת שַׁעְוְתְהוֹן אֲרֵי אֲמָרוּ מַסַּר
אֱלָהַנָא בִּידָנָא יָת בְּעִיל דְּבָבָנָא וְיָת מְחָרִיב אַרְעָנָא וְדְאַסְגִּי
25 יָת קְטִילָנָא: וַהֲוָה כַּד טַב לִבְהוֹן וַאֲמָרוּ קְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן וְיִחַיֵּךְ
לָנָא וּקְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית אֲסִירַיָּא וְיִחַיֵּךְ קֳדָמֵיהוֹן וְאַקִימוּ
26 יָתֵיהּ בֵּין עַמּוּדַיָּא: וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לְעוּלֵימָא דְּמִתְקַיֵּם בִּידֵיהּ

---

[1] So auch v. 20; vgl. dagegen Dalman gramm. S. 118 oben und Anm. 1. [2] So, ohne Schwa des ה. [3] Mappiq ausradiert.
[4] Am Rande in flüchtiger Schrift גיעת, darunter "מש (?). [5] So.

שִׁבְעֹ מִנֵּי וַאֲמִישְׁנֵי אֶת עַמּוּדֵי הַבַּיִת אֲשֶׁר הַבַּיִת מִתְקַיֵּם עֲלֵיהֶם׃
27 וְהָאִסְתְּמִיךְ[1] עֲלֵיהֶם׃ וּבְיוֹתָא מַלְיָא גֻּבְרַיָּא וְנִשַׁיָּא וְכָל סַרְנֵי
פְּלִשְׁתָּאֵי וְעַל אִגָּרָא כְּתַלְתָּה אַלְפִין גַּבְרִין וְאִתְּתָא דְּחָזִן בְּחוֹלָא
28 דְּשַׁמְשׁוֹן׃ וְצַלִּי שִׁמְשׁוֹן לְקֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִים דְּכָרְנִי
כְּדְמַךְ וְתַקְפִנִּי כַּעַן בְּרֵם זִמְנָא חָדָא יְיָ וְאֶתְפְּרַע פּוּרְעָנוּ חָדָא
29 מִתְּרֵתֵין עֵינַי מִנְּקָמוּ פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וְאָחַד שִׁמְשׁוֹן יָת תְּרֵין עַמּוּדַיָּא
מְצִיעָאֵי דְּבַיְתָא מְתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאִסְתְּמִיךְ עֲלֵיהוֹן חַד בִּימִינֵיהּ
30 וְחַד בְּסְמָלֵיהּ׃ וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן תְּמוּת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וְנִגַּד
בְּחֵילָא וְנָפַל בֵּיתָא עַל סַרְנַיָּא וְעַל כָּל עַמָּא דִּבְיֵהּ וַהֲווֹ
31 קְטִילַיָּא דְּקָטַל בְּמוֹתֵיהּ סַגִּיאִין מִדְּקָטַל בְּחַיָּוֹהִי׃ וְנָחֲתוּ אֲחוֹהִי
וְכָל בֵּית אֲבוֹהִי וְנָטְלוּ יָתֵיהּ וְסַלִּיקוּ וּקְבָרוּ יָתֵיהּ בֵּין צָרְעָה
וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל בְּקִבְרָא דְּמָנוֹחַ אֲבוֹהִי הוּא דָן יָת יִשְׂרָאֵל
עֶסְרִין שְׁנִין׃

XVII. וַהֲוָה גֻּבְרָא מִשְׁרְיָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וּשְׁמֵיהּ מִיכָה׃
2 וַאֲמַר לְאִמֵּיהּ אִלֶּף וּמְאָה סְלָעִין דִּכְסַף דְּאִתְסֵיב לִיךְ וְאָת
וַיְבִית[2] וְאָמְרַתְּ קֳדָמַי הָא כַסְפָּא עִמִּי אֲנָא נְסֵיבְתֵּיהּ
3 וְאָמְרַת אִמֵּיהּ בְּרִיךְ בְּרֵי קֳדָם יְיָ׃ וְאָתֵיב יָת אִלֶּף וּמְאָה
סְלָעִין דִּכְסַף לְאִמֵּיהּ וַאֲמַרַת אִמֵּיהּ אַקְדָּשָׁא אַקְדֵּישִׁית יָת
כַּסְפָּא קֳדָם יְיָ מִן יְדִי לִבְרִי לְמֶעְבַּד צֵילֶם וּמַתְכָּא וְכַעַן
4 אֲתֵיבְנֵיהּ לָךְ׃ וְאָתֵיב יָת כַּסְפָּא לְאִמֵּיהּ וְנָסֵיבַת אִמֵּיהּ מְאָן
סְלָעִין דִּכְסַף וִיהַבְתֵּיהּ לְקִינְּאָה וְעָבְדַת צֵילֶם וּמַתְכָּא וַהֲוָה
5 בְּבֵית מִיכָה׃ וְגֻבְרָא מִיכָה לֵיהּ בֵּית טָעוּתָא וְעָבַד אֵפוֹד
וּדְמָאנִין וְקַדֵּיב יָת קְרָבָן חַד מִבְּנוֹהִי וַהֲוָה לֵיהּ לְכָהֵן׃
6 בְּיוֹמָיָא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גַּבְרִי דְּכָשֵׁר בְּעֵינוֹהִי
7 יַעְבֵּיד׃ וַהֲוָה עוֹלֵימָא מִבֵּית לַחֶם דִּבְיֵת יְהוּדָה מִזַּרְעִית

[1] So. [2] Scheint falsch. Lag. וַיְמֵת; Buxt. und Levy, chald. Wörterbuch 336ª Mitte אוּמֵית.

8 הַלְוִיָּה הַהוּא לְיוֹנָתָה הוּא דָּר תַּמָּן׃ וַאֲזַל גַּבְרָא מִקִּרְיַתְיְהּ
מִבֵּית לַחֶם דְּבֵית יְהוּדָה לְמִדַּר בְּאַתַר דְּיִשְׁכַּח וַאֲתָא לְטוּרָא
9 דְּבֵית אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה לְמֵעְבַּד צְרִכְיְהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ
מִיכָה בְּנַן אַתְּ אֲתִי וַאֲמַר לֵיהּ לְיוֹנָתָה אֲנָא מִבֵּית לַחֶם
10 דְּבֵית יְהוּדָה וַאֲנָא אָזֵל לְמִדַּר בְּאַתַר דְּאַשְׁכַּח׃ וַאֲמַר לֵיהּ
מִיכָה תֵּיב עִמִּי וֶהֱוֵי לִי לְאָב וּלְכָהֵן וַאֲנָא אֶתֵּן לָךְ עֶסֶר[1]
סְלָעִין דְּכַסְפָּא לְזִמְנָן עִדָּן וְזוּג לְבוּשִׁין וּפַרְנוֹסָךְ וַאֲזַל לְיוֹנָתָה׃
11 וְצַבִּי לְיוֹנָתָה לְמִתַּב עִם גַּבְרָא וַהֲוָה עוּלֵימָא לֵיהּ כְּחַד
12 מִבְּנוֹהִי׃ וְקַרֵיב מִיכָה יָת קְרֵבָן לְיוֹנָתָה וַהֲוָה לֵיהּ עוּלֵימָא
13 לְכָהֵן וַהֲוָה בְּבֵית מִיכָה׃ וַאֲמַר מִיכָה כְּעַן יְדַעְנָא אֲרֵי
אוֹטֵיב יְיָ לִי אֲרֵי הֲוָה לִי לְיוֹנָתָה לְכָהֵן׃

XVIII. בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל וּבְיוֹמַיָּא
הָאִנּוּן שִׁבְטָא דְּבֵית דָּן בָּעֵן לְהוֹן אַחְסָנָא לְמִתַּב אֲרֵי לָא
אִתְּפַּלַּג לֵיהּ עַד יוֹמָא הוּא[2] בֵּנוֹ שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל בַּאֲחַסְנָא׃
2 וְשַׁלְּחוּ בְּנֵי דָן מִדְּעִיתְהוֹן חֲמִשָּׁה גִּבְרִין מִקְצָתְהוֹן גִּבְרִין בְּנֵי
חֵילָא מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא וּלְמִבְדְּקָהּ
וַאֲמָרוּ לְהוֹן אִיזִילוּ בְּדוּקוּ יָת אַרְעָא וַאֲתוֹ לְטוּרָא דְּבֵית
3 אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה וּבָתוּ תַּמָּן׃ אִנּוּן עִם בֵּית מִיכָה וַאֲנוּן
אִשְׁתְּבִיחוּ יָת קָל עוּלֵימָא לְיוֹנָתָה דְּזוּ לְכָהֵן וַאֲמָרוּ לֵיהּ
מָא אֵיתָךְ הָכָא וּמָא אַתְּ עָבִיד כָּא וּמָא לָךְ כָּדֵין׃ וַאֲמַר
4 לְהוֹן כָּדֵין וּכְדֵין עֲבַד לִי מִיכָה וַאֲגָרֵנִי וַהֲוֵית לֵיהּ לְכָהֵן׃
5 וַאֲמָרוּ לֵיהּ שְׁאַל כְּעַן בְּמֵימְרָא דְיְיָ וְנִדַּע הֲתַצְלַח אוֹרְחָתָנָא[3]
6 דְּאַנְחְנָא אָזְלִין עֲלֵיהּ׃ וַאֲמַר לְהוֹן כְּהָנָא אִזִילוּ לְשָׁלָם אָרְחֲכוֹן
7 יְדַּע אוֹרְחָכוֹן דְּתְהָכְּוּן בָּהּ׃ וַאֲזָלוּ חֲמִשָּׁה גִּבְרַיָּא וַאֲתוֹ לְלָיִשׁ

---

[1] So.

[2] Es wird הַהוּא zu lesen sein, wie Lag., Buxt. und der hebr. Text.

[3] Es wird אוֹרְחָנָא zu lesen sein. ת scheint erst aus ן verändert zu sein.

וַֽחֲזוֹ יָת עַמָּא דִבְגִנְּתָה יָתְבִין לְרַחֲצָן כַּהֲלָכָת[1] צִידוֹנָאֵי הַשְׁקֵטִין
וְשָׁרָן לְרַחֲצָן וְלֵית הַמְנַזֵּק פִּתְגָמָא בְּאַרְעָא יְהוֹתִין זְעִירִין
וְרַחִיקִין אֲנָן מִצִּידוֹנָאֵי וּפִתְגָם לֵית לְהוֹן עִם אֱנָשׁ׃ וַאֲחוֹ
לְוָת אֲחֵיהוֹן לְצָרְעָה וּלְאֶשְׁתָּאוֹל וַאֲמָרוּ לְהוֹן אֲחֵיהוֹן מָא
אַתּוּן׃ וַאֲמָרוּ קוּמוּ וְנִסַּק עֲלֵיהוֹן אֲרֵי חֲזֵינָא יָת אַרְעָא וְהָא
שַׁבָּא לְחָדָא וְאַתּוּן שַׁתְקִין לָא תִתְרַשְׁלוּן לְמֵיזַל לְמֵירַשׁ
לְמֵירַת יָת אַרְעָא׃ כַּמֵּיתֵיכוֹן תֵּיכְלוּן לְוָת עַמָּא דְשָׁרָן לְרַחֲצָן[2]
וְאַרְעָא פַּתְיוּת[3] דְּיָן אֲרֵי מְסַרְהּ יְיָ בִּידְכוֹן אֲתְרָא דְּלֵית תַּמָּן
חִסְרָן כָּל מִדְּעַם דִּבְאַרְעָא׃ וּנְטָלוּ מִתַּמָּן מִזְרַעְיָת דָּן מִצָּרְעָה
וּמֵאֶשְׁתָּאוֹל שֵׁית מְאָה גִּבְרָא מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבָא׃ וְסַלִּיקוּ
וְשָׁרוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים בִּיהוּדָה עַל כֵּן קָרוּ לַאֲתְרָא
הַהוּא מַשְׁרִיתָ דָן עַד יוֹמָא הָדֵין הָא הִיא אֲחוֹרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃
וְעִבְרוּ מִתַּמָּן לְטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְאָתוֹ עַד בֵּית מִיכָה׃
וְאָתִיבוּ חַמְשָׁה גִּבְרַיָּא דְּאָזְלוּ לַאֲלָלָא יָת אַרְעָא לֵישׁ וַאֲמָרוּ
לַאֲחֵיהוֹן הֲדַעְיְתוּן אֲרֵי אִית בְּבָתַּיָּא הָאִלֵּין אֵפוֹד וּדְמָאן
וְצַלָּם[4] וּמַתְכָּא וּכְעַן דְּעוּ מָא תַּעְבְּדוּן׃ וְזָלוּ לְתַמָּן וְעָלוּ
לְבֵית עוּלֵימָא לֵיוָאָה לְבֵית מִיכָה וּשְׁאִילוּ לֵיהּ לְשָׁלָם׃
וְשִׁית מְאָה גִּבְרָא מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבֵיהוֹן קָמִין בְּמַעֲלָנָא
דְּתָרְעָא דְּמַשְׁכְּבָא בְּנֵי דָן׃ וְסַלִּיקוּ חַמְשָׁה גִּבְרַיָּא דְּאָזְלוּ
לַאֲלָלָא יָת אַרְעָא עָלוּ לְתַמָּן נְסִיבוּ יָת צַלְמָא וְיָת אֵיפוֹדָא
וְיָת דְּמָאן וְיָת מַתְכָּא וְכָהֲנָא קָאִים בְּמַעֲלָנָא דְּתָרְעָא וְשִׁית
מְאָה גִּבְרָא דְּמִזְרְזִין בְּמָנֵי קְרָבָא׃ וְאִלֵּין עָלוּ לְבֵית מִיכָה
וְנְסִיבוּ יָת צַלְמָא אֵיפוֹדָא וְיָת דְּמָאן וְיָת מַתְכָּא וַאֲמַר לְהוֹן
כָּהֲנָא מָא אַתּוּן עָבְדִין׃ וַאֲמָרוּ לֵיהּ שְׁתוֹק שׁוּי יְדָךְ עַל פּוּמָּךְ
וְאִיזֵיל עִמָּנָא וֶהֱוִי לָנָא לְאַב וּלְכָהֲנָא הֶטַב דְּתֵיתֵי לְבֵית

[1] So. [2] Hdschr. "הַצָּן". [3] So; die Vokalzeichen ¯ und ˙ werden irrtümlich den Platz gewechselt haben. [4] Hdschr. "צַל.

20 בַּבַּיִת אֶחָד אוֹ תְּהִי לְכֹהֵן לְשֵׁבֶט וְלִמְרְעֵי בְיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשַּׂר לֵב
הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת אֵיפוֹדָא וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת פֶּסֶל וַיָּבֹא בְּגוֹ
21 עַמָּא׃ וְאִתְפְּנִיאוּ וְאָזְלוּ וְשַׁוִּיאוּ יָת טַפְלָא וְיָת בְּעִירָא וְיָת
22 קְנִיָנָא קֳדָמֵיהוֹן׃ אִנּוּן אַרְחִיקוּ מִבֵּית מִיכָה וְגַבְרַיָּא דִּבְבָתֵּיהָ
23 דְּעִם בֵּית מִיכָה אִתְכַּנִּישׁוּ וְאַדְבִּיקוּ יָת בְּנֵי דָן׃ וְקָרוֹ לִבְנֵי דָן
וְאִסְתְּרוֹ אַפֵּיהוֹן וְאֲמָרוּ לְמִיכָה מָא לָךְ אֲרֵי אִתְכַּנִּשְׁתָּא׃
24 וַאֲמַר יָת דַּחֲלָתַי דְּעַבְדִית נְסִיבְתּוּן וְדַבְּרִיתוּן יָת כָּהֲנָא
25 וְאָזְלְתּוּן וּמָא לִי עוֹד וּמִדֵּין אֲמַרִין לִי מָא לָךְ׃ וַאֲמָרוּ
לֵיהּ בְּנֵי דָן לָא תִשְׁמַע קָלָךְ עִמָּנָא דִּלְמָא יְשֵׁלְטוּן בְּכוֹן
26 גַּבְרִין מָרֵירֵי נַפְשָׁן וְתִסְיַם נַפְשָׁךְ וְנַפְשׁ אֲנָשׁ בֵּיתָךְ׃ וַאֲזָלוּ
בְּנֵי דָן לְאוֹרְחֵהוֹן וְחָזָא מִיכָה אֲרֵי תַקִּיפִין אִנּוּן מִנֵּיהּ וְאִתְפְּנִי
27 וְתָב לְבֵיתֵיהּ׃ וְאִנּוּן נְסִיבוּ יָת דְּעָבַד מִיכָה וְדַבְּרוּ יָת כָּהֲנָא
דַּהֲוָה לֵיהּ וַאֲתוֹ עַל לַיִשׁ עַל עַמָּא דְּשַׁקְטִין וְשָׁרָן לְהַחְצָנָן
28 וְמָחוֹ יָתְהוֹן לְפִתְגָמָא דְּחַרְבָּא וְיָת קִרְתָּא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא׃ וְלֵית
דְּמַשֵּׁיזַב אֲרֵי רְחִיקִין אִנּוּן מִצִּידוֹנָאֵי וּפִתְגָמָא לֵית לְהוֹן עִם
אֲנָשׁ וְאִנּוּן בְּמֵישְׁרָא דִּלְבֵית רְחוֹב וּבְנוֹ יָת קִרְתָּא וְיַתִּיבוּ בַּהּ׃
29 וְקָרוֹ שְׁמָהּ קִרְתָּא דָּן בְּשׁוּם דָּן אֲבוּהוֹן דְּאִתְיְלִיד לְיִשְׂרָאֵל
30 וּבְרַם לַיִשׁ שְׁמָהּ קִרְתָּא מִלְקַדְמִין׃ וְאַקִימוּ לְהוֹן בְּנֵי דָן
יָת צְלֶמָא וְיוֹנָתָן בַּר גֵּרְשֹׁם בַּר מְנַשֶּׁה הוּא וּבְנוֹהִי הֲווֹ
31 כָּהֲנִין לְשִׁבְטָא דְּבֵית דָּן עַד יוֹמָא דְּגָלוּ יְהֲבֵי אַרְעָא׃ וְשַׁוִּיאוּ
לְהוֹן יָת צְלֶם מִיכָה דְּעָבַד כָּל יוֹמִין דַּהֲוָה קָיְמִין בֵּית מַקְדְּשָׁא
דְּיָיָ בְּשִׁילֹה׃

XIX. וַהֲוָה בְּיוֹמַיָּא דְּאֵין מַלְכָּא לְיִת בְּיִשְׂרָאֵל וַהֲוָה
גְּבַר לֵוָאָה הַר בְּסִפֵּי טוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְנָסִיב לֵיהּ אִתְּתָא
2 לַחֲינָתָא מִבֵּית לֶחֶם דְּיְהוּדָה׃ וּבְסָרַת עָלוֹהִי לַחֲינָתֵיהּ

---

[1] Wie es scheint, ˇ aus ˆ verbessert.

וַאֲזַלַת בַּעֲלַתֵּיהּ לוֹת אֲבוּהָא לְבֵית לַחְם דִּבֵית יְהוּדָה וַהֲוָת
תַּמָּן יוֹמִין אַרְבְּעָה יַרְחִין: וְקָם בַּעֲלַהּ וַאֲזַל בָּתְרָהָא לְמַפְלָא 3
עַל לִבַּהּ לְאָתָבוּתַהּ וְעוֹלִימֵיהּ עִמֵּיהּ וְזוֹג חֲמָרִין וַאֲתָלַתֵּיהּ[1]
לְבֵית אֲבוּהָא וְחָזֵי אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא וְחַדִי לְקַדְמוּתֵיהּ: וַאֲחֵיקֵיהּ 4
בֵּיהּ חֲמוֹהִי אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא וִיתֵיב עִמֵּיהּ תְּלָתָה יוֹמִין
וַאֲכָלוּ וּשְׁתִיאוּ וּבָתוּ תַּמָּן: וַהֲוָה בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה וְאַקְדִימוּ 5
בְּצַפְרָא וְקָם לְמֵיזַל וַאֲמַר אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא לְחַתְנֵיהּ[2] סְעוֹד
לִבָּךְ פִּתָּא דְּלַחְמָא וּבָתַר כֵּן תֵּיזְלוּן: וְאִסְתְּרוּ וַאֲכָלוּ תַּרְוֵיהוֹן 6
פַּחְדָא וּשְׁתִיאוּ וַאֲמַר אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא לְחַתְנֵיהּ שְׁרִי כְּעַן
וּבִית וְיִשְׂפַּר לִבָּךְ: וְקָם גְּבָרָא לְמֵיזַל וְאַתְקֵיף בֵּיהּ חֲמוֹהִי 7
וְתָב וּבָת תַּמָּן: וְאַקְדִּים בְּצַפְרָא בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה לְמֵיזַל וַאֲמַר
אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא סְעוֹד כְּעַן לִבָּךְ וְאִתְעַכְּבוּ עַד בְּפָנֵי יוֹמָא 8
וַאֲכָלוּ תַּרְוֵיהוֹן: וְקָם גְּבָרָא לְמֵיזַל הוּא וּלְחֵינְתֵּיהּ וְעוֹלִימְתֵּיהּ 9
וַאֲמַר לֵיהּ חֲמוֹהִי אֲבוּהָא דְּעוֹלִימְתָא הָא כְּעַן יוֹמָא
לְמֵיעְרַב בִּיתוּ כְּעַן הָכָא נַחְתּ יוֹמָא בִּית כָּא וְיִשְׂפַּר לִבָּךְ
וְתִקְדְּמוּן בְּכַר לְאוֹרְחֵכוֹן וְתֵהָךְ[3] לְקִרְוָךְ: וְלָא אֲבָא גְּבָרָא 10
לְמִבְּתְּ וְקָם וַאֲזַל וַאֲתָא עַד לְקֳבֵיל יְבוּס דְּיָא יְרוּשְׁלֵם וְעִמֵּיהּ
זוֹג חֲמָרִין חֲשִׁיקִין וְלֵחֵינְתֵּיהּ עִמֵּיהּ: אַנּוּן עִם יְבוּס וְיוֹמָא 11
בָּאֵךְ לֵיהּ וַאֲמַר עוֹלִימָא לְרִבּוֹנֵיהּ אֵיתָא כְּעַן וְנִזּוּר לְקִרְתָּא
דִּיבוּסָאָה הָדֵין[4] וְנִבְּית בַּהּ: וַאֲמַר לֵיהּ רִבּוֹנֵיהּ לָא נְזוּר 12
לְקִרְיַת בְּנֵי עַמְמַיָּא דְּלָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן וְנִתְמַשֵּׁי עַד
גִּבְעָתָא: וַאֲמַר לְעוֹלִימֵיהּ אֵיתוּ וְנִתְקָרֵב בְּחַד מִן אַתְרַיָּא 13
וְנִבְּית בְּגִבְעָתָא אוֹ בְּרָמְתָא: וְעָבְרוּ וַאֲזָלוּ וּשְׁלַח לְהוֹן שִׁמְשָׁא 14

---

[1] Ich würde "ע" erwarten; aber auch Buxt. schon mit Patach des ע. Vgl. Anm. 5 zu III, 23. [2] So; wohl nach dem hebr. Vokalismus. Richtig v. 6. [3] Hdschr. "ה". Vgl. Josua I, 9. [4] Lag. und Buxt. besser הדא.

15 בְּגִבְעָתָא לְשֵׁבֶט בִּנְיָמִין׃ וְזָלוּ לַתְּמָן לְמֵיעַל לְמִבָּת
בְּגִבְעָתָא וְאָתָא וְיָתִיב בְּרְחוֹבָא דְקִרְתָּא וְלֵית אֱנָשׁ דְּכָנִישׁ
16 יָתְהוֹן לְבֵיתָא לְמִבָּת׃ וְהָא גַּבְרָא סָבָא אָתָא מִן עֲבִידְתֵּיהּ בְּן
הַקְלָא בְּרְמְשָׁא וְגַבְרָא בִּשְׁוֹרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם הְוָא דְּאָר
בְּגִבְעָתָא וְאֱנָשֵׁי אֲתָרָא בְּנֵי שִׁבְטָא דְּבֵית בִּנְיָמִין׃ וְזָקַף עֵינוֹהִי
17 וַחֲזָא יָת גַּבְרָא דְּאָרַח בְּרְחוֹב קִרְתָּא וַאֲמַר גַּבְרָא סָבָא לְאָן
אַזֵיל וּלְאָן[1] אַתְּ אָתֵי׃ וַאֲמַר לֵיהּ עִבְרִין אֲנַחְנָא מִבֵּית
18 לֶחֶם דִּבְיַת יְהוּדָה עַד סַפֵּי טוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם מִתַּמָּן אֲנָא
וְאַזֵלִית עַד בֵּית לֶחֶם דִּבְיַת יְהוּדָה וּלְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ אֲנָא
19 אַזֵיל וְלֵית אֱנָשׁ דְּכָנִישׁ יָתִי לְבֵיתָא׃ וְאַף תִּבְנָא אַף פִּסְתָּא
אִית לַחֲמָרָנָא וְאַף לְחֵים וְחַמְרָא אִית לִי וּלְאַמְתָּךְ וּלְעוּלֵימָא
20 דְּעִם עַבְדָּךְ[2] לֵית חִסְרָן כָּל מִדְּעַם׃ וַאֲמַר גַּבְרָא סָבָא שְׁלָם לָךְ
21 לְחוֹד כָּל חִסְרָנָךְ עֲלַי לְחוֹד בְּרְחוֹבָא לָא תְּבִית׃ וְאַעְלֵיהּ
לְבֵיתֵיהּ וְרְבִי כַּפְתָּא לַחֲמָרַיָּא וְאִסְתִּיאוּ רַגְלֵיהוֹן וְאָכְלוּ
22 וְשָׁתִיאוּ׃ אִנּוּן מֵישַׁבְיָן יָת לִבְּהוֹן וְהָא אֱנָשֵׁי קִרְתָּא גְּבָרֵי בְּנֵי
רְשָׁעָא חַקְקִין[3] יָת בֵּיתָא מְחַקְקִין לְבִתְבַּר דְּשָׁא וַאֲמָרוּ לְגַבְרָא
מָרֵיהּ דְּבֵיתָא סָבָא לְמֵימַר אַפֵּיק יָת גַּבְרָא דְּעָל לְבֵיתָךְ
23 וְנִדְּעִנֵּיהּ׃ וּנְפַק לְוָתְהוֹן גַּבְרָא מָרֵיהּ דְּבֵיתָא וַאֲמַר לְהוֹן בְּבָעוּ
אָחַי לָא תְּבַאֲשׁוּן כַּעֲן בְּתַר דְּעָל גַּבְרָא הָדֵין לְבֵיתִי לָא
24 תַּעְבְּדוּן יָת קְלָנָא הָדֵין׃ הָא בְּרָתִי בְּתוּלְתָּא וּלְחֵינְתֵּיהּ אַפֵּיק
כַּעֲן יָתְהוֹן וְעַנּוֹ יָתְהוֹן וַעֲבִידוּ לְהוֹן כְּתַקְּנִין בְּעֵינֵיכוֹן וּלְגַבְרָא
הָדֵין לָא תַּעְבְּדוּן עֵיסַק קְלָנָא הָדֵין׃ וְלָא אֲבָא גַּבְרָא
25 לְקַבָּלָא מִנַּיְהוּ וְאָחֵיק גַּבְרָא בְּלֵחֵינְתֵּיהּ וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן לְבָרָא
וְיָדְעוּ יָתָהּ וְאִתְעַבְּדוּ בָּהּ כָּל לֵילְיָא עַד צַפְרָא וְשַׁלְּחוּהָא
26 כְּמִסַּק צַפְרָא׃ וְאָתַת אִתְּתָא לְנִפְלַת צַפְרָא וְנָפְלַת בְּתַרַע בֵּית

---

[1] Offenbar nur Versehen für וּלְמָן. [2] S. Josua IX, 8.

[3] So, versehentlich. Lag. אקיפו על ביתא; Buxt. אקיפו ית ביתא.

27 גְּבֶרָא דְּרִבּוֹנַהּ תַּמָּן עַד דִּנְהַר׃ וְקָם רִבּוֹנַהּ בְּצַפְרָא וּפְתַח דְּשַׁר
בֵּיתָא וְנָפֵק לְמֵיזַל לְאוֹרְחֵיהּ וְהָא אִתְּתָא לְחֵינַתֵּיהּ רְמָיָא[1]
28 בְּתְרַע בֵּיתָא וִידָהָא עַל סִיפָּא׃ וְאָמַר לַהּ קוּמִי וְנֵיזִיל וְלָא
29 מַתִיבָא וְנָסְבַהּ עַל חֲמָרָא וְקָם גְּבַרָא וְאָזַל לְאַתְרֵיהּ׃ וְאָתָא
לְבֵיתֵיהּ וְנָסִיב יָת סַכִּינָא וְאָתְקֵיף בְּלַחֵינְתֵּיהּ וְהַדְּמָהּ לַאֲבָרָהָא[2]
30 לְתַרֵי עֲסַר אֲבָרִין[2] וְשַׁדַּחַהּ בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה
כָּל דַּחֲזֵי לֵיהּ וְאָמַר לָא הֲוָת וְלָא אִשְׁתְּזִיאַת מֵהָדָא לְמִיוְמָא
הָסְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין שַׁוִּי לְכַלְיָן
עַל אַתְעֲצוּ וּמַלִּילוּ׃

XX. וּנְפָקוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְכַּנִּישַׁת כְּנִשְׁתָּא כַּחֲדָא
חַד לְמִדַּן וְעַד בְּאֵר שְׁבַע וְאַרְעָא גִּלְעָד לְקֳדָם יְיָ לְמִצְפָּיָא׃
2 וְאִתְעַתְּדוּ רֵישֵׁי כָל עַמָּא כָּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל בִּקְהַל עַמָּא דְּיְיָ
3 אַרְבַּע מְאָה אַלְפִין גֻּבַר רַגְלִי שָׁלְפֵי סַיְפָא׃ וְשַׁמְּעוּ בְּנֵי
בִנְיָמִין אֲרֵי סַלִּיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִצְפָּיָא וְאָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
4 מַלִּילוּ אֵיכְדֵין הֲוָת בִּשְׁתָּא[3] הָדָא׃ וְאָתִיב גְּבַרָא לֵיוָאָה בַּעֲלַת
הָאִתְּתָא קְטִילַת וְאָמַרְנָא לְמִשְׁבַּט לְגִבְעָתָא דְּשִׁבְטָא בִנְיָמִין עֲלֵית אֲנָא
5 וְלֵחֵינְתִּי לְמִבְתָּא׃ וְקָמוּ עֲלַי רַבְרְבֵי גִבְעָתָא וְאַקִּיפוּ עֲלַי יָת
בֵּיתָא בְּלֵילְיָא עֲלַי חַשִׁיבוּ לְמִקְטַל וְיָת לֵחֵינְתִּי עַנִּיוּהָא
6 וּמֵיתַת׃ וְאַחֲדִית בְּלֵחֵינְתִּי וְהַדֵּימַתַּהּ וְשַׁלַּחְתַּהּ בְּכָל תְּחוּם
אֲחֻסַּנְתָּא אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲרֵי עֲבָדוּ עֵיצָּת חֵשֶׁן[4] וּדְלָא כְּשַׁר
7 בְּיִשְׂרָאֵל׃ הָא כֻלְּכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לְכוֹן פִּתְגָם וְעֵצָה הָכָא׃
8 וְקָם כָּל עַמָּא כַּגְבָרָא חַד לְמֵימַר לָא נֵיזִיל גֻּבַר לְמַשְׁכַּנֵיהּ
9 וְלָא נְזוּר גֻּבַר לְבֵיתֵיהּ׃ וּכְעַן דֵּין פִּתְגָמָא דְּנַעֲבֵד לְגִבְעָתָא
10 נִתְפַּלַּג עֲלַהּ בְּעַדְבָּא׃ וְנִדְבַּר עֲסַר גְּבִרִין לְמֵאָה לְכָל שִׁבְטַיָּא

---

[1] Schwerlich richtig. Buxt. רְמָיָא. [2] Zur Form vgl. Merx, chrest. 166 unter אבר. [3] So, mit ה, auch v. 12, 34, 41. Vgl. Landauer in Z. Ass. III 267 und ܒܫܬܐ. [4] So; Lag. und Buxt. חטאין.

דישׂראל ומאה לאלפא ואלפא לרבותא למסב חדין לעמא
למעבד לאיתיותהון לגבעתא דבית בנימין בכל קלנא
11 האתעביד בישׂראל: ואתפניש כל אנש ישׂראל לקרתא כגברא
12 חד שׁון: ושלחו שבטיא דישׂראל גברין בכל שבטי בנימין
13 למימר מא בשתא הדא דהות בכון: ולכן הבו ית גבריא
בני רשׁעא דבגבעתא ונקטילינון ונפלי עביד דביש מישׂראל
והלא אבו בני בנימין לקבלא למימר אחיהון בני ישׂראל:
14 ואתפנישו בני בנימין מן קרויא לגבעתא למפק לאגחתא קרבא
15 עם בני ישׂראל: ואתמניאו בני בנימין ביומא ההוא מקרויא
עסרין ושתה אלפין גברא שלפי סיפא בר מיתבי גבעתא
16 אתמניאו שבע מאה גבר עולים[1]: מכל עמא הדין שבע מאה
גבר עולים גברא גמיד בידיה דמיניא כל אדין דשדן אבניא
17 בקלעא ומדמן[2] בבירת סעיא ולא משנן: ואנש ישׂראל
אתמניאו בר מדבית בנימין ארבע מאה אלפין גברי שלפי
18 סיפא כל אדין גברי עבדי קרבא: וקמו וסליקו לבית אל
ושאילו במימרא דיקי ואמרו בני ישׂראל מן יפק לנא
בקדמיתא לאגחא קרבא עם בני בנימין ואמר יקי יהודה
19 בקדמיתא: וקמו בני ישׂראל בצפרא ושרו על גבעתא: ונפק
20 אנש ישׂראל לאגחא קרבא עם דבית בנימין וסדרו עמהון
21 אנש ישׂראל קרבא על גבעתא: ונפקו בני בנימין מן גבעתא
וחבילו מן ישׂראל ביומא ההוא עסרין ותרין אלפין גברין
22 קטילין רמן לארעא: ואתקים עמא אנש ישׂראל ואוסיפו לסדרא
23 קרבא באתרא דסדרו תמן ביומא קדמאה: וסליקו בני
ישׂראל ובכו קדם יקי עד רמשא ושאילו במימרא דיקי למימר
התוסיף למקרב לאגחא קרבא עם בני בנימין אחי ואמר יקי

---

[1] So. [2] Mit deutlichem ר.

24 סלקו עליהון׃ וקריבו בני ישראל לות בני בנימן ביומא
25 תניינא׃ ונפקו הבית בנימן לקדמותהון מן גבעתא ביומא
תניינא והחבילו בבני ישראל עוד תמנת עסר אלפין גברא
26 קטילין רמן לארעא כל אלין שלפי סיפא׃ וסליקו כל בני
ישראל וכל עמא ואתו לבית אל ובכו ויתיבו תמן קדם יי
וצמו ביומא ההוא עד רמשא ואסיקו עלוון ונכסת קדשין
27 קדם יי׃ ושאילו בני ישראל במימרא דיי והתמן ארון קדמא
28 דיי ביומיא ההינון׃ ופנחס בר אלעזר בר אהרן קאים
קדמוהי ביומיא ההינון למימר האוסיף עוד למפק לאגחא
קרבא עם בני בנימן אחי אם אתמנע ואמר יי סקו ארי מחר
29 אמסרינון בידך׃ ושוי ישראל כמנין על גבעתא סחור סחור׃
30 וסליקו בני ישראל לות בני בנימין ביומא תליתאה וסדרו
31 קרבא על גבעתא כזמן בזמן׃ ונפקו בני בנימין לקדמות
עמא אתנגידו מן קרתא ושריאו לקטלא מן עמא קטילין
כזמן בזמן בכיבש אורחתא חדא סלקא לבית אל וחדא
32 לגבעתא בחקלא כתלתין גברא בישראל׃ ואמרו בני בנימן
תבירין אנון קדמנא כד[1] בקדמיתא ובני ישראל אמרו ניפוק
33 וניגדלינון[2] מן קרתא לכבשיא׃ וכל אנש ישראל קמו
מאתרהון[3] וסדרו קרבא במישרי ירחו וכמנא[4] ישראל מגיח
34 מאתריה ממישר גבעתא׃ ואתו מיהודא לגבעתא עסרא
אלפין גבר עולים מכל ישראל ועבדי קרבא תקיפו ואנון לא
35 ידעין ארי קריבת דהתיתי בשתא׃ ותקפר יי ית הבית
בנימן קדם ישראל והחבילו בני ישראל בדביית בנימן ביומא
ההוא עסרין וחמשה אלפין ומאה גברא כל אלין שליפי

---

[1] Vgl. Josua VIII, 5. [2] Vgl. Josua VIII, 6; IX, 19; Jud. XIV, 13. [3] Vgl. VIII, 7. [4] So auch Buxt. Lag. "וכמנא די".

36 סיפא: וַיַּחֲזוּ בְנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר אִתְּבִּרוּ וַיִּתְּבוּ אֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל אַתְרָא
לְדַבְּיִת בִּנְיָמִן אֲרֵי אִתְרַחִיצוּ עַל כְּמִנָּא דְשַׁוִּיאוּ עַל גִּבְעָתָא:
37 וְכְמִנָּא אוֹחִי וְאִתְגְּלִידוּ עַל גִּבְעָתָא וְאִתְגְּנִיד כְּמִנָּא וּמְחָא יָת
38 כָּל קִרְתָּא לְפִתְגָם דְּחַרְבָּ: וְזִמְנָא[1] דְּהוֹה מְתְקַן לִגְנָשׁ יִשְׂרָאֵל
39 עִם כְּמִנָּא דְיִסְגּוֹן לְאַפָּקָא יְתִיר מִן קִרְתָּא: וְאִתְחֲזַר אֲנָשׁ
יִשְׂרָאֵל בְּקְרָבָא וְדַבְּיִת בִּנְיָמִן שַׁוִּיאוּ לְקַשְׁלָא קְטִילִין בַּאֲנָשׁ
יִשְׂרָאֵל כְּתַלְּתִין גַּבְרִין אֲרֵי אֲמָרוּ בְּרַם מְתַבְּרִין[2] תַּבְּיִין אֲפוֹן
40 קֳדָמָנָא כְּקָרְבָא קַדְמָאָה: וְכְמִנָּא שְׁרִי לְאַפָּקָא מִן קִרְתָּא יְתִיר
דְּתָנָן וְאִתְפַּנִּיאוּ דְּבִיתְ בִּנְיָמִן לְאִתְוַדְּיָהוֹן דְּהָא סְלִיק תְּנָנָא
41 הַקְרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָּא: וַאֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל אִתְהַפִּיךְ וְאִתְבְּהִיל אֲנָשׁ
42 בִּנְיָמִן אֲרֵי חָזָא אֲרֵי קְרִיבַת דְּחִיתֵי לֵיהּ בְּשִׁתָּא: וְאִתְפַּנִּיאוּ
קֳדָם אֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְאוּרַח מַדְבְּרָא וּפְבָדֵי קְרָבָא אַדְבִּיקוּנוּן
43 וַאֲנָשׁ דְּמְנָא מִקְרְוֵיהוֹן קְטָלִין בְּהוֹן מִפָּא וּמִפָּא: טַלְטִילוּ
יָת דְּבִיתְ בִּנְיָמִן דְּפוֹנִין[3] מִבֵּית נַיְחָהוֹן טַדְּוֹנוּן עַד לְקָבֵיל
44 גִּבְעָתָא מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא: וְאִתְקְטִילוּ מִדְּבִיתְ בִּנְיָמִן תְּמָנְיָת עַסַר
45 אַלְפִין גִּבְרָא יָת כָּל אִלֵּין גִּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא: וְאִתְפַּנִּיאוּ וְאַפְּקוּ
לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רְמוֹן וַאֲסָרוּ בְּכִבְשָׁיָא חֲמִשָּׁה אַלְפִין גִּבְרָא
וְאַדְבִּיקוּ בְּתַרֵיהוֹן עַד גְּדָעֹם וּקְטָלוּ מִנְּהוֹן תְּרֵין אַלְפִין גִּבְרָא:
46 וַהֲווֹ כָּל דְּאִתְקְטָלוּ מִדְּבִיתְ בִּנְיָמִן עֶסְרִין וַחֲמִשָּׁה אַלְפִין גִּבְרָא
שְׁלֵפֵי סֵיפָא בְּיוֹמָא הָהוּא יָת כָּל אִלֵּין גִּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא:
47 וְאִתְפַּנִּיאוּ וַאֲפָקוּ לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רְמוֹן שִׁית מְאָה גִּבְרָא וְיַתִּיבוּ
בְּכֵיף רְמוֹן אַרְבְּעָה יַרְחִין: וַאֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל תָּבוּ לוֹת בְּנֵי בִנְיָמִן
48 וּמְחוֹנוּן לְפִתְגָם דְּחַרְבָּ מִקְרְוֵיהוֹן גַּמְרוּנוּן עַד בְּעִירָא עַד כָּל
דְּאִשְׁתְּכַח[4] אוֹקִידוּ בְּנוּרָא:

---

[1] Hdschr. "מ". [2] Hdschr. "ת". [3] Buxt. und Lag. דרפונין.
[4] Hier fehlen in der Handschrift die Worte אף כל קירויא דאישתכחא (Lag., Buxt.).

XXI.

וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא
2 יִתֵּן בִּתּוֹ לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא הָעָם בֵּית־אֵל
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הָעֶרֶב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ בְּכִי
3 גָּדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ לָמָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָיוֹת הָיְתָה בְּיִשְׂרָאֵל
4 לְמִשְׁעֵי הַיּוֹם הַיֶּה מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְטָא אֶחָד׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת
הַיּוֹם וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים׃
5 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא עָלָה בַּקָּהָל אֶל
יְיָ הַמִּצְפָּתָה כִּי שְׁבוּעָה גְדוֹלָה הָיְתָה לַאֲשֶׁר לֹא יַעֲלֶה אֶל
6 יְיָ הַמִּצְפָּתָה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃ וַיִּנָּחֲמוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל
הַבִּית בִּנְיָמִן וַיֹּאמְרוּ נִכְרַת הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט אֶחָד׃
7 וַיֹּאמְרוּ מַה נַּעֲשׂוּ לַנּוֹתָרִים לָהֶם לְנָשִׁים וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ
בַּיְיָ אִם נִתֵּן לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ לְנָשִׁים׃ וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד
8 מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא עָלָה אֶל יְיָ הַמִּצְפָּתָה וְהִנֵּה לֹא
בָא אִישׁ אֶל הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵישׁ גִּלְעָד׃ וַיִּתְפְּקֹד וְהִנֵּה אֵין
9 יוֹשֵׁב יָבֵישׁ גִּלְעָד בָּעָם׃ וַיִּשְׁלַח שָׁמָּה הָעֵדָה שְׁנֵים עָשָׂר
אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהִכִּיתֶם אֶת
10 יוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד לְפִי חָרֶב הַנָּשִׁים וְהַטַּף׃ וְזֶה אֲשֶׁר
תַּעֲשׂוּ כָּל זָכָר וְכָל אִשָּׁה יְדַעַת מִשְׁכַּב זָכָר תַּחֲרִימוּ׃
11 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה בְתוּלָה
אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה מִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ אֹתָן אֶל הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה
12 אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיְדַבְּרוּ כָּל הָעֵדָה וַיִּקְרְאוּ לִבְנֵי בִנְיָמִן
אֲשֶׁר בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם לְשָׁלוֹם׃ וַיָּשָׁב בִּנְיָמִן
13 בָּעֵת הַהִוא וַיִּתְּנוּ לָהֶם נָשִׁים אֲשֶׁר חִיּוּ מִנְּשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד
וְלֹא מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃ וְהָעָם נִחָמוּ אֶל בִּנְיָמִן כִּי עָשָׂה יְיָ
14 פֶּרֶץ בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר הַזְּקֵנִים מִן הָעֵדָה מַה נַּעֲשׂוּ
לַנּוֹתָרִים לָהֶם לְנָשִׁים כִּי נָשִׁים נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן׃ וַיֹּאמְרוּ
15 יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא יִמָּחֶה שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְהָעָם נִחָמוּ עַל הַבִּית

---

[1] ב nachträglich darübergeschrieben. [2] So, Dublette.

CHURCH DIVINITY SCHOOL of the PACIFIC LIBRARY

16 בִּנְיָמִן אֲרִי עֶבֶר יְקֵי תִּרְעֶתָא בְּשִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְאָמְרוּ סָבֵי
כְּנִשְׁתָּא מָא נַעְבִּיד לְאִשְׁתָּאֲרוּ לִנְשִׁין אֲרֵי פְּסִיקָת מִדְּבִית בִּנְיָמִן
17 אִתְּתָא׃ וְאָמְרוּ יְרִתָת[1] שֵׂיזְבְּתָא לְדְבִית בִּנְיָמִן וְלָא יִתְמְחֵי
18 שִׁבְטָא מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנָא לָא נְכוֹל לְמִתֶּן לָהוֹן נְשִׁין מִבְּנָתַנָא
אֲרֵי קְיָמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לֵית דְּיִתֵּן אִתְּתָא לְבִנְיָמִין׃
19 וְאָמְרוּ הָא חַגָּא דְיְיָ בְּשִׁילוֹ מִדָּמָן בְּיוֹמָא לְמִיעַד דְּמִצְפּוֹנָא
לְבֵיתְאֵל מִדְּנַח שִׁמְשָׁא לְכִבְשָׁא דְּסָלִיק מִבֵּיתְאֵל לִשְׁכֶם
20 וּמִדְּרוֹמָא לְלִבְנָה׃ וּפְקִידוּ יָת בְּנֵי בִנְיָמִין לְמֵימַר אִיזְלוּ
21 וְתִכְמְנוּן בְּכַרְמַיָּא׃ וְתֶחְזוֹן וְהָא אִם יִפְּקוּן בְּנָת שִׁילוֹ לְמִחְגַּ
בְּחִנְגַּיָּא וְתִפְּקוּן מִן כַּרְמַיָּא וְתֶחְטְפוּן[3] לְכוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ מִבְּנָת
22 שִׁילוֹ וְתֵהְכוֹן לְאַרְעָא שְׁבָט בִּנְיָמִן׃ וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוֹן אֲבָהָתְהוֹן
אוֹ אֲחֵיהוֹן לְמֵדַּן קֳדָמָנָא וְנֵימַר לְהוֹן חָנוּנוֹן יְהוֹן אֲרֵי לָא
סְוֵיקְנָא[4] לְמִתֶּן לְהוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ בְּקִבָּא אֲרֵי אִם לֵית אַתּוּן
23 יְהָבִין לְהוֹן כְּעַדָּן פּוֹן תֶּחוֹבוּן׃ וְעָבְדוּ כֵּן בְּנֵי בִנְיָמִן וְנְסִיבוּ
נְשִׁין לִמְנְיָנְיהוֹן מִן חִנְגַּיָּא דְּאַנְסוֹ וְאָזְלוּ וְתָבוּ לַאֲחֳסָנְתְּהוֹן
24 וּבְנוֹ יָת קִרְוָיָא וְיָתִיבוּ בְּהוֹן׃ וְהַלִּילוּ מִתַּמָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּעִדָּנָא הַהוּא גְּבַר לְשִׁבְטֵיהּ וְלִזְרִיעָתֵיהּ וּנְפָקוּ מִתַּמָּן גְּבַר
25 לַאֲחֳסָנְתֵּיהּ׃ בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גְּבַר הַכְשַׁר
בְּעֵינוֹהִי יַעְבִּיד׃

---

[1] Das letzte ת und der ihm voraufgehende Vokal sind in der Hdschr. zerstört. [2] So. [3] So, mit ă des Präformativs.
[4] Hdschr. "ק".

NACHTRÄGE.

Durch gütige Vermittelung des Herrn S. Landauer erhielt ich — leider durch Missverständnis verspätet — Haphtarenblätter zum Richtertargum aus der Strassburger Bibliothek. Unter diesen Blättern ist die Deborahaphtare sogar zweimal vertreten. Das eine Exemplar (B) bietet ausser der aramäischen Übersetzung auch noch eine arabische in hebräischen Buchstaben.

A enthält targumistische Zusätze am Rande des Deboraliedes, wenn auch nicht in der Menge wie Soc.; B enthält deren eher noch etwas weniger. Ob dem gegenüber aber meine im Vorworte ausgesprochene Vermutung über die Herkunft der Randzusätze noch aufrecht zu halten ist, bleibe dahingestellt.

In beiden Handschriften fehlen die Dagesch- und Mappiqpunkte in der Regel. In beiden Handschriften fehlen auch die Stichworte am Anfang der einzelnen Verse des Deboraliedes. Für קָדֹם haben beide קדם oder eine Abkürzung ק, ק̇. Das ש von ישראל pflegt in B durch einen kleinen Strich, vom linken Zacken aus nach rechts oben gehend, gekennzeichnet zu werden. In B steht im ersten Drittel des Deboraliedes sehr häufig über den Endbuchstaben der Wörter °, Interpunktionszeichen?

In B sind die Schriftzüge, namentlich die Vokale, vielfach durch Alter und Feuchtigkeit verwischt und dann oft mit frischer Tinte nachgezogen worden.

Ich gebe nun die Abweichungen und Eigentümlichkeiten beider Handschriften:

IV, 23 יַחְצֹר A nach dem Vorbild des Hebr. verschrieben. מלכא דכנ in B verwischt. 24 ירת יבין מלכ und ואזלח in A zerstört. דכְנָעַן A,

in B verwischt. צֹאנִי A. V, 1 וַתָּשֶׁבַּח A, וַתָּשַׁבַּח B. Es ist doch sehr auffallend, dass in den Handschriften des Deboraliedes soviel Verbalformen vorkommen mit Reduzierung der Penultima und dem entsprechend natürlich mit Verlegung des Accentes auf die Ultima. Ich möchte wirklich vermuten, dass die Quelle dieser Eigentümlichkeit in V. 12, vielleicht auch in 28 zu suchen ist, wo sie beabsichtigt war. Irrtümlich mag sie sich von da aus weiter in den Handschriften verbreitet haben. Dass auch im biblisch Aramäischen Formen wie סְלֶקֶת vorkommen, wird hierbei kaum in Betracht zu ziehen sein. נוֹעַם B. In B scheint rechts oben am Rande gestanden zu haben על נסא u. s. w.; jetzt ganz verblasst. 2 אוֹרְחֹתֶיהָ B dreimal. לְבַעֲלֵי B. אִילוֹן B. אַחְגַּבְתִּיו A! בְּעֵלִי B. פּוּרְעָנוּת B, פּוּר״ A. נִסָּא B. רְאִירִי B. 3 שִׁמְעוּ A! אֲסַפֵּרָה B. מוּרְיָא A. Am Ende des Verses in A ein Wegweiser, der auf den Zusatz auf dem rechten Rande zu deuten scheint. Da der rechte Rand aber zum grossen Teil abgebrochen ist, so lässt sich nur aus erhaltenen Wortresten schliessen, dass hier ungefähr dieselben Worte gestanden haben, wie in Soc. S. S. 11 Anm. 3. Ungefähr dieselben Worte in grober, flüchtiger, verwischter Schrift auch in B in der Mitte zwischen den beiden Kolumnen. 4 Durch Verschmierung verschiedener Hände ist אוֹרְחֹתֵיךְ B entstanden. דִּיחֲבַת B. אִילוֹן B. בְּעֵלִי B. אַחְגַּ״ A (aber V. 5 אַחְגַּ״). לְמִתְנַיַּר A. מְשַׁעְיִר A. 5 In B links und unten am Rande, fast unleserlich in grober Schrift: דין עם דין ואמרין דין u. s. w. S. S. 11 Anm. 9. 6 Erstes בְּיָמֵי A. אוֹרְחָן B zweimal. דַּהֲווֹ A, דַּהֲוֹוּ B. מַהְלְכִין A. כַּשְׁבֵי״ A. 7 דַּהֲוֹאַת A, דַּהֲוֹאָה B. צְדִיאַת A richtig, צַדְיָאַת B. אַצְטַלְטַלוּ A! (wenn ich die allerdings sehr verblasste Schrift richtig lese), אִשְׁתַּלְטַלוּ B. אַשְׁתַּלְטַלוּ A zweimal. דְּבֹרָה B. 8 אִתְרְעִיו B (nicht etwa aus Raummangel). לְמִסְגְּרוֹתָא B. חֲרִיתָן B. אִתְעֲסָקוּ A! לְאוֹרְחָתָא B. הַלְּמֵתִין B. פַּשְׁרִין B. לְאַגְּחָא B. Die letzten drei Worte des Verses in A fast ganz zerstört. Am Schluss ein Wegweiser, hindeutend auf einen nicht mehr vorhandenen Randzusatz; nur noch am oberen Rande der folgenden Seite: מתשע מאה רתכין דפרזלא דהוו עמיה .... לא יכילו לאגחא קרבא ביש. Vgl. S. 12 Anm. 7. Teile desselben Zusatzes auch in B mit grober, ganz und fast ganz verlöschter Schrift auf den Rändern der Seite. 9 אֲמַרְתָּה B. אוֹרְחָתָא B zweimal. תִּים עִמָּא A zerstört. וּמְבַרְכִין V. 9 — וּמְשַׁתְּקִין V. 10 A zerstört. 10 דַּהֲווֹ B. אַתְּנָן B. דִּיוָא יְהוֹן אוֹלִין בּ, עֲבִידָא לְחִנָּן B zerstört. דַּאֲתְכְּבִרוּ A. 11 דַּהֲוֹוּ B. וְנִסְבִין B zerstört.

Nach גובין A ad. אחר דמיא fehlt AB, i t in A aber am Rande nachgetragen. Im Texte von A folgt auf שקיא: נסין אחנא דאיתנדירו ביה ישראל מלקדמין אתי דהוי בנת ישראל נפקן למיי גובלן לרבית. Nach diesem letzten מיא ein Wegweiser, auf einen verblassten und zum Teil abgebrochenen Randzusatz deutend: דהלן לאשמעא קל טריפת und noch einige Worte wie S. 13 Anm. 4. דיתון B. זכוותיה B. קריי B. לשיהב AB. 12 Erstes und drittes שבחי B. שבלך AB. נועם" AB. 13 בכין נחית A. מתשיתא B. תבר B zweimal. מגבורא A. 14 בהוי A. בגלגן A. מרש" AB. טבשיתא AB. לגולגן B. קדמותא, ברבית עמלק בחרו, עמלק מדבית, שאול עמלק וא B zerstört. 15 למילי דבדה B. תמן ohne ל B. לזרעיתה A, בזרעיתה B. גיבא B. 16 מתש" A. מתשיתה B. למיהב A. בסורא A. למיי A. נזחא + בקרבא A. A fügt hinter מה עמי im Texte hinzu: לבלק אתון אמרין דילך אנחנא לסיסרא אתון אמרין דילך אנחנא; vgl. S. 14 Anm. 3. In B stehen die Worte דא מן דא bis zum zweiten אנחנא in grober aber noch deutlicher Schrift in dem freien Raum zwischen den beiden Kolumnen der Seite. כשר bis לבא in A halb vernichtet; erkennbar ידעתון ohne i, גליא. למעבד B. דהשתון B auf verblasstem Grunde nachgemalt. 17 בעבדא A. בגונון A, בגונין B (vielleicht aus בגונן verändert). 18 לקביל B. אילנן B. בנירמין A statt נפתלי, aber bereits ausgestrichen. "השבח A. 19 בחנגך A. 20 אחנא A zweimal, אחנא B. אחנא u. 21 Hinter וגבורן A Wegweiser, auf den Randzusatz לרבית deutend; trotzdem das folgende ל nicht getilgt. "גב A. 22 אשחלפא A, אשחלפא B. טיפרי A, טיפרי B. 23 אמר + בדק A, aber wieder ausgestrichen. נבזא A B. והבזו A! עמא B zweimal. 24 חבר A. מתשיא A. דמשמשין A. Zwischen מנשיא und דמשמשן in B noch כד, am Ende der Zeile, wohl aus ד erwachsen, dem am Ende der Zeile vorweggenommenen Anfangsbuchstaben des folgenden Wortes. דהדשין B, wie es scheint. 25 שאל A, שאול B. Ursprünglich חלבא ית B, am Rande יהח. למיי AB. דהזונוהי A, בפילגי A, בפילגי B. גבהרא A. גבבנין B. 26 Vor ידה in A ein Wegweiser, auf halbverlöschte und halbabgebrochene Worte am Rande deutend, ungefähr dieselben wie S. 15 Anm. 10. Dieselben auch in B in grober Schrift in dem freien Raum zwischen beiden Kolumnen. לסיסרא A. דיהמינה A. ויתמינה לארוש, מחתיה, פעת מוחיה in B zerstört. פצעת A. אבהרח AB. 27 Erstes רגלהא B. שכיב AB. חמן A. 28 אסחכיאת(?) B. מן בירני B. אמרה B. אוהרא AB! דהתיבוהי B. דהשיא A, דהשתא B. דחוי B. אילנת B. 29 פרסהיהתא B. ענלן A, כנלן B.

30 מִמַּשְׁכִּיחִין A, מִמַּשְׁכִּיחִין B. סִפְלִגִין B. לכל חד, ח סיסרא בוח ציו, עתידיא, ומני, ודי דבוז in B zerstört. בִּרְאָא A. סְנִי A. 31 כֵּן B. תידין bis חד in A zerstört. כְּמִיפֵּק B. שִׁשְׁאָא A. בגבורתיה bis דישראל in A zerstört. מִלְּמֶעְבַּד קְרָבָא A vor ארבעין.

Die Jephta- und Manoahhaphtare ist je einmal vertreten, und zwar in der Handschrift **B**. Auch diese Haphtaren sind stark verblasst, namentlich manche Vokale. Keine arabische Übersetzung. Ich gebe im Folgenden die Abweichungen von B. Für קָדָם immer קֳדָם. In אזגדין gewöhnlich die (sonst in der Regel fehlenden) Dageschpunkte.

XI, 2 אוּחֲרִי. 3 גוּבְרִין. יְעֵקֵּן. 4 יְהוֹה. יְאַגִּיתוּ. 5 יְהוֹה. קְרָבָא. 7 יְאַמַּר. יְהַדְּרִכְתּוּנִי. יְוֹתִי. 9 לְאַגָּתָא. In קְרָמַי ist das letzte ˙ zweifelhaft. אָחוֹי od. אָחוֹי, zweifelhaft. 10 יְעַבִּיד כֵּן. 11 בְּמַצְפָּיָא. 12 לי und לאגתא zerstört. Die Reste des letzteren deuten auf לְאַגָּתָא. יְלֵךְ. יְוֹתִי. 13 אָתִים. 15 אַרְעָא דְמוֹאָב. 17 אֶעֱבַר, wie es scheint. 18 אַרְעָא דְאֱדוֹם. אַרְעָא דְמוֹאָב. 20 יְרִמְיָן, jetzt wenigstens so. zweimal סִיחוֹן. יְמֶעְבַּר. 21 סִיחוֹן. 24 Ursprünglich blos דתרך, ohne י, geschrieben. 25 יְהַמְלָן. 26 וּבְשַׁרְעוֹר. שִׁזִּיבְתְּחוֹן. 27 לְאַגָּתָא. 29 יְהוֹה. יְלְבוֹאָה. zweimal יְעַבַּר גלעד ויח zerstört. zweimal מַצְפָּיָא. לְוֹת. 32 מִיפֵּק. יְעַבַּר. לְאַגָּתָא. וּמַסְרִינוֹן. 33 מֶעֱלָנָא; also auch mit ă der Endung, wie übrigens auch Soc. בְּעַכְרִי. יְסִרוֹן. 34 מַצְפָּיָא. deutlich נַפְקָא. 35 יְהוֹה. בְּעַכְרִי. 36 שִׁבְיִד. פּוּרְעָנוּתָא. בְּמֶעְלִי. 37 יְהַרִין. יְאִיתְהָך. יְאִתְנַגַּד. יְאֶבְכִּי. יְחַבְּרֹתַי. 38 יְשִׁלַּח. 39 יְהוֹה. יְעַבַּר. יְדַּעַת. יְהוֹה. יְלָא, am Rande nachgetragen. יְעַבַּר. יְלָא. יְפִנְחָס. יְאִילִי. יְפִנְחָס. jetzt wie פָּרִיס aussehend. 40 מִזְּמַן לְזְמַן.

XIII, 2 יְהוֹה. יְעַקַּח. 4 תיכלין כל מסאב, א תש zerstört. 5 וְמִסַּפַּר. יְהַבָּא. בְּטִנָּא. jetzt wenigstens wie מִיזָּא. 6 יְוֹתִי. יְוֹתִיהּ. שְׁאֵלְתִּיהּ. 7 בְּטִנָּא. 8 יְוֹתִנָּא. יְעַבִּיד. יְהַתְּלִיד. 10 יְגוּבְרָא. יְוֹתִי. 11 Ebenfalls יְאַתְּ. דְּמַלְּלָתָא. 12 יִתְקַרְיָמוּן. יְלְהַבָּא. יְעַבִּיד. 13 יִתְסְמַר. 14 יְתִיבָל. יְסַפְּקִרְתָּה. יְתִיר. יְגַעֲבִיד. 15 יְזִוּי. יְתִיהְנֵנִי. 16 לא, תא, מנוח abgerissen. יְתִיבִיד. יְתִסְקְרִנָּה. 17 מלאכא דייי, ואמ, שמך—פתגמך abgerissen. 19 יְמֶעְבַּד. 20 יְהוֹה. erstes שְׁלְהֵבְיוֹתָא. מְעִילוֹי. חזן abgerissen. 21 מלאכ, ולאתת מלאכ abgerissen. לְאִתְחַזָּאָה, aber, wie es scheint, erst verändert. 22 Nur die vier letzten Worte erhalten. 23 יְעֵקֵּן. אֲחַזְרִינָא. אֲשְׁמַעְנָא. 24 יְבַרָא. Vers 25 fehlt.

Der während des Druckes in Stade's Zeitschrift XX, 148 ff. erschienene Aufsatz von Diettrich berührt mehrfach Erscheinungen, die auch in den Anmerkungen zu dem vorliegenden Targum besprochen worden sind.

Diettrichs erste drei Paragraphen beschäftigen sich mit solchen Verbalformen, die nach dem 2. Radikal ˙ zeigen, statt des erwarteten ¨. In der Beurteilung dieser Erscheinung stimme ich in der Hauptsache mit Diettrich ganz überein, nämlich darin, dass die Formen mit ¨ die alte, richtige Überlieferung darstellen, die mit ˙ dagegen eine bedenkliche Neuerung. Es ist das Verdienst Diettrichs, durch genauen Einblick in die Handschriften erkannt zu haben, dass in der alten Londoner Handschrift Or. 1467 ¨ auch wirklich von erster Hand geschrieben war, ˙ dagegen erst spätere Veränderung ist; also nicht umgekehrt, wie Merx geglaubt, dem Landauer in Z. Assyr. III 271 (2. Abs.) noch folgte.

Aber die Quelle der fehlerhaften Formen ist m. E. nicht in einer bewusst „hebraisierenden Hand" zu suchen, wenigstens nicht in erster Linie. Wenn z. B. die zweite Hand ein אִשְׁלִים der ersten in אֶשְׁלֵם geändert, was ist dabei hebraisierend? Und wäre es nicht immerhin höchst auffallend, ein סְרִיבוּתָן, trotz der deutlich dastehenden mater lectionis, lediglich hebraisierender Theorie zu Liebe in סְרֵבוּתָן zu verändern? Die erste Quelle des Fehlers fliesst m. E. vielmehr in defektiv geschriebenen Formen unvokalisierter Texte, wie S. 4 Anm. 1, S. 7 Anm. 5, S. 24 Anm. 2 angenommen worden ist. Der mater lectionis ־ entbehrend, geriet die Überlieferung ins Wanken. Dass nunmehr beim Verbum gerade ˙ eingesetzt wurde, darin mag man allerdings den Kompass des Hebräischen erkennen, nach dem ratlose Vokalisatoren sich richteten. Und insofern hat Diettrich vielleicht mit Recht auf das Hebräische hingedeutet. So entstand in den Handschriften מִלְּלִתָּא für מִלְּלֵתָא, אַרְגִּוִתָן für אַרְגְּוָנָן u. a. m.; und dieses ˙ hat sich dann beim Verbum noch weiter durchgesetzt, auch da wo das Hebräische kein unmittelbares Vorbild für a bot, wie in אִשְׁלִם für אֶשְׁלֵם. — Einer bewussten Hebraisierung mögen vielleicht, als Endpunkt der falschen Ent-

wicklung, Pi'alformen wie מִלֵּלְתָּא ihr Entstehen verdanken (obwohl mit ִ und ֶ ja auch sonst gewechselt wird).

Nachdem so eine neue, falsche Überlieferung entstanden, wurden nach derselben gelegentlich auch alte, richtig vokalisierte Handschriften verändert, selbst dann, wenn der richtige Vokal durch die mater lectionis geschützt war; und hin und wieder setzte dann ein Schreiber auch beim Nomen ֶ für richtiges ֵ ein, wie לֶב aus לֵב.

Wir erkennen hier bei einer ganzen Kategorie das Vordringen der falschen Überlieferung, wie in חַתִּין, חַתֵּן bei einem einzelnen Worte; vgl. S. 12 Anm. 4.

In einem gewissen Gegensatz zu dieser Erscheinung steht das S. 7 Anm. 2 bemerkte Auftreten verdächtiger intransitiver Pe'als: Ich vermute, dass hier plene geschriebene Participia Quelle des Fehlers sind.

Auch diejenigen Erscheinungen, die Diettrich in § 4, 1 als systematische Bearbeitung im Sinne der hebräischen Grammatik ansieht, kann ich als solche nicht auffassen. Es ist doch sehr fernliegend anzunehmen, dass der Veränderer, der das ursprüngliche ī der aram. Verba ל״א in ē veränderte, dabei an hebräische Verba ל״א und an hebräische Verba ל״ה gedacht haben sollte. Und im Hebräischen sind ja Formen mit ī, wie גָּלִיתִי, הִתְגַּבְּרִיתָ überdies weit häufiger als solche mit ē. Wenn der Veränderer bei seinen irrtümlichen Veränderungen überhaupt einen klaren Gedanken gehabt hat, so wird es der Gedanke an das berechtigte ē von קָרֵיתָא, זָזֵיתִי, יְצֵהַר u. s. w. gewesen sein. Nach Landauer's (Z. Ass. III, 275 Anm.) und meinen Beobachtungen hat sich diese Störung der alten, richtigen Überlieferung glücklicherweise nicht weiter ausgebreitet, — wenngleich vereinzelt auch schon in alten Handschriften unerwartete und wohl falsche Formen mit ē vorkommen mögen, wie das von Diettrich angeführte אֶסְגֵּר Deut. I, 10 (das hier auch bei Berliner steht).

Wenn Deut. X, 6 der Veränderer מֵירַח aus מֵירַח gemacht hat, so will ich allerdings gern glauben, dass hier das hebr. מֵת von Einfluss gewesen: Man sieht ja auch in den beiden, von mir

vorgelegten Targumen öfters, dass der Schreiber unabsichtlich in den Wortlaut des hebräischen Textes hineingerät.

In dem von Diettrich noch angeführten מִבְּאֹתִי aus מִבְּאֹתִי Deut X, 6 dürfte übrigens der Veränderer das Richtige hergestellt haben.

§ 4, 2 stellt Diettrich fest, dass die erste Hand der Handschr. Or. 1467 ein ō und ē der letzten Wurzelsilbe von Imperfekten vor dem Objektivsuffix der 3. Pers. plur. stets unverändert gelassen hat, also z. B. תִּכְתְּבִינוֹן, תִּתְּרִינוֹן. Erst die jüngere Hand habe daraus תִּכְתְּבִינוֹן, תִּתְּרִינוֹן gemacht. Aber weshalb dies grade „in Anlehnung an die im Hebräischen übliche Behandlung der mit Suffixen verbundenen Imperfecta" geschehen sein soll, vermag ich nicht zu ersehen. Es liegt doch weit näher, die Ursache dieser Neuerung im Targumischen selbst zu finden: Weil man von jeher bildete יִקַּבְּלִנּוֹ, תִּשְׁכְּבִינָּה u. a. m., so glaubte ein Schreiber nunmehr auch תִּכְתְּבִינוֹן, תִּתְּרִינוֹן schreiben zu sollen. Soviel mir übrigens bekannt, hat auch diese Neuerung glücklicherweise keine weiteren Fortschritte gemacht.

Etwas anders liegt die Sache bei ă der letzten Wurzelsilbe von Imperfekten vor dem Objektivsuffix der 3. Pers. plur. Auch hier zeigt Diettrich § 5, dass die erste Hand von Handschr. Or. 1467, sowie die gleichfalls alte Handschr. Or. 2363 das ă beibehalten haben; die jüngere Hand von Or. 1467 und andere jüngere Handschriften haben dafür aber Schwa eingesetzt. Hier hat also die Neuerung Fortschritte gemacht. Es kann aber kein Zweifel sein, was das alte, richtige ist; und hier dürfte Dalmans Grammatik S. 308 oben entsprechend zu ändern sein. אֲבַתְּרִינוֹן Jud. 7, 4 zeigt die alte, richtige Form; dagegen אֲתַתְּרִינוֹן Jos. 14, 12 אֲשַׁלְּחִינוֹן Jos. 18, 4 u. a. die Neuerung.

Im § 6 stellt Diettrich fest, dass die erste Hand von Or. 1467 und die alte Handschrift Or. 2363 das Imperfektpräformativ א des Peal (und Etpeel) mit i versehen, dass dagegen die jüngere Hand von Or. 1467 und andere jüngere Handschriften dafür אֶ haben. Es ist das zweifellos eine interessante Darlegung und eine thatsächliche Erweiterung zu Dalmans

Grammatik S. 212, 3. Vgl. indess bereits Landauer in Z. Ass. III, 271 u. 281. Ob aber dieses אָ als Hebraismus aufzufassen ist, dürfte doch wohl recht zweifelhaft sein. Allerdings möchte ich mit einer Beurteilung dieser Erscheinung jedenfalls so lange zurückhalten, bis klar ersichtlich ist, ob es sich hier wirklich um einen planmässigen und durchgreifenden Wechsel zwischen אָ und א handelt, der mit dem sonstigen gelegentlichen Wechsel von ˊ und ˙ nicht auf eine Stufe zu stellen ist. Vorläufig erinnere ich daran, dass auch im biblisch Aramäischen אַנְדַע vorkommt neben אֲבַעָא, und dass auch im Hebräischen die Babylonier אָ, אֵ haben, die Tiberienser meist אָ. — Formen mit א in meinen Targumtexten s. Jud. XVI, 26 und die Strassburger Varianten zu XI, 9, 17, 37.

Zu dem was Diettrich § 7, 3 anführt, möchte ich bestätigend bemerken, dass auch mir das beständige Fehlen des Dagesch l. im ג von פְּחַגְּמָא aufgefallen ist, als der zu erwartenden, richtigen Überlieferung entsprechend. So ja übrigens auch schon im biblisch Aramäischen. Und durch Diettrich aufmerksam gemacht, sehe ich, dass das im Josua sehr häufige פַּלְגוּת wirklich immer mit ג, nicht mit ג geschrieben ist.

Über die von Diettrich § 8 behandelten Erscheinungen beim Schwa bez. Hülfsvokal nach ע hat im Allgemeinen bereits Landauer in Z. Ass. III, 269 gesprochen. Aber Diettrich stellt fest, dass (was von vornherein wahrscheinlicher) die erste Hand von Or. 1467 und die gleichfalls alte Handschr. Or. 2363 in Übereinstimmung mit der Buchstabenschreibung vokalisieren, nicht die zweite wie Merx und nach ihm Landauer gemeint. Also die erste Hand z. B. עִירְבוּרָא, die zweite עֵירְבוּרָא. Vgl. עִיבִּיר der Strassb. Var. zu XI, 36. — Interessant ist die von Diettrich S. 159 gebrachte Imperativform עִירְבִּי (nicht "עֵי"): Sie bestätigt mir eine Vermutung die ich bisher nicht zu äussern wagte, dass nämlich auch in עִילַם Jos. I, 6. 7. 9. 18, עִילְבִּי Jos. X, 25 das ē virtuell Schwa ist = עֵלַם, עֵלְבִּי.

Februar 1900.

Bei der letzten Korrektur noch einmal die schwer leserliche Handschrift Soc. vergleichend, stosse ich auf einige wenige, geringfügige Übersehungen:

V, 2 וּפּוּרקנָא. 3 אַסדָה. 13 zweimal גבִיר. 19 בַּתנָך. XI, 20 בּוּהוּן. 34 בַּתפִין. XIII, 8 דִּילפַנָּא. 12 יִתקַרמִין.

Druck von W. Drugulin in Leipzig

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
(510) 649-2500

GRADUATE THEOLOGICAL UNION
LIBRARY
1962

35196

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY
BERKELEY, CA 94709

GTU LIBRARY
3 2400 00559 5396

Das Targum zu Josua in Jemenischer
überlieferung
/ F. Praetorius

BS
1294
A72
P7
1899
GTU gstoa